

087898

087898

تأليف شريف عالم علوم ديني و فني مولوي محمد حسين صاحب حنفى فقهى محلى نور الله مرقدته

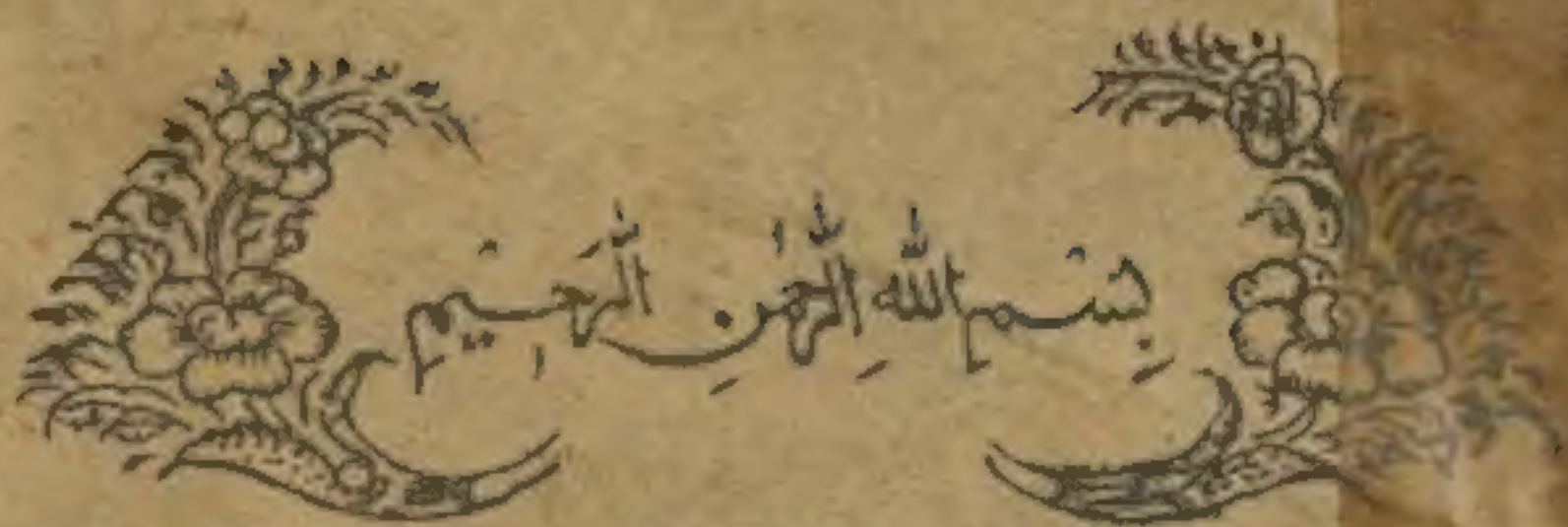
A decorative oval medallion with a repeating geometric pattern, containing stylized calligraphic text in a cursive script, likely Persian or Arabic. The text is rendered in a light beige color against a dark, patterned background. The medallion is framed by a thin black border.

بفرمایش و سعی و کوشش و صرف جناب لوی پادشاهی الان صاحب جم کتابت و

[illegible]

و بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله الذي خلق السموات والارضين
 وجعلنا خيرا لا ممة محمد
 و جعلنا من بينهم من
 لا يدرى انما هو
 محمد بن عبد الله
 و هو خير من
 كل من قبله
 و هو خير من
 كل من بعده
 و هو خير من
 كل من كان
 و هو خير من
 كل من كان
 و هو خير من
 كل من كان

الحمد لله الذي خلق السموات والارضين فجعلنا خيرا لا ممة محمد
 العالمين و رفع درجات المؤمنين بالصدق والايمان و خص من بينهم من
 سيد المرسلين واصحابه بزيادة الفضل والاحسان وجعل مودتهم جنة
 النيران و موحية لدخول الجنان والصلوة والسلام على ابي عبد الله
 صاحب الوصي بنجم العرش الضحى صاحب قوسين اودى محمد
 المصطفى المحمدي الذي رسله الله بالهدى وعلى اله واصحابه
 الذين قال حقهم خالق الاولين والآخرين بلسان خاتم النبيين من عيسى
 عليهم السلام وهدى ومن تخلف عنهم هلك و ردى فلا لغيرهم رجاء
 الدين واصولهم وحي الباطل و ملح نور اليقين **اما بعد** فاعلم ان مودة

و بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله الذي خلق السموات والارضين
 وجعلنا خيرا لا ممة محمد
 و جعلنا من بينهم من
 لا يدرى انما هو
 محمد بن عبد الله
 و هو خير من
 كل من قبله
 و هو خير من
 كل من بعده
 و هو خير من
 كل من كان
 و هو خير من
 كل من كان
 و هو خير من
 كل من كان

و بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله الذي خلق السموات والارضين
 وجعلنا خيرا لا ممة محمد
 و جعلنا من بينهم من
 لا يدرى انما هو
 محمد بن عبد الله
 و هو خير من
 كل من قبله
 و هو خير من
 كل من بعده
 و هو خير من
 كل من كان
 و هو خير من
 كل من كان
 و هو خير من
 كل من كان

ان سيد الكائنات من الله يمان ولا يد المسلم من تعذيبهم باكر كان و
 حبتهم بالجنان ورعاية حقوقهم بالصدق ولا يقان واني في زمان
 قد كثر فيه القيل والقال وكل العلماء وكثر الجهال كل بضاعة اهل الزمان
 المناصحة والجدال وقد كثفوا بها فهموا بغير علمهم من طاهر المقال من غير ان
 يكون لهم اطلاع على حقيقة الحال حتى يتسبون بالحسد والعناد لمن شاءوا الى
 الخروج ولمن شاءوا الى الرضا ولا يبالون بذلك مع ان البهتان والكذب من عظيم
 الاثم عند الله ذي الجلال حتى من يرفض على يتولون انه ارفض ولا يفهمون
 ما الرضا انما الرضا هو انكار الفضيلة والبغض من اصحاب الرسول لا المحبة
 بال لبس قول كما قال الشافعي **شعر** لو كان رفض حب الحمد فان شهد
 الثقلين انني ارفض فالسني مكيون مشغوفاً بحب النبي والا فهو
 المنافق الشقي من اللطائف ان اعد السنن بحسب الحساب متساوية
 بحب على فمن لا يكون في قلبه حب على لا يكون معداً من السنن

۱۴۳
خارجی خوا را بدے باشد

۱۴۲
قد شتھر بدین منید عون نعبه

الرسالة انه ليس في كتب اهل السنة والجماعة فضائل ال عبا ومناقب
على ما ترضى ما امر الهدي حتى سمعت هذا المقال من افواه بعض الرجال
فاملا ع قلبي لغيره الملال وجرحة كالسنان في البال فامت مكيت الم

[illegible]

نہیں کہنے تو کیا تم کو نہیں چھوڑا
اور نہ اس کی بے گنتی کا اور نہ اس کی

الجريح يا لنبال والقيح بالنصال
جراحات السنان لها الا لتيام
ولله در من قال
ولا يلتيام ما جرح اللسان

وما كان المخاصمة من والى والمناقشة من مثاني فصيرت ولكن لما استوى
خلد ي وتغير وجهي قلت سبحانك هذا ابهتان عظيم

ما جنى الله والرسول معاً | من لسان الورى فكيف انا

وبالله الذي خلق البرايا فضائل على المرتضى ومناقب وصلى المصطفى

وَكُنَّا لَا نَعُدُّ وَلَا نَحْتَسِبُ إِلَّا تَنْزِيلًا بِالْمُؤْمِنِينَ خَيْرًا لِمَنْ تَقْرَأُ بَعْضَ الْأُتُنِ

انتم ولا نقل لما ليس لك به علم فقال لو كان ذكر الفضيلة والمودة الامة

في كتابهم وكان نصيبتهم ثابتة عند لم بالكتاب والسنة فكيف

ينسب لبعض من يعرف هذه أحسنه الى ليدعه السنيه وليت

يسمى من المؤمنين ما يخرج من كل عام للبين البر وخصه من المؤمنين

التي يحق على مبشرين آخرين من الدين مع اسمهم في

التي لا يملك الفضايلة الغرض من إصدار الرسو

رضي الله عنهم. رضي عنه سائر الأربعة الأصحاب. رحموا الله كل واحد

رضائے مدح است | عباس است | بدی آن ز بغض اهل صفاست

بغض آنا نکه مقتدا بودند

١٠٠

سے خاص طور پر فرمایا کہ یہ شخص

...میں جیسے ...

چهارم از این که در بعضی از کتب آمده است که

[illegible]

از وطن با مهاجرت کردند
 پایه دین بلب ز ایشان شد
 بانبی در شداید و اموال
 در سفر هم کاب او بودند
 همه آثار روحی دیده ازو
 رضی الله عنهم از سوی حق
 و رضو عن من نصب ایشان

برالم با مصابت کردند
 کار شرع ارجمند ز ایشان شد
 بذل ارواح کرده و اموال
 در سفر هم خطاب او بودند
 همه اسرار دین شنیده ازو
 بجهت ایشان بشارت مطلق
 برتری از همه رضا کیشان

وما طال لكلام وبلغ الى ان يقول بالقياس على ما سمع من النواصب
 الليام في اهل الحق تو لا يخرجهم عن الاسلام استعدت بالله من الشيطان
 الرحيم ومن شر غواية الناس لكذبي لذي يتهم بالبدعة من بلن فضائل لذي
 نزل في شأنه آيات كثيرة في القرآن العظيم ومبينها على السنة السننية
 والطريق المستقيم لان صرح بمفاخرة ومناقبة ومراغبة ومنازلة في
 الاحاديث الكثيرة الرسول الكريم وانما البدعة انكار الفضيلة للاصحاب
 الذين رضى الله عنهم بلطفه العميم وبهذا القصبة بعثني صدق الهمة
 وانا اضعف الخليفة بل لا شئ في الحقيقة خادم العلماء الراغبين و تراب قد
 العرفاء الكاملين المدعو **محمد مدين** نور الله قلبه بنور
 الصديق واليقين رزقه شفاعة سيد المرسلين واله الطيبين

از غیبت کی اور غیبت کا اور
 از غیبت کی اور غیبت کا اور
 از غیبت کی اور غیبت کا اور
 از غیبت کی اور غیبت کا اور

مطلقاً ہے اور یہ
 مطلقاً ہے اور یہ
 مطلقاً ہے اور یہ
 مطلقاً ہے اور یہ

میں وہ ان کے
 میں وہ ان کے
 میں وہ ان کے
 میں وہ ان کے

میں وہ ان کے
 میں وہ ان کے
 میں وہ ان کے
 میں وہ ان کے

كتب المحدثين من تحقيق الواجبات ورفضت ما كان في كتب الموحدين من
الواهيات وليس على الناقل الا تصحيح النقل فمن كان في قلبه ريب فعليه الرجوع
الى كتب المذكور ثم ليكشف الغطاء عن عيذه والغشاوة عن بصره وميتهما
بوسيلة النجات في مناقب الحضرات من استمسك بها فقد استمسك
بالمرءة الوثقى في مودة القرى ومن يفتقد بما فيها فقد شد هدى ومن شاك
فقد ضل وغوى ان هي الا تذكرة لمن اتقى وسيد كرام من يخشى وارجوا
ان يكون بضاعتي للشفاعة والمغفرة في العقبي ووسيلتي للنجاة عن
البلاء والفوز بالدرجات العلى قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم
المع مع محب واتى أحب الى خير البشر فرجائي من رحمة الله الاكبر ان يلحقني بهم
في المحشر وقيمتني تحت لوائهم يوم البعث والنشور المرحوم من الطالبين بطريق
الرشاد والشاربين الرحيق السداد ان ينظروا في هذا الرسالة بعين العناية
والوداد ويعرفوا عن الخاصة بالحسد والعناد **بليت**

عين الرضاء من كل عيب كلية

لأن ردها المولدون القاصرون فيقبلها المحدثون المأخرون ولأن
 ذمها الجهلاء الناقصون فسوف يردحها العلماء الكاملون

وإذا أتاك من فتوى من ناقص	فدليل على نفسي بانه كامل
---------------------------	--------------------------

ومدح اهل البيت تدل على المودة النبوية والله وحى قسرات الحسنة

Handwritten Persian text in a cursive script, likely from a manuscript. The text is written diagonally across the page.

هم معروف اهل عرفان است

رفش اگر هست سبب آل نبی

فرفش است برزخ و نور

درینجه تارینج زایف دیکل لمراته

و هر افع کلا سرور و لاله داشت چرخه لبخار اده مل ثناء و قوت

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

و تفسیر این است

نہایت بیوقوف اور کجاء اللہ عزوجل کے فضل سے
جس نے کہ فرمایا میں واقف نہیں ہوں کہ
حاکم بدین اور بیانی کی کیا ہے لیکن
مستحق تبار یا تھا اور بعض کتابوں میں
سید احمد بن محمد بن حسین بن علی بن
جس نے کہ دلالت ہے کہ آپ غنی ہیں اور
مستحق ہیں کہ آپ غنی ہیں اور
مستحق ہیں کہ آپ غنی ہیں اور
مستحق ہیں کہ آپ غنی ہیں اور

خداوند
ملا کر اس کو اس بیت پر چڑھایا
اور فرمایا میں یہ بیت شیخ صدر
اور فاضل بن علی بن علی بن علی
نے آپ کو ایک بار دیکھا
کہا اور قلب مبارک نے کہا
کہا اور عبد اللہ بن علی
قول پر کہ خداوند کیا اور کیا
کے ساتویں دن حضرت آدم علیہ السلام
کو زمین پر اتار دیا اور حضرت آدم علیہ السلام
کو فرمایا میں نے تم کو اس بیت پر چڑھایا

عبدالله کا اور حضور کا وقت ولادت
سے عیسیٰ علیہ السلام تک پچاسویں
دواؤ ایک ہزار دوسو ساٹھ اور عیسیٰ سے
اور موسیٰ علیہ السلام پچاسویں
اور ابولہثم سے نانی درود پچاسویں
میں کوئی درود کوئی کراہم نہیں
لیکن اگر درود بجا لیں برس کی کل پچاس
بجائیں برس بچاؤ اور نجات

اور بیت سے جزات اور محالات

وقتی که از جمعه بن نزار که بنون بن معد بن قیس میم و فتح عید مهمل و یفیع میم و سکون
 عید و فتح میم که در اندک بن عدنان بن فتح عین و سکون وال نهله تا اینجا متفق علیهاست
 میماند از باب سیر و انساب علم ساج فوق آن معلوم و صحیح نیست با اتفاق بر آنکه
 آنوقت از اوال و اسمعیل است و ابراهیم و نوح و ادریس و شلیث علیهم السلام از اجداد
 اویند صنواست الله علیهم اجمعین و از ابن عباس وایت است که گفت چون آنحضرت
 ذکر نسب شریف خود میکرد و از نیکار و از معد بن عدنان پس از آن توقف میکرد
 و میگفت کذب السنا یون و از عدنان تا اسمعیل یا آدم احتمالات بسیار است و بعضی
 باین عدنان و اسمعیل بنی تن ذکر کرده اند که معروف نیست اشخاص و احوال ایشان
 و بعضی کم و بیش و پراکنده شد از مالک از حال شخصی که رفع میکرد نسب خود را تا آدم
 پس ناخوش آمد او را و گفت که خبر داده است او را بدان پس باید که توقف کند از
 با فوق عدنان از جهت وجود تخلیفات اشخاص و تفسیر الفاظ و نبودن فائده در آن و لهذا
 وحی کرده شد بر آنحضرت و در حاشیه روضه الاجاب از مافوق عدنان تا آدم
 از کتاب انساب ابن جوزی قریب بنی تن ذکر کرده و علماء امامیه متفق اند بر آنکه
 و اوست موافق السعادت آنحضرت صلعم در هفتم ربيع الاول است که محمد بن یعقوب
 گفته که ولادت آنحضرت در وقت شد که دوازده شب ز ماه ربيع الاول گذشته
 بود در سالی که قیل و ردند براس خراب کردن کعبه و بجا رفتن سحیل مغرب شمر
 و در روز جمعه وقت زوال و پروایت دیگر نزد طلوع فجر پیش از غیبت چهل سال

این کتاب در بیان نسب و احوال اجداد آنحضرت است و در بیان احوال و احوال اجداد آنحضرت است و در بیان احوال و احوال اجداد آنحضرت است

این کتاب در بیان نسب و احوال اجداد آنحضرت است و در بیان احوال و احوال اجداد آنحضرت است و در بیان احوال و احوال اجداد آنحضرت است

این کتاب در بیان نسب و احوال اجداد آنحضرت است و در بیان احوال و احوال اجداد آنحضرت است و در بیان احوال و احوال اجداد آنحضرت است

این کتاب در بیان نسب و احوال اجداد آنحضرت است و در بیان احوال و احوال اجداد آنحضرت است و در بیان احوال و احوال اجداد آنحضرت است

و نه شین آنحضرت حامله شد در ایام تشریق نزد حمزه وسطی در منزل عبید المطلب و زود
 آنحضرت در مکه معظمه در شعب ابیطالب و خانه محمد بن یوسف در زوایه برابر از جانب
 چپ سیکه داخل نجان شود بعد از آن حجره را از آن خانه بیرون انداختند و آنرا مسی
 کردند که مردم در آن نماز کنند و در کتاب عدد قوسیه گفته که ولادت آنحضرت نزد
 طلوع صبح روز جمعه هفتم ربيع الاول شد بعد از پنجاه و پنج روز از بلایک
 اصحاب فیل با چهل و پنج روز بعد از آن یاسی سال بعد از آن و بعضی گفته در
 همان روز بود و شهر آنست که در همان سال بود و گویند که هفت سال از
 پادشاهی نوشیروان عادل مانده بود و بعضی گفته اند که در زمان پادشاهی هرمز
 که از فرزندان نوشیروان بود و طبری گفته است که چهل و دو سال از ابتداء
 پادشاهی نوشیروان گذشته بود و مویذ اینقول است این روایت مشهور که حضرت
 رسول مقبول فرمود که متولد شدم در زمان پادشاه عادل و این بابویه گفته است
 که حامله شدن مادر آنحضرت با و در شب جمعه هیجدهم ماه جادی الاذل بود و اما
 قالوا و در مدارج النبوة از محمد اسحق نقل کرده که آنحضرت در شکم مادر بود که پدرش
 عباد شد وفات یافت و بعضی گویند در مده بود هشت ماه یا هفت ماه یا دو ماه
 و این قول اصح است و وفات عباد شد در مدینه بود و دفن کرده شد در وادی
 و بعضی گویند در ابوالفتح حمزه موضعی است قریب مدینه و مشهور در مردم نیست
 و چون رسید آنحضرت بچهار سال یا پنج سال یا شش سال یا هفت سال و عبود و از ده

و در این کتاب عدد قوسیه گفته که ولادت آنحضرت نزد
 طلوع صبح روز جمعه هفتم ربيع الاول شد بعد از پنجاه و پنج روز از بلایک
 اصحاب فیل با چهل و پنج روز بعد از آن یاسی سال بعد از آن و بعضی گفته در
 همان روز بود و شهر آنست که در همان سال بود و گویند که هفت سال از
 پادشاهی نوشیروان عادل مانده بود و بعضی گفته اند که در زمان پادشاهی هرمز
 که از فرزندان نوشیروان بود و طبری گفته است که چهل و دو سال از ابتداء
 پادشاهی نوشیروان گذشته بود و مویذ اینقول است این روایت مشهور که حضرت
 رسول مقبول فرمود که متولد شدم در زمان پادشاه عادل و این بابویه گفته است
 که حامله شدن مادر آنحضرت با و در شب جمعه هیجدهم ماه جادی الاذل بود و اما
 قالوا و در مدارج النبوة از محمد اسحق نقل کرده که آنحضرت در شکم مادر بود که پدرش
 عباد شد وفات یافت و بعضی گویند در مده بود هشت ماه یا هفت ماه یا دو ماه
 و این قول اصح است و وفات عباد شد در مدینه بود و دفن کرده شد در وادی
 و بعضی گویند در ابوالفتح حمزه موضعی است قریب مدینه و مشهور در مردم نیست
 و چون رسید آنحضرت بچهار سال یا پنج سال یا شش سال یا هفت سال و عبود و از ده

و در این کتاب عدد قوسیه گفته که ولادت آنحضرت نزد
 طلوع صبح روز جمعه هفتم ربيع الاول شد بعد از پنجاه و پنج روز از بلایک
 اصحاب فیل با چهل و پنج روز بعد از آن یاسی سال بعد از آن و بعضی گفته در
 همان روز بود و شهر آنست که در همان سال بود و گویند که هفت سال از
 پادشاهی نوشیروان عادل مانده بود و بعضی گفته اند که در زمان پادشاهی هرمز
 که از فرزندان نوشیروان بود و طبری گفته است که چهل و دو سال از ابتداء
 پادشاهی نوشیروان گذشته بود و مویذ اینقول است این روایت مشهور که حضرت
 رسول مقبول فرمود که متولد شدم در زمان پادشاه عادل و این بابویه گفته است
 که حامله شدن مادر آنحضرت با و در شب جمعه هیجدهم ماه جادی الاذل بود و اما
 قالوا و در مدارج النبوة از محمد اسحق نقل کرده که آنحضرت در شکم مادر بود که پدرش
 عباد شد وفات یافت و بعضی گویند در مده بود هشت ماه یا هفت ماه یا دو ماه
 و این قول اصح است و وفات عباد شد در مدینه بود و دفن کرده شد در وادی
 و بعضی گویند در ابوالفتح حمزه موضعی است قریب مدینه و مشهور در مردم نیست
 و چون رسید آنحضرت بچهار سال یا پنج سال یا شش سال یا هفت سال و عبود و از ده

عیون المطالبین کہ ان حضرت اوس وقت
 کہ ان کے پاس سے اور بعد وفات
 فخر بن بنین سے داد عبد المطالب کی
 فارح کی بیوی سے اس کا بیٹا ہوا
 ہو اور وہ بن فاضل اور کرامات اور
 علم سے دودھ پالنے والے اور عیون
 اور فصاحت میں وہ وقت

[illegible][illegible]

روزه داد و بست شتر در مهرش ز مال خود مقرر کرد و در روز نهمه الاجاب آورد و در
 هر یک چهار صد شقال طلا بود و در مواهب لدنیه از بعضی روایت نقل کرده اند که
 در روزه او قیه بود و نشاء و قیه نام چهل درهم است پس این روایت با نفعی
 باشد و نشاء یعنی نفع او قیه و در همان روز زفاف واقع شد و نزد امیر ابوبکر
 شیخ مفید نکاح خدیجه کبری هم ماه ربیع الاول بود و چون سال مبارک پارسیدند
 اتفاق نام را منور ساخت و آفتاب نبوة از مطلع عنایت طلوع نمود و ظهور این نورانی
 در روز دوشنبه هشتم یا سیم ربیع الاول سنه احدی و اربعین از خاص انبیا بود و قیوم
 از آیه کریمه شهر رمضان انذی انزل فیہ القرآن قول و در میان انا انزلنا وانی نزلنا
 گمان بردند که بروحی در رمضان بود و نزد بعضی در شهر حبش و طبری روز دوشنبه
 هشتم ربیع الاول و نزد علماء امامیه است و مضمون حب روز رسالت است و در آن روز
 حق تعالی رسول خدا را بر رسالت مبعوث گردانید و در روز آیه از ابن بابویه غیر و آمده که عمر
 رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در بست پنجم حب مبعوث بر رسالت شد و این مخالفت شهر است
 و هرگاه عمر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بل نه رسید بعد از هشت ماه و بست و یکروز ابوطالب فوت
 یافت و در بعضی روایت یازده روز و بعضی گفته در نصف شوال سنه غاشیه و بعضی
 پیش از هجرت به سال و عمر و هشتاد و هفت سال بود و آنحضرت بر او مگر یکروز و ابوالمیزنین
 علی فرمود که ویر غسل ده و تهنیت و کفن و کنیز آورد و اندک سید عالم همراه جنازه ابوطالب
 میرفت و میگفت ای عم من صله رحم بیا آوردی و در حق من تقصیر کردی خدا تعالی

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

ترا جز اے خیر دہاد و متاخران اثبات کردند کہ آباؤ اجداد آنحضرت پاک و منقاد بودند از
لوث شرک و نجاست کفر و بعد فوت ابی طالب سہ روز یا پنج روز حضرت خدیجہ ذات یاقوت
و بود مدت اقامت دسے بہ آنحضرت بسست و پنج سال و آنحضرت این سال اعیانہ الحزن
خواند از بنایت حزن و از خانہ کہ حکم بیت الحزن داشت کم ہرون آمد سہ دکنار بنیاد جوڑ
و چنانچہ بیشتر از بیشتر نماند و ہر گاہ سن شریف بہ پنجاہ و یک و نہ ماہ رسید در سال و عاشر
پیش از ہجرت بہ یک سال قمری معراج واقع شد اکثر علماء بر آنند کہ معراج در ربیع الاول
سال دوازدهم از بعثت واقع شد گویند پیش از ہجرت بہ یک سال و پنج ماہ چنانچہ در شوال سال
یا زوہم بودہ باشد و گویند شب بست و ہفتم ماہ رجب و بقوسہ و بسبت و ہفتم و ربیع الآخر
و گویند در ہفتم ماہ مبارک رمضان در سال دوازدهم از بعثت و نزد علماء امامیہ در ربیع الآخر
روایات وارد شدہ کہ عروج آنحضرت بہ آسمان در شب ہفتم ربیع الاول واقع شد
و ہر گاہ سن شریف بہ پنجاہ و سہ رسید از مکہ بسوی مدینہ ہجرت فرمود و ہجرت آنحضرت
روز و شب تار پنج نهم ربیع الاول بود و مدت مکث در غار سہ شب بود و بیشتر و وارڈ
گفتہ و نشان این توہم و اشتباہ آن گفتہ اند کہ در آمدن شب و شبہ و ہزاران روز و شبہ
ہمان پنج شبہ بود کہ بعد و شبہ است سہ شبانہ روز میشود و اگر پنج شبہ دیگر است دوازده روز
میگردد و اشد عالم بالصواب قول صحیح و مشہور سہ روز است و از علماء امامیہ پنج شبہ و پنج روز
و دیگران ذکر کردہ اند کہ حضرت رسالت در شب اول ماہ ربیع الاول ارادہ ہجرت نمود
از مکہ مقلد بسوسے مدینہ مشرفہ و درین شب بغار رفتہ و کانت اقامتہ بوالنبوتہ بک

[illegible]

۱۔ اوسے اور بعد بنوت حضرت
 ۲۔ اوسے اور بعد بنوت حضرت
 ۳۔ اوسے اور بعد بنوت حضرت
 ۴۔ اوسے اور بعد بنوت حضرت
 ۵۔ اوسے اور بعد بنوت حضرت
 ۶۔ اوسے اور بعد بنوت حضرت
 ۷۔ اوسے اور بعد بنوت حضرت
 ۸۔ اوسے اور بعد بنوت حضرت
 ۹۔ اوسے اور بعد بنوت حضرت
 ۱۰۔ اوسے اور بعد بنوت حضرت

پنجمه عشره سنه و تاملت اقامت به که نماز بسوسنیت المقدس گذارده و بجهت شرفیاد
 به مدینه یک سال و پنج ماه یا شش ماه بسوسنیت المقدس نماز گذارده
 و وصول به مدینه مطهره روز و شنبه دوازدهم ربیع الاول یا سیزدهم و اختلاف
 محمول بر رویت هلال و به دوازدهم جزیم کرده نویسد در کتاب سیر و اقوال
 دیگر نیز هست و بر آید از که نیست و غرض از آنست که در آن روز و شنبه
 ربیع الاول است و اتفاق است میان علماء و سیر که روز در آن در مدینه و شنبه
 از ماه ربیع الاول لیکن اختلاف است در آن که چند ماه بود پیش از باب سیر ابتدا
 کتابت تاریخ هم در روز وصول به مدینه بود در مردم با مرسل و انالی علیه السلام
 و لیکن مشهور آنست که بعد از اعتبار تاریخ و کتابت آن در زمان خلیفه ثانی بود از شهر محرم
 اتفاق جناب ولایت آق علی بن ابی طالب و اتفاق اقامت آنحضرت در مدینه
 ده سال بود و در سنه اولی تشریع اذان و در دوم فرخیت رمضان و امر به جهاد
 و قتال کافران شده و جمله عزادات آنحضرت که مشهور اند نسبت و در غزوه بودند
 و فتح اکثر غزوات از دست صاحب آیات بنیات علی مرتضی علیه السلام بود
 مگر در غزوه تبوک که در سال نهم از هجرت بود آنحضرت صلعم علی مرتضی
 علیه السلام را بر اهل و عیال خود خلیفه ساخت و همراه نه بر دو فرمود که
 آنست منی بمنزله هارون بن موسی و در سال دهم از هجرت بعد از فراغ حجه الوداع
 در آنجا طریق مراجعت چون بمنزل غدیر خم رسید که از نوای حنقه در میان که مدینه است

این کتاب در مدینه منوره در روز و شنبه دوازدهم ربیع الاول یا سیزدهم و اختلاف
 محمول بر رویت هلال و به دوازدهم جزیم کرده نویسد در کتاب سیر و اقوال
 دیگر نیز هست و بر آید از که نیست و غرض از آنست که در آن روز و شنبه
 ربیع الاول است و اتفاق است میان علماء و سیر که روز در آن در مدینه و شنبه
 از ماه ربیع الاول لیکن اختلاف است در آن که چند ماه بود پیش از باب سیر ابتدا
 کتابت تاریخ هم در روز وصول به مدینه بود در مردم با مرسل و انالی علیه السلام
 و لیکن مشهور آنست که بعد از اعتبار تاریخ و کتابت آن در زمان خلیفه ثانی بود از شهر محرم
 اتفاق جناب ولایت آق علی بن ابی طالب و اتفاق اقامت آنحضرت در مدینه
 ده سال بود و در سنه اولی تشریع اذان و در دوم فرخیت رمضان و امر به جهاد
 و قتال کافران شده و جمله عزادات آنحضرت که مشهور اند نسبت و در غزوه بودند
 و فتح اکثر غزوات از دست صاحب آیات بنیات علی مرتضی علیه السلام بود
 مگر در غزوه تبوک که در سال نهم از هجرت بود آنحضرت صلعم علی مرتضی
 علیه السلام را بر اهل و عیال خود خلیفه ساخت و همراه نه بر دو فرمود که
 آنست منی بمنزله هارون بن موسی و در سال دهم از هجرت بعد از فراغ حجه الوداع
 در آنجا طریق مراجعت چون بمنزل غدیر خم رسید که از نوای حنقه در میان که مدینه است

این کتاب در مدینه منوره در روز و شنبه دوازدهم ربیع الاول یا سیزدهم و اختلاف
 محمول بر رویت هلال و به دوازدهم جزیم کرده نویسد در کتاب سیر و اقوال
 دیگر نیز هست و بر آید از که نیست و غرض از آنست که در آن روز و شنبه
 ربیع الاول است و اتفاق است میان علماء و سیر که روز در آن در مدینه و شنبه
 از ماه ربیع الاول لیکن اختلاف است در آن که چند ماه بود پیش از باب سیر ابتدا
 کتابت تاریخ هم در روز وصول به مدینه بود در مردم با مرسل و انالی علیه السلام
 و لیکن مشهور آنست که بعد از اعتبار تاریخ و کتابت آن در زمان خلیفه ثانی بود از شهر محرم
 اتفاق جناب ولایت آق علی بن ابی طالب و اتفاق اقامت آنحضرت در مدینه
 ده سال بود و در سنه اولی تشریع اذان و در دوم فرخیت رمضان و امر به جهاد
 و قتال کافران شده و جمله عزادات آنحضرت که مشهور اند نسبت و در غزوه بودند
 و فتح اکثر غزوات از دست صاحب آیات بنیات علی مرتضی علیه السلام بود
 مگر در غزوه تبوک که در سال نهم از هجرت بود آنحضرت صلعم علی مرتضی
 علیه السلام را بر اهل و عیال خود خلیفه ساخت و همراه نه بر دو فرمود که
 آنست منی بمنزله هارون بن موسی و در سال دهم از هجرت بعد از فراغ حجه الوداع
 در آنجا طریق مراجعت چون بمنزل غدیر خم رسید که از نوای حنقه در میان که مدینه است

19

در این کتاب که در بیان فضیلت و مناقب ائمه است
 و در بیان احوال و عیال و اولاد و غیره
 و در بیان احوال و عیال و اولاد و غیره
 و در بیان احوال و عیال و اولاد و غیره

و اراده کوچ کرد و خواست که سوار شود و مادرش ام المین پیغام فرستاد که رسول خدا و نزاع
 است اسامه بازگشت و صحابه نیز مرخصت نمودند و ابو بکر و عمر رضی الله عنهما و امیر
 ایشان خود در مدینه بودند و ابته اسه مرض آنحضرت صلعم در او آخر صفر بود و در روز
 که باقی مانده بود از شصت و دو روز است و در چهارشنبه و در واسطه و در پنجشنبه
 بر صبح الاول و در کتاب الوقایف گفته می باشد در صفر در ده شب که مانده بود
 و اختلاف است در میان اهل سیر و در مدت مرض آنحضرت صلعم اکثر بر آنند که سیزده روز
 بود و بر واسطه چهارده روز و نیز بعضی دو و از ده روز و طائفه بر آنند که
 ده روز و این اختلاف فرج اختلاف در ابته اسه مرض در روز وفات است
 و از جمله وقایع مشهوره که در کتب صحاح مذکور و بطور است این است که در چنین
 اشتهاد مرض که صحابه و صحابه و صحابه بودند و فرمود که و است و صحیفه و در روز
 شانه برائے من بیارید تا بر آید شما و صحیفه بنویسیم که بعد از من هرگز نگرا نه کردید
 پس صحابه اختلاف کردند بعضی گفتند آنچه فرمود بران عمل باید کرد که و است
 و صحیفه باید آورد تا حضرت هر چه میخواهد بنویسد و بعضی گفتند که مناسب نیست
 که آن سرور را درین محل مشغول به کتابت داریم که وقت و است تنگ است
 و عمر بن الخطاب رضی الله عنه در آنجا بود و گفت و و و الم به حضرت مستولی است
 و حسن بن الخطاب رضی الله عنه قرآن در میان ماست و ما را بسند است و در بعضی
 روایات این زیاده نیز آمده که عمر بن الخطاب رضی الله عنه گفت هر روز شدت مرض خبر میگوید

و در این کتاب که در بیان فضیلت و مناقب ائمه است
 و در بیان احوال و عیال و اولاد و غیره
 و در بیان احوال و عیال و اولاد و غیره
 و در بیان احوال و عیال و اولاد و غیره

و در این کتاب که در بیان فضیلت و مناقب ائمه است
 و در بیان احوال و عیال و اولاد و غیره
 و در بیان احوال و عیال و اولاد و غیره
 و در بیان احوال و عیال و اولاد و غیره

و در این کتاب که در بیان فضیلت و مناقب ائمه است
 و در بیان احوال و عیال و اولاد و غیره
 و در بیان احوال و عیال و اولاد و غیره
 و در بیان احوال و عیال و اولاد و غیره

[illegible][illegible]

۲۱

[illegible]

امانت بر سر نهادن و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند
 و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند
 و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند

خبر داد که ریاستم خواهد رفت معاویه گفت پس شمار چه گفته است گفت گفته است که
 کنید معاویه گفت پس برو و معبر کن بدانانی مدارج النبوة و آنحضرت نصیحت کرد
 باز و اج مظهرات فرمود که بر شما باد که در گوشه خانه خود را نگاه دارید و خود را از نامحرم
 مصون و مستور دارید و خواند این آیت را و قرن فی بیوتکم و لا تبرجن تبرج البیة اتوا
 و از ابن عباس منقول است که در روز وفات آنحضرت حق تعالی امر کرد که ملک الموت
 را که بر زمین نزدیک حبیب من محمد برو و هر میرزا را که بے اذن بر دس در آئی و از آنکه
 قبض روح وی بے اذن کنی پس قابض روح از بیرون خانه بر صورت اعرابی بستیاد
 و گفت السلام علیکم یا اهل بیت النبوة و معدن الرسالت و مختلف الملائکة اذن میبند
 مرا تا در آیم حجت خداوند بر شما باد فاطمه زهرا بر بالین رسول خدا بود و جواب داد که پیغمبر
 بحال خود مشغول است و حانا وقت طاعات نیست دیگر اذن طلبید و همان
 جواب شنید بار سوم اذن طلبید و آواز بلند طلبید چنانچه کس که در آن خانه بود
 از هیبت آواز بر خود لرزید حضرت بهوش باز آمد و چشمان مبارک بگشاد و پرسید که
 چه میشود و صورت حال را بر عرض رسانیدند فرمود ای فاطمه دانستی که این کیست این
 شکنده لذات و قطع کننده آرزوهای و شهوات است و متفرق کننده جماعات و
 میوه گرداننده زوجات و یتیم کننده بنین و نبات فاطمه چون این سخن شنید بگریست
 فرمود صلعم ای دختر من گریه کن که حمله عرش بر دگای تو گریه میکنند و بسیار کن خود را شکسته
 چهره مبارک فاطمه پاک کرد و در آریها نمود و تسلی داد و در حضور و یا حدیث خبر موت آنحضرت صلعم

امانت بر سر نهادن و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند
 و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند
 و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند

جوابی باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه
 جوابی باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه
 جوابی باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه باینکه

امانت بر سر نهادن و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند
 و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند
 و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند و در وقت وفات سزاوارست که این دعا را بخواند

و گریه فاطمه و سید خنجرت او را که تو پیشتر لایق میشوی بن و تو سید سنا و جنت خواهی بود
 و این وقت که در وقت باز نداشت و در منار قسنت من صبر کرد امت فاطمه
 سلام الله علیها گفت و اگر بایه فرمود آنحضرت صلوات نیست هیچ کرب و اندوه بر پدر
 تو بعد از آنکه روز سینه کرب و اندوه بسبب شدت کم و صعد و ست و حج بود و به طه
 قشر جسمانی و تعلقات که لازم بشهریت است از فاطمه فرمود که سپران خود را پیش
 آری فاطمه حسن و حسین را علیهم السلام پیش آنحضرت صلوات الله علیه آله و سلم آورد
 چون او را بدین حال دیدند گریه آغاز نهادند و چنان گریه و زاری کردند که از گریه
 ایشان هر که در خانه بود بگریست آنحضرت سلم ایشان را بوسید و بویید و با
 تعظیم احترام و محبت ایشان عجاوه و تمامه امت را وصیت فرمود و در راه سینه
 آمده که آنها در حجر و بوند نیز گریستند و چون آواز گریه ایشان بگوش حضرت رسید
 آنحضرت صلوات الله علیه بپشت ام سلمه گفت یا رسول الله در شب گذشته و آینده تو مغفور
 گشته موجب گریه نیست فرمود صلوات گریه من بر ائمه رحم و شفقت بر امت است که آیا
 بعد از من حال ایشان عجاوه رسیده بعد از آن عاقل گشته من الله عنها پیش رفت و گفت
 یا رسول الله چشم کلبشای در من نگاشته کن و وصیت فرماید حضرت صلوات الله علیه
 و گفت اے عاقل من نزدیک شود فرمود که دیر روز که وصیت کرده ام وصیت بها
 باید که بچوب آن عمل کنی و حفصه نیز پیش رفت و بدستور من که با عاقل مکالمه من بود
 با حفصه نیز گفت و تمامه از واج مظهرات را وصیت کرد و بعد از آن فرمود و برادر من

و این وقت که در وقت باز نداشت و در منار قسنت من صبر کرد امت فاطمه
 سلام الله علیها گفت و اگر بایه فرمود آنحضرت صلوات نیست هیچ کرب و اندوه بر پدر
 تو بعد از آنکه روز سینه کرب و اندوه بسبب شدت کم و صعد و ست و حج بود و به طه
 قشر جسمانی و تعلقات که لازم بشهریت است از فاطمه فرمود که سپران خود را پیش
 آری فاطمه حسن و حسین را علیهم السلام پیش آنحضرت صلوات الله علیه آله و سلم آورد
 چون او را بدین حال دیدند گریه آغاز نهادند و چنان گریه و زاری کردند که از گریه
 ایشان هر که در خانه بود بگریست آنحضرت سلم ایشان را بوسید و بویید و با
 تعظیم احترام و محبت ایشان عجاوه و تمامه امت را وصیت فرمود و در راه سینه
 آمده که آنها در حجر و بوند نیز گریستند و چون آواز گریه ایشان بگوش حضرت رسید
 آنحضرت صلوات الله علیه بپشت ام سلمه گفت یا رسول الله در شب گذشته و آینده تو مغفور
 گشته موجب گریه نیست فرمود صلوات گریه من بر ائمه رحم و شفقت بر امت است که آیا
 بعد از من حال ایشان عجاوه رسیده بعد از آن عاقل گشته من الله عنها پیش رفت و گفت
 یا رسول الله چشم کلبشای در من نگاشته کن و وصیت فرماید حضرت صلوات الله علیه
 و گفت اے عاقل من نزدیک شود فرمود که دیر روز که وصیت کرده ام وصیت بها
 باید که بچوب آن عمل کنی و حفصه نیز پیش رفت و بدستور من که با عاقل مکالمه من بود
 با حفصه نیز گفت و تمامه از واج مظهرات را وصیت کرد و بعد از آن فرمود و برادر من

و این وقت که در وقت باز نداشت و در منار قسنت من صبر کرد امت فاطمه
 سلام الله علیها گفت و اگر بایه فرمود آنحضرت صلوات نیست هیچ کرب و اندوه بر پدر
 تو بعد از آنکه روز سینه کرب و اندوه بسبب شدت کم و صعد و ست و حج بود و به طه
 قشر جسمانی و تعلقات که لازم بشهریت است از فاطمه فرمود که سپران خود را پیش
 آری فاطمه حسن و حسین را علیهم السلام پیش آنحضرت صلوات الله علیه آله و سلم آورد
 چون او را بدین حال دیدند گریه آغاز نهادند و چنان گریه و زاری کردند که از گریه
 ایشان هر که در خانه بود بگریست آنحضرت سلم ایشان را بوسید و بویید و با
 تعظیم احترام و محبت ایشان عجاوه و تمامه امت را وصیت فرمود و در راه سینه
 آمده که آنها در حجر و بوند نیز گریستند و چون آواز گریه ایشان بگوش حضرت رسید
 آنحضرت صلوات الله علیه بپشت ام سلمه گفت یا رسول الله در شب گذشته و آینده تو مغفور
 گشته موجب گریه نیست فرمود صلوات گریه من بر ائمه رحم و شفقت بر امت است که آیا
 بعد از من حال ایشان عجاوه رسیده بعد از آن عاقل گشته من الله عنها پیش رفت و گفت
 یا رسول الله چشم کلبشای در من نگاشته کن و وصیت فرماید حضرت صلوات الله علیه
 و گفت اے عاقل من نزدیک شود فرمود که دیر روز که وصیت کرده ام وصیت بها
 باید که بچوب آن عمل کنی و حفصه نیز پیش رفت و بدستور من که با عاقل مکالمه من بود
 با حفصه نیز گفت و تمامه از واج مظهرات را وصیت کرد و بعد از آن فرمود و برادر من

و این وقت که در وقت باز نداشت و در منار قسنت من صبر کرد امت فاطمه
 سلام الله علیها گفت و اگر بایه فرمود آنحضرت صلوات نیست هیچ کرب و اندوه بر پدر
 تو بعد از آنکه روز سینه کرب و اندوه بسبب شدت کم و صعد و ست و حج بود و به طه
 قشر جسمانی و تعلقات که لازم بشهریت است از فاطمه فرمود که سپران خود را پیش
 آری فاطمه حسن و حسین را علیهم السلام پیش آنحضرت صلوات الله علیه آله و سلم آورد
 چون او را بدین حال دیدند گریه آغاز نهادند و چنان گریه و زاری کردند که از گریه
 ایشان هر که در خانه بود بگریست آنحضرت سلم ایشان را بوسید و بویید و با
 تعظیم احترام و محبت ایشان عجاوه و تمامه امت را وصیت فرمود و در راه سینه
 آمده که آنها در حجر و بوند نیز گریستند و چون آواز گریه ایشان بگوش حضرت رسید
 آنحضرت صلوات الله علیه بپشت ام سلمه گفت یا رسول الله در شب گذشته و آینده تو مغفور
 گشته موجب گریه نیست فرمود صلوات گریه من بر ائمه رحم و شفقت بر امت است که آیا
 بعد از من حال ایشان عجاوه رسیده بعد از آن عاقل گشته من الله عنها پیش رفت و گفت
 یا رسول الله چشم کلبشای در من نگاشته کن و وصیت فرماید حضرت صلوات الله علیه
 و گفت اے عاقل من نزدیک شود فرمود که دیر روز که وصیت کرده ام وصیت بها
 باید که بچوب آن عمل کنی و حفصه نیز پیش رفت و بدستور من که با عاقل مکالمه من بود
 با حفصه نیز گفت و تمامه از واج مظهرات را وصیت کرد و بعد از آن فرمود و برادر من

یوسف مشکاب از دست من و صحت رسیده که چون آنحضرت رحلت کرد فاطمه هراگر کرد
 وزاری نمود و گفت یا اباها دعوت حق را اجابت فرمودی و اباها بحسب الفردوس
 نزل نمودی و اباها خبر مرگ ترا بحیریل که رساند و اباها بعد از تو وحی بر که فرود آید
 و جبرئیل بر ما که آید خداوند ارواح فاطمه را بر روح او صلعم برسان بار خدا یا مرا بیدار
 رسول خویش قرین گردان بار خدا یا مرا از ثواب حبیب خویش بی نصیب مدار
 و در روز قیامت از شفاعت او محروم گردان و گویند بعد گذشتن آنحضرت صلعم
 فاطمه هرا را که خندان ندید و آورده آمد که صحابه بعد از وفات آنحضرت صلعم
 سر اسیمه و حیران گشتند و بر علی مرتضیٰ حالت طاری گشت که ماتی بنیدنند آشت
 و ابوبکر در خانه خود بود و در محله سبخ از عوالی مدینه بعد از وفات رسول خدا صلعم آمد و تغریه
 و تسلیه اهل بیت بجا آورد و گفت بکار غسل و تجوین و تقاضای شهادت و شایان قیام
 نمایند و خود با اکابر مهاجرین و اشراف انصار که پیغمبر بنی ساعده به قرار دادن امر
 خلافت رفت و مشغول بخلافت شد چرا که آنحضرت در ابتداء مرض فرموده بودند غسل
 دهند مرا مردان اهل بیت من لاجرم علی مرتضیٰ و عباس آنحضرت را بر سینه خویش
 گرفته غسل میدادند مشقران و اساء آب بنیستند و فتم در گردانیدن و سکان
 پیلو و پیلوس اعانت و امداد علی مرتضیٰ میدادند و از غیب نیز دران امر اعانت
 واقع میشد چنانچه نزد شتند که خود دست بسته دیگر میگردد و چشمهاست هم بسته بودند
 و به غایت قریب از آب میر عرس بفتح عین و ضم آن و سکون را در زمین محله که پاست است

اور دو مرتبہ حدیث میں آیا ہے کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم نے فرمایا کہ جو شخص میری سنت کو چھوڑ دے وہ میری امت سے نہیں ہے۔

منہ میں اور عامۃ میں
تو میں عرض میں نہیں
اور اس میں سے کوئی بھی
موت کے بعد اور دنیا
اور عامۃ میں عرض
کے ہو نہیں سکتا اور عامۃ
قول میں سرحدوں
آئینہ میں عامۃ میں
نفس فیض اور عامۃ میں
کے ہیں اور عامۃ میں
زیادہ تھا اور عامۃ میں

[illegible]

دو بخیر کو دفات فرمائی اور پھر پھر
کو دہ لوگوں کے لئے نماز پڑھائی
بعد ازاں بعد ازاں
بنی ہاشم بن ابی طالب کے
نماز خدو کی علی امین
اور اہل بیت
مات میں نماز
اسو

بقعه نیست که این تین و خداست تمام از بقعه که روح پیغمبر را در آن قبض کرده شد پس فرستاد
و یکم بر دوازدهم و حضرت قبر درین موضع عین و مقرر کردند و در مدینه منوره که احد میکند پیش
از آنکه انصاری بنور آمد پس حضرت در قبر بطریق احد و شب چهارشنبه وقت سحر بود که آنحضرت
را از طرف پائین در قبر در آورند و واضح گفت که علی و عباس و حسن و حسین و فاطمه و زهرا
قبر در آمدند و بود و چشم که آخر سیکه بر آمد از قبر و از در آنکه گفت آخر سیکه روئے
مبارک آنحضرت را دید و در قبر من بودم نظر کردم در قبر که آنحضرت بها مبارک خود را
میبینید پس گوشتش و آنکه داشت شنیدیم که میگفت رب امتی امتی و آنکه داشت
در قبر شریف و بهشت خام بعد از آن ریت اند خاک بر احد و س و پاشید با آن آب
بر قبر شریف بقبر به ابتدا کرد از جانب سر و بلند کرده شد قبر شریف و از زمین مقدار
یک شبر و در دایره چار انگشت آمده و چیده شد بر قبر از سنگریزه با سرخ سفید
و آمدند صحابه به بر راز و فن نز و فاطمه گفت چگونه باز داد اول شما که رخت اند خاک بر
رسید بخدا گفتند بلی یا بنت رسول الله یا زهرا ما هم درین خیال رفته بودیم و اندوهناک
بودیم و ایکن چه توان کرد از حکم شرع چاره نیست و آنس گفته هرگاه بختیم خاک بر
رسو خود استغیر شدند و اما این ازان آمد فاطمه هر ابره سر قبر پدر بر گوا گرفت خاک
از قبر نهاد بر دوشم گریان خود و گفت اشعار را ذاعلم من شتم مرتبه به محمدان
و ایستادم می از آن غولیا به بیت عیسی مرصعها لولها به صبت علی المایم صرن لیالیا
و ختمش فاطمه هر ابره به بیت زده تر و یکس تر و زار و نالان بود و در و

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

(Faint handwritten Persian or Urdu script)

از برابر بن عازب آورد که گفته بود رسول خدا خوب روی و خوش روی ترین مردم
و در حدیث ابی هریره آمده که ندیدم من هیچ چیز بهتر از پیغمبر که حسن و سعادت از
همه اشیا فائق بود و گفت خیال روشن و تابان بود که گویا سیر میکند آفتاب در رو
ی من معلوم و در حدیث دیگر آمده که چون میدیدی تو را و می دیدی او را میدیدی که
گویا آفتاب طلوع میکند ~~شبه~~ شب نیست روی هشتاد و نه آفتاب چو تو نماند
یاد - و فرمود رسول خدا انا ملج و اخى يوسف اصبح و فرق است میان یوسف رسول خدا
که صباحت صفت یوسف بود و ملاحظت که در دیدن خوش مع آید و در دل جا
گند و دل نشین گردد و صفت محمد صلعم است و مدرک این صفت ذوق است
و وصف آن به بیان راست نیاید چنانچه گفته است ~~طالع~~ شاهزاده آن
نیست که موئے و میان دارد و پنده طلعیت آن با شکر آنے دارد
و در بعضی احادیث تشبیه وجه شریف به قطره مر واقع شده بود رسول خدا که چون
شکل مع اقتاد و رجه مبارک و روی روشن میشد و میدرخشید گویا که پاره قرص است
و بود آنحضرت بزرگ چشم و راز مزگان و سیاه چشم و روی سرخی میرود و نزدیکی
سفیدی چشمش بر سرخی میرود و در بعضی روایات آمده که نیک سیاه چشم بود چنان
آنحضرت گویا که سرمه سفیده است و میدانم تاریکی چنانچه میدید در روشنائی و بود
تمام الاذنین و بود کشاده پیشانی متصل برو و بار یک برو و یکمان ابو و بلند بینی و غنا
میگرد و سخن را ختم میکرد و کج و دهان نیز سخن از دهان شریف تمام و کمال بر آمد و شکسته و نفس

بود در روی الله و حمد الله شایک که تو به حیث ششمت خاک منصور و در بعضی
 روایات بشناخته راست نزدیک زیر کبریا نبی و نیز ششمت العظمی لامد و بر چاه
 دیگر اما الله الله محرم رسول الله و بر و سدا و بیان گوشت و پوست نوشته
 تو به حیث ششمت خاک منصور و سدا و سدا و دست و راز بود و سطر و سطر
 قرآن کفر است و نرم بود و ندکیست های آن حضرت مانند ابریشم و سمر و تر
 از برف و هر که صاف می آید و در دست است شک در دست خود می یابند
 خوش قد مستوی اقامت بود و همه اطراف آن دراز و نه کوتاه در هم کشیده
 و در روایتی آمده که انگشت های مبارک و راز بود و سطر و سطر و سطر و سطر
 مبارک بلند می ماند از زمین و پشت به دو پا س مبارک هموار بود و صاف
 که سیلان میکرد و نگذشت آب از آنها از جهت لامیت و راه میرفت تمام
 قدم و در پاشنه مبارک گوشت که بود در بعضی روایات آمده که پاشنه
 رگ و راز بود و بعضی به پا س سطر و سطر و سطر و سطر و سطر و سطر
 لطیف بودند و سفید و نرم و نیک بود و در بعضی روایات سرخ و سفید و چون پ
 سر میکردند زمین را تمام قدم میکردند و بر می داشتند پا س مبارک را از زمین تمام
 و کشان میزدند و آسان و سبک میزدند به ترک و غلط آب گویا که فرود
 می آید از زمین بخود رجا نب نشیب بود و ندا حضرت که میزدند اصحاب
 خود را پیش خود در سفر و خود به از مجموع اصحاب رفت و ضعف را تقویت

[illegible][illegible]

وادرس و پیادگان را سوار کرد و در سه روز و ایستاد خود ساختند و طیب
 ذاتی آنحضرت بود و خوشبو و تر از بوسه و پیر خدایت خیر بود و چون آنحضرت
 میخواست که توطئه کنند پسندیدند که در ایستاد نمایان گشتند و پیش از این بود
 می برد بول زغال را و را بول زغال را از او بوسه نمودن و در میان فرشتگان
 می آمد از دست نوح بشیر و آنچه کار می استخوانی بود و صحابا پس گفتند و می یافتند
 از آنها را که طیب و متیق رفتند اندک و می از اهل علم اجماع است و او را آنحضرت
 صلعم و نیست قول بستی اصحاب شافعی و بعضی نوشتند بول آنحضرت را
 که در حق است بود و از هر کس که آن تمام عمر بپا نشدند و عرق پشیمانی آنحضرت
 طیب الطیب بود و تمام الارواح و ارواح از آنکه از آنکه از آنکه از آنکه از آنکه از آنکه
 بقدر حسنه و جمال و اقتدار است کرد و تا دور و دور و از و از آنحضرت صلعم و ترتیب
 ایشان و بعد از آنکه در ایشان پیش از آنحضرت علیه السلام و آنکه و آنکه و آنکه
 آنحضرت پیش از ایشان و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه
 و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه
 زن اندکشن از قریش و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه و آنکه
 بن الخطاب و ام حبیب بنت ابی سفیان و ام سلمه بنت ابی امیه و سوده بنت زمره
 و چهار عربیه انداز غیر و نیز زینب بنت ابی و می و بنت الحارث و امیه و زینب
 بنت خریجه و امیه ام المساکین و جویریة بنت الحارث و یک غیر عربیه از بنی مازن

[illegible][illegible]

در این کتاب از حدیثی است که در آن آمده است که حضرت زینب بنت جحش
 از آن حضرت روایت کرده است که آن حضرت فرمودند که من در روزی که
 در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز
 من در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز

ضعیف بنت حبیب از بنی النضر و آنکه مردن آنحضرت دو کس خدیجه و زینب بنت جحش
 و وفات آنحضرت از زن بود و خلافت نیست و آنکه اول زنی که ترویج کرد
 او را آنحضرت خدیجه است و ترویج نکرد آنحضرت صلعم بر دست هیچ زنی را
 تا مرد او و این یازن زن است که آنحضرت ایشان را خواستنه و یا ایشان
 زفات کرد و از بعضی ایشان اولاد بوجود آمد و از جمله خدیجه و زینب بنت
 خریمه در حیات آنحضرت از دنیا رفته و نه باقی بعد از حضرت و فاطمه یافتم
 و جماعه دیگر از نسایند بست یا زیاده که بعضی از ترویج نموده و زنان
 نکرده و پیش از دخول مفارقت نمودن و بعضی را خطبه کرد و خواستگاری نمود
 اما ترویج نکرد و بعضی از آن ترویج کرد و در وقت تخیر که یا ایها البنی قل
 لا زواج لکم کنتن ترون الحیوة الدنیا و زینتها الایه ایجاب که آنحضرت بدر فرستند
 و اما ساری آنسر و صلعم چهار بودند اول ماریه بنت شمعون قبطی که مقوقس
 قبطی صاحب مصر و الی اسکندریه بر آنحضرت پیشکش فرستاده بودند و آن
 ام ابراهیم بود و دوم رکانه بنت زید بن عسمر و بعضی گفته اند بنت شمعون
 از سبایا بنی النضر و بقوله از بنی قریظه و الاول اظهر و طی میگرد آنحضرت
 او را بمکه مین و بعضی گفته اند که آزاد کرد و ترویج نمود در محرم سال ششم از
 هجرت و وفات یافت پیش از وفات آنحضرت در وقت رجوع از حجه الوداع
 و دفن کرده شد به بقیع و دیگر کسی که بود جمیل که از بعضی سبایا بنی النضر است

در این کتاب از حدیثی است که در آن آمده است که حضرت زینب بنت جحش
 از آن حضرت روایت کرده است که آن حضرت فرمودند که من در روزی که
 در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز
 من در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز

در این کتاب از حدیثی است که در آن آمده است که حضرت زینب بنت جحش
 از آن حضرت روایت کرده است که آن حضرت فرمودند که من در روزی که
 در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز
 من در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز

در این کتاب از حدیثی است که در آن آمده است که حضرت زینب بنت جحش
 از آن حضرت روایت کرده است که آن حضرت فرمودند که من در روزی که
 در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز
 من در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز من در آن روز

[illegible][illegible]

مومنان اور اوفین سافینہ اور بیدار
 خدیوہ اور خدیوہ کی ہمارے میں غلام
 کی اور بیدار کی ہمارے میں غلام
 ہیں کیا اور بیدار کی ہمارے میں غلام
 ہیں کیا اور بیدار کی ہمارے میں غلام

[illegible]

از اخت خدیجه زوجه رسول خدا بود و اما فاطمه زهرا و لایست و سید در سینه احدی
و اربعین از مولد نبی صلعم گفته اند و روایات دیگر هم آمده و سیدة النساء العالمین
و سیدة النساء اهل جنت است و تسبیح کرد و پیش بفاطمه زهرا که حق تعالی بآزادگی
اورا و محبوبان اورا از آتش و ذبح المسمی حبلی من مجینها و حبی اولادها و علمایا و ائمتنا
و حشرنا معهم یوم الدین بمنته و کرمه ابریا شکر این دو که بنی را از زبان توبه
هر علی و فرزندان آن امام که خالق بیون و صنعت او گفته جمله در قرآن و
انجام یافت سلم عاقل و خیر و اربابش اسے مؤمن کامل کہ مویشی سید
کائنات و محبت اولاد و خیر موجودات و تولد و تربیت سرور و ثنوت است از جمله
واجبات و طاعات و عبادات است تا کہ دل از محبت ایشان مملو و مشغون و
قلب از تو لای شان مشغوف و کمون نباشد ایمان دست نمیدهد یا الهیست
رسول الله جبکم فرض من الله فی القرآن انزلکم من عظیم الله را کم من لم یصل
علیکم الا صلوة له پس مؤمن صادق و مسلم و اثنی را باید که زبان خود را مشغول
و توطئن به بیان مناقب و ارسال تحالین صلوة بر سر و کائنات و آله شفاء
الاصات و ارد قلب و جوارح و اعضا مطیع و متقاد اعمال آنمه بعد نبی باشد
من اختار طریقهم و سلک علی مسکهم فتدناز و نجی و من اعرض عنهم فقد ضل و غوی
ان ہی الا تذکر لمن الله بسید کر من یحش و فتعالی رسول الله علیه و آله
و سلم را فرمود کہ سوال مؤمنان قریب و محبت آل عبا از است خود فرماید و است

ترغیب و ترهیب بر تو لایس ایشان نماید قال الله تعالى قل لا اسئلكم عليه اجر الا المودة
 فی القربى بگو ای محمد که سوال نمیکنم بر تبلیغ رسالت هیچ مزدی گرد و دوستی و محبت
 قریبه فی المذاکر و البینه ماوی و الثعلبی الکشاف روسته انما لما نزلت قیسل
 یا رسول الله من قرأ تک من هو لای الذین حبیب علینا مودتکم قال علی
 و فاطمه و انما هاتر حکیم در مدارک و پیچیداری و تفسیر کشف و تعلی مذکور است
 که روایت کرده شد هرگاه این آیه نازل شد سائت از جناب حضرت رسالت
 صلی الله علیه و آله و سلم سوال کرد که کدام اند از قرابت تو که دوستی و محبت
 ایشان بر او واجب و فرزند است فرمود رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم
 که منقرض محبت علی و فاطمه و هر دو پسران حسن و حسین علیهم السلام اند قال الله
 تعالی و من یقرض حسن و زوله فیما حسنا این آیت ملحق به آیه سابق است
 فی المذاکر عن اسدی بنما مودت فی آل الرسول بنی کثاب منه مودة او ما و طاه
 رسول خداست و ذکر این آیت بعد آیه سابقه و آله بر وجوب مودت قریبه مشعر است
 که مراد همین مودت قریبه است گرچه بظاهر عام است که ما قال فی المذاکر انما هم
 فی ای حسنه کانت الا انها تناول المودت تناول اولیا ذکر با عقیب ذکر المود
 در تفسیر ما و روی و میان و عین الممانی مذکور شده که حسنه و دوستی آل رسول
 است و شیبه دشمنی ایشان و فی فضل الخطاب و من یقرض حسنه است حب آل محمد
 نزوله فیما حسنا لی آخره قالوا یا رسول الله من قرأتک من هو لای الذین و محبت

پسین مشغول رہا اور اس کا مقصد کہ
جستہ اختیار کیا اور ان کا مقصد کہ
پسین مشغول رہا اور اس کا مقصد کہ

[illegible][illegible]

قال و این اذکر کم الله فی ال بی ذکر کم الله فی ال بی ذکر کم الله فی ال بی
هرگاه که این آیه مودت نازل شد تو می درو لاسه خود خیال فاسد را آوردند که مودت
را داده کرد که از قرابت خود ما را برسانند تا من به ترسیم بعد از حق تعالی جبرئیل را
فرستاد و این خیالات فاسده ایشان خبر داد و آگاه ساخت رسول خدا صلی الله علیه و آله
را که این قوم تهمت میکنند ترا و آیه نازل کرد که میگویند در حق رسول خدا که این تاکید و
ترغیب مودت قرینه آیا افترا کرده است بر خدا و دروغ بسته یا مجنون است که
در حالت جنون این چنین کلمات میگوید بعد از ول آیه قوم گفتند یا رسول الله ترا صدا
مایان از خیالات خود تا تو بر کردیم پس نازل شد و هو الذی یقبل التوبه عن عباده و
آیه کریمه و تفوهم انهم مسئولون دال است بر اینکه در روز حشر از همه بشیر سوال خواهد
کرد و حق امیر المؤمنین علی بن ابیطالب مدواة الله علی نبیا و علیه الطیب خیر البشر چه
سلوک کردید و تفرق موالات ایشان که احق به یاد آوردید یا نه و آنچه رسول خدا صلی الله
علیه و آله و سلم در او احق و اعانت و انتقاد و اه ایشان فرموده آن را سمعنا
و طاعتنا مثال کردید یا نه و چه میگویند یا نه و فرموده رسول خدا صلی الله
علیه و آله محبت آل محمد را در او فرموده یا نه و ایشان را و جان قبول کردند
روشنه بخند و او را در حق و صورت ایشان تا از خواهند شد و هر که انقضو با شد و هر که
از ایشان در زیر پیرایه نیران گرفتار خواهد گردید و از اینجا است که به ایت کریم
از زیر پیرایه نیران گرفتار خواهد شد و هر که از ایشان در زیر پیرایه نیران گرفتار خواهد شد

و این اذکر کم الله فی ال بی ذکر کم الله فی ال بی ذکر کم الله فی ال بی
هرگاه که این آیه مودت نازل شد تو می درو لاسه خود خیال فاسد را آوردند که مودت
را داده کرد که از قرابت خود ما را برسانند تا من به ترسیم بعد از حق تعالی جبرئیل را
فرستاد و این خیالات فاسده ایشان خبر داد و آگاه ساخت رسول خدا صلی الله علیه و آله
را که این قوم تهمت میکنند ترا و آیه نازل کرد که میگویند در حق رسول خدا که این تاکید و
ترغیب مودت قرینه آیا افترا کرده است بر خدا و دروغ بسته یا مجنون است که
در حالت جنون این چنین کلمات میگوید بعد از ول آیه قوم گفتند یا رسول الله ترا صدا
مایان از خیالات خود تا تو بر کردیم پس نازل شد و هو الذی یقبل التوبه عن عباده و
آیه کریمه و تفوهم انهم مسئولون دال است بر اینکه در روز حشر از همه بشیر سوال خواهد
کرد و حق امیر المؤمنین علی بن ابیطالب مدواة الله علی نبیا و علیه الطیب خیر البشر چه
سلوک کردید و تفرق موالات ایشان که احق به یاد آوردید یا نه و آنچه رسول خدا صلی الله
علیه و آله و سلم در او احق و اعانت و انتقاد و اه ایشان فرموده آن را سمعنا
و طاعتنا مثال کردید یا نه و چه میگویند یا نه و فرموده رسول خدا صلی الله
علیه و آله محبت آل محمد را در او فرموده یا نه و ایشان را و جان قبول کردند
روشنه بخند و او را در حق و صورت ایشان تا از خواهند شد و هر که انقضو با شد و هر که
از ایشان در زیر پیرایه نیران گرفتار خواهد گردید و از اینجا است که به ایت کریم
از زیر پیرایه نیران گرفتار خواهد شد و هر که از ایشان در زیر پیرایه نیران گرفتار خواهد شد

و این اذکر کم الله فی ال بی ذکر کم الله فی ال بی ذکر کم الله فی ال بی
هرگاه که این آیه مودت نازل شد تو می درو لاسه خود خیال فاسد را آوردند که مودت
را داده کرد که از قرابت خود ما را برسانند تا من به ترسیم بعد از حق تعالی جبرئیل را
فرستاد و این خیالات فاسده ایشان خبر داد و آگاه ساخت رسول خدا صلی الله علیه و آله
را که این قوم تهمت میکنند ترا و آیه نازل کرد که میگویند در حق رسول خدا که این تاکید و
ترغیب مودت قرینه آیا افترا کرده است بر خدا و دروغ بسته یا مجنون است که
در حالت جنون این چنین کلمات میگوید بعد از ول آیه قوم گفتند یا رسول الله ترا صدا
مایان از خیالات خود تا تو بر کردیم پس نازل شد و هو الذی یقبل التوبه عن عباده و
آیه کریمه و تفوهم انهم مسئولون دال است بر اینکه در روز حشر از همه بشیر سوال خواهد
کرد و حق امیر المؤمنین علی بن ابیطالب مدواة الله علی نبیا و علیه الطیب خیر البشر چه
سلوک کردید و تفرق موالات ایشان که احق به یاد آوردید یا نه و آنچه رسول خدا صلی الله
علیه و آله و سلم در او احق و اعانت و انتقاد و اه ایشان فرموده آن را سمعنا
و طاعتنا مثال کردید یا نه و چه میگویند یا نه و فرموده رسول خدا صلی الله
علیه و آله محبت آل محمد را در او فرموده یا نه و ایشان را و جان قبول کردند
روشنه بخند و او را در حق و صورت ایشان تا از خواهند شد و هر که انقضو با شد و هر که
از ایشان در زیر پیرایه نیران گرفتار خواهد گردید و از اینجا است که به ایت کریم
از زیر پیرایه نیران گرفتار خواهد شد و هر که از ایشان در زیر پیرایه نیران گرفتار خواهد شد

میخوانند و بعضی که آنجا آبی بود و خوانده میشد و آن موضع خرم چشم و خار میبود و تشنه بودیم و بعضی
 در غدر خرم که میان کوه و مدینه بود و شکر و شنبلیله و حب و عسل و کاه و اجری بجا آورد و
 نصیحت و سپردن و مان کما هو الیق و او بود و او و بعد از آن فرمود اما بعد و ثنای
 بداند و آگاه باشد و ایراد و مان پذیرست که من بشدم قریب است که بیاید مرا و فرستاده
 پروردگار من و قبول کنم او را مراد ملک الموت است یعنی ملک الموت بیاید و من
 ازین عالم انتقال نمایم لهذا به شما وعظ میکنم و میگویم که میگذارم میان شما و چیز نفیس
 عظیم و آن قرآن شریف که کتاب خداست و در آن نور و هدایت است پس گریه
 و عمل کنید با و امر و نواهی آن و چنگل زینید به دس و تحریر فرمود بر کتاب شد و غنیمت
 نمود با شما که دس بعد از آن فرمود و دوم از آن دو چیز نفیس عظیم طبیعت من
 اند و امید بآنم خدا را در حق الطبیعت خود و سه مرتبه این کلمه فرموده از خدا تبرک
 حقوق ایشان نگاهدارید و طاعت و محبت ایشان را شعار و آثار خود سازید
 چنانچه اتمثال با حکام کتاب الله فرض است همچنین طاعت و انقیاد از امر طبیعت
 بجوارح و ارکان و محبت و عقیدت و مودت و رسوخیت با ایشان بقلب و زبان و آواز
 و فرض است و از زید بن ثابت مرویست آنها لن تفرقوا حتی یرد علی الخصوص یعنی
 کتاب آل عباد از هم نخواهند شد تا که خواهند آمد نزد من بر حوض کوثر از مطیعا و متحملین
 خود خبر خواهند داد و بسا از آیات دال بر مودت و محبت طبیعت نبوت علیهم الصلو
 و السلام است قال الله تعالی انی لغفار لمن تاب و امن و عمل صالحا ثم اهتد

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

اهل بیت من میان شما مثل ششتی نوح است کسیکه سوار شد در کشتی نوح نجات
 یافت از عذاب دنیا و عقبه و کسی که باز ماند و تخلص و زید غرق شد و
 بیاک گشت و نکال دنیا و عقبه گرفتار ماند همین طور کسی که فرمان برداری آل
 رسول را داد است حقوق ایشان کما هو احری کرد بدرجات اعلی و مقامات
 اقصی دنیا و عقبه نازک گردید و هر که نفوذ باشد منه اخرافه ازین بزرگان شفعیان
 روز حشر و زید گرفتار عذاب ابد گردید **و** منکر انجیرت ایندم و نظر بد
 شد مثل سزگون اندر سفید و اخراج الحاکم فی مستدر که عن ابی هریره ان سوا
صلی الله علیه و آله قال خیرکم خیرکم لاهلی من بعدی **جست** من شما کسی است
 که بهتر و نیکو باشد و حق اهل بیت من بعد من و اخراج الحاکم و الترمذی عن
 ابن عباس رضی الله عنهما قال رسول الله **صلی الله علیه و آله** اجبوا الله
 لما یبغدکم من ذمته فاجبونی بحب الله و اجبوا اهل بیتی لحدی و دست یارید خدا را
 بر آنچه آید و او شمار نعمت و شکر منم بجا آرید و دوست دارید مرا بر
 دوستی خدا و دوست دارید اهل بیت مرا بر دوستی من **و** **و**
 حب ایشان دلیل صدق و وفات بغض ایشان دلیل کفر و فساد
 قرب شان پایه علو و جلال بغض شان پایه عتو و ضلال
 و اخراج ابن ماجه و الطبرانی فی الکبیر و ابن عساکر فی تاریخه عن محمد بن کعب القدری
 عن ابن عباس بن عبد المطلب ان رسول الله قال ما بال قوام تجد ثوبن فاذا راوا الریح

[illegible]

این ابن تیمیّه قطعه است ششم و از این نفسی پیدا و از این قلب مراد اینان حق یکباره شد و اعتراض
شده فی الصواتق و در این نسخه و آخرت آن بود استندی عن عبد المطلب بن ربیع
ابن خثلمه طلب امره الیه ان یتیمیهم للحد و اقراتی سرکه صمغ بر آوردن ماه و طبرستان
و کبیر و ابی عساکر و رتار و خود از شریف کعب بن عیسی بن عبد المطلب عم رسول خدا
صلی الله علیه و آله که فرود و در ولایت رسید قومی را که با هم سخن می گفتند هر کدام
فی ید مرد و زاهدیت و نمیزد می گفتند سخن خود را وقتی می سازند قسم بند اگر ذات مرد
و دوست قدرت دوست و رمنی آید و در دل مردی بیان کرد که دوست دارد و
طبیعت را بر اسب خدا و بحیث قرابت ایشان با من خدا فی شراح النجا و غیره
و آخرت ابی یحیی فی مسنده عن حسین ابو اولاد و کم علیه ثلثه من مال حب نمیکم
و حبیب طبعیه و قراة القرآن فان حمله النهران فی ظل الشجر یوم لا ظلال الا ظلاله و انما
آخرت احمد فی مسنده و الطیر فی فی البیر و ابی نعیم فی الحایة و انکم فی المستدرک
عن ابن عمر الدنیال و ان و طبعان ما فیها الا ما یتبعی لحد و لای یزید فی توبی الجامع الصغیر
و فی ابنی عن ابی بکر رشی اشترقوا محمد فی ابی بیه و عن تبوت الجامع الصغیر
ابن عساکر عن علی بن جهم ان لایل السماء و ایل یقی امان لامتی و ابی یحیی فی مسنده
عن سلمه بن الکعب عن اجماع السراطا شد لکم جبال لایل یقی و فی ریه ثلثها الحاکم
عن شطر الشیخین النجوم امان لایل الارض من الفرق و ایل یقی امان لامتی من اختلاف
فاذا اخذتها قبله من العرب و اختلافوا انصار و اخرج ابی یحیی بن اصفی عن

این ابن تیمیّه قطعه است ششم و از این نفسی پیدا و از این قلب مراد اینان حق یکباره شد و اعتراض
شده فی الصواتق و در این نسخه و آخرت آن بود استندی عن عبد المطلب بن ربیع
ابن خثلمه طلب امره الیه ان یتیمیهم للحد و اقراتی سرکه صمغ بر آوردن ماه و طبرستان
و کبیر و ابی عساکر و رتار و خود از شریف کعب بن عیسی بن عبد المطلب عم رسول خدا
صلی الله علیه و آله که فرود و در ولایت رسید قومی را که با هم سخن می گفتند هر کدام
فی ید مرد و زاهدیت و نمیزد می گفتند سخن خود را وقتی می سازند قسم بند اگر ذات مرد
و دوست قدرت دوست و رمنی آید و در دل مردی بیان کرد که دوست دارد و
طبیعت را بر اسب خدا و بحیث قرابت ایشان با من خدا فی شراح النجا و غیره
و آخرت ابی یحیی فی مسنده عن حسین ابو اولاد و کم علیه ثلثه من مال حب نمیکم
و حبیب طبعیه و قراة القرآن فان حمله النهران فی ظل الشجر یوم لا ظلال الا ظلاله و انما
آخرت احمد فی مسنده و الطیر فی فی البیر و ابی نعیم فی الحایة و انکم فی المستدرک
عن ابن عمر الدنیال و ان و طبعان ما فیها الا ما یتبعی لحد و لای یزید فی توبی الجامع الصغیر
و فی ابنی عن ابی بکر رشی اشترقوا محمد فی ابی بیه و عن تبوت الجامع الصغیر
ابن عساکر عن علی بن جهم ان لایل السماء و ایل یقی امان لامتی و ابی یحیی فی مسنده
عن سلمه بن الکعب عن اجماع السراطا شد لکم جبال لایل یقی و فی ریه ثلثها الحاکم
عن شطر الشیخین النجوم امان لایل الارض من الفرق و ایل یقی امان لامتی من اختلاف
فاذا اخذتها قبله من العرب و اختلافوا انصار و اخرج ابی یحیی بن اصفی عن

این ابن تیمیّه قطعه است ششم و از این نفسی پیدا و از این قلب مراد اینان حق یکباره شد و اعتراض
شده فی الصواتق و در این نسخه و آخرت آن بود استندی عن عبد المطلب بن ربیع
ابن خثلمه طلب امره الیه ان یتیمیهم للحد و اقراتی سرکه صمغ بر آوردن ماه و طبرستان
و کبیر و ابی عساکر و رتار و خود از شریف کعب بن عیسی بن عبد المطلب عم رسول خدا
صلی الله علیه و آله که فرود و در ولایت رسید قومی را که با هم سخن می گفتند هر کدام
فی ید مرد و زاهدیت و نمیزد می گفتند سخن خود را وقتی می سازند قسم بند اگر ذات مرد
و دوست قدرت دوست و رمنی آید و در دل مردی بیان کرد که دوست دارد و
طبیعت را بر اسب خدا و بحیث قرابت ایشان با من خدا فی شراح النجا و غیره
و آخرت ابی یحیی فی مسنده عن حسین ابو اولاد و کم علیه ثلثه من مال حب نمیکم
و حبیب طبعیه و قراة القرآن فان حمله النهران فی ظل الشجر یوم لا ظلال الا ظلاله و انما
آخرت احمد فی مسنده و الطیر فی فی البیر و ابی نعیم فی الحایة و انکم فی المستدرک
عن ابن عمر الدنیال و ان و طبعان ما فیها الا ما یتبعی لحد و لای یزید فی توبی الجامع الصغیر
و فی ابنی عن ابی بکر رشی اشترقوا محمد فی ابی بیه و عن تبوت الجامع الصغیر
ابن عساکر عن علی بن جهم ان لایل السماء و ایل یقی امان لامتی و ابی یحیی فی مسنده
عن سلمه بن الکعب عن اجماع السراطا شد لکم جبال لایل یقی و فی ریه ثلثها الحاکم
عن شطر الشیخین النجوم امان لایل الارض من الفرق و ایل یقی امان لامتی من اختلاف
فاذا اخذتها قبله من العرب و اختلافوا انصار و اخرج ابی یحیی بن اصفی عن

این ابن تیمیّه قطعه است ششم و از این نفسی پیدا و از این قلب مراد اینان حق یکباره شد و اعتراض
شده فی الصواتق و در این نسخه و آخرت آن بود استندی عن عبد المطلب بن ربیع
ابن خثلمه طلب امره الیه ان یتیمیهم للحد و اقراتی سرکه صمغ بر آوردن ماه و طبرستان
و کبیر و ابی عساکر و رتار و خود از شریف کعب بن عیسی بن عبد المطلب عم رسول خدا
صلی الله علیه و آله که فرود و در ولایت رسید قومی را که با هم سخن می گفتند هر کدام
فی ید مرد و زاهدیت و نمیزد می گفتند سخن خود را وقتی می سازند قسم بند اگر ذات مرد
و دوست قدرت دوست و رمنی آید و در دل مردی بیان کرد که دوست دارد و
طبیعت را بر اسب خدا و بحیث قرابت ایشان با من خدا فی شراح النجا و غیره
و آخرت ابی یحیی فی مسنده عن حسین ابو اولاد و کم علیه ثلثه من مال حب نمیکم
و حبیب طبعیه و قراة القرآن فان حمله النهران فی ظل الشجر یوم لا ظلال الا ظلاله و انما
آخرت احمد فی مسنده و الطیر فی فی البیر و ابی نعیم فی الحایة و انکم فی المستدرک
عن ابن عمر الدنیال و ان و طبعان ما فیها الا ما یتبعی لحد و لای یزید فی توبی الجامع الصغیر
و فی ابنی عن ابی بکر رشی اشترقوا محمد فی ابی بیه و عن تبوت الجامع الصغیر
ابن عساکر عن علی بن جهم ان لایل السماء و ایل یقی امان لامتی و ابی یحیی فی مسنده
عن سلمه بن الکعب عن اجماع السراطا شد لکم جبال لایل یقی و فی ریه ثلثها الحاکم
عن شطر الشیخین النجوم امان لایل الارض من الفرق و ایل یقی امان لامتی من اختلاف
فاذا اخذتها قبله من العرب و اختلافوا انصار و اخرج ابی یحیی بن اصفی عن

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

انبا از این جهت
فرمان فرمود که
بیان فرمایند که
او کسی نیست که
در امور خود و
محببت مردم
و انکساری
چون یکدیگر است
فراوانست که
نمی توانست
که در میان
بسیار از ایشان

۵۱
و این که در میان فتنه و آشوب
چون یک کوه بزرگ بر سر راه
بود و هر چه میخواستند از آنجا
گذرند باید که با او بجنگیدند
و چون جنگ کردند و او را شکست
دادند و او را کشتند و او را
سوزاندند و او را تفتان کردند
و او را به آتش افکندند و او را
به آتش افکندند و او را به آتش
افکندند و او را به آتش افکندند

و این کتاب را در روز جمعه
 در ماه رجب سال ۱۰۰۰
 در شهر تبریز در خانه
 حاج میرزا محمد باقر
 صاحب دارالعلوم
 کتبه خاندان سلطنت
 در شهر تبریز
 کاتب شده است
 و این کتاب را در روز
 جمعه در ماه رجب
 سال ۱۰۰۰ در شهر
 تبریز در خانه حاج
 میرزا محمد باقر
 صاحب دارالعلوم
 کتبه خاندان سلطنت
 در شهر تبریز
 کاتب شده است

روایت کی ماسم جہاں اس قدر کمال ہے کہ ہر ایک کو
چاہیے کہ اس کے ساتھ رہے اور اس کے لئے جو کچھ
کام آئے وہ کرے اور اس کے لئے جو کچھ ضروری ہو
وہ کرے اور اس کے لئے جو کچھ ممکن ہو وہ کرے

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

۵۱۰

[illegible]

[illegible][illegible]

لیکن گفت آری کی از شما میان و کلمه بادی گفت آن پیاد و جناب علی مرتضیٰ علی نبیا
 و علیہم السلام سبک زد و او را عبد اللہ بن عباس رضی اللہ عنہ و گفت ای دشمن خدا ایذا
 دادی رسول خدا صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم را بدستی کسانیکہ ایذا میدهند اللہ رسول
 و سے بہشت کردہ است ایشان را خدا در دنیا و عقبہ و آما دہ کرد و است خدا
 برک ایشان عذاب خوا رکندہ و عقبی کہ خواہ شد آنکس خوار و رسوار و زخرا اگر زندہ
 می بود رسول خدا ہر آنہ رنج میکشد از کلمہ بادی کہ در حق جناب مرتضوی گفتہ و در بعض
 روایات بنظر آمدہ کہ عبد اللہ بن عباس در آخر عمر قصور سے و بنیانی اوراہ یافتہ
 و دوران ایام کعبہ رفتہ بود از کسے این کلمہ بادی شنید بغضب آمد و گفت کیست
 کہ خدا را دشنام میدہد ہمہ انکار کردند باز فرمود کیست کہ رسول را دشنام داد باز ہمہ
 انکار کردند بعد از ان گفت کہ کیست کہ علی مرتضیٰ را دشنام داد و دریافت شد کہ
 یک از مطروان شام است عبد اللہ بن عباس کہ گفت من شنیدم از رسول خدا کہ فرمود
 کسی کہ علی را چہتیق نکند سب کرد مرا و کسی کہ مرا چہتیق بگفت خدا را پس آن گویندہ
 کافر است مردان خدا خدایا شنیدہ لیکن خدا جدا نباشند و انجبت النساء
 عمر سعید بن عبید قال جاد جیلانی ابن عمر رضی اللہ عنہما عن علی نقیال لا تسبونی و لکن انظر الی
 بیت من بیوت رسول اللہ صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم قال فانی البغضہ قال
 ابغضک اللہ و محمد و محمد بن سعید بن عبد اللہ بن عمر و رسول کرہ اور از علی
 ابن ابی طالب صلوات اللہ علیہا و علیہ گفت ابن عمر رسول کن من بہین کتب و خانہ از خانہ

فضل ولادت با سعادت

آن معدن کرهت روز جمعه سیزدهم حجب بعد از سبت بیست سال و نوزدهم
سی سال بنام الفیل و رکه بود و روایت کرده اند که پیدا شد در جوف کعبه و پیدانه گشت
کس در جوف کعبه چیزی ندید و خدا تعالی مخصوص گردانید او را باین فضیلت و
مشرف گردانید کعبه باین شرف و در بعضی کتب سیر از بریره نقل کرده که مادر
عباس با جمعی از بنی هاشم و ابوطالب مسجد الحرام شسته بود و بچشم ناگاہ فاطمه بنت عبد
مطلب را دید و آنرا در جوف کعبه مشغول گردید و در آنجا طواف برد و زه
ببتلا شد و آثار ولادت و علامت زاییدن بر او ظاهر گشت و آن
نماند و دیدم که دیوار خانه کعبه شق شد و فاطمه درون رفت ما هر چند خواستیم که درون
در آیم میسر نشد روز چهارم علی را بردست گرفت و بیرون آمد ابوطالب خواست که
مولود مسعود را زید نام کند مادرش را داده نمود و آن فرزند ارجمند را به حید موسوم سازد
آخر پدر و مادر بحسب شاره خیر بشت نام نامیش غلی قرار دادند و در مدارج النبوة
آنست که قسمیه و او را ابوطالب علی و قسمیه و پیغمبر خدا الصدیق و لقب کرده باین شرفیت
و مادی و مادی دادند و اعیبه و عیوب الاممه و کنیتش ابوالحسن و ابوالحسن
و ابوتراب و ابوالحسن و ابوالحسن و ابوالحسن و ابوالحسن و ابوالحسن و ابوالحسن
القالب و حیدر الوصی و امیر المومنین و سید المرسلین و امام المتقین و عیوب المومنین
و سید العرب و امام البرره و قاتل النجره و ذی القرمین و سیم النار و اجنه و غیر ذلک
مما یطول شرحا بود و آورده اند امامیه که ولادت با سعادت حضرت علی مرتضی

اما وجه شریف آن حضرت مراتب جمال الهی و نظائر نوار نامتناهی بود و فی شرح
الکرماتی صحیح البخاری فی کتاب العیون فی باب اثم من کذب علی بنی صلی الله علیه
وآله و سلم فی وصف عیسیٰ کان حسن الوجه کانه القمر لیلته البدر و خولک السنن ترجمه
بود علی علیه السلام خوشتر و در روشن و تابان و نورانی مانند قمر شب چهارم
متبسم و بشاش فی الاربعین لتاج الاسلام الخواری البخاری فی الحدیث الرابع
و کان علی حسن الوجه شدید الامته سمر باطلالی الحرة مربوعا بلج صلع شعر البدن
عظیم البطن طویل اللحیة و قد طارت مابین منکیه و خضیب الحنا و لم یکن اعضاؤه و اطرافه
مستویة متناسبة حتی و صفة بعضهم فقال کانه کسرت اعضاؤه ثم حیث رونی
بعض الروایة فی الراس اللحیة ترجمه بود علی علیه السلام گندمگون مایل به سرخی
میان قد کشاده دندان روشن و تابان مانند رسول سبحان و پیش سر

من پنداری زنا کردا و ستا دلایل صدق می باشد
مستحقین او می باشد که بخین که بر انسان
از نیکو او را می بای که مخالفت که این است
من از کسی من در مخالفت که این است
که مخالفت که این است که این است
من تون را به که این است که این است
من پنداری زنا کردا و ستا دلایل صدق می باشد

[illegible][illegible]

اور بعد از این مبارک بین او سبکباری
 او را شکر مبارک او را شکر مبارک
 او را شکر مبارک او را شکر مبارک
 او را شکر مبارک او را شکر مبارک
 او را شکر مبارک او را شکر مبارک

کما قال فقال ابو طالب يا ابن ابي لهب اني لا استطيع ان افارق دين ابائي وما كانوا عليه ولكن الله
لا يخلص اليك شئى مكره بالقيست وذكر وانه قال على يا بنى ما هذا الدين الذى انت عليه قال يا ابا
امنت برسول الله وصدقته لما جاء به وصليته معه بالهدى واتبعتهم فزعموا انه قال انما لم يترك
الما الى خير فالزومه هذا ما فى ازاله اختصارا رحمه الله گفت استحق محدث كه ذكر كرده است بعضى از علماء
كه رسول الله نگاهى آمد وقت نماز بيرون يافت بسوئے در آس كوه كه بيرون يافت
يهمراه و سعى بن ابى طالب پنهان از پدر خود ابو طالب از جميع اعمام و ساير قوم خود
از بيم تعرض پس نماز ميخواندند رسول خدا و على مرتضى و آنجا و هرگاه شام ميگشت باز
مى آمدند هر دو و مانند بر اين حال تا وقتيكه خواست خدا انكه قوت بگيرند بعد از ان روز
گذشت ابو طالب بر رسول خدا و على مرتضى در حاليكه ميخواند نماز را پس گفت مر رسول الله
يا حبیب بن دین كه می منم ترا كه خستيا كرده فرمود رسول خدا اى عم اين بن خدا و دين فرشتگان
و پيغمبران و دين پدر ما ابراهيم عليه السلام است يا فرمود كه فرستاد مرا باين دين
خدا و بسوئے خلق خود و قولى عم من منرا و از ترمى باينكه نصيحت كنم من ترا برا اختيار
اين دين و بخوانم ترا بسوهدايت و انا حق است ترا كه قبول كنى فرموده مراد دين خدا
و عانيت كنى مرا براجر است اين دين پس گفت ابو طالب اى برادرزاده من بدستى
مطاقت ندارم كه بگذارم دين پدران خود و خيبرى را كه بودند ايشان بران لكن بقسام خدا
نخواهد رسيد بسو تو مكر دى تا زنده ام ذكر كرده و انكه گفت ابو طالب مر على مرتضى را كه اى
پسر من چيست اين دين كه تو هستى برا و گفت على مرتضى عليه السلام اى پدر ايمان و مردم

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على
 سيدنا محمد وآله
 وبعد

بر رسول خدا و تصدیق نمودم چیزی که آورد آنرا از نزد خدا و نماز گزاردم همراه و سعه الله
 و پیروی کردم بوسه و زعم کرد خدا آنکه گفت ابو طالب مرتضی علی را که برگزیند و برخواست
 رسول خدا اگر بوسه نیکی لازم گیر صحبت و سعه الله

برگزین تو سایه اقبال شاد	سایه علی از جملة طاعات راه
خویشتر از خصله ای که خستند	هر کس در طاعت بگرختند
تا برسی از دشمنان پنهان سینه	تو بر و در سایه عاقل گریز
سبق یابی بر بران سابق که است	از همه طاعات اینست بهتر است

فضائل در بیان فضائل علی ابن ابیطالب علیه السلام

قال احمد والنسائی وغيرهما لم يروني حق احد من الصحابة الا ما ساند الجياد واكثر ما جاز
 في علي عليه السلام واخرج عن احمد بن حنبل قال ما ورد من اصحاب رسول الله
 من الفضائل ما ورد لعلی گفت احمد والنسائی وغيره ایشان که وارد نشده حدیث
 با سنا و صحیح و حق هیچ یکی از صحابه پیشتر از آنکه وارد شده و حق علی ابن ابیطالب علیه السلام
 از آنجمله است که سوره و هر در شان و سعه علیه السلام نازل گشت و فرمود رسول خدا
 هر جا که آیه کریمه ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات و در کدام خداست علی را من تمام است
 اخرج الطبرانی عن ابن عباس قال ما نزل الله يا ايها الذين آمنوا الا على خير او من نزلنا
 وفي رواية راسها و آیه کریمه من يتقن حسنة و در شان محبت و سعه نازل گشت و در
 ينفقون اموالهم سرا و علانية الاية و در بیان اوصاف حمیده دوست و از آنجمله

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على
 سيدنا محمد وآله
 وبعد

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على
 سيدنا محمد وآله
 وبعد

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على
 سيدنا محمد وآله
 وبعد

و از آنجمله آنست که آنحضرت علیه السلام می فرماید که در شان ایشان
 آنست که هر که از ایشان بگریزد و از ایشان بگریزد و از ایشان بگریزد
 که رسول خدا را با مرقل لایعالم علیه السلام فی القربی سوال موره آنها از امت
 آمده و آیه انکل قوم هاد در شان اوست زیرا که فرمود رسول خدا که من مندرم علی اوده
 و از آنجمله آنست که در حق او دوستان و سآیه ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات
 اولئك هم خیر البریه فرود آمده و بعد از نزول این آیه هرگاه حضرت علی مرتضی علیه السلام
 تشریف می برد و حضور محمد مصطفی علیه السلام و آنحضرت میفرمود که از خیر البریه انت
 و شیعته یک یوم القیامه رضین و مرضین بذانی الدلفثور و منقاج الخیار از آنجمله
 آنست که سه صد آیه قرآن در حق و نازل شد در حق اهل بیت نازل نشده اخرج ابن عباس
 عن ابن عباس قال نزل فی علی ابن ابی طالب صلوات الله علی نبینا وعلیه ثمانه آیه ما نزل
 فی احد من کتاب الله ما نزل فی علی و از آنجمله آنست که حق تعالی بر دیگران عتاب فرمود
 و حضرت علی مرتضی علیه السلام را بجه خیر یاد نمود و اخرج ابن ابی حاتم عن ابن عباس
 عاتب الله احباب محمد فی غیر موضع و ما ذکر علیا الا بخیر و اما فی تاریخ سیونی از آن
 و منقاج النجا و غیره و از آنجمله آنست که هرگاه آیه بیابا قتل تعالوا مع انبانا و انبانا هم و
 و انفسکم و نساءنا و نساکم الایه نازل شد رسول خدا علی مرتضی با نفس خود و شصت و بیست و یک نفر
 و احد پر و اخت فی البیضاوی و قد عده محتضنا بحسین اخذ ابیه یس و فاطمه مرتضی خلیفه و علی
 خلفها و هو یقول اذا نادعوت فامتنوا فقال اسفقتم یا معشر الذناری فی لاری جو الوساو

و از آنجمله آنست که آنحضرت علیه السلام می فرماید که در شان ایشان
 آنست که هر که از ایشان بگریزد و از ایشان بگریزد و از ایشان بگریزد
 که رسول خدا را با مرقل لایعالم علیه السلام فی القربی سوال موره آنها از امت
 آمده و آیه انکل قوم هاد در شان اوست زیرا که فرمود رسول خدا که من مندرم علی اوده
 و از آنجمله آنست که در حق او دوستان و سآیه ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات
 اولئك هم خیر البریه فرود آمده و بعد از نزول این آیه هرگاه حضرت علی مرتضی علیه السلام
 تشریف می برد و حضور محمد مصطفی علیه السلام و آنحضرت میفرمود که از خیر البریه انت
 و شیعته یک یوم القیامه رضین و مرضین بذانی الدلفثور و منقاج الخیار از آنجمله
 آنست که سه صد آیه قرآن در حق و نازل شد در حق اهل بیت نازل نشده اخرج ابن عباس
 عن ابن عباس قال نزل فی علی ابن ابی طالب صلوات الله علی نبینا وعلیه ثمانه آیه ما نزل
 فی احد من کتاب الله ما نزل فی علی و از آنجمله آنست که حق تعالی بر دیگران عتاب فرمود
 و حضرت علی مرتضی علیه السلام را بجه خیر یاد نمود و اخرج ابن ابی حاتم عن ابن عباس
 عاتب الله احباب محمد فی غیر موضع و ما ذکر علیا الا بخیر و اما فی تاریخ سیونی از آن
 و منقاج النجا و غیره و از آنجمله آنست که هرگاه آیه بیابا قتل تعالوا مع انبانا و انبانا هم و
 و انفسکم و نساءنا و نساکم الایه نازل شد رسول خدا علی مرتضی با نفس خود و شصت و بیست و یک نفر
 و احد پر و اخت فی البیضاوی و قد عده محتضنا بحسین اخذ ابیه یس و فاطمه مرتضی خلیفه و علی
 خلفها و هو یقول اذا نادعوت فامتنوا فقال اسفقتم یا معشر الذناری فی لاری جو الوساو

ان یربلا جلا من مکانه لازالہ فلما تباہا فتسلکوا فادعوا الرسول شہ و بذلوا الہ الخیرتہ انفی ملتہ
حمراء ثلثین در عا من جہد یذ قال النبی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم والذی نفسی بیدہ لو تباہا
لمسوا قرۃ و تباہیر و لای طرم علیہم الوادی ناراد استناصل شد بخبران و اہل حتی الطیر
علی الشجر و ہود لیل علی نبوۃ و فضل من اتی بہم من المہیتہ ہر چہ ہر گاہ مضاری
تصد مباہلہ کردند هیچ کرد و رسول خدا و در حالیکہ در کنار داشت حسین شہید کرد بار او گرفتہ بود
دست حسن مجتبی و در پس آنحضرت بود فاطمہ بہر او از پس دست علی رضی اللہ عنہم
میفرمود ہر گاہ کہ من دعا کنم شما آمین بگوئید پس گفت یکے از رؤساء مضاری ای گروہ
مضاری بد رستہ من می نمیم رویا صاحب آیات باہرہ و قدرۃ ظاہرہ کہ اگر رسول
گنہ از خدا کہ جنبش بد کہہ را و زائل گرداند از مکان خودش ہر آئینہ خداست تا بجاہ برد
کہہ را پس مباہلہ کنند با ایشان و الا ہماک خواہند شد پس طاعت کردند رسول خدا را و دوند او را و
جزیہ دو ہزار حلہ سرخ و سنی رہ آمینی پس فرمود رسول خدا قسم است با کس جان من دست قدرت
اوست اگر مباہلہ میکردند ہر آئینہ صورتہای بن مضاری رت می نمود و خوک اسنخ میکرد و دند و
ہر آئینہ می فروخت بر ایشان شہتہای آتش را و از بیخ و بن میکند خدا بخبران اہل و اتا بکہ ہر نزد
ہم ہر بدیمہا مذکور لیل است صدق نبوۃ حضرت رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ہر کی نشنل آل عباس

اولیای را همچو خود پنداشتند
همچو ما وابسته خویشند و خور
در میان من و قی بود لا انتها

همسری با انبیاء و اشد
گفته انیک با بشر ایشان بشیر
این نزد استند ایشان از عی

[illegible]

برتر اند از عرش و کرسی و سما
هم که رادل پاک شد از اعتدال
کمان دعا شیخ فی چون پرو عاست
این دعا بی بنجیدان خود دیگر است
این دعا حق میکند چون دقت است

ساکنان قلم صدق و صفا
این عایش میسرود تا ذوالبدل
فانی است گفت و گفت حد است
این دعا زو نیست گفت و اورست
آن دعا و این اجابت از خداست

قال سیوطی قلت له طریق آخری قال بن البخاری فی تاریخہ معنی عن قیس بن حازم عن عمرو
بن العاص قال لما قدمت من غزوة السدسل وقلت ظن انکم لم یسجدوا حبالی رسول الله
منی قلت یا رسول الله انی اناس حب الیک قال عایشة قلت انی سألک عن حب الیک
فاذن بوا قلت یا رسول الله فابن علی قال قلت الی صحابه فقال ان ذی الیسالی عن
انفس فی روایة فقال فتی من الانصار فما بال علی قال الی النبی صلی الله علیه و آله وسلم
من طیب ان احد ایسال عن نفسه ان خرج بن البخاری فی تاریخ بغداد من طریقہ قلت
فاطمه یا رسول الله لم تقل فی علی شیئا قال علی نفسی فممن انتم تقول فی نفسه یا غیر علی مر
ذات من ست و دیگر کسی را که تعریف و مدح کند نفس خود را زیاده ازین تعریف مدح چه بود
که عینیت او با خود بیا نگر دیش هر صفت که متصف شد به صفت موصوف است آن صفت
علی مرتضی سوا جنوة که خاصه مختصه حضرت رسالت است کما قال فی حدیث آخر لانی بعد
واخرج الحاکم و ابن مردویه عن جابر ان النبی قال علی یا علی الناس من شجر شیتة اماوا
من شجرة واحدة و هو صحیح علی را ی الحاکم فرمود رسولی اعلی مرتضی الی علی آدمیان

از درختهای مختلفه اند من و تو از یک درختیم و فی بعض الروایه خلق انت و خلقت من
طیفته ابراهیم شجر بنی وحید را از یک بیخه خاکنده دور روحانی تن از یک جان پاک اند
و از آنجمله آنست که پیش از اوان بلوغ اسلام آورد بر وایت ابن عباس و زید بن ارقم و
سلمان فارسی بسیاری از صحابه تابعین و اول مسلمین است این حجر گشته که بملا رح و از
بعضه اجماع بر معنی نقل کرده شد و سن شریف الفصاحه لایت وقت بعثت حضرت
رسالت ده سال و نزد بعضه کمتر از آن گفته اند و از ابیات منسوبه به آنجانب در شرح
و قایه در باب قسمته انعمایم ذکر کرده اولیت او با سلام و اختصاص و بفضائل مخصوصه
و اوضح و لایح است اشعار عجزی محمد بن ابی خنی و صهری و حمزه سید الشهدا و عی و
و جعفر الذی اضحی و مسی و بطیر مع الملائکه ابن امی و بنبت محمد سکنی و عس و سی و
مشوب کجما بدی و کمی و سبط احمد ولدای منها و نایکم لکم کسهم می و سبقتکم الی
الاسلام طرا و غلاما ما بلغت اوان حلم و واجب و لایته علیکم رسول الله یوم غد خیم
علیت برادر ابن عم فرزند و داماد و کراوست این تقرب بانی داد بنی الصوا
قال معاویه الخالد بن عمر لم حبت علیا قال علی حلت خصال علی حله اذا غضب و علی صرا اذا
قال و علی عدله اذا حکم و لما وصل الیه فخر من معاویه قال لغلامه کتب الیه هذه الابیات
و از آنجمله آنست که او اول کسی است که عبادت کرد خدا را و نماز کرد و با حضرت رسالت
پیش از همه امت اخرج احمد بن حمید العزلی قال رایت علیا مضطجک علی المنبر لم اره ضجک الاثر
حتی بدت نواجذه ثم قال ذکرک قول سبطالب ظهر علینا ابوطالب و انا مع رسول الله و نحن بضلی

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

[illegible]

Handwritten marginal notes at the top of the page, written in a cursive script, likely a continuation of the main text or a commentary.

نهایت مخزون و گین گردید و در سنه و هجدهم از بعثت این واقعه روداد و خدیجه هم درین
سال وفات یافت لهذا این سال را عام الحزن نام کردند و اسامی و روایات این عیالی
ثابت است و از آنچه آنست که بعد از رسول خدا تغییر و تبدیل در نماز که مستوان این است
راه یافت و مردمان آنرا ضائع ساختند و بشرط و حقوق آن بجای آوردند حضرت امین علی
علیه السلام بقتضا و لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة بشرط حقوق و تعدیل رکان و
حفظ اوقات و غیره و از هم آن چنانچه شاید و باید بجای آورد و از نماز رسول خدا صلی الله علیه و آله
و سلم صحابه یاد میدهند و فی البخاری فی باب تنفیص صلوٰة عن قتاده بن مویس بن اسمعیل قال ثنا
مهدی بن عیسان عن انس قال اعرت شیئا مما کان علی عنبی صلی الله علیه و آله و سلم قبل الصلوٰة
قال لیس یمنعتم فیها حدیثا عمر بن رارة قال ثنا عبد الواحد بن ابراهیم بوعبید الحارثی عن
عثمان بن ابی داود عن اخی عبد العزیز قال سمعت الزهیری یقول دخلت علی انس بن مالک بن مشق
و هو یسکی نقلت ما یکلیک فقال لا اعرت شیئا مما ادرکت الا انما اید الصلوٰة قد ضعیفتم فیها
میکوید زهری که در آمد من بر انس بن مالک بن مشق و رحا یکدیگر نیست پس گفتیم چیزی
در گریه آورد ترا گفت انس نمیدانم چیزی را که یا تم از رسول خدا مکررین نماز و این بنا بر تحقیق
ضایع کرده شد پس گریه من بر آن تنفیص نماز است که عمار الدین است فی البخاری در باب
اتمام التکبیر فی الکرکون حدیثا ابو اسحق الواسطی قال اخبرنا خالد بن الجری عن ابی اعمش عن مطر بن
ابن یحیی عن ابن جریج قال سمعت علی علیه السلام یأبصره فقال ذکرنا هذا الرجل تسبوا
کنا نسلیه مع رسول الله ذکرنا ان کان یکبر کما رفع و کما وضع و فی باب تمام التکبیر

Handwritten marginal notes on the right side of the page, continuing the text or providing commentary.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, continuing the text or providing commentary.

تمان را بر زمین انداخت و قطعه قطعه ساخت خود را از دوش آنحضرت بر زمین زد و
 در روایت آمده که خود را از نزدیکی که پدیدخت از جهت دلبستگی آنحضرت
 و چون بر زمین افتاد تبسم نمود و سوختن از دست پر سید که چه چیز ترا بخنده آورد و
 گفت آنکه خود را از زمین جایی بلند انداختم و هیچ المی نرسید آنحضرت فرمود چگونه الم
 تپورسد و حال آنکه بر دانه تو می باشد و فرود آید تو حیرت انگیزی کلامه از آنجمله
 آنست که چون کفار جمع شدند بر آنکه اینک آنحضرت و هجرت از مکه بمکه
 تصمیم یافت رسول خدا صلی الله علیه و آله آنحضرت علی مرتضی فرمود تا بر فرشی سیدالمرسلین
 بخفت و ردای مبارک آنجناب را بالا سر خود پوشید تا کفار در غلبه افتادند و برافتن
 آنحضرت اطلاع نیافتند و بعد از هجرت عنقریب بجنرت رالت ملحق گشت قال بن
 اسحق فی قصه الهجرة و مشاورة کفار قریش بنی امی بنی ثانی جبریل الی رسول الله
 فقال له تبیت بنی الله الی علی فرائد کما استأجنته من اللیل حبه و ابرمه و نه متی
 نیام فیشون علیه فلما راوی سوال شد قال علی ثانی فرشی و تشیع بر دایم آنحضرت را نذر
 فتم فیما ناله لرجل من الکسب فکثر من همهم و کان رسول الله قلیل نیام فی برده ذلک
 اذ انما قال و خرج فلیهم رسول الله فانه خسته من تراب یه فجعل شیر التراب علی
 رومهم و هو یتر سورة پس از آنکه آنرا بر سر آنرا بر سر آنرا بر سر آنرا بر سر آنرا
 فاششیا هم فعم لای جبر و لی حتی فرغ رسول الله من هولاء الایات لم یبق من هم
 الا وقد ضمع علی راسه ترا با هم آنحضرت الی حیث اراد ان یدهب فاما هم آت من لم یکن

او را بر زمین انداخت و قطعه قطعه ساخت خود را از دوش آنحضرت بر زمین زد و در روایت آمده که خود را از نزدیکی که پدیدخت از جهت دلبستگی آنحضرت و چون بر زمین افتاد تبسم نمود و سوختن از دست پر سید که چه چیز ترا بخنده آورد و گفت آنکه خود را از زمین جایی بلند انداختم و هیچ المی نرسید آنحضرت فرمود چگونه الم تپورسد و حال آنکه بر دانه تو می باشد و فرود آید تو حیرت انگیزی کلامه از آنجمله آنست که چون کفار جمع شدند بر آنکه اینک آنحضرت و هجرت از مکه بمکه تصمیم یافت رسول خدا صلی الله علیه و آله آنحضرت علی مرتضی فرمود تا بر فرشی سیدالمرسلین بخفت و ردای مبارک آنجناب را بالا سر خود پوشید تا کفار در غلبه افتادند و برافتن آنحضرت اطلاع نیافتند و بعد از هجرت عنقریب بجنرت رالت ملحق گشت قال بن اسحق فی قصه الهجرة و مشاورة کفار قریش بنی امی بنی ثانی جبریل الی رسول الله فقال له تبیت بنی الله الی علی فرائد کما استأجنته من اللیل حبه و ابرمه و نه متی نیام فیشون علیه فلما راوی سوال شد قال علی ثانی فرشی و تشیع بر دایم آنحضرت را نذر فتم فیما ناله لرجل من الکسب فکثر من همهم و کان رسول الله قلیل نیام فی برده ذلک اذ انما قال و خرج فلیهم رسول الله فانه خسته من تراب یه فجعل شیر التراب علی رومهم و هو یتر سورة پس از آنکه آنرا بر سر آنرا بر سر آنرا بر سر آنرا بر سر آنرا فاششیا هم فعم لای جبر و لی حتی فرغ رسول الله من هولاء الایات لم یبق من هم الا وقد ضمع علی راسه ترا با هم آنحضرت الی حیث اراد ان یدهب فاما هم آت من لم یکن

او را بر زمین انداخت و قطعه قطعه ساخت خود را از دوش آنحضرت بر زمین زد و در روایت آمده که خود را از نزدیکی که پدیدخت از جهت دلبستگی آنحضرت و چون بر زمین افتاد تبسم نمود و سوختن از دست پر سید که چه چیز ترا بخنده آورد و گفت آنکه خود را از زمین جایی بلند انداختم و هیچ المی نرسید آنحضرت فرمود چگونه الم تپورسد و حال آنکه بر دانه تو می باشد و فرود آید تو حیرت انگیزی کلامه از آنجمله آنست که چون کفار جمع شدند بر آنکه اینک آنحضرت و هجرت از مکه بمکه تصمیم یافت رسول خدا صلی الله علیه و آله آنحضرت علی مرتضی فرمود تا بر فرشی سیدالمرسلین بخفت و ردای مبارک آنجناب را بالا سر خود پوشید تا کفار در غلبه افتادند و برافتن آنحضرت اطلاع نیافتند و بعد از هجرت عنقریب بجنرت رالت ملحق گشت قال بن اسحق فی قصه الهجرة و مشاورة کفار قریش بنی امی بنی ثانی جبریل الی رسول الله فقال له تبیت بنی الله الی علی فرائد کما استأجنته من اللیل حبه و ابرمه و نه متی نیام فیشون علیه فلما راوی سوال شد قال علی ثانی فرشی و تشیع بر دایم آنحضرت را نذر فتم فیما ناله لرجل من الکسب فکثر من همهم و کان رسول الله قلیل نیام فی برده ذلک اذ انما قال و خرج فلیهم رسول الله فانه خسته من تراب یه فجعل شیر التراب علی رومهم و هو یتر سورة پس از آنکه آنرا بر سر آنرا بر سر آنرا بر سر آنرا بر سر آنرا فاششیا هم فعم لای جبر و لی حتی فرغ رسول الله من هولاء الایات لم یبق من هم الا وقد ضمع علی راسه ترا با هم آنحضرت الی حیث اراد ان یدهب فاما هم آت من لم یکن

او را بر زمین انداخت و قطعه قطعه ساخت خود را از دوش آنحضرت بر زمین زد و در روایت آمده که خود را از نزدیکی که پدیدخت از جهت دلبستگی آنحضرت و چون بر زمین افتاد تبسم نمود و سوختن از دست پر سید که چه چیز ترا بخنده آورد و گفت آنکه خود را از زمین جایی بلند انداختم و هیچ المی نرسید آنحضرت فرمود چگونه الم تپورسد و حال آنکه بر دانه تو می باشد و فرود آید تو حیرت انگیزی کلامه از آنجمله آنست که چون کفار جمع شدند بر آنکه اینک آنحضرت و هجرت از مکه بمکه تصمیم یافت رسول خدا صلی الله علیه و آله آنحضرت علی مرتضی فرمود تا بر فرشی سیدالمرسلین بخفت و ردای مبارک آنجناب را بالا سر خود پوشید تا کفار در غلبه افتادند و برافتن آنحضرت اطلاع نیافتند و بعد از هجرت عنقریب بجنرت رالت ملحق گشت قال بن اسحق فی قصه الهجرة و مشاورة کفار قریش بنی امی بنی ثانی جبریل الی رسول الله فقال له تبیت بنی الله الی علی فرائد کما استأجنته من اللیل حبه و ابرمه و نه متی نیام فیشون علیه فلما راوی سوال شد قال علی ثانی فرشی و تشیع بر دایم آنحضرت را نذر فتم فیما ناله لرجل من الکسب فکثر من همهم و کان رسول الله قلیل نیام فی برده ذلک اذ انما قال و خرج فلیهم رسول الله فانه خسته من تراب یه فجعل شیر التراب علی رومهم و هو یتر سورة پس از آنکه آنرا بر سر آنرا بر سر آنرا بر سر آنرا بر سر آنرا فاششیا هم فعم لای جبر و لی حتی فرغ رسول الله من هولاء الایات لم یبق من هم الا وقد ضمع علی راسه ترا با هم آنحضرت الی حیث اراد ان یدهب فاما هم آت من لم یکن

و این است که در این کتاب آمده است که در روز قیامت
 هر کس که در این دنیا عمل صالح کرده باشد
 و در روز قیامت حاضر شود
 و در روز قیامت حاضر شود
 و در روز قیامت حاضر شود

معمر فقال ما نطرون مينا قال محمد قال خيلكم الله والله خرج علينا ثم ما ترك منكم رجلا الا وقد
 وضع على راسه ترابا واطلق الحاجة ما ترون ما بكم قال فوضع كل واحد منهم يده على راسه
 عليه تراب ثم جعلوا يطعنون في راسه عليا على الفرائش تبسبها بردا رسول الله يقولون والله
 ان هذا محمد عليه با عليه برة فلم يرجوا كذا لك حتى اصبحوا انقام على علي الفرائش فقالوا والله
 لقد كان صدقنا الذي حدثنا ثم قال محمد بن اسحق في قصة مقدم النبي المدينة واقام على مكة
 ثلاث ليال واما ما احتج ادى عن رسول الله الودائع التي كانت عنده للناس حتى اذا
 فرغ منها احتج برسول الله ثم حرمه فبغت بن اسحق محدث و قصة هجرة مشاورت كذا
 قريش و قتل نبي كه بر جبريل نزد رسول خدا و گفت ويرا كه خواب امشب بر بستر خود پس نگاه
 تا يك گشت شب مجتمع گشتند كفار و منتظر بودند كه هرگاه بخواب رود رسول خدا بر تازند
 بر راسه و گشتند او را هرگاه ديد رسول خدا اين ماجرا را فرمود علي مرتضى را بخواب
 علي بر بستر من بوش جا و روبرو من بخواب ان بدرستی هرگز نخواهد رسيد تو بچ كمر بست از كفار
 و همیشه رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم ميخوابيد و چادر كه عنایت نمود به علي مرتضى عليه السلام و
 بيرون آمد رسول خدا از خانه و گذشت بر كفار و گرفت مشت از خاک ميخاست بر كفار و ان حال
 ميخواند سورة يس و القرآن الحكيم لمن المرسلين علي اط مستقيم ان قوله فاغشينا هم نوم
 لا يبصرون اما انك فاع گشت سرور كائنات از خوندن اين آيات نبود همچو كافي مگر آنكه
 بود بر سر و تشريف بر رسول خدا صلى الله عليه وآله و اله بهر جا كه ميخوابست پس از نزد كفار گشت
 كه نبود در ميان ايشان و گفت چه ميديد شما در اينجا بهر كه استاده ايد گفتند بر او گشت

و این است که در این کتاب آمده است که در روز قیامت
 هر کس که در این دنیا عمل صالح کرده باشد
 و در روز قیامت حاضر شود
 و در روز قیامت حاضر شود
 و در روز قیامت حاضر شود

و این است که در این کتاب آمده است که در روز قیامت
 هر کس که در این دنیا عمل صالح کرده باشد
 و در روز قیامت حاضر شود
 و در روز قیامت حاضر شود
 و در روز قیامت حاضر شود

و این است که در این کتاب آمده است که در روز قیامت
 هر کس که در این دنیا عمل صالح کرده باشد
 و در روز قیامت حاضر شود
 و در روز قیامت حاضر شود
 و در روز قیامت حاضر شود

اور ان کے لئے کیا رہنمائی ہے؟ کیا یہ لوگ اس لئے کہ وہ اپنے لئے
اور ان کے لئے کیا رہنمائی ہے؟ کیا یہ لوگ اس لئے کہ وہ اپنے لئے
اور ان کے لئے کیا رہنمائی ہے؟ کیا یہ لوگ اس لئے کہ وہ اپنے لئے

[illegible]

Handwritten Persian text in Nasta'liq script, likely from a manuscript. The text is dense and covers most of the page.

[illegible]

Handwritten marginal notes in Persian script, likely a commentary or continuation of the main text, written diagonally across the top of the page.

پرتقصیر سوال کرد که مولانا در موعظه علیه الرحمۃ فرمودند و راجع علی که افتخار هر بنی و هر ولی
بے شبهه وجود حضرت علی مرتضی علیه السلام افتخار او لیاست اما افتخار انبیاء چه معنی
دارد این عاصی جواب داد که رسول خداست علیه السلام فرمود که من مباحات و مناهات
خوادم گرد و در قیامت بکثرت است و روایت میکنند که فرموده اند گفت
نخري پس ذات معدن گرامات و مخزن کلمات حضرت علی مرتضی علیه السلام
که مجموعه فقر و عرفان و موصوف باوصاف جمیله سرور رسولان بود پس از گفتن
افتخار و راجع این قدوه اختیار چه تعبیر و مژده هرگاه خدا تعالی بر حبیبش مکی
و جمیع خلایق به علی اظهار افتخار فرماید پس برای افتخار نبی چه انشاید که فی احوار
العلوم بحجة الاسلام محمد النزال فی بیان اثبات ربانیت علی بن ابیطالب علی فراش
رسول شد فادحی عزوجل الی جبریل میکائیل علیه السلام انی خیرت بنیکما و جعلت
عمر احدكما اطول من عمر الاخر ایما یزید صاحبہ بالجمیة فاختار کما هما بالجمیة فادحی الله
عزوجل فاما کما مثل علی بن ابیطالب صلوات الله علی نبیا وعلیه خیرت بنیه و بین محمد
فیات علی فراشته فندیه بنفسه و اثره بالجمیة ابطا الی الارض فاختار من عدوه فکما
جبریل عند راسه میکائیل عند رجليه جبریل یزیدی پنج من مشک یا بن ابیطالب
یا بهی تعالی بک الملائکة فانزل الله عزوجل و من الناس من یشری نفسه ابتغاء رضا
الله و الله روف بالعباد و از جمله آنست که چون در میان اصحاب غایه واقع شد
آنحضرت علی مرتضی را بر او خبر خواند و اخرج الی یزید بن عمر قال خیر رسول الله

Extensive handwritten marginal notes in Persian script, continuing the commentary or providing additional context, written vertically along the right side of the page.

Handwritten marginal notes in Persian script, likely a continuation of the main text or commentary, written diagonally across the bottom of the page.

صلی الله علیه و آله بن صحابه نجاد علی ترمع عیاض فقال یا رسول الله صلی الله علیه و آله
 اخیت بنی امیایک ولکم تواریخ بنی وین احد فقال رسول الله انت اخ فی الدنیا
 و الاخرة ترجمه ترجمه از ابن عمر آورد که گفت اخوت کرد رسول خدا میان صحابه
 و یکدیگر را بر آورد و یکدیگر را بر آید پس آن علی مرتضی علیه السلام بن رسول خدا صلی الله
 علیه و آله گریان که آب از دیده مبارکش جاری بود بخدمت رسول خدا عرض نمود که مرا خا
 فرمودی در میان صحابه خود و اخوت نکردی میان من و پنجیک از بنی امیایک
 رسول خدا صلی الله علیه و آله تو بر آوردی در دنیا و آخرت بر آوردی بر او را بر این
 فرزند و داماد که دوست این تقریب با من داد و از آنچه انت که روز بر سر
 نفر از جماعه کفار که مبارزت کردند و کسب از منی اشم در صد و مدافعه آنها در آن
 حضرت علی مرتضی از جمله آن بود ولی بن عبد و از دست وی کشته شد و جبرئیل
 و میکائیل درین روز چپ و راست آن حضرت بودند و در آن روز رسول خدا صلی الله
 علیه و آله همه فقار گذاشته تن تنها نزد علی مرتضی بر آید آنکه در شکم داشت تشریف
 فرمود اخرج ابوسهم عن ابراهیم بن عبید بن فاعه بن رافع الا انصار عن ابیه
 عن جبرئیل قال قبلنا من بدر فقد ناری رسول الله صلی الله علیه و آله فمادت الرقعة بعضنا
 بعضا انیکم رسول الله ففتوا حتی جاد رسول الله و معه علی بن ابی طالب صلوات الله
 علی نبیا و علیه فقار یا رسول الله فقد ناک فقال ان با حسن و جد معضانی بلینة فمخافتة
 علیه ترجمه راوی میگوید هرگاه که مرجمت نمودیم از بدر که کردیم رسول خدا را پس

در این کتاب از حدیثی است که در آنجا آمده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله
 و آله بن صحابه نجاد علی ترمع عیاض فقال یا رسول الله صلی الله علیه و آله
 اخیت بنی امیایک ولکم تواریخ بنی وین احد فقال رسول الله انت اخ فی الدنیا
 و الاخرة ترجمه ترجمه از ابن عمر آورد که گفت اخوت کرد رسول خدا میان صحابه
 و یکدیگر را بر آورد و یکدیگر را بر آید پس آن علی مرتضی علیه السلام بن رسول خدا صلی الله
 علیه و آله گریان که آب از دیده مبارکش جاری بود بخدمت رسول خدا عرض نمود که مرا خا
 فرمودی در میان صحابه خود و اخوت نکردی میان من و پنجیک از بنی امیایک
 رسول خدا صلی الله علیه و آله تو بر آوردی در دنیا و آخرت بر آوردی بر او را بر این
 فرزند و داماد که دوست این تقریب با من داد و از آنچه انت که روز بر سر
 نفر از جماعه کفار که مبارزت کردند و کسب از منی اشم در صد و مدافعه آنها در آن
 حضرت علی مرتضی از جمله آن بود ولی بن عبد و از دست وی کشته شد و جبرئیل
 و میکائیل درین روز چپ و راست آن حضرت بودند و در آن روز رسول خدا صلی الله
 علیه و آله همه فقار گذاشته تن تنها نزد علی مرتضی بر آید آنکه در شکم داشت تشریف
 فرمود اخرج ابوسهم عن ابراهیم بن عبید بن فاعه بن رافع الا انصار عن ابیه
 عن جبرئیل قال قبلنا من بدر فقد ناری رسول الله صلی الله علیه و آله فمادت الرقعة بعضنا
 بعضا انیکم رسول الله ففتوا حتی جاد رسول الله و معه علی بن ابی طالب صلوات الله
 علی نبیا و علیه فقار یا رسول الله فقد ناک فقال ان با حسن و جد معضانی بلینة فمخافتة
 علیه ترجمه راوی میگوید هرگاه که مرجمت نمودیم از بدر که کردیم رسول خدا را پس

فلم يبر اليه احد فقال يا اصحاب محمد ان قتلاكم في الجنة وقتلانا في النار كذا تبم والاهل
والعزى لو تعلمون ذلك حقا لخرج الي البضكم فخرج اليه على ابن بنيتا لب فاطمة
ضربن فقتل علي صلوات الله علي بنينا وعليه مر حليمه فقتل ابن ابي ابي محمد شاكه مقتله كره
مصعب بن عمير انه شهيد شد وكشت آن را ابن قيسه وگمان بر و ابن قيسه و ابن حق
مصعب بن عمير كه اين سوار است بنوع فاسد خود به بر رسول خدا از و بعد از ان بر كشت ابن
قيسه بن قيسه و مي گفت كه كشته يم رسول الله را و هرگاه كه كشته شد مصعب بن عمير ملا فمرد
رسول خدا علي الله عليه وآله و او خود را بعلي مرتضى پس مقتله كرد و انكلا ان شهيد و انكلا
غير فرار در حاليكه همراه شه بودند مسلمانان و در روايت هشام آمده كه هرگاه كه كشته
شد قتال روز احد شست سيد ابرار زير رايه انصار و فرمود بعلی مرتضى عليه السلام
پيش آي براي جهاد پس مقدم كشت علي مرتضى و فرمود نعم ابو القاسم و آواز داد ابو سعد بن
كه لو اى شهر كان و در دست و بود آيا هست ترا يا ابو القاسم كه در ميدان آيا پس در آن شمسوار
براي محاربه كفار و كشته شد آن كافر تا بكار از دست حيدر كه ار و هرگاه كه آن كافر از دو او
برزين افتاد حضرت علي مرتضى عليه السلام مقتضيت بود كه پس از ان بخيرت آنحضرت عرض نمود
كه چرا كار آن كافر تمام كردى فرمود كه او شرعوت خود كشاد و در ان كشتن بنسبت الحار و زاري
پيش آمد پس از دشت مرا رحم از و سه و بترق نيدم كه خدا كشته شد و اهل بيت و دشمنان گمانى
محرورم به تو كه با دشمنان نظردارى و از انجمله آنست كه در حين غزو احد جبريل در خدمت آن
فخر نام بود و در مدارج النبوة است كه حضرت علي مرتضى عليه السلام خيبر مبارزت و جهاد

Handwritten marginal notes at the top of the page, likely in Persian or Arabic script, providing commentary or additional information related to the main text.

و شجاعت که آن روز بجا آورد و فوق آن تصور نیست روایت است از غیر کتب
از پدرش سعد روایت کرده که گفت نه من نمیگویم که من و روزی که شایسته
حضرت بن رسید که در چهار فرس از آن روزین تا دو م و هر بار که می افتاد
و در سه خبر و در خوشی و باز و سست مرئی گزشت و بسیار است که در دست می افتاد
که متوجه کافران شد که تو در مقام خدا و رسولی امی و ایشان هر دو از تو می ترسند
بعد از فرات جهنم آن واقعه را بگفت رسالت عرض کردم آن سرور فرمود که
در شناختی منم که اما بدید که چنانچه مشاهد بود پس فرمود ای علی خدا استقامت چشم ترا
روشن کند آن بجز سبیل بود و از آنجا که هست چون با پیش آمد و بسیار است
از صحابه درین واقعه بر حیدر شهادت رسیدند و در آن هنگامه از آنجا که باطل
شدند و متفرق گشتند حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله استندید که از ثابت و قائم
ماند چون آن حضرت شهادت نمودند و غیب شد و عرق از پیشانی جای نشستن متقاطر گشت
و در آن حالت نظر کرد علی رضی الله عنه و پاسبان را دید که بدیده است که ایستاده است
فرمود و چون گفتم که تو به برادران علی نه گفتی که ایستاده است آنرا چه نامید آن را باک
امره یعنی آما که فرمودم بعد از ایمان بدستی هر دو افتید است یعنی مرا با شما
کار است و با دیگران کار ندارم پس چنانچه جزا است آن قوم در جهان نمانی نیست
سرمه ای بر این در حواله های نیست بداندانی مدارج الهی و بعد از آنکه ایشان بلا آب
آوردن بایست غسل دم از روغن مسجید و در آمدن دست حضرت علی رضی الله عنه

Extensive handwritten marginal notes on the right side of the page, continuing the narrative or providing further details.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, likely concluding the text or providing a summary.

نه دید و نه بپسند و لرز و زنگار
چو آن خانی شمع چو آن ذوالنقار
و از آنکه آنست که چو آن برینیل مرزانی علی مرتضی وید لب به مدح و تنای علی مرتضی
علیه السلام که با بوی آن بزرگوار میسند آتش علیه آله شود و حضرت زکات
نیز آنچه مرتبه علیه رضا حب لایت بود و بیان فرمود و در مدارج النبوة است که چون علی

و بعد از آنکه او را به یک سو رسانیدند و در میان
دو دیوار چوبی که در آنجا بود ایستادند و او را
در آنجا حبس کردند و در آنجا ماند.

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

Handwritten Persian text in a cursive script, likely from a manuscript. The text is dense and fills most of the page, with some marginalia visible on the right side.

[illegible]

آنحضرت در مقام نبی صلی الله علیه و آله بود و در غزوه که یکی از تیر از زبان بود و تیر و تیر
تیر است بخیمه آنحضرت رسید و از آنجا نیمه بجای آمد و دیگر روز در غزوه بدر المؤمنین غلامی بنی بنی
و علیه السلام در کمین بود و ناگهان شمشیر بر او زد و دست راست را بریده و بر او
آمد علی مرتضی مصوات شد علی بنی بنی و علیه السلام در دست چپ او را از آنجا
جدا کرده پیش آنحضرت آورد و از آنجا آنست که در غزوه بنی قریظیه که در
غزوه بود و در وقت محاصره یکی از اسباب نزول آنها از حصن مایوری
و شجاعت علی مرتضی صلوات الله علیه و آله و علیه السلام و قتال بن اسواق بنی
من اثنی عشر بن علی بن ابی طالب و هم حاضر بنی قریظیه و بنی النضیر و بنی
و تقدیم بر قتال لاذوقن ما ذاق حمزة و انا فتح جهم فقال ایاکم فتنوا و علی بن
بن معاوی و از آنجا آنست که در غزوه خیبر و فتح حصن از حصون و در وقت واقع
شد رایت بدست علی مرتضی و از آنجا و به آنجناب روان ساختند فتح آن حصن
بر دست او متحقق گشت قال محمد بن اسحق حدیثی بنید بن سفیان عن ابیه سفیان
عن سلمة بن الأكوع قال لعبد رسول الله ﷺ علیه وآله اباکم برایتی الی
بعض حصون خیبر فقال ورجع و لم یکن فتح و قد جهدهم و لبث من الغد فقال تمزجین
و لم یکن فتح و قد جهدهم فقال رسول الله ﷺ علیه وآله ایاکم فتنوا و علی بن
و رسول الله ﷺ علیه وآله ایاکم فتنوا و علی بن
و هو رعیته یقتل فی عینه ثم قال خدا را شکر که این فتح را علی بن ابی طالب

آن نیز میدانند که پیش از حضرت سر او بر بران خود و مذهب و بان مبارک
خود و چنانچه پیش کشید و دعا کرد و فی الحال در دنیا داشت و فرمود گیر ایست
و روان شود تا آنکه خدا بر تو آن قلعه را پیش و آن را بر تنی شست و بان و
خرامان بنادان و ثمر جان تا که قائم کرد و در آن یک از سنگها که بر آن قابیه بود
پس نگاشت و فرمود از سر آن قلعه بگردان علی مرتضی میاست بهرم و گفتند که ایست
تو فرمود هم شیرین است مرتضی گفتند پیروز بر آمدید و باقی سر نیست که نازل شود بر
موسی علیه السلام پس از آنکه گفت علی مرتضی علیه السلام که فتح کرد خدا بر دست او
آن قلعه را و در روایت دیگر آمده که یک از پیود و بر دست مبارک علی
مرتضی علیه السلام و سپهر از دست مبارکش افتاد و پسر گرفت در راه و سپهر خود
ساخت تا فتح نمود خدا و بعد از آن انداخت آن در آن شهر آن تمامه کشا که
در قلعه خیر بود بر کند یکست جمله و بکشود علی بود و اینست حاجسته از خندق و کند
بر و این سبب است که از داند ختمه بر بار و بر شامیر میگوید راوی نه دیدم و نیست
نفس را که من یک از آنها بودم و میخواستند که پیش رو بیند آن در را و استند و
و حاجه کشند و در بعضی روایات چهل تن عاجز شدند از پیش آن و
آمده که آن در آن بود و شست سعد بن و زن داشت و در مسجد است نه در
که بر کند علی مرتضی علیه السلام با شیر که خیمش نمیتوانستند داد او را و بنفشه
هر چند ذکر این قلعه باب صحیح بخاری نیست لکن در کتب احادیث معتبره

آن خیر رسیدند و از پیش آن حضرت سر او را بر برادر خود و صاحب دکان مبارک
خود و چنانچه میخواست ششید و دعا کردند و آنجا را در آنجا داشتند و فرمودند که این است
و روان شود و آنکه خدا بر تو آن قلعه را پس و آنکه این قلعه ششیدان و
خرامان و شادان و فرحان گاه فایز گردید و در آنجا از سنگها که بر آن قلعه بود
پس گاه و آنکه از سر آن قلعه بگردان علی مرتضی میاید و آنکه و آنکه که گاه
تو فرمودم ششید این قلعه را گفتند و یوز بر آمدید و ششید این قلعه را که از آن شد بر
موسی علیه السلام پس از آنکه علی مرتضی علیه السلام که قلعه را بر دست او
آن قلعه را و در روایت دیگر آمده که یک از یوز و بر دست مبارک علی
مرتضی علیه السلام و سپهر از دست مبارکش افتاد و پس گرفت و در او سپهر خود
ساخت تا فتح نمودند و بعد از آن انداخت آن در آن قلعه آن تمامه گشای که
در قلعه خیر بود بر کند یک حمله و بشود علی بود و این قلعه را بسته از خندق و کند
بر و این بسته باز و انداخته بر بار و بر و خیر و میگوید و میگوید و میگوید
نفر که من یک از آنها بودم و میخواستند که بنشیند و بنشیند آن در را تا بسته شود
و حاجت که شد و در بعضی روایات چهل تن حاضر شدند و از ایشان و
آمده که آن در را بود و ششید سعد بن و زن داشت و در مو است و نه و
که بر کند علی مرتضی علیه السلام یک حمله و یک حمله و یک حمله و یک حمله و یک حمله
هر چند ذکر این قلعه باب صحیح بخاری نیست لکن در کتب احادیث معتبره

[illegible]

بر محض اهل ذریعہ بادل و نبات
بود از غایت فتوت خویش
تو قوت و فعل حق از زود و دیر
کنند بخویشستن در خیمه

فَقَدْ نَوَّاهُ فَمَا رَسُلَ اللَّهِ سَائِلِينَ وَرِزْقًا
تَبِيحًا أَوْسَىٰ أَنْ يَكُونَ بَيْنَ تَحِيَّةٍ وَكَلَامٍ
أَنْ يُعْطِيَ غَنًى أَمْ يَتَوَجَّرَ لِمَا يَمِينُ
يَعْلَمُ وَلَكُمْ دَسَالِسٌ مَعَهُ خَيْرٌ مِنْ
عِلَاقَةٍ عَلَىٰ كَيْدٍ أَوْ رَسْمٍ أَوْ دَرَاهِقَةٍ
بُنَانٍ أَوْ بِرْدٍ أَوْ سَابِغٍ أَوْ زَيْنٍ

خود چہ خیر کہ خیر گردون

بیش آن دست رنجہ بود زبون

و در روایتی آمده که آنوقت دعا کرد و یوں خدا دحق علی مرتضیٰ باہم ازہب عنہما و مرز
خدا یاد و رکب از وی گراما و سر مارا چون اکثر تشویش آدمی را ازین امور میداشت خصوصاً
و معرکہ بای جناب و ہوا می خیر درین ایام بسیار گرم بود پس آنرا نفی کرد و بقی سوا
نیز انتظار نمود و از بہر مقابلہ گراما سر مارا ہم نام برد و ہر چند کہ حاجت نفی سرمان بود این
لیلی گوید کہ علی مرتضیٰ در گرامی سخت جامہ پیچہ دارد و بر میگردد و در سرمای عظیم جامہ تنگ
می پوشید و از آن پاک نہ داشت لفظ

گرم و سردش نو بہار زندگیت

مایہ صدق و یقین بندگیت

دامن او کیس زو تر بگیان

تاری از غلتنہ آخر زمان

القصة چون اہل حسن قمیوں و سایر حصون خیر بنیوت قدرت را از حضرت علی مشاہدہ
کردند فریاد بر آوردند کہ الامان الامان پس آن حضرت علیہ السلام با اشارت سرسبز
بنسارت از حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ ایشان را امان داد بشرط آنکہ ہر مردی
سر و طعام خود برداشته از ان دیار بیرون رود و نقد و امتعہ و سلمہ و سایر اموال
با اہل سلام گذارند و هیچ چیز پوشیدہ و پنهان نہ دارند و اگر مال ظاہر شود کہ گفتم شد
امان نیز چون ایمان از ایشان مسلوب گردد و چون خبر فتح بجایب مالت رسید
شکرانہ این نعمت بجا آورد کہ سبب ظهور عزت اسلام گشت و چون علی مرتضیٰ علیہ السلام
از ہم کفار فراغ یافت برگاہ حضرت متوجہ شد آن حضرت تجتبت تنہیت وی

90

بسیار از این روایتی است کہ در این ایام بسیار گرم بود و علی مرتضیٰ علیہ السلام جامہ تنگ می پوشید و از آن پاک نہ داشت لفظ
تاری از غلتنہ آخر زمان
بسیار از این روایتی است کہ در این ایام بسیار گرم بود و علی مرتضیٰ علیہ السلام جامہ تنگ می پوشید و از آن پاک نہ داشت لفظ
تاری از غلتنہ آخر زمان

با استقبال انتشار از خیمه بیرون آمد و ویرا در کنار گرفت و میان دو شمشیر بود و فرمود
 باغنی مشکور و مشکال المذكور قد رضی الله و رضیت انما منک پس میگریر گریه کرد و حضرت
 فرمود که گریه شادی است یا گریه اندوه علی مرتضی صلوات الله علی نبیا و علیہ وسلم گریه
 شادی و چگونه شاد و نباشم که تو از من رضی باشی فرمود حضرت نه منست نه است نه است نه است
 و آنکه من تنها از تو رضی ام بلکه خداوند تعالی هم پسریل و میکائیل و جبرائیل و اسرافیل از تو
 رضی اند و گویند که در حق من که والی آن کنایه بن ابی الحقیق بود و صاحب جوشن و چهار شمشیر
 و نیزه و نیزه و پاشند کمان یافتند و اثاث و امتعه فراوان دست داد و از آنجمله
 آنست که در غزوه خیبر رایت را آنحضرت حواله دی فرمود و گفت یا ایها الذین آمنوا
 یحب الله رسول الله و محبه رسول الله و احبوا الله من بعد الذین آمنوا و از آنجمله آنست که فرمود
 در حق من آنحضرت علی بن ابی طالب من بعد من المتواتر ایضا و از آنجمله آنست که برای آنحضرت
 التماس که دارند که خلیفه بعد من علی باشد که آنی الغنیه و در بعضی کتب معتبره مسطور است روی
 ابی هریره عن النبی صلی الله علیه و آله انه قال لما عرج لی سالت بنی حنیبل الخلیفه من
 بعدی علی بن ابی طالب فقلت الملائکه یا محمد ان الله یفعل ایشاء الخلیفه من بعدک
 ابو بکر رضی الله عنه فی روایه ثلاث مرات ایضا

اوست سلطان هر چه خواهد آن کند	عالمی زور و سحر ویران کند
بهست سلطانی مسلم مرو را	نیست سحر از جره پیر و چرا
و اگر اینکه از خواهش ایند و است	تراز مراد در میان و خل نیست

در این کتاب از حدیثی است که در آنجا آمده است که آنحضرت فرمودند که من بعد من
 علی بن ابی طالب و بعد از او حسن و بعد از او حسین و بعد از او سید عالم و بعد از او
 امامان و بعد از آنکه این حدیث را در کتب معتبره نقل کرده اند و از آنجمله آنست که
 در کتب معتبره نقل کرده اند و از آنجمله آنست که در کتب معتبره نقل کرده اند

در این کتاب از حدیثی است که در آنجا آمده است که آنحضرت فرمودند که من بعد من
 علی بن ابی طالب و بعد از او حسن و بعد از او حسین و بعد از او سید عالم و بعد از او
 امامان و بعد از آنکه این حدیث را در کتب معتبره نقل کرده اند و از آنجمله آنست که
 در کتب معتبره نقل کرده اند و از آنجمله آنست که در کتب معتبره نقل کرده اند

و از آنجمله آنست که در حق وی فرمود که اتصا کم علی بن ابی طالب و از آنجمله آنست
 که فرمود در حق وی که تو امیر و خلیفه هستی اخرج الطبرانی عن جابر بن سمرة قال قال رسول
 صلی الله علیه و آله یاک مومنین اتقوا الله و اتقوا رسول الله و اتقوا انفسکم فی ما بینکم
 من اسه و از آنجمله آنست که فرمود سیر که گذشت علی مرتضی را و در رشد از و پس
 بدرستی و در گشت و گذشت خدا و رسول خدا را اخرج الحاکم عن ابی ذر قال البنی
 صلی الله علیه و آله یا علی بن ابي طالب فارق الله و من فارقک یا علی فقد فارقنی
 و ایضا عن ابی ذر قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله من اطاعنی فقد اطاع الله عز وجل
 و من عصانی فقد عصی الله و من اطاع علیاً فقد اطاعنی و من عصی علیاً فقد عصانی و لهذا
 روا ابو یعلی فی مسنده و الشیبه فی سننه و از آنجمله آنست که فرمود علی باقر آنست و قرآن
 با علی است اخرج الحاکم عن ام سلمة سمعت رسول الله صلی الله علیه و آله یقول علی مع
 القرآن و القرآن مع علی بن ابي طالب حتی یریدوا علی الخ و از آنجمله آنست که در حق و س
 فرمود که و در میزند حق با علی ای بار خدا یا بگردان حق یا بر جانب که علی بگردان خج الحاکم
 عن علی قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله رحم الله علیا اللهم و الحق حیث دار و از آنجمله
 آنست که هرگاه رسول خدا عقد مواخات میان صحابه فرمود عرض کرد علی مرتضی یا
 رسول الله ذهب رومی و لقطع ظهري را یتک فقلت یا صحابک غیري فان کان
 من مخط علی فلک العتبی و الکرامه فقال صلعم و الذی یعیش بالحق ما اختربک الا النفس فانیت
 عنده منیر لرون من موسی و درائی فقال یا رسول الله ما درشت منک قال ما درشت

[illegible]

دارالدولت کے ہونے پر بھی تو اس کے جو کچھ کہی گئی تھی اس کے اندر
اور خلیفہ فاضل کے لیے کیا یہ عین اور اس کے لیے اس کے اندر
اسیابی اس عین اور اس کے لیے اس کے اندر
دارالدولت کے ہونے پر بھی تو اس کے جو کچھ کہی گئی تھی اس کے اندر
اور خلیفہ فاضل کے لیے کیا یہ عین اور اس کے لیے اس کے اندر
اسیابی اس عین اور اس کے لیے اس کے اندر

الانبیاء قال واما رشت الانبیاء قبل ان قال کتاب و سنته نبیه و انت معنی فی قصر فی الجنته
 مع فاطمه بنتی و انت اخی و رشتی ثم تلا رسول الله صلی الله علیه و آله هذا لایه انما علی
 سر مقتالین انما انما فی الله تظیر نعمه الی بعض و یحدث بیان فرمود که احکام کتاب
 و سنت رسول الله صلی الله علیه و آله خواهد ماند و درستی بخانه رسول الله صلی الله علیه و آله
 و رشت با فاطمه زهرا خواهد بود و اخرج الترمذی عن ابی امامه قال اخی رسول الله صلی الله
 علیه و آله من اصحابه فجاو علی تمنع عیناه فقال رسول الله صلی الله علیه و آله من اصحابک و لم یکن
 یمنی و من احد فقال رسول الله صلی الله علیه و آله انما اخی فی الیه و الاخرت بعد انما فی الزاویه الخفا و غیر
 و از انجمله آنست که برای تبلیغ احکام او ایل سوره برات علی رضی الله عنه فرستاد
 اخرج احمد عن علی بن ابی حمزه سیرا انما قال یا بنی الله انی لست بالنبی و الا بالانطیب قال ابی
 ان اذنوب به انما او تنیب به انما قال فان کان الیه ذنبه انما قال فان اطلق فان الله
 یثبت لیساک و یدعی لک کما ثم ذمعه یدعی علی فنه ثم فرستاد رسول الله صلی الله علیه و آله حضرت علی
 مرتضی را بسوی که برای قرأت برات پس عرض کرد که من لسان و زبان تو و قلب
 نیستم رسول خدا فرمود که من نیستم مرا ازین که من بر من این سوره را یا تو به برای ترا
 و دیگر کسی سزاوار نیست پس علی مرتضی عرض کرد که اگر ضرورت و از فتن چاره نیست
 من میروم فرمود رسول خدا صلی الله علیه و آله بروید به سیکه خدای تعالی ثابت خواهد کرد
 زبان ترا و هدایت خواهد کرد و دل ترا بعد از ان نهاد رسول خدا دست خود را بر دامن
 علی مرتضی علیه السلام و ملوک و انید و ان مبارک را از علوم خدا و خست فرمود و در

[illegible]

خالد بن ولید را چه زوال پس خاموش گشت رسول الله و هیچ نفرمود

نکته کان حبت ناکه از زبان وانگردد از روان تیرای پس خافل در این خلق از خود ای پس هر که اقبال دام و دود بود بیش می باشد خموشی نفع تو	همچو تیر سدان که حبت از لکان بند باید کرد سیل را از سر ناجرم گویند عیب یکدگر باکریانشش گمان بد بود بر آن آمد خطاب انفتو
--	---

و از جای آنست خشونت و راه خدا داشت و از کسی پروا نداشت و داعیه خود را
بسبب مدارات و مراودت قوم نمی شکست قال ابن اسحاق مدنی عبد الرحمن بن عمر
عن سلمان بن محمد بن کعب عن عمته زینب کانت عند ابی سعید الخدری قال اشکى الناس
علیاً فقام خطیباً فقال لا تشکوا علیاً فانه حسن فی ذات الله و فی سبیل الله ثم جبه
ای مردمان شکوه علی بن ابیطالب میکنید برستیکه او سخت و درشت هست در راه خدا
اشد علی الکفار حاکم بن عثمان است و اخرج ابو عمر عن اسحاق بن کعب بن عمر عن ابیه
قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله علی محشوش فی ذات الله و از آنجا آنست که آنحضرت
اورا امیر لشکر ساخت و قوم را از خصوصت و سیاطاع کرد و بر ولایت وی نگاه نمود
و اخرج الحاکم و الترمذی نحوه عن عمران بن حصین قال بعث رسول الله صلی الله علیه و آله
سرتیه و عمل علیهم علی بن ابیطالب علیه السلام فمضى علی فی السرتیه فاصاب جارتیه
فالتکروا علیه فقتلوا ربه من اصحاب رسول الله و ایقینا ان نبی صلی الله علیه و آله خبر ناه

امرت بشی فایده ترجمه فرمود رسولی اعلی الله علیه وآله که بن کینه تبه در باراجه
در علی مرتضی علیه السلام پس گفتگو کردند مردمان در سخن سرور رسولان پس فرمود
در جواب ایشان که قسم است مرا بخدا که بند نکردم چیزی را و نگشادم از آن نزد
خود و این سخن را مورشدم از خدا بخیر پس بجا آوردم آن را پس
در پس آئینه طوطی صفتم داشته اند
پس بجه او ستاد ازل گفت جان من
و از آنجمله آنست که فرمود رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم که آنحضرت سید العرب
اخرج الحاکم عن عایشة قالت قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم سید العرب
فقلت یا رسول الله است سید العرب قال ناسید ولد آدم و علی سید العرب و ابی جحش
آنست که آنحضرت خالد بن ولید را بطرف بنی خزیمه فرستاده بود و خالد بن
ولید جماعتی را از امیران آنجا بغیر احتیاط بکشت برای تدارک این فتنه در
عقب او حضرت علی مرتضی علیه السلام را فرستاد حضرت علی مرتضی علیه السلام
در آنجا احتیاط را کار فرمود و بعد از آن آمده بحضرت رسالت علی علیه السلام
خبر داد آنحضرت فرمود صحبت و حسنتم ثم قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم
شاهرا دیده حتی انه لیری ما تحت منکبه و یقول اللهم انی ابرأ الیک مما صنع خالد
ثلث مرات ثم رحمه علی المرتضی علیه السلام رحمتین و آفرین کرد و آنچه خالد
بی احتیاطی نموده بود بغیر خدا خود را از آن بری ساخت و از آنجمله آنکه در معیت
رضوان حاضر بود و نامه صلح حدیبیه بردست او مکتوب شد قال ابن اسحق کان

من کا وزن پر اور درم کو بیونو لایا
فدائی راہ من است ادا علی فکرم و سلا
محنت فدا کی ذات میں او
کہا شکوہ نہ کر دلی کامرس عشق وہ

در شام دست از شانه تنه عثمان کرده است خدا دل و ایمان و او ایمان
 کامل و آرد به آئینه و خواب ز دشمن را بر دین عیش کرد با بوی کبر و غرور و یار رسول الله
 صلی الله علیه و آله فرموده پس عرض کرد عمر منم آنرا یار رسول الله فرموده و آن مرد
 است است که نعل می دزد و آن حضرت نعل مبارک خود یعنی مرتضی علیه السلام داده بود
 که میدوخت آنرا پس اشاره بذات شریات علی مرتضی فرمود که او اینکار را شاید و
 از دیگر کسی نیاید از اخرجه الترمذی ایضا و محمد بن ابی بن حمر بن علی بن ابی طالب
 و فی الصواعی بروایت ابن ابی شیبہ عن عبد الرحمن بن عوف لما بعثت الیکم ربلا من
 او کفشی یضرب اعناقکم ثم اخذ بید علی علیه السلام ثم قال هوذا دور مدارج
 است که چون مرتضی علی صلوات الله علی نبیا وعلیه وآله صلوات الله بامر رسول خدا نوشت
 در آن این عبارت بود که من محمد رسول الله صلی الله علیه و آله معل که از قوم تشریش
 بود گفت ما اقرار بر سالت تو نداریم و الله اگر میدانستیم که تو رسولی باشی ترا از
 زیارت نهاده اومع نیکو دیدیم نبوی محمد بن عبد الله سید کائنات یعنی مرتضی فرمود
 بنویس محمد بن عبد الله و محکم لفظ رسول الله را علی مرتضی عرض فرموده هرگز
 وصفت رسالت را نخواهم و آمده است که آن حضرت بدست خود آنرا فرموده
 و این لفظ را نوشت و در حق علی مرتضی علیه السلام فرمود که ترا بهم رسالت
 انجین عالم پیش خواهد آمد و میگویند که چون قضیه بنی حنیف را در وقت در
 صلوات الله نوشتند که این کتاب محمد امیر المؤمنین علی است با معاویه بن صفیان

در شام دست از شانه تنه عثمان کرده است خدا دل و ایمان و او ایمان
 کامل و آرد به آئینه و خواب ز دشمن را بر دین عیش کرد با بوی کبر و غرور و یار رسول الله
 صلی الله علیه و آله فرموده پس عرض کرد عمر منم آنرا یار رسول الله فرموده و آن مرد
 است است که نعل می دزد و آن حضرت نعل مبارک خود یعنی مرتضی علیه السلام داده بود
 که میدوخت آنرا پس اشاره بذات شریات علی مرتضی فرمود که او اینکار را شاید و
 از دیگر کسی نیاید از اخرجه الترمذی ایضا و محمد بن ابی بن حمر بن علی بن ابی طالب
 و فی الصواعی بروایت ابن ابی شیبہ عن عبد الرحمن بن عوف لما بعثت الیکم ربلا من
 او کفشی یضرب اعناقکم ثم اخذ بید علی علیه السلام ثم قال هوذا دور مدارج
 است که چون مرتضی علی صلوات الله علی نبیا وعلیه وآله صلوات الله بامر رسول خدا نوشت
 در آن این عبارت بود که من محمد رسول الله صلی الله علیه و آله معل که از قوم تشریش
 بود گفت ما اقرار بر سالت تو نداریم و الله اگر میدانستیم که تو رسولی باشی ترا از
 زیارت نهاده اومع نیکو دیدیم نبوی محمد بن عبد الله سید کائنات یعنی مرتضی فرمود
 بنویس محمد بن عبد الله و محکم لفظ رسول الله را علی مرتضی عرض فرموده هرگز
 وصفت رسالت را نخواهم و آمده است که آن حضرت بدست خود آنرا فرموده
 و این لفظ را نوشت و در حق علی مرتضی علیه السلام فرمود که ترا بهم رسالت
 انجین عالم پیش خواهد آمد و میگویند که چون قضیه بنی حنیف را در وقت در
 صلوات الله نوشتند که این کتاب محمد امیر المؤمنین علی است با معاویه بن صفیان

این کتاب محمد امیر المؤمنین علی است با معاویه بن صفیان
 در شام دست از شانه تنه عثمان کرده است خدا دل و ایمان و او ایمان
 کامل و آرد به آئینه و خواب ز دشمن را بر دین عیش کرد با بوی کبر و غرور و یار رسول الله
 صلی الله علیه و آله فرموده پس عرض کرد عمر منم آنرا یار رسول الله فرموده و آن مرد
 است است که نعل می دزد و آن حضرت نعل مبارک خود یعنی مرتضی علیه السلام داده بود
 که میدوخت آنرا پس اشاره بذات شریات علی مرتضی فرمود که او اینکار را شاید و
 از دیگر کسی نیاید از اخرجه الترمذی ایضا و محمد بن ابی بن حمر بن علی بن ابی طالب
 و فی الصواعی بروایت ابن ابی شیبہ عن عبد الرحمن بن عوف لما بعثت الیکم ربلا من
 او کفشی یضرب اعناقکم ثم اخذ بید علی علیه السلام ثم قال هوذا دور مدارج
 است که چون مرتضی علی صلوات الله علی نبیا وعلیه وآله صلوات الله بامر رسول خدا نوشت
 در آن این عبارت بود که من محمد رسول الله صلی الله علیه و آله معل که از قوم تشریش
 بود گفت ما اقرار بر سالت تو نداریم و الله اگر میدانستیم که تو رسولی باشی ترا از
 زیارت نهاده اومع نیکو دیدیم نبوی محمد بن عبد الله سید کائنات یعنی مرتضی فرمود
 بنویس محمد بن عبد الله و محکم لفظ رسول الله را علی مرتضی عرض فرموده هرگز
 وصفت رسالت را نخواهم و آمده است که آن حضرت بدست خود آنرا فرموده
 و این لفظ را نوشت و در حق علی مرتضی علیه السلام فرمود که ترا بهم رسالت
 انجین عالم پیش خواهد آمد و میگویند که چون قضیه بنی حنیف را در وقت در
 صلوات الله نوشتند که این کتاب محمد امیر المؤمنین علی است با معاویه بن صفیان

[illegible][illegible]

اللهم آلم من الله عادم غدا وند او نراد و مست اكنو كد و مست اود علي را و دشمن را كسي كه دشمن را و علي را
 و در روايتي اين عبارت زياده آمد و انصر من نصره و اخذل من خذله ياري ده
 كسي را كه ياري دهد علي را و فروگذاردياري مده كسي را كه فروگذار دياري ندهد
 علي را و اد الحق حيث دارد بگردان حق را با علي هر شو كه او بگردد و آمده است كه
 ملاقات كرد علي راع بن الخطاب بعد از اين حكايست و گفت گوارنده باد ترا و شاد
 باش اے پسر ابيلالب كه نصيح كردى و گشتى مولايي هر مومن از مرد وزن و روايت
 كرده است اين حديث را احمد از برادر ابن غازب و زبر ابن ارقم كذا في المشكاة بذكر
 و رينديث غايت تفصيل و تكريم است مر علي مرتضى صلوات الله علي بنينا و عليه او تحريص
 و ترقيب است مومنان را بر محبت و موالاة او و اجتناب و احتراز از بغض و عداوت
 او چنانكه در حديث آمده است كه دوست ندارد علي را كرمومن و دشمن ندارد علي را مگر
 منافق بذا منافي مدارج النبوة مشنومي

ز ان سبب غمید با اجتهاد
گفت هر کوراسم مولا و دوست
چیسست مولا آنکه آزادت کند

والشراحادیش که درین باب مذکور گشته از جمله متواترات است

خیا کچھ حدیث انت منی لم یزک لہ ہارون من موسیٰ و حدیث انا من علی و علی منی و الہم
و آل من والہ و عاد من عادہ و حدیث لا اعطین البرایۃ رجل لا یحب شذو رسولہ

[illegible][illegible]

و بحمد الله و رسوله و غیره اما بیان آنکه عجمایه هم با شیعیان و انصاف جناب میر
بعضی است که ما را خلافت خاصه منقرض بود وند از آنجمله آنست که عجمایه و هریز الحاق
والدین غنی الحنفی آورد که وقت نزاع انصار و مهاجرین در شیفه بنی ساعده
ابو بکر صدیق است و در آن فی ثلثت ان علیا علیهم السلام و ابوبکر و عمر و ان ابوبکر مقام
علی و سلیمه و قال یوم یا خلیفه رسول الله قد کذب البخی و لم یامر فی فقال عمر ابوبکر علی بائنا
رضینا بما رضی به رسول الله لانی افلا نرضی لای امر دنیا و فی روایتی قام ابوبکر خلیفیا
بعده ان رسول الله صلی الله علیه و آله قال لولا انکم استخیرتم ابا بکر فی قبلتی فقام علی و قال
لما اذ اقبلک قد کذب البخی و فی خبر که و از آنجمله آنست که عمر بن الخطاب بن عباس
رکعت که فی الواقع علی رضی علیه السلام باقی این کار است لیکن در دس مزاج
بسیار است قال ابن عباس کنت عند عمر فتنفس نفسا حتی ثلثت ان اخذاه قد
انفجرت ثلثات له ما خرج من انفس قنک یا امیر المؤمنین اما علی نعم شهید قال فی و الله
یا ابن عباس انی انکرت نعم او و فی خبر جلیل بذاته مر بعدی ثم قال لکس تری صاحبا
ثلثت ما یخبر من ذلک جاده و سابقته و قرابته و عیال صاغت و لکنه امر و فی
و عایته ثلثت فایست شرح جمله ابن عباس میگوید که بود من نزد عمر بن الخطاب
پس من سر و شید که این بودم که استخوانهای پهلوی او از همه جدا گشت و از هم
شکست پس نفهم نیست این آه سر از تو یا امیر المؤمنین بر براند و ذوق گشت
و گشتی می دانی لا حق گشت مرا چیزیست که مگر و عیال پیدا کنم ترا و آید امر و

و بحمد الله و رسولہ و غیرہ ابا بیان آنکه صحابه هم باستی قات و اتصاف بنایان نیز
بعضی است که ما له خدافت خانه مقترن بودند از آنجمله آنست که عماره در سینه الحق
والدین غنی الخفی آورد که وقت نزاع انصار و مهاجرین در شیفه بنی ساعده
ابو بکر صدیق است و او قال فی ظننت ان علیا یصلح لذلک فاروت ان ابایه فقام
علی بسل سیفه و قال یوم یا خلیفه رسول الله قد کذب البنی و لم یامر فی فقال ابا بکر الصلی باللهاس
رضینا بما رضی به رسول الله لیا افلا رضی لامر دنیا و فی روایتی قام ابو بکر خلیفیا
بعمر بن رسول الله صلی الله علیه و آله قال لولا انی لم یکن فی القلونی فقام علی و قال
لما لا اقبلک قد کذب البنی من یوخرک و از آنجمله آنست که عمر بن الخطاب بن عباس
را گشت که فی الواقع علی رضی علیه السلام باقی این کار است لیکن در دس مزاج
بسیار است قال ابن عباس کنت عند عمر فتنفس نفسا حتى ظننت ان اخلاعه قد
انفجرت فقلت له ما خرج بذنفس فتک یا امیر المؤمنین اما علی نعم شریک قال فی و
ابن عباس فی انکرت نعم او رضین جعل بذل امر بعدی ثم قال لک تسری صاحبک
قلت ما یفهم من ذلک جاد و سابقته و قرابته و عیال صاغت و لکنه امر فیه
و عابته تمت فاین است ترجمه ابن عباس میگویی که بودم در نزد عمر بن الخطاب
پس سر می شیدگان بر دم که شستوانهای بیلونی او از همه جدا گشت و از هم
شکست پس نفهم نیست این آه سر از تو یا امیر المؤمنین بر براند و ذوق گفت
بست گفتی می این است مرا چیزیست که مکر و دمی پیدا رم نرا و این امر و

از آنکه از آنجا که این امر شناخت بی از من بخواهد رسید بعد از آن گفت ای ابن عباس تو زعم میکنی که صاحب تو علی بن ابی طالب است و او را هست برای این کار ابن عباس گفت چرا سزاوار نباشد علی مرتضی را این کار را با وجود جهاد و بی همراهی رسول خدا

صلی الله علیه و آله و سلمت وی با سلام بر همه صحابه خیر الوری و قرابت و بس با حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم و نور علم خود و بس منها گفت عمر است گفتی لیکن او مردیست که در مزاج وی مزاج بسیار است این ابن عباس گفت پس تو چه مد نظر داری منی رد ایتة قال عمر و یک یا ابرو عباس منی ادوری اصنع بائنة قلت ولم و انت بعد الله تادرا ان قلت ذلک کان الله قال ذلک تقول ان صاحبک اولی الناس بنی علیا قلت اجل و الله و انی الا قول ذلک فی سابقته و علمه و قرابته و صده و قال انه کما ذکرته و کنته کثیرا و عایته و از آنچه سوال حق است از قثم ابن العباس اخراج الحاکم عن سحر قال سالت قثم بن العباس کعب و رث علی رسول شد و قثم قبل لا یکن اولنا به یحوقا و الله تا به لایزال علیه علی مرتضی اول و اقدم هست در حق به رسول خدا و الله و اکثر است از با لزم و م خدمت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله از آنچه آنست که عمر بن الخطاب گفت که در علی سه خصلت اند که اگر کسی از آنها در من بود سه بهتر بود و اخراج الحاکم عن ابی هريرة قال قال عمر بن الخطاب لقد علم علی بن ابی طالب ثلث خصال لئن لم یکن فی خصلته منها حب من ابی علی من النعم قبل ما هو یا امیر المؤمنین قال تزوجه فاعلمه منیت رسول الله صلعم و کناه فی المسجد

از آنکه از آنجا که این امر شناخت بی از من بخواهد رسید بعد از آن گفت ای ابن عباس تو زعم میکنی که صاحب تو علی بن ابی طالب است و او را هست برای این کار ابن عباس گفت چرا سزاوار نباشد علی مرتضی را این کار را با وجود جهاد و بی همراهی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلمت وی با سلام بر همه صحابه خیر الوری و قرابت و بس با حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم و نور علم خود و بس منها گفت عمر است گفتی لیکن او مردیست که در مزاج وی مزاج بسیار است این ابن عباس گفت پس تو چه مد نظر داری منی رد ایتة قال عمر و یک یا ابرو عباس منی ادوری اصنع بائنة قلت ولم و انت بعد الله تادرا ان قلت ذلک کان الله قال ذلک تقول ان صاحبک اولی الناس بنی علیا قلت اجل و الله و انی الا قول ذلک فی سابقته و علمه و قرابته و صده و قال انه کما ذکرته و کنته کثیرا و عایته و از آنچه سوال حق است از قثم ابن العباس اخراج الحاکم عن سحر قال سالت قثم بن العباس کعب و رث علی رسول شد و قثم قبل لا یکن اولنا به یحوقا و الله تا به لایزال علیه علی مرتضی اول و اقدم هست در حق به رسول خدا و الله و اکثر است از با لزم و م خدمت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله از آنچه آنست که عمر بن الخطاب گفت که در علی سه خصلت اند که اگر کسی از آنها در من بود سه بهتر بود و اخراج الحاکم عن ابی هريرة قال قال عمر بن الخطاب لقد علم علی بن ابی طالب ثلث خصال لئن لم یکن فی خصلته منها حب من ابی علی من النعم قبل ما هو یا امیر المؤمنین قال تزوجه فاعلمه منیت رسول الله صلعم و کناه فی المسجد

از آنکه از آنجا که این امر شناخت بی از من بخواهد رسید بعد از آن گفت ای ابن عباس تو زعم میکنی که صاحب تو علی بن ابی طالب است و او را هست برای این کار ابن عباس گفت چرا سزاوار نباشد علی مرتضی را این کار را با وجود جهاد و بی همراهی رسول خدا

وآخره و از آنجا آید که حضرت علی مرتضی فرمود من احق منی کیست سر او را تر
از من اخرج ایما که بن عباس قال کان علی یقول فی حیوة رسول الله ان الله
یتوب الی اناس ثلث اولهم انقلبتم علی أعقابکم والله ینقلب علی عقابهم با بعد ذلک
والله لیس فیهم اول تسل ما قاتلین علی ما قاتل علیه من امیرت والله انی لاخوه و ولیه
و ابن عمه و وارثه علی من احق به منی و از آنجا آید که سعد بن وقاص ثقیف که معاویه
با و نشست که چه چیز منع می کند تر از سب ابی تراب پس فضايل و کمالات آن ذات
قدسی صفات بیان فرمود اخرج مسند بن عمر بن سعد بن وقاص عن ابیه
قال مر معاویة بن صفیان سعدا فقام ان شکک ان سب ابی تراب قال انما ذکرک
مثلا قال رسول الله فلیکن نسیته لیس لیون لی واحدة منهم احب الی من شرا لهم
سمعت رسول الله یقول له وقد خضعت فی بغض مغازیة فقال له علی یا رسول الله
تختلفنی مع النساء و النبیان فقال له رسول الله اما تبغنی ان تكون منی بنیر لیس لیس
من سبی الا انه لا یثبته بعدی و سمعته یقول یوم خیبر لا عظیمین بذل الراية رجلا یسب
و رسول الله یجیه و رسول الله قال قتلنا و لئلا یقال او عوالی علیا فانی و به ر
فبیت فی عینیه و وقع الراية الیه ففتح الله علیه و لما نزلت هذه الراية قل فی قوله
ابن ازیاج و عار رسول الله علیا و فاطمة و حسنا و حسینا فقال لهم مولای را بی و از آنجا
که سلمان و مقداد و ابو طفیل و غیره صحابه کرام فضايل آن قدوه و اناس بسیار
مستول است فی الصواعق اخرج احمد ان رجلا سال معاویة عن سب رسول الله فقال سال

۱۰۹

و از آنجا که بن عباس قال کان علی یقول فی حیوة رسول الله ان الله یتوب الی اناس ثلث اولهم انقلبتم علی أعقابکم والله ینقلب علی عقابهم با بعد ذلک والله لیس فیهم اول تسل ما قاتلین علی ما قاتل علیه من امیرت والله انی لاخوه و ولیه و ابن عمه و وارثه علی من احق به منی و از آنجا آید که سعد بن وقاص ثقیف که معاویه با و نشست که چه چیز منع می کند تر از سب ابی تراب پس فضايل و کمالات آن ذات قدسی صفات بیان فرمود اخرج مسند بن عمر بن سعد بن وقاص عن ابیه قال مر معاویة بن صفیان سعدا فقام ان شکک ان سب ابی تراب قال انما ذکرک مثلا قال رسول الله فلیکن نسیته لیس لیون لی واحدة منهم احب الی من شرا لهم سمعت رسول الله یقول له وقد خضعت فی بغض مغازیة فقال له علی یا رسول الله تختلفنی مع النساء و النبیان فقال له رسول الله اما تبغنی ان تكون منی بنیر لیس لیس من سبی الا انه لا یثبته بعدی و سمعته یقول یوم خیبر لا عظیمین بذل الراية رجلا یسب و رسول الله یجیه و رسول الله قال قتلنا و لئلا یقال او عوالی علیا فانی و به ر فبیت فی عینیه و وقع الراية الیه ففتح الله علیه و لما نزلت هذه الراية قل فی قوله ابن ازیاج و عار رسول الله علیا و فاطمة و حسنا و حسینا فقال لهم مولای را بی و از آنجا که سلمان و مقداد و ابو طفیل و غیره صحابه کرام فضايل آن قدوه و اناس بسیار مستول است فی الصواعق اخرج احمد ان رجلا سال معاویة عن سب رسول الله فقال سال

三

عليه السلام پس هرگاه که در آمد علی مرتضی بیرون آمد همه با وی بیرون رفتند و دست
می کرد و می گفت شتم خدا را بیرون نکردم و در میان اینها بعضی تنه بخیزد آله و در بنیاد و در
علی مرتضی آنچه شد که خود بخود بیرون آمد یکم پس باز گشتند و در آمدند و بیرون رفتند و در
در بنیاد و در میان علی مرتضی را و بیرون نکردم شمارا و خود استعالی و در آید و در
و بیرون کرد شمارا و اخرج النسانی عن ابی ذر عنه بن عمرو بن جابر عن عبد الله
بن بکمی سمع علیا یقول کنت دخل علی بنی الله کل لیلته فاشکای منی سج فذکرت ان
لم یصلی اذن لی فدخلت معی فرأی علی مرتضی که همیشه در آمد هر شب دست بنی خدا هر شب
پس از نماز میخواند رسول الله سبحان الله می گفت تا من بدانم که در نماز هست
پس در آمد من بخانه و اگر به نماز مشغول می بود اذن میداد مرا دست می آمد من
فی المشاکاة عن علی قال کنت لی منزلة من رسول الله لم یزل یمنی الله لعل آیتة علی
سبح فاقول السلام علیک یا نبی الله فان شیخ انزلت الیه فی وادی دخلت علیه
النسانی و اخرج النسانی عن ابی الاسود و رجل آخر عن ابی ذر قال کنت و الله
اذا سالت عیلت و اذا سکت تبکی و فی مرتضی علیه السلام قسم که اگر بود
آنقدر منزلت من نزد رسول الله که هرگاه که در آمد من چیز می فرمود و این
و اگر طلب من میکردم چیز را که داشت نزد من بشیر می داد و اخرج النسانی عن سلمان
بن عبد الله بن الحارث عن جده عن علی قال مررت فأتانی رسول الله فدخل
علی و اقبل فالتقی الی جنبی ثم سبجانی ثوبه فلما رای قد بریت قام الی المسجد فلی فلما

و هذا الحديث في المشكاة و انساب الروايات الترمذي ترجمه و ايت است از انك
 خدست مي كردم رسول خدا را و روزي به پديه آوردند نزد آنحضرت پرتو
 كباب کرده پس فرمود و انجناب كه خدا يا برسان نزد من در نيوقت استي كه دو
 باشد از جميع خلق نزد تو كه بخورد با من اين كباب را پس و فاكروا انك كبر و اند
 خدا تعالي بدو كه يك از زمرا انصار را كه بيايد و همراه رسول خدا بخورد پس آمد
 علي مرتضى صلوات الله على نبينا و عليهما و انك انت النبي كه رسول خدا صلى الله عليه و آله
 و رسالت و وقت ملاقات نميست بعد از ان باز آمد علي مرتضى پس فرمود
 رسول خدا كه بشا در را تا در آيد علي مرتضى صلوات الله على نبينا و عليهما و پرسيد
 رسول خدا از انك كه چه چيز برداشت ترا برتري كه كردى با علي مرتضى و حيان بود
 و مانع آمدى عرض كرد انك تا شنيدم اين دعا از تو دوست داشتم كه مشرف
 شود باين دعايى كه از برادران و قوم من فرمود رسول خدا ابراستيكه به مردم
 دوست مي دارد و قوم خود را اين فضل خداست هر كه راسته خواهد بود
 لا مانع لما عطاءه و لا معطي لما منتهى

در شكسته باي حق نبشده پرس	همز قسر چاه بكشاید در
فهم و خفا تيز گردن نيست راه	خبر شكسته مي گير و فضل شاه
سبب غنايات حق و غنايمان حق	گر ملك باشد سياهش و ريق

اما بيان آنكه در زهد و تقوى و ترك لذات دنيا و محقر انگاشتن شهواتش

اما بيان آنكه در زهد و تقوى و ترك لذات دنيا و محقر انگاشتن شهواتش

در شكسته باي حق نبشده پرس
 فهم و خفا تيز گردن نيست راه
 سبب غنايات حق و غنايمان حق
 اما بيان آنكه در زهد و تقوى و ترك لذات دنيا و محقر انگاشتن شهواتش

و خوف خدا و عزت عظمی بر طریقه رسول خدا بود قال علی و الله لاني اكرم بذي الهون
 في عيني من عرق خنزير في يدي يوم يذوق النسيان و فيه يوم يخرج ابو عمر عن بل
 من هذان قال قال معاوية يا ضرار صفت لي عليا قال اعني قال تعصفه قال انا
 اذن لما بر من وصفه فكان والله بعيد المدى شديد القوى يقول ففعلوا و حكم
 عدل لا ينفك العلم من جوانبه و ينطق الحكمة من نواحيه توحش من الدنيا و زهرتها و يأنس
 بالليل و وحشته و كان عزيز العبرة طويلا الفكرة يعجبه من اللباس ما خشن و فقرو من الطعام
 ما خشن و حشبه كان فينا كما حنا يحينا اذا اسالنا و ينبتنا اذا استبنا و ياتينا اذا دعونا
 و يدعونا اذا اتينا و نحن اليه مع تقر به انا و قرب منا انا و تكلم بيته له يعظم
 الدين و يقرب المساكين لا يطيق القوى في باطله و ما فيه الضعيف من عدله و اشد شد
 لقد رايت في بعض مواقف و قد ارخى الليل سدله و غارت نجومه قابضا على عيته
 تامل تامل السليم و يكي رجا الخرين و يقول يا دنيا غري غيري الى تعرضت ام الى
 تشوقت مهيات مهيات قد مايتك ثلما لا رجعة فيه نعمك قصير و خطرك حقير
 آه من قلة الزاد و بعد السفر و وحشة الطريق فبكي معاوية و قال رحم الله
 ابا حسن و الله كان كذلك نصيف حزيم عليه يا ضرار قال حزن من فوج ولد هاني
 حجر يا ضرار و ايت است كه كنت معاوية يا ضرار السدي ي ضرار
 بيان كن اوصاف علي را كفت ضرار صاف دار مرا كفت معاوية البته بيان بايد كرد
 اوصاف علي را كفت عانا ضرار افتاد مرا بيان كردن اوصاف علي مرسته

و خوف خدا و عزت عظمی بر طریقه رسول خدا بود قال علی و الله لاني اكرم بذي الهون
 في عيني من عرق خنزير في يدي يوم يذوق النسيان و فيه يوم يخرج ابو عمر عن بل
 من هذان قال قال معاوية يا ضرار صفت لي عليا قال اعني قال تعصفه قال انا
 اذن لما بر من وصفه فكان والله بعيد المدى شديد القوى يقول ففعلوا و حكم
 عدل لا ينفك العلم من جوانبه و ينطق الحكمة من نواحيه توحش من الدنيا و زهرتها و يأنس
 بالليل و وحشته و كان عزيز العبرة طويلا الفكرة يعجبه من اللباس ما خشن و فقرو من الطعام
 ما خشن و حشبه كان فينا كما حنا يحينا اذا اسالنا و ينبتنا اذا استبنا و ياتينا اذا دعونا
 و يدعونا اذا اتينا و نحن اليه مع تقر به انا و قرب منا انا و تكلم بيته له يعظم
 الدين و يقرب المساكين لا يطيق القوى في باطله و ما فيه الضعيف من عدله و اشد شد
 لقد رايت في بعض مواقف و قد ارخى الليل سدله و غارت نجومه قابضا على عيته
 تامل تامل السليم و يكي رجا الخرين و يقول يا دنيا غري غيري الى تعرضت ام الى
 تشوقت مهيات مهيات قد مايتك ثلما لا رجعة فيه نعمك قصير و خطرك حقير
 آه من قلة الزاد و بعد السفر و وحشة الطريق فبكي معاوية و قال رحم الله
 ابا حسن و الله كان كذلك نصيف حزيم عليه يا ضرار قال حزن من فوج ولد هاني
 حجر يا ضرار و ايت است كه كنت معاوية يا ضرار السدي ي ضرار
 بيان كن اوصاف علي را كفت ضرار صاف دار مرا كفت معاوية البته بيان بايد كرد
 اوصاف علي را كفت عانا ضرار افتاد مرا بيان كردن اوصاف علي مرسته

و خوف خدا و عزت عظمی بر طریقه رسول خدا بود قال علی و الله لاني اكرم بذي الهون
 في عيني من عرق خنزير في يدي يوم يذوق النسيان و فيه يوم يخرج ابو عمر عن بل
 من هذان قال قال معاوية يا ضرار صفت لي عليا قال اعني قال تعصفه قال انا
 اذن لما بر من وصفه فكان والله بعيد المدى شديد القوى يقول ففعلوا و حكم
 عدل لا ينفك العلم من جوانبه و ينطق الحكمة من نواحيه توحش من الدنيا و زهرتها و يأنس
 بالليل و وحشته و كان عزيز العبرة طويلا الفكرة يعجبه من اللباس ما خشن و فقرو من الطعام
 ما خشن و حشبه كان فينا كما حنا يحينا اذا اسالنا و ينبتنا اذا استبنا و ياتينا اذا دعونا
 و يدعونا اذا اتينا و نحن اليه مع تقر به انا و قرب منا انا و تكلم بيته له يعظم
 الدين و يقرب المساكين لا يطيق القوى في باطله و ما فيه الضعيف من عدله و اشد شد
 لقد رايت في بعض مواقف و قد ارخى الليل سدله و غارت نجومه قابضا على عيته
 تامل تامل السليم و يكي رجا الخرين و يقول يا دنيا غري غيري الى تعرضت ام الى
 تشوقت مهيات مهيات قد مايتك ثلما لا رجعة فيه نعمك قصير و خطرك حقير
 آه من قلة الزاد و بعد السفر و وحشة الطريق فبكي معاوية و قال رحم الله
 ابا حسن و الله كان كذلك نصيف حزيم عليه يا ضرار قال حزن من فوج ولد هاني
 حجر يا ضرار و ايت است كه كنت معاوية يا ضرار السدي ي ضرار
 بيان كن اوصاف علي را كفت ضرار صاف دار مرا كفت معاوية البته بيان بايد كرد
 اوصاف علي را كفت عانا ضرار افتاد مرا بيان كردن اوصاف علي مرسته

و خوف خدا و عزت عظمی بر طریقه رسول خدا بود قال علی و الله لاني اكرم بذي الهون
 في عيني من عرق خنزير في يدي يوم يذوق النسيان و فيه يوم يخرج ابو عمر عن بل
 من هذان قال قال معاوية يا ضرار صفت لي عليا قال اعني قال تعصفه قال انا
 اذن لما بر من وصفه فكان والله بعيد المدى شديد القوى يقول ففعلوا و حكم
 عدل لا ينفك العلم من جوانبه و ينطق الحكمة من نواحيه توحش من الدنيا و زهرتها و يأنس
 بالليل و وحشته و كان عزيز العبرة طويلا الفكرة يعجبه من اللباس ما خشن و فقرو من الطعام
 ما خشن و حشبه كان فينا كما حنا يحينا اذا اسالنا و ينبتنا اذا استبنا و ياتينا اذا دعونا
 و يدعونا اذا اتينا و نحن اليه مع تقر به انا و قرب منا انا و تكلم بيته له يعظم
 الدين و يقرب المساكين لا يطيق القوى في باطله و ما فيه الضعيف من عدله و اشد شد
 لقد رايت في بعض مواقف و قد ارخى الليل سدله و غارت نجومه قابضا على عيته
 تامل تامل السليم و يكي رجا الخرين و يقول يا دنيا غري غيري الى تعرضت ام الى
 تشوقت مهيات مهيات قد مايتك ثلما لا رجعة فيه نعمك قصير و خطرك حقير
 آه من قلة الزاد و بعد السفر و وحشة الطريق فبكي معاوية و قال رحم الله
 ابا حسن و الله كان كذلك نصيف حزيم عليه يا ضرار قال حزن من فوج ولد هاني
 حجر يا ضرار و ايت است كه كنت معاوية يا ضرار السدي ي ضرار
 بيان كن اوصاف علي را كفت ضرار صاف دار مرا كفت معاوية البته بيان بايد كرد
 اوصاف علي را كفت عانا ضرار افتاد مرا بيان كردن اوصاف علي مرسته

صلوات الله على نبينا وعليه تحية نبوة وعلی مرتضی ابی المجدی یعنی نهایت و غایت
نیرشست که او صافش در احاطه و تعامات در آید **ششم** **مردنی**
تا تدرک نوانت از طریق خصایصه | و ان یک سابقانی کل ما و صفا

نمیدونه بنید و اگر روزگار
وصاف علی بکشگو ممکن نیست
من ذات علی بواجبی که دایم
وخت و حکم بود و رتوت و جماعت بیات

بود از غایت فتوت خویش
خالی از حول خویش و قوت خویش
قوت و فعل حق از زده سر
کند بنحو شستن و رخسار
ومی گفت قول بنیل که بیداری حق را از باطل است

وحی دلیکیرشش که منتظر گما داده است
آنکه از حق یا بداند وحی و جواب
و حکم می کرد و بعد از آنکه و ران میانی و حقیقی بر می چکس سینه بود و این است
چون خطا باشد چو دل آگاه او است
وحی حق و الله اعلم بالصواب

عدل چه بود آب ده اشجار را
عدل وضع نعمت بر مومنان
بزرگو سیرتان و بدکاران

[illegible]

فیض آن ابر بر همه عالم
گر بریزد دهنی نه گردد و کم
و جباری بود علم از هر پایوی وی یعنی عالمی دریا می خیزد علم بود که بهر جانب
افاضه فیض وی می باشد و اقامت جباری خواهد ماند مثلثی

<p>طالب علم است غواص بحار پایه بینی در درون اسرار علم بی کتاب و آله دینی او ستا</p>	<p>فلم دریای است بجد و کنار بین آتش کسب و آیین بار علم در دولت بینی علوم انبیا</p>
---	--

و میگوید حکمت از هر کس را علی مر تقوی یعنی بر سنجان اخلاص و شرف است و هر چه از تقوی بود

三

آن سخناست که از عقل گشت
آن دماغی که بران گشتن تند
دل بیارامد ز گفتار صواب
انج سلونی در دلش علم آتشی حاصلش

و میگردانید علی مرتضی از دنیا و متوحش می گشت از زریب و زمین آن

八

ترک دنیا گیر تا سلطان شیخی
انچه با تو در دنیا پذیرد ز پر خاک
ورنه همچون چرخ سرگردانی
اینهمه دینسا بود نه دین پاک

والنس می گرفت علی مرتضی و ظلمت شب و حشت آن با خدا و انوس میبشت

120 121 122 123 124 125 126

[illegible]

در صورت بیاد مولا شکار

در وجود خویش همه خلقت گزین	هر که در دنیا ازین تنها نشین
ز آنکه در خلوت مفاهاهی داشت	تصویر چه بازیه هر که عاقل است
آز آزا هم زیاده آموخته است	نمک و بر نمک و نمک و نمک است
پیر سستین به روی آمدنی بهار	خلوت از اینها باشد زیار
جز برای حق نباشد نیتش	چونش و آرام اندر خلوتش
جز بخلوت گاه حق آرام نیست	در خلوت بی دردی دامت

و مبتدیان آن فی ذلک اعجز اولی البصار بسیار عبرت می گیرند
علی مرتضی از چیزیکه فرموده است حق جل و علا عبرت گرفتن بوی نظم

نه فرستد چون فرستاده بلیق	لا انا قودان چو خوفت داد حق
مرد دل ترسند و راسا کن کند	هر که ترسد مرد را امین کند
چون شنیدی تو خطاب لا تخف	نی زور یا ترس نی از موج و نف

و بود علی مرتضی در از فکر اکثر متفکر میماند ایسات

فکر کن تا منم و گردی از حسد	فکر کن تا واری از شکر خود
یه فکر ت زن که شهبازت کند	چون در منی زنی بازت کند
راه آن باشد که پیش آید شمی	فکرت آن باشد که بکشد رهی
نه بجز نهد و لشکر گه شود	شاه آن باشد که از خود شه شود

این کتاب در بیان فضائل و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام و در بیان حقایق و معانی دینی است و در بیان اسرار و رموز الهی است و در بیان حقایق و معانی دینی است و در بیان اسرار و رموز الهی است

تا بماند شایسته او سرمدی
 خوش می آمد او را لباسی که درشت و کوتاهی بود و طعامی درشت که یکی
 در دیگری میختمی شود یعنی بسوی لباس لطیف و طعام لذیذ التفات
 و میل نداشت ایامات

چون گذشته کرد و این جسم گران آن تنی را که بود جان و خلل آن کسی دانند که روزی زنده بود این تن کج فکریت معلوم رو این بدن اندر غذای می سپرد جان کشاید سوی بالا بالها هر گرانی چون کسل خود از تن است کنده تن را از پائی جان کین سجده نتوان کرد بر آب حیات چون بمردم از جواس بود بشیر	زنده کرد و دست استی اسرار دان خوش نکرد و دیگر گیری در غسل از کشت آن جان جان جامی بود صد هزار آزاد را کردی کرد مرغ روح بسته با حبس و گداز در زده تن در زمین چنگالها جان زخمت جمله در پریدنت ناکند جولان بگرد آن چمن تا نایم از تن خالی بخسات حق مرا شد سمع و ادراک و بصیر
---	---

و بود علی مرتضی صلوات الله علی نبینا وعلیه میان امامت علی از مابقی وجود
 آن بزرگی و عظمت و جاه و جلالت از لوث کبر و عنوت پاک بود و در پیچ و خم
 تکلیف نمی نمود و جواب می داد مارا هرگاه سوال می کردیم و خبر می داد

این کتاب در بیان فضائل و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام و در بیان حقایق و معانی دینی است و در بیان اسرار و رموز الهی است و در بیان حقایق و معانی دینی است و در بیان اسرار و رموز الهی است

این کتاب در بیان فضائل و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام و در بیان حقایق و معانی دینی است و در بیان اسرار و رموز الهی است و در بیان حقایق و معانی دینی است و در بیان اسرار و رموز الهی است

این کتاب در بیان فضائل و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام و در بیان حقایق و معانی دینی است و در بیان اسرار و رموز الهی است و در بیان حقایق و معانی دینی است و در بیان اسرار و رموز الهی است

و قیتکه می آستیم که خبر دهر را ایسات

سورتش بر خاک و جان در لامکان	لامکانی فوق غم سساکان
در بشر رویش گشته است آفتاب	فهم کن اندر اسلم بالصواب
و یاز خود قرب و منزلت مانده او و توجه و شفقت او بر حال مملکت	
و هیبت او بدرجه در دلهاست مایه که طاعت و جرات انداختیم که باشد	

سپهر بگویم ایسات

نیست بی سبقت تبسم او	خالق را طاعت و تکلم او
هر که ترسید از حق و تقوی گزید	ترسد از وی جن و انس و هر که و
هیبت حق است این از خلق نیست	هیبت این مرد صاحب لق نیست
عظیم و اعزاز میگرد علی مرتضی صلوات الله علی نبینا و علیہ مودنان را	

ایسات

نامو اتا زده است ایمان زه نیست	که هوا خبر فضل من درواز نیست
مومن آن باشد که اندر نیل بر	کافر از ایمان او حسرت خورد
و سلوک و مواسات می فرمود علی مرتضی با مساکین و فقر از نگاه نیست هیچ	

چیز برای نفس خود انسخی الاستحیات ایسات

گر نماز از جو در دست تو مال	کی کند نفس اندایت پامال
هر که کار کرد و دانا ریشش تنی	لیک اندر مرزعه باشد بی

از مومن است حضرت امیر...
 و قیتکه می آستیم که خبر دهر را ایسات...
 و یاز خود قرب و منزلت مانده او و توجه و شفقت او بر حال مملکت...
 و هیبت او بدرجه در دلهاست مایه که طاعت و جرات انداختیم که باشد...
 سپهر بگویم ایسات...
 نیست بی سبقت تبسم او...
 خالق را طاعت و تکلم او...
 ترسد از وی جن و انس و هر که و...
 هیبت این مرد صاحب لق نیست...
 عظیم و اعزاز میگرد علی مرتضی صلوات الله علی نبینا و علیہ مودنان را...
 ایسات...
 نامو اتا زده است ایمان زه نیست...
 که هوا خبر فضل من درواز نیست...
 کافر از ایمان او حسرت خورد...
 و سلوک و مواسات می فرمود علی مرتضی با مساکین و فقر از نگاه نیست هیچ...
 چیز برای نفس خود انسخی الاستحیات ایسات...
 گر نماز از جو در دست تو مال...
 کی کند نفس اندایت پامال...
 لیک اندر مرزعه باشد بی...

21

می چای و زین که از بیهوشی او
 بوی برآید از بیهوشی او
 گزیند و از آنکه از بیهوشی او
 از بیهوشی او از بیهوشی او
 آن به او می آید از بیهوشی او

<p>هر که از ویدار برخوردار شد مالی دنیا و اعمقان ضعیفست سوی وریا عزم کن زمین آگیر</p>	<p>این جهان در چشم او مروار شد مهرک عجب او اعم مروان شد بجز جوی و ترک این گرد آب گیر</p>
<p>و می فرمود علی مرتضی که ای دنیا عمر تو قلیل است کما قال الله تعالی فل متاع الدنیا قلیل و غنمت و شمت و زینت تو ناچیز و حقیر است ای بیاست</p>	

این جهان در چشم او مروارید شد
مهرک عقیق و افراسیوان شایسته
بجز جوی و ترک این گرداب گیر

و می فرمود علی مرتضی که ای دنیا عمر تو قلیل است کما قال الله تعالی قل متاع
الدنیا قلیل و غنمت چشمهت و زینت تو ناچیز و حقیر است ایهاست

[illegible]

<p>گفت دنیا الهو لعب هست و شما خلق اغفال ندی خبر مست خدا از لعب بیرون نیفتی کو دسکه هر حریصی تا منرا می ترک دنیا کی کند</p>	<p>کو و کید و راست فرماید خدا نیست بالغ خبر رهید و از هوا بی زکات روح کی باشی زکی شیر مردی باید و در پادلی مردانه</p>
--	--

بعد از آن آدمی کشید و فرمود علی مرتضی صلوات الله علی نبینا وعلیه السلام
تو شش راه و زاد آخرت اندک و قلیل و سفر عقبی بس و راز و طول و طریق
هولناک چه خواهد شد ای خالق افلاک ایات

اینی بگذارد جان پر خوف باش
خوف آنکس است که را خوف نیست
لا تخافوا ان چو خوفت و اوحق

بگذارد از ناموس رسوا باش
غفلت آنکس که ایجا طوف نیست
نا فرستد چون فرستاده طبق

هرگاه که بیان کرد و ضرر این اوصاف جمیل و فضائل جلیله حضرت علی مرتضی
صلوات الله علیه بگوید و معاویه گفت رحمت کند خدا ابا حسن را
قسم بخدا و ابوالحسن صلوات الله علیه چنانکه بیان کردی تو ای عزار

اذا بالمتة ناهية وحسدى	لریم مشی در حته الوری می
------------------------	--------------------------

بعد از آن پرسید معاویه از ضرارش می که چگونه است علم و اندوه تو ببری
ابو الحسن ضرار جواب داد غم و اندوه من بر مفارقت علی مرتضی صلوات الله علی نبینا

چو دنیا کا پوچھا کہ
 صفت کا پوچھا کہ
 میں کیوں ہوں
 تو نے کہا کہ
 میں نے تو کو
 دنیا سے
 پیدا کیا ہے
 اور دنیا
 جیسا کہ
 ہے

لیکن سلطان محمد بن سلطان
 جانشین خود را در این مقام
 بجا آورد و بنیاد این دولت
 بنیان نهاد و در این مقام
 فوت کی در این مقام
 اسرار غیبی در این مقام
 او را ظاهر نمود و در این مقام
 یعنی پیغمبر بود و در این مقام
 فیصل بود و در این مقام
 فیصل بود و در این مقام

[illegible]

وعلیه مانند غم و اندوه زنی است که ذبح کرده شود و پسرش در کنار و س
و آن زن از دیدن این حال بقیاب و بمقیر از زار زار گریان نالان بشه

س

ای درینا شک من در یابدی | تانثار و لبری زیبا بدی

از اخرج ابی عمر عن عبد الله بن ابی المدیل قال رایت علی خرج وعلیه قمیص
علیه نظر از می اذ آمد کم قمیصه بلغ الی الظفر و لو ارسله صار الی نصف الساعه رحمه
عبد الله بن ابی المدیل روایت کرده است که دیدم علی بن ابی طالب صلوات الله
علی بنیاد وعلیه را که بیرون آمد روزی و بود بروی پیراهنی کنده از پارچه
ری هرگاه که در از می کرد استین آن پیرهن را میرسد تا بناخن و وقتیکه
میگذاشت استین را میشد تا نصف باز و قریب آرنج و از آنجمله تورع و جنباب
اوست از شباهات اخرج ابو بکر عن ابی شعیبه عن ام کلثوم بنت علی قالت رایت
امیر المؤمنین اتی با ترنج قدس حسن احسین قیادل منه ترنجبه فترعها من یده
ثم امر به تقسم ترنجبه گفت ام کلثوم دختر علی بن ابی طالب صلوات الله علی بنیاد
وعلیه دیدم روزی آورده شد نزد امیر المؤمنین صلوات الله علی بنیاد وعلیه بنیاد
پس رفتند حسن و حسین و گرفتند یکی از آنها پس گرفت علی مرتضی از دست ایشان و
تقسیم کرد میان مردمان و از آنجمله آنست که برای خود بیج میگذاشت و همه
در راه خدا صرف می نمود و از اخرج ابو عمر قال کان علی اذا اور وعلیه مال

۱۲۵

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
الذين هم خاتم النبيين
والصالحين
الذين هم خير البرية
الذين هم أكرم الناس
على الله تعالى
والذين هم خير الناس
على كل شيء
الذين هم خير الناس
على كل شيء
الذين هم خير الناس
على كل شيء

لم يبق منه شيئا ان تسميه ولا ترك في بيت المال منه الا ما يعجز عن قبضته في يومه ذلك
يقول يا ذنبا غري غيري لم يكن يستأثر من الفتي شي ولا يفتش حيا ولا فريبا ولا يفتش
بالولايات الا ابل له يانات واما يانات واما يانات واما يانات واما يانات واما يانات
قد جاءكم موعظة من ربكم تقاتلوا الكفار وقاتلوا المشركين بالتصديف والتجسس والى الله مرجعكم
ولا تشقوني الا رض منسدين بقبية الله خيركم ان تفتنهم من غير واما انما عليكم بحفظ
اذا اتاكم كتابي فاحفظ بهاني مريكم من علمي حتى تباشروا اليك من قبيل منكم
ثم يرفع طرفه الى السماء فيقول اللهم انك تعلم اني لم امرهم بطلب غلاتك ولا تترك حقك
مراهم وقتيكم حتى يبرأ الى نزل علي امر ترضى لهما وفيه اشتهاء خبز او صرمت مي كروية
و راه خدا و در بيت المال چيزي نميكند است گرا كه عاخر ميشد از قسمت كردن
و مي زن روز و مي فرمود اي دنيا فرسب ده و ضرر ساز غير مرا و هست
بر من دست ترا و خود مني گشت از مال غنيمت و منموس نميكند ايندلسي را از
دوستان خوشيان خود و والي مني گرا ايندلسي چيزي كمر مني اگر صاحب يانت
و امانت مي بود و هرگاه كه ميرسيد بدني خبر نمائيد مني نوشت بسومي وي
اين آيه قد جاءكم انكروا المشركين وقاتلوا المشركين بالتصديف والتجسس واما انما عليكم بحفظ
شما كه تمام بپايد كميل با به پايه و تمام بشيخيد و زن را تيراز و و بعد از استي
و كميند چيزي با مني مروان را و غايت تباهي مجوئيد در زمين در حالتيكه فساد
كندگان باشيد آنچه باقي خدا متعالي گذارد و بر شما از حلال بعد از ترك حرام

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
الذين هم خاتم النبيين
والصالحين
الذين هم خير البرية
الذين هم أكرم الناس
على الله تعالى
والذين هم خير الناس
على كل شيء
الذين هم خير الناس
على كل شيء
الذين هم خير الناس
على كل شيء

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
الذين هم خاتم النبيين
والصالحين
الذين هم خير البرية
الذين هم أكرم الناس
على الله تعالى
والذين هم خير الناس
على كل شيء
الذين هم خير الناس
على كل شيء
الذين هم خير الناس
على كل شيء

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
الذين هم خاتم النبيين
والصالحين
الذين هم خير البرية
الذين هم أكرم الناس
على الله تعالى
والذين هم خير الناس
على كل شيء
الذين هم خير الناس
على كل شيء
الذين هم خير الناس
على كل شيء

عقل سے ادب ہے۔ انسان بن

ففضب نحی له حدیدة وقر بها من خذه و هو غافل فتاوه فقال تجزع من هذه
و تعرضن النار جهنم فقال لا ذین الی من یعطینی تبرا و طبعنی ثم افلح بمعاویه و قال
یومالو لا علم فی خیر له من اخیة اقام عندها و ترکہ فقال له عقیل ان خیر لی فی دینی و دین
خیر لی فی دنیای و قدر آخرت و دنیای و اسال الله فامته خیر و اخرج ابن عساکر
ان عقیلا سال علیا فقال له فی محتاج وانی فقیر فاعطنی قال امیر حتی یخیر عطاء فی
مع المسلمین فاعطیک معهم فالتج علیه فقال لرجل خدیمة فانتقل به الی خوانیت
اهل السوق فقال دق هذه الالف فقال وخر ما فی هذه الجوانیت قال ترید ان
یتخذ فی سارقا قال و انت ترید ان تجنی سارقا ان اخذ اموال المسلمین
فاعطیتکما و منهم قال لا ین معاویه قال انت و ذاک فانی معاویه فسال فاعط
ما الف و ربها ثم قال صعد علی المنبر فا ذکر ما اولاک علی و ما اولیتک فصعد فحمد الله
واثنی علیه ثم قال یا اهل الناس انی اخبرکم انی ارددت علیا علی دینه وانی ارددت
معاویه علی دینه فاختر فی علی دینه از اخرج ابو عمر عن عاصم بن کلیب عن
ابیه قال قدم علی علی مال صفهان فقسمة سبعة ارباع و جدينها رز غیفه فشمه
سبع کسر و جعل علی کل حزة کسيرة ثم اقرع بینهم ایتم بطله اولاً
ترجمه آمد علی مرتضی صلوات الله علی بنیاء و علیهم
مال از صفهان و انرا هفت حصه نمود و تقسیم فرمود و یافت دران مال
مانی ان نان را هفت حصه نمود و بر هر حصه زان مال گذاشت بعد قرعه

[illegible][illegible]

انداخت که به کدام کسر اقل داده شود یکی ازین جمعه یا و از اخرج ابو عمر بن معاذ
بن العلاء خنی ابی عمرو بن العلاء عن ابی عن جده قال سمعت علی بن ابیطالب یقول
ما صبت من فیکم الا هذه القارورة اهدیها الی المدیقان ثم نزل الی بیت المال
ففرق کل ما فیہ ثم جعل یقول اقل من کانت له قوصرة یا کل منها کل مرة روایت است
که فرمود علی بن ابی طالب صلوات الله علی نبینا وعلیه که تر سید مرا از غنیمت ششما
مگر این ششیش که بدیه فرستاد آنرا بسو من به قانے و تشریف آورد و بیت المال
و پرا نده کرد آنچه بود در آن بعد از آن فرمود که دستگیری یافت کسیکه
باشد از از نبیل خرا که بخورد از آن هر مرتبه که بخورد و بنیال را باب
انتهی بخشد و از انباشته المسکین با تبرک اشهد ان لا اله الا الله و فقر آمد امان

نیست قدرت هر کس ساز و ار
فقر ازین روغن رخسار آمد جاودان
چون لباس از فقر چیرا به شود
از آخرج ابو عمر عن ابی حنبله التمیمی

از برای نفس پر حشر و ایمان
عجب بخت و رایه پر پیوسته گار
که بتقری ماند دست نارسا
ادعای وار بے سایه شود

عن ابي قال رايت علي بن ابي طالب علي المنبر يقول من شتر من نهي سيفي ندا
فلو كان عند مني ثمن از ارايعته تمام اليه جل فقال نا اسلفك ثمن از ارحمهم
راوي ميگويد كه و درم علي بن ابي طالب بر منبر كه مي فرمود گيست كه ضرر كنند از من
اين شير مر اگرمي بود نزد من نيت ازاري كه محتاجم بوي كني ضرر ختم اين شمشير

انداخت که به کدام کسر اقل داده شود یکی ازین حصه با و از اخرج ابو عمر عن معاذ
 بن العلاء خنی ابی عمرو بن العلاء عن ابیہ عن جده قال سمعت علی بن ابیطالب یقول
 ما صبت من فیکم الا هذه القارورة اهدیها الی الدیقان ثم نزل الی بیت المال
 ففرق کل ما فیہ ثم جعل یقول اقل من کانت له قوصرة یا کل منها کل مرة روایت است
 که فرمود علی بن ابی طالب صلوات الله علی نبینا وعلیه که ترسیم را از غنیمت
 مگر این شیشه که بدیه فرستاد آنرا بسو من و هم قانے و تشریف آورد و بیت المال
 و پراکنده کرد آنچه بود در آن بعد از آن فرمود که سنگاری یافت کسیکه
 باشد از زنبیل ضرا که بخورد از آن هر مرتبه که بخورد است بینیا لا رباب
 انما یغنی ما را و العاشق المسکین یا تجزیه اشعار آدمی بخشد و فقر آمد امان
 نیست قدرت هر کس ساز و دار
 فقر ازین روغن آمد جاودان
 چون لباس از فقر چیرایه شود
 از اخرج ابو عمر عن ابی جابر التمیمی
 عن ابی قال رايت علی بن ابیطالب علی المنبر یقول من شتر منی سیفی ندا
 فلو کان عندی من ازار ما یعتنه فقام الیه جل فقال نا سلفک من ازار حمیم
 راوی میگوید که دیدم علی بن ابیطالب بر منبر که میفرمود کیست که خرید کند از من
 این شیر مرا اگر می بود نزد من نیت آزاری که محتاجم بوی کنی ضرر ختم این شمشیر

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

۱۱۰
 ویا مژگان صف کا دھرم
 عشق مژگان صف کا دھرم
 ریا کا ارفاق اس کو
 بیخود و بے اثر اس کو
 از سر راستی کہ ستم جو کیا
 راز و نیاز ستم جو کیا
 الفتا کے لئے غفلت اس کا
 حکم اور ستم جو کیا
 ورنیت اس کو ستم جو کیا
 راز و نیاز اس کو ستم جو کیا

و شیخ تیمم برین کلمه تا بعد از آن وقت که از آن زمان که گفتیم که آنست که میفرمودند و بعد از آن
شانزده خراش شمار کرده و در آن من نمود پس آنکه هم بخت سی و چهار مرتبه گفت این ماجرا
پس بخور و رسول الله صلی الله علیه و آله با من از آن خرابی ها فی الغرائط و فی البیوت و فی
علی علیه السلام لا یزال من حیج حسین علیه السلام و قال شیخنا فی التشریح فی الرجال
احسنه من من الرجال به یقول الناس ان فی کسب ربه قهات العار فی ذل
السؤال به بلوت الناس قریباً بعد قرن به تلم از مثل ختمان به ان به وقت مراد
از شیخ طرا به فما طلعت اثر من السؤال به و از خارج به عن محمد بن کعب القرطبی
ان علیاً قال لقد رايتنی مع رسول الله فی رابطة یومک یوم من اربع و ان صدیقتی
الیوم لا یجوز ان الناس فرمود حضرت علی ع رضی الله عنه هر آنکه بودم من یا رسول الله
یا رسول الله و لم که شیخ تیمم بگوید که از غایت کسب منی و فرموده و ان علی
نبارک و سعیده و کعب و غیره از امام و فرمودند سر به خزان آسان بکنن شایسته
این و بارک و سعیده و کعب و غیره از امام و فرمودند سر به خزان آسان بکنن شایسته
که شربت است و در حدیث او فرمود که لذت است و این در اثر با اندک اندک باز به
کین و با و فرمود و از آن خبر به تا آنکه ای را قایل که آنکه با و نور و
اغل شوی که که تداین ارباب زمان خالی کنی و نیز بگوید هر آنکه جوئی که بگوید که
آنکه شربت است و در حدیث او فرمود که لذت است و این در اثر با اندک اندک باز به
که شربت است و در حدیث او فرمود که لذت است و این در اثر با اندک اندک باز به

دستور که در میان اینک دن

لغا طهره حين زوجهما من علي النضر صين اني زوجهما اقدم امتي مسلما واكثرهم
علما وعظما وعلما واخرج النسائي في خصايس علي والحاكم عن عباد بن عبد الله قال سمعت
عليا يقول انما عبد الله واخو رسول الله وانا الصديق الاكبر وفي رواية انما الفاروق عظيم
الدرجة يا ايها الذي اذبح ذب وذا الحديث صحيح علي رامي الحاكم وقال النضر الطبري وجهه على
عبادة وذكر علي عبادة وصحة الحاكم وعن ابن عباس قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
وذا الفاروق بن الامية يفرق بين الحق والباطل وذا اليسوب المومنين رسول الله
حق علي رضي الله عنه وذا ابن صديق اكبر واين فاروق عظيم است كه فرق ميكند ميان
حق وباطل پس يابن هر دو لقب سيد الوري علي رضي الله عنه را لقب ساخت في اوصاف
كان ابو بكر كثير النظر على وجهه علي فسالت عائشة فقال سمعت رسول الله صلى الله
عليه وسلم يقول ان وجه علي عبادة وانه حديث حسن واخرج الدلمي عن عائشة ان النبي
صلى الله عليه وآله وسلم قال خير اخوتي علي وخير اعمامي حمزة وذكر علي عبادة وخرج
الخطيب عن البراء بن رباح عن ابن عباس ان النبي صلى الله عليه وآله قال علي مني
بمنزلة اسي من بني واخرج الحسكي عن انس قال بينا النبي صلى الله عليه وآله
في مجلس اذا قبل على فقام ثم وقف فيطرحوا مجلس فيه ونظر صلعم في وجهه
اصحابه انهم يوسع له وكان ابو بكر عن عيشة فخرج له عن مجلسه وقال لهن يا ابا ان
فجلس بين النبي وبين ابو بكر فمرفت اسرور في وجه النبي وقال يا ابا بكر انما يعرف
الفضل لاهل الفضل الا ذوا الفضل ولما جاز ابو بكر وعمر لزيارة قبر النبي بعد وفاته

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل في خلقه
العلماء والصلحاء والبررة
الذين هم ائمة الهدى والى
الذين هم ائمة الهدى والى

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل في خلقه
العلماء والصلحاء والبررة
الذين هم ائمة الهدى والى
الذين هم ائمة الهدى والى

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل في خلقه
العلماء والصلحاء والبررة
الذين هم ائمة الهدى والى
الذين هم ائمة الهدى والى

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل في خلقه
العلماء والصلحاء والبررة
الذين هم ائمة الهدى والى
الذين هم ائمة الهدى والى

رأي الحاكم وني الترمذي عن علي قال النبي ان اول من يدخل الجنة انا وانت
 وفاطمة والحسن والحسين قلت فمخبا قال من رايكم ليث فرمود معلّم اول كسيكه
 ورجنت داخل خود شد من و تو و فاطمة و حسن و حسين عليهم السلام است
 پس عرض كرد علي مرتبه عليه السلام همچنان باكرام وقت و رجنت داخل خواهند
 فرمود عقب شما با فاطمه المرح من اسباب اللهم اجعلني من محبهم و تابعهم فدخل
 الجنة بمرثتهم و برکتهم تو گو ما را بان شه ياريت به باكرمان كارا و ثواب
 نيست نه من و قال النبي صلى الله عليه و آله يبعث الانبياء يوم القيامة على اربع
 و سبعين الف عامي ناقه كاي را في بال مؤمنين من حماليه يشرع بعث فاطمة و حسن
 و الحسين علي ناقين من نوق بنتو علي ابن ابي طالب و ناق و ناق و ناق و
 بعث با لاهل علي ناقه فنادى بان ذاتي اذ بلغ شد ان محمدا رسول الله
 جميع الخلق من الدين و الآخرة و نهاده ميت صحيح نبي شرط مسلم و اخرج الله
 فظني ان عليا و الحسن و الحسين و علي بن ابي طالب و علي بن ابي طالب و علي بن ابي طالب
 با بعد بل شك بعد قال رسول الله انتم تسيم الجنة و النار يوم القيمة غيري
 قالوا اللهم ونا في مضاء بار واد غيرة عن علي الزنا انه مسلم قال له انتم تسيم الجنة
 و النار يوم القيمة يقول النار تباري و تبارك و روي ابن سلمان ان الباكر قال
 سمعت رسول الله يقول ان الجنة و النار لا يملكها الا من كتب له علي الجواز و رتبه
 آند و كه روت قيامت حتمه و اني اختيار بدست علي و تقني خواهد داد و بخت است

و قال وني الترمذي عن علي قال النبي ان اول من يدخل الجنة انا وانت
 وفاطمة والحسن والحسين قلت فمخبا قال من رايكم ليث فرمود معلّم اول كسيكه
 ورجنت داخل خود شد من و تو و فاطمة و حسن و حسين عليهم السلام است

وني الترمذي عن علي قال النبي ان اول من يدخل الجنة انا وانت
 وفاطمة والحسن والحسين قلت فمخبا قال من رايكم ليث فرمود معلّم اول كسيكه
 ورجنت داخل خود شد من و تو و فاطمة و حسن و حسين عليهم السلام است

وني الترمذي عن علي قال النبي ان اول من يدخل الجنة انا وانت
 وفاطمة والحسن والحسين قلت فمخبا قال من رايكم ليث فرمود معلّم اول كسيكه
 ورجنت داخل خود شد من و تو و فاطمة و حسن و حسين عليهم السلام است

وني الترمذي عن علي قال النبي ان اول من يدخل الجنة انا وانت
 وفاطمة والحسن والحسين قلت فمخبا قال من رايكم ليث فرمود معلّم اول كسيكه
 ورجنت داخل خود شد من و تو و فاطمة و حسن و حسين عليهم السلام است

[illegible]

اور اعلیٰ مرتبہ کرنے اور روٹی پکانے
 ہی کہ طلاق دیا علی نے دنیا کو میں نے
 اپنے اس بھائی کو لگا کے میں نے
 اعزاز کیا جو اس سے اواز الہی ہے
 حضرت امیر نے کہا تو کیا
 میں بہت بھوکا ہوں اور مجھ میں
 کلام کروں اور اس کی اجرت اپنی
 حاجت میں صرف کروں ناگاہ

این آیات را گوشه‌های نگاه دارند فرمود رسول خدا مر قننی را خواستم از خدا که
بگرداند گوشه‌های ترا یا علی نگاه دارند و حضرت علی می‌فرماید که از آن روز پنج چیز
فراموش نکردم و احسان بیان کردم و دید و رواه احمد بن ابی البتحر عن
علی علیه السلام آورد و آنکه مالی نزد عمر بن الخطاب آمد و بود و قدری بعد از
تقسیم باقیانده عمر بن الخطاب به یاران خطاب کرد که چه باید کرد این مال را
یاران گفتند ای میرالمومنین باز دوشتم ترا از تلاش قوت اهل و عیال و تجارت
و غیره پس ارباب برای تست در احتیاج خود صرف فرمایند عمر بن الخطاب
متوجه بجانب علی مرتضی صلوات الله علیه گشت و فرمود که چه می‌فرمائی
تو یا علی مرتضی جواب داد که یاران بنحیست تو عرض کردند باز عمر بن الخطاب
گفت بگو بر فرموده تو عمل خواهد نمود پس علی مرتضی علیه السلام یاد دہانید که
رسول خدا صلوات الله علیہ مال را نگاه کنید داشت و هرگاه که صرف می‌شد و هیچ باقی نمی‌ماند
مسرور میگردد و فرمود عمر راست فرمودی یا علی و الله لا شکر الا فی الاخر

شکر منم واجب آمد و خرد
 شکر کن مرثا کران را بنده باش
 و بود و عجز بن الخطاب که پناه می هست بجز از تشکلی که دران مشکلا کشا علی مرتضی
 در نه بکشاید و در خشم ابد
 پیش ایشان مرد شو پاینده باش
 نمی بود و تشکلی

این آیات را گوشه‌ای نگاه دارند فرمود رسول خدا ام‌علی مرتضی را خواستم از خدا که
 بگرداند گوشه‌ای ترایا علی نگاه دارند حضرت علی می‌فرماید که از آن روز پنج چیز
 فراموش نکردم و احصای آن کرد من نگردیدم و راه احمد بن ابی‌بکر بن عمر
 علی‌علیه‌السلام آورده‌اند که مالی نزد عمر بن الخطاب آمد و بود و قدری بعد از
 تقسیم باقی‌مانده عمر بن الخطاب به یاران خطاب کرد که چه باید کرد این مال را
 یاران گفتند ای امیرالمومنین باز دهم ترا از تلاش قوت اهل و عیال و تجارت
 و غیره پس این مال برای تست در احتیاج خود صرف فرما پس عمر بن الخطاب
 متوجه بجانب علی مرتضی سلوات الله علیه گشت و فرمود که چه می‌فرمائی
 تو یا علی مرتضی جواب داد که یاران بجهت آد عرض کردند باز عمر بن الخطاب
 گفت بگو بر فرموده تو عمل خواهم کرد پس علی مرتضی علیه‌السلام یاد دہانید که
 رسول خدا صلوات الله علیه مال را نگاه نمیداشت و هرگاه که صرف می‌شد و هیچ باقی نمی‌ماند
 سرور میکرد و بر فرمود عمر راست فرمودی یا علی و الله لا شکر الا لی الا حق

شکر منم واجب آمد و خرد	در نه بکشاید در خشم ابد
شکر کن مرثاکر آن را بنده باش	پیش ایشان مرد شو پاینده باش

و بود و عمر بن الخطاب که پناه می‌جست بجز از شکر که در آن مشکلتش علی مرتضی
 نمی‌بود و شکر

می تقاضای توجیه است چه سوال

[illegible]

بخند مستعدی مرتضی در حلقه خطبه خواندوی فرمود و پرسید از من چیست کتاب
 خدا را قسم خداست مرا که نیست هیچ آیتی گمراخته من می دانم این که در شب فرو
 آمده است یاد و روز و در دشت یاد کرده و من مثل اینی بیتی در دشت المساکین
 رجوع مرا بگوئی علی ثم قال عجبت النساء ان تلهن مثل علی بن ابیطالب اولی علی
 لملك عمرو بن قحطبه بن جهم و علی بن الساسی مجلس عرسه فالتفت الی علی بن عمر فقال یا
 ابا حسن ثم فاما مجلس من شخصک فقام علی بن جهم مع خمسة فاضروا الفرس الزبانیات
 علی الی مجلسه یزید بن العزیر فی وجهه فقال یا ابا حسن انی اراک متغیرا امریست و عات
 قال نعم یا امیر المؤمنین قال و لم ذاک قال لا انا کنتی بستره خمس فاکتلت فی قریة
 یا ابا حسن و لم تقتل ثم یا علی فاما مجلس مع شخصک فخر عمره اس علی بن قیل بن یزید ففعل
 بانی اتهم کلمه برانا الله عز وجل و کلم اخرها من الكلمات الی النور و اذ خرج اذ
 عن سعید بن المسیب قال کان احد من الناس یقول سئل فی عیال الی طالع
 ابوعبید بن سعید بن المسیب ر و ک سعید بن المسیب کنت که کثیرا مرتضی و کنت
 که سلونی قبل ان تفتدونی و یجوز که کسی گفت در یاقی کتبی بود و یگوید
 بساطل ان ترسیده همیشه

قضمانی تا کشود و مانده بود | از کف انا کشود
 و جمع بن سعید و ان القرآن انزل علی سائر اشراف با مشاعر و انوار
 و اولی بن علی بن ابی طالب عنده من علم الظاهر و الباطن از سعید بن سعید

در این روز در این روز در این روز در این روز در این روز در این روز در این روز
 در این روز در این روز در این روز در این روز در این روز در این روز در این روز
 در این روز در این روز در این روز در این روز در این روز در این روز در این روز

روایت است که قرآن بر مہفت حرف نازل شد و ہر یک را ظاہر و باطن است
و علی بن ابی طالب عالم ظاہر و باطن دوست قال شد تعالی لا رطب ولا یابس
الا فی کتاب مبین علی مرتضی را علم ہفت بطن قرآن بود و ہر چیز رطب یا بس کہ
در قرآن نزول نمود در حیطہ علم ان امام العالمین بود و از اخرج ابو عمر عن
عبد اللہ بن عباس قال و انما لقد اعطی علی بن ابی طالب تسعة عشر العلم
وانتم والیہ لقد شارکتہ فی العشر العاشر ومن الاربعین لتاج الاسلام و علی اعلم
بذلک الخیر قال و اذا ثبت لنا الشی عن علی لم يعد الی غیرہ و سوال کبار الصفا
و رجوعہم الی قتادہ و اقوالہ فی المواطن الکثیرہ و المسائل المعضلات مشہورہ
ہذا ہ ما فی فضل الخطاب و غیرہ گفت ابن عباس قسم خدا ہر آئینہ دادہ شدہ
نہ حصہ عالم علی مرتضی از دہ حصہ شریک اند صحابہ و غیرہ مردمان در دہم حصہ از ان
و نہ حصہ مخفی و تنفس نفس است و آن بحر است و خار و دیگران مانند انار

ایمان

<p>کرفت پیش از مه تابسا ہی ز مهرش یافتم ره جانب دوست بیاعارت بکن جان رافدایش</p>	<p>علی بحر سیت ز الطاف آلهی چراغ علم روشن کرده اوست سرشاهان عالم خاکپایش</p>
<p>و از انجمله حدت و همین وسعت انتقال باخذ حکم میداشت و این در فصله قضایا مرسوم میگردد و تحقیق ثابت گشته از رسول خدا صلی الله علیه و آله بوجوه</p>	

[illegible]

متعدد ده که فرمود که قننی و اعلم بکتاب الله و سنت رسول الله میان شما با
علی مرتضی است و ابن عباس از عمر بن الخطاب ایست می کند که اقصی میان صحابه
علی مرتضی است و کلام وی در تفسیر قرآن با سایر صحابه بسیار است و مملو از انوار
کتب کبار اخرج ابن سعد و غیره عن ابی الطیف عن علی قال و الله ما نزلت
الایة الا قد علمت فیما نزلت و این نزلت ان زلی و مهب لی قلباً عتلاً و لساناً
ناکلاً فرمود علی مرتضی که نازل نشد هیچ آیتی مگر آنکه میدانم و رجزیکه نازل
شد و در مکه آنکه نازل شد و در شان شخص که نازل شد بد رستیکه خدا متعالی
علما فرموده است مرا ولی عاقل و دانا که هر چه میخواهم از قرآن بر می آرم و
زبانم داده است گویا که از ان اقامه فیض بر عالم میکند از اخرج ابن کثیر
عن محمد بن یحیی بن قتال لما توفي رسول الله علیه و آله ابناؤنی عن البيعة
فلقية ابی بكر فقال كرهت ان اقول لا و لكن آليت لا ارتدي برداءي الا
الى الصلاة حتى اجمع القرآن فرموا انه كتبه علی مرتضی قال محمد بن ابي نعيم
الكتاب لينا كان فيه العلم والى داود از محمد بن سيرين که از مشاهیر تابعین است
می آید که هرگاه وفات یافت رسول خدا و مقرر گشت خلافت بر ابی بکر صدیق
توقت کرد و علم قننی در پیشش پس ملاقات کرد با وی ابو بکر صدیق و گفت
ایمان من بر تو است اما من از تو می ترسم و می دانه لکن من قسم خوردم و بر خود
نازم گرفته ام که چادر بر دوش نگیرم و بر خیرم مگر برای نماز پنجگانه تا آنکه جمع کنم

کتاب الله و سنت رسول الله میان شما با
علی مرتضی است و ابن عباس از عمر بن الخطاب ایست می کند که اقصی میان صحابه
علی مرتضی است و کلام وی در تفسیر قرآن با سایر صحابه بسیار است و مملو از انوار
کتب کبار اخرج ابن سعد و غیره عن ابی الطیف عن علی قال و الله ما نزلت
الایة الا قد علمت فیما نزلت و این نزلت ان زلی و مهب لی قلباً عتلاً و لساناً
ناکلاً فرمود علی مرتضی که نازل نشد هیچ آیتی مگر آنکه میدانم و رجزیکه نازل
شد و در مکه آنکه نازل شد و در شان شخص که نازل شد بد رستیکه خدا متعالی
علما فرموده است مرا ولی عاقل و دانا که هر چه میخواهم از قرآن بر می آرم و
زبانم داده است گویا که از ان اقامه فیض بر عالم میکند از اخرج ابن کثیر
عن محمد بن یحیی بن قتال لما توفي رسول الله علیه و آله ابناؤنی عن البيعة
فلقية ابی بكر فقال كرهت ان اقول لا و لكن آليت لا ارتدي برداءي الا
الى الصلاة حتى اجمع القرآن فرموا انه كتبه علی مرتضی قال محمد بن ابي نعيم
الكتاب لينا كان فيه العلم والى داود از محمد بن سيرين که از مشاهیر تابعین است
می آید که هرگاه وفات یافت رسول خدا و مقرر گشت خلافت بر ابی بکر صدیق
توقت کرد و علم قننی در پیشش پس ملاقات کرد با وی ابو بکر صدیق و گفت
ایمان من بر تو است اما من از تو می ترسم و می دانه لکن من قسم خوردم و بر خود
نازم گرفته ام که چادر بر دوش نگیرم و بر خیرم مگر برای نماز پنجگانه تا آنکه جمع کنم

و این نزلت ان زلی و مهب لی قلباً عتلاً و لساناً
ناکلاً فرمود علی مرتضی که نازل نشد هیچ آیتی مگر آنکه میدانم و رجزیکه نازل
شد و در مکه آنکه نازل شد و در شان شخص که نازل شد بد رستیکه خدا متعالی
علما فرموده است مرا ولی عاقل و دانا که هر چه میخواهم از قرآن بر می آرم و
زبانم داده است گویا که از ان اقامه فیض بر عالم میکند از اخرج ابن کثیر
عن محمد بن یحیی بن قتال لما توفي رسول الله علیه و آله ابناؤنی عن البيعة
فلقية ابی بكر فقال كرهت ان اقول لا و لكن آليت لا ارتدي برداءي الا
الى الصلاة حتى اجمع القرآن فرموا انه كتبه علی مرتضی قال محمد بن ابي نعيم
الكتاب لينا كان فيه العلم والى داود از محمد بن سيرين که از مشاهیر تابعین است
می آید که هرگاه وفات یافت رسول خدا و مقرر گشت خلافت بر ابی بکر صدیق
توقت کرد و علم قننی در پیشش پس ملاقات کرد با وی ابو بکر صدیق و گفت
ایمان من بر تو است اما من از تو می ترسم و می دانه لکن من قسم خوردم و بر خود
نازم گرفته ام که چادر بر دوش نگیرم و بر خیرم مگر برای نماز پنجگانه تا آنکه جمع کنم

و این نزلت ان زلی و مهب لی قلباً عتلاً و لساناً
ناکلاً فرمود علی مرتضی که نازل نشد هیچ آیتی مگر آنکه میدانم و رجزیکه نازل
شد و در مکه آنکه نازل شد و در شان شخص که نازل شد بد رستیکه خدا متعالی
علما فرموده است مرا ولی عاقل و دانا که هر چه میخواهم از قرآن بر می آرم و
زبانم داده است گویا که از ان اقامه فیض بر عالم میکند از اخرج ابن کثیر
عن محمد بن یحیی بن قتال لما توفي رسول الله علیه و آله ابناؤنی عن البيعة
فلقية ابی بكر فقال كرهت ان اقول لا و لكن آليت لا ارتدي برداءي الا
الى الصلاة حتى اجمع القرآن فرموا انه كتبه علی مرتضی قال محمد بن ابي نعيم
الكتاب لينا كان فيه العلم والى داود از محمد بن سيرين که از مشاهیر تابعین است
می آید که هرگاه وفات یافت رسول خدا و مقرر گشت خلافت بر ابی بکر صدیق
توقت کرد و علم قننی در پیشش پس ملاقات کرد با وی ابو بکر صدیق و گفت
ایمان من بر تو است اما من از تو می ترسم و می دانه لکن من قسم خوردم و بر خود
نازم گرفته ام که چادر بر دوش نگیرم و بر خیرم مگر برای نماز پنجگانه تا آنکه جمع کنم

و این نزلت ان زلی و مهب لی قلباً عتلاً و لساناً
ناکلاً فرمود علی مرتضی که نازل نشد هیچ آیتی مگر آنکه میدانم و رجزیکه نازل
شد و در مکه آنکه نازل شد و در شان شخص که نازل شد بد رستیکه خدا متعالی
علما فرموده است مرا ولی عاقل و دانا که هر چه میخواهم از قرآن بر می آرم و
زبانم داده است گویا که از ان اقامه فیض بر عالم میکند از اخرج ابن کثیر
عن محمد بن یحیی بن قتال لما توفي رسول الله علیه و آله ابناؤنی عن البيعة
فلقية ابی بكر فقال كرهت ان اقول لا و لكن آليت لا ارتدي برداءي الا
الى الصلاة حتى اجمع القرآن فرموا انه كتبه علی مرتضی قال محمد بن ابي نعيم
الكتاب لينا كان فيه العلم والى داود از محمد بن سيرين که از مشاهیر تابعین است
می آید که هرگاه وفات یافت رسول خدا و مقرر گشت خلافت بر ابی بکر صدیق
توقت کرد و علم قننی در پیشش پس ملاقات کرد با وی ابو بکر صدیق و گفت
ایمان من بر تو است اما من از تو می ترسم و می دانه لکن من قسم خوردم و بر خود
نازم گرفته ام که چادر بر دوش نگیرم و بر خیرم مگر برای نماز پنجگانه تا آنکه جمع کنم

قال قلت على ابى المومنين على بن ابى طالب صلوات الله على نبينا
 وعلينا في ائمة طه فاستفكر فقلت فقلت يا ابا المومنين فقال في سمعت بكلمة
 براء بن عازب روت ان اشع بن ابي ابي في اصول امرئيه فقلت اني فعلت برفايتي
 واقتربت فليتاجروا المنة ثم ائمة بعد ذلك قال في سمعت في اسم الله الرحمن
 الرحيم الحمد لله اسم وفعل وحرف فقلت يا سم ما ابتداء عن المسمى النعمان ابتداء عن حركة
 المسمى واخرت ما ابتداء عن مسمى ليس باسم ولا فعل ثم قال يا سم وز وفيه كما وقع
 في اسم الله يا ابا اسود وان الاشيا هي ثمه فله ثمه وثنى في اسم الله يا سم قال ابو
 جهم فقلت نعم شياء وعرضتها عاينه وكان في ذلك حروف في السب فذكرت
 منها ان وا ان وليت وافعل وكان ولم او كركن فقال الحمد لله فقلت الحمد
 حسب ما سندا فقال بل هي منها فزادها ما قال السيموني في تاريخه وفي حيوته
 السيموني روى ان عليا وضع لسان الكلام على شئ من اسم فقلت وحرف
 ثم دفعه اليه قال تميم على براء بن اسمي النخوخلان ابا الاسود وكان سندا من بني نضال في ان
 اخن نخوما وضع لسانه لاسم نخو او ابو الاسود وكان من سادات التابعين صحبت
 عليا وشهد مصنفين وكان المثل الرجال رايا واعزهم عملا ويعده من الشعراء المحدثين
 قيل له بل شهد معاوية براء قال نعم لكن من الجانب الاخر وروى بحث اوجيب
 وصفات زباني داشت فصيح وان مجتهد وخطيب وى عليه السلام بائمة
 وحضرت على من فضلى صلوات الله على نبينا وعليه ميان صحابيه سيد الرضى ان زباني

[illegible]

مفتویٰ

تا تو تن را چرب و شیرین میدی
این شراب و این کباب و این شکر
گوهر جان را نه بینی نسردی
خاک رنگین است و نقشین ای سپر
وصحائبه سید الوری که شعری گفتند علی شعر ایشان بود اخرج عن الشعبي قال
كان ابو بكر يقول الشعر وكان عمر و عثمان يقولان و علي شعر الثلاثة و اخرج
عن سبط الاشجعي قال علي بن ابي طالب بيت

هذا الرجل دعوى عريضة لا فضيحة فقام فقال نسالك فقال على سل تفقدوا المسال
 نعمتنا فقال انت حلتى على ذلك هل رايت ربك يا على قال ما كنت لا عبد بالم
 اراه فقال رايت قال لم تروه العيون بشاهدة العيان لكن رايت القلوب
 بحقائق الايقان زلى واحد لا شريك له احد الاثنى له فرد لا مثل له لا يحويه
 مكان ولا يد اوله زمان ولا يدرك بالحواس ولا يقاس بالناس فصاح وعلب
 وسقطه مغشيا عليه فلما افاق قال عاشرت اسد عن لاسال احد الاعد هذا تفتتا
 فقال على بن ابي طالب هذا الكان الامر اليك وكي از اطار ووزى از على هرقى
 سوال كرد كه در قرآن شما آمده ولا رطب ولا يابس الا فى كتاب مبين پس علم
 طلب كجاست فرمود كه از اين آيه كريمه كلوا واشربوا ولا تسرفوا ان الله لا يحب
 المفسرين بر مى آيد كه اكل و شرب باعتدال بايد و چون از اعتدال بگذرد بيارى
 پيدا كند ببادى همه امراض و تقصير اخلاط همدى افراط و تفریط اكل و شرب است
 مثنوى
 تا تو تن را چرب و شیرین میدی / گوهر جان را نه بینی سر بهی
 این شراب و این کباب و این شکر / خاک رنگین است و نقشین امی سپر
 و صابیه سید الوری که شعری گفتند على شعر ایشان بود اخرج عن الشعبى قال
 كان ابو بكر يقول الشعر وكان عمر وعثمان يقولان وعلى شعر الثلاثة و اخرج
 عن سبط الاشجعي قال على بن ابى طالب ابيات

علی شکره فخرارض واشترت علی باخذها قلم ارض و تقول لی الان نایب لی فی
 مرا الحق الاولایم واحد فقال له علی عرض عليك صاحبک ان تاخذ الغنمة صلحاً
 فقلت ما رعتی الا بالحق و لا یحب لک فی مرا الحق الا واحد فقال له الرجل فمرنی
 بالرجوع فی الحق حتی اقبل فقال علی الیس الثمانية الا غنمة اربعة وعشرون ثلثا
 اکلتهن با و اثنی عشر لیس و لا یحکم الا کثر منکم اکلوا و لا انا قل فتعلمون فی الکلم علی السواء
 قال علی قال و اکتلت اثنی عشر ثمانية اثلث و انا لک تسعة اثلث و اکل صاحبک
 ثمانية اثلث و له خمسة عشر ثلثا اکل منها ثمانية و بقی له سبعة و اکل یک واحد
 من تسعة فکک واحد بواحدک و له سبعة فقال الرجل فمیت الان ترجمه
 روایت است که دو مرد با هم چاشت میخوردند که یکی پنج نان داشت و دیگری
 سه نان و هر دو این شست نان را پیش خود گذاشته مستعد خوردن بودند
 که ناگهان مردی برایشان گذشت و سلام کرد و پس برود بطعامش خواندند آنروز
 به شست هر سه نان شست نان را با آن خوردند بعد از فراغ از طعام آنروز برخاست
 و شست در هم داد و بعد همان نانها را گفت عوض فدای من است که از شما خورده ام
 و رفت پس منازعت کردند هر دو گفت صاحب پنج نان به صاحب سه نان
 که مرا است پنج درهم و ترا است سه درهم هر دو همی عوضی تا فی محاسبه آن
 بان را نمی بینی شد و با المناصفه مطالبید و صاحب پنج نان بمنها صنفه رضا نمیداد
 تا آنکه آمدند هر دو بکتاب علی مرتضی صلوات الله علی نبینا وعلیه عرض کردند

بر این روایت که در کتابهاست که دو مرد با هم چاشت میخوردند که یکی پنج نان داشت و دیگری سه نان و هر دو این شست نان را پیش خود گذاشته مستعد خوردن بودند که ناگهان مردی برایشان گذشت و سلام کرد و پس برود بطعامش خواندند آنروز به شست هر سه نان شست نان را با آن خوردند بعد از فراغ از طعام آنروز برخاست و شست در هم داد و بعد همان نانها را گفت عوض فدای من است که از شما خورده ام و رفت پس منازعت کردند کردند هر دو گفت صاحب پنج نان به صاحب سه نان که مرا است پنج درهم و ترا است سه درهم هر دو همی عوضی تا فی محاسبه آن بان را نمی بینی شد و با المناصفه مطالبید و صاحب پنج نان بمنها صنفه رضا نمیداد تا آنکه آمدند هر دو بکتاب علی مرتضی صلوات الله علی نبینا وعلیه عرض کردند

و این روایت که در کتابهاست که دو مرد با هم چاشت میخوردند که یکی پنج نان داشت و دیگری سه نان و هر دو این شست نان را پیش خود گذاشته مستعد خوردن بودند که ناگهان مردی برایشان گذشت و سلام کرد و پس برود بطعامش خواندند آنروز به شست هر سه نان شست نان را با آن خوردند بعد از فراغ از طعام آنروز برخاست و شست در هم داد و بعد همان نانها را گفت عوض فدای من است که از شما خورده ام و رفت پس منازعت کردند کردند هر دو گفت صاحب پنج نان به صاحب سه نان که مرا است پنج درهم و ترا است سه درهم هر دو همی عوضی تا فی محاسبه آن بان را نمی بینی شد و با المناصفه مطالبید و صاحب پنج نان بمنها صنفه رضا نمیداد تا آنکه آمدند هر دو بکتاب علی مرتضی صلوات الله علی نبینا وعلیه عرض کردند

ان کما در این کتاب که دو مرد با هم چاشت میخوردند که یکی پنج نان داشت و دیگری سه نان و هر دو این شست نان را پیش خود گذاشته مستعد خوردن بودند که ناگهان مردی برایشان گذشت و سلام کرد و پس برود بطعامش خواندند آنروز به شست هر سه نان شست نان را با آن خوردند بعد از فراغ از طعام آنروز برخاست و شست در هم داد و بعد همان نانها را گفت عوض فدای من است که از شما خورده ام و رفت پس منازعت کردند کردند هر دو گفت صاحب پنج نان به صاحب سه نان که مرا است پنج درهم و ترا است سه درهم هر دو همی عوضی تا فی محاسبه آن بان را نمی بینی شد و با المناصفه مطالبید و صاحب پنج نان بمنها صنفه رضا نمیداد تا آنکه آمدند هر دو بکتاب علی مرتضی صلوات الله علی نبینا وعلیه عرض کردند

این کتاب که در کتابهاست که دو مرد با هم چاشت میخوردند که یکی پنج نان داشت و دیگری سه نان و هر دو این شست نان را پیش خود گذاشته مستعد خوردن بودند که ناگهان مردی برایشان گذشت و سلام کرد و پس برود بطعامش خواندند آنروز به شست هر سه نان شست نان را با آن خوردند بعد از فراغ از طعام آنروز برخاست و شست در هم داد و بعد همان نانها را گفت عوض فدای من است که از شما خورده ام و رفت پس منازعت کردند کردند هر دو گفت صاحب پنج نان به صاحب سه نان که مرا است پنج درهم و ترا است سه درهم هر دو همی عوضی تا فی محاسبه آن بان را نمی بینی شد و با المناصفه مطالبید و صاحب پنج نان بمنها صنفه رضا نمیداد تا آنکه آمدند هر دو بکتاب علی مرتضی صلوات الله علی نبینا وعلیه عرض کردند

[illegible][illegible]

حضرت فاروق
کیا بات کہ میں یہاں سے چلا
تھیں یہاں سے چلا آیا
واقعہ کہ میں نے
کہا میں نے کہا کہ میں
فاروق نے جواب دیا کہ میں
حضرت سے ملنے کے لیے

[illegible]

راستی موجب رضای خداست	آس نذریم که کم شد از ره دست
راستی را دانه و دانه دست	ز حدیث راست آرام دل است

اذ و فی امرای من محمد بن الزبیر قال فست مسدود مشق فاذا انما الشیخ قد التوت
 تر قوتاه من الکیف فقلت یا شیخ من اورکت قال عقلت فانزوت قال لیروک
 قلت فمدت فی شتی سمعت قال خرجت مع فیتة حاجا فاصبنا بفض نعام قد احرمنا
 فلما قضینا ما سکا وکرنا امیر الامینین وکرنا جرد قال تبعونی حتی انتی الی حجر
 رسول الله فضربت حجره منها و اجابت امره فقال انتم ابو حسن فالت لا فادبر و قال
 اتبعونی حتی انتی الیه و یومیسونی لتراب سید و فقال له جابا الی المومنین فقال هو
 اصبا یو ا بضر نعام و یومیسون قال اذا ارسلت الی قال ما تحت بانی کما قال
 ایضون النجل فکلیس الیکرا بعد و البیض فمات من مهاد و قال سمروان بل
 یحیی قال علی البیض مریض فلما و بر قال عم اللهم لا تنزل لی شدة یدرة الی و اجبت
 جبینی در ریاض النضرة از محمد بن الزبیر آورده که گفت ابن زبیر که آدم و در
 سیدی مشق و دیدم پیر را که پشتش و تالشته از سیری گشته ای پیر و کدام
 عهد بودی و زمانه که او ریافتی گفت زمانه عمر بن الخطاب را و در غزوه
 بر موک حاضر بودم گفتم چیزی از سخنها ی که شنیده بیان کن گفت بر آدم
 بالریه پی بقصد حج و احرام و پیستم پیافتم بیهوشی شتر مرغ و خور و یک بعد از
 ادای حج عرض کردیم این ماجرا بخدمت عمر بن الخطاب پس روان گشت

۱۴۹

و گفت ما را بیاید و بنال من و آمد کجرات رسول خدا صلی الله علیه و آله و روزی
 از آن کجرات را جواب داد از آن روزی که پیغمبر صلی الله علیه و آله خطاب است
 این با حسن علی مرتضی علیه السلام است که در آن وقت که پیغمبر صلی الله علیه و آله
 خطاب از آنجا که بجانب مکه و فرمود ما را بیاید و بنال من تا که آمد و پیغمبر
 علی مرتضی علیه السلام در جامی که علی مرتضی علیه السلام بر او میگذاشت و او بدای می شناخت
 از آن گاه را پس گفت عمر بن خطاب یا امیر المؤمنین گفت این کرده و حرام است بفرمود
 برای حج و در حالت احرام رسیدند به بیاضی شتر مرغی و تصرف کردند و آن
 فرمود علی مرتضی علیه السلام استادی که را که بسوی من حاجت آمدن تو بود و
 عمر بن خطاب گفت که لائق تر است مرا که برسم بخدایت تو پس فرمود که بماند
 این که ده شتر را بر ماده های آن بعد و بیضا تا بزانند آنها بچه ها و بعد بفرستند
 آن بچه ها را تا بخرد و ده شتر بفرستد عمر بن خطاب که شتر گاه تا قص می شود
 و بچه های را بد جواب داد علی که گاهی بیضا کند می شود و از آن بچه بر نمی آید
 گفت عمر بن خطاب می بار خدا فرو و میار برای من مشکلی و خنثی مگر که باشد و
 پیغمبری من علی علیه السلام است

و گفت ما را بیاید و بنال من و آمد کجرات رسول خدا صلی الله علیه و آله و روزی
 از آن کجرات را جواب داد از آن روزی که پیغمبر صلی الله علیه و آله خطاب است
 این با حسن علی مرتضی علیه السلام است که در آن وقت که پیغمبر صلی الله علیه و آله
 خطاب از آنجا که بجانب مکه و فرمود ما را بیاید و بنال من تا که آمد و پیغمبر
 علی مرتضی علیه السلام در جامی که علی مرتضی علیه السلام بر او میگذاشت و او بدای می شناخت
 از آن گاه را پس گفت عمر بن خطاب یا امیر المؤمنین گفت این کرده و حرام است بفرمود
 برای حج و در حالت احرام رسیدند به بیاضی شتر مرغی و تصرف کردند و آن
 فرمود علی مرتضی علیه السلام استادی که را که بسوی من حاجت آمدن تو بود و
 عمر بن خطاب گفت که لائق تر است مرا که برسم بخدایت تو پس فرمود که بماند
 این که ده شتر را بر ماده های آن بعد و بیضا تا بزانند آنها بچه ها و بعد بفرستند
 آن بچه ها را تا بخرد و ده شتر بفرستد عمر بن خطاب که شتر گاه تا قص می شود
 و بچه های را بد جواب داد علی که گاهی بیضا کند می شود و از آن بچه بر نمی آید
 گفت عمر بن خطاب می بار خدا فرو و میار برای من مشکلی و خنثی مگر که باشد و
 پیغمبری من علی علیه السلام است

و گفت ما را بیاید و بنال من و آمد کجرات رسول خدا صلی الله علیه و آله و روزی
 از آن کجرات را جواب داد از آن روزی که پیغمبر صلی الله علیه و آله خطاب است
 این با حسن علی مرتضی علیه السلام است که در آن وقت که پیغمبر صلی الله علیه و آله
 خطاب از آنجا که بجانب مکه و فرمود ما را بیاید و بنال من تا که آمد و پیغمبر
 علی مرتضی علیه السلام در جامی که علی مرتضی علیه السلام بر او میگذاشت و او بدای می شناخت
 از آن گاه را پس گفت عمر بن خطاب یا امیر المؤمنین گفت این کرده و حرام است بفرمود
 برای حج و در حالت احرام رسیدند به بیاضی شتر مرغی و تصرف کردند و آن
 فرمود علی مرتضی علیه السلام استادی که را که بسوی من حاجت آمدن تو بود و
 عمر بن خطاب گفت که لائق تر است مرا که برسم بخدایت تو پس فرمود که بماند
 این که ده شتر را بر ماده های آن بعد و بیضا تا بزانند آنها بچه ها و بعد بفرستند
 آن بچه ها را تا بخرد و ده شتر بفرستد عمر بن خطاب که شتر گاه تا قص می شود
 و بچه های را بد جواب داد علی که گاهی بیضا کند می شود و از آن بچه بر نمی آید
 گفت عمر بن خطاب می بار خدا فرو و میار برای من مشکلی و خنثی مگر که باشد و
 پیغمبری من علی علیه السلام است

ای سبے تو که ام زندگانی	وی سبے تو حرام زندگانی
آن زندگی که سبے تو باشد	مرگه است بنام زندگانی
اذا من الحسن بن العمران رجلین اتیار امرأة من قریش فاستودهما بایامه و نیا	

و گفت ما را بیاید و بنال من و آمد کجرات رسول خدا صلی الله علیه و آله و روزی
 از آن کجرات را جواب داد از آن روزی که پیغمبر صلی الله علیه و آله خطاب است
 این با حسن علی مرتضی علیه السلام است که در آن وقت که پیغمبر صلی الله علیه و آله
 خطاب از آنجا که بجانب مکه و فرمود ما را بیاید و بنال من تا که آمد و پیغمبر
 علی مرتضی علیه السلام در جامی که علی مرتضی علیه السلام بر او میگذاشت و او بدای می شناخت
 از آن گاه را پس گفت عمر بن خطاب یا امیر المؤمنین گفت این کرده و حرام است بفرمود
 برای حج و در حالت احرام رسیدند به بیاضی شتر مرغی و تصرف کردند و آن
 فرمود علی مرتضی علیه السلام استادی که را که بسوی من حاجت آمدن تو بود و
 عمر بن خطاب گفت که لائق تر است مرا که برسم بخدایت تو پس فرمود که بماند
 این که ده شتر را بر ماده های آن بعد و بیضا تا بزانند آنها بچه ها و بعد بفرستند
 آن بچه ها را تا بخرد و ده شتر بفرستد عمر بن خطاب که شتر گاه تا قص می شود
 و بچه های را بد جواب داد علی که گاهی بیضا کند می شود و از آن بچه بر نمی آید
 گفت عمر بن خطاب می بار خدا فرو و میار برای من مشکلی و خنثی مگر که باشد و
 پیغمبری من علی علیه السلام است

[illegible]

[illegible]

قسم خداست ترا ای عمر بن الخطاب که حکم کنی میان ما و بگذار ما را به علی مرتضی
علیه السلام تا نیل کند آن قدر و دال قضا محاصره را پس فرستاد عمر بن
الخطاب به دروازه دست علی علیه السلام آنحضرت بنور باطن دریافت
فرمود که این بهر دو مرد مکر کرده اند و آن زن ساده را فریب داده اند
پس متوجه بآئین و محاصره شده فرمود آیا نگفته بودید شما با این زن که ندی
امانت را بجای از ما تا که نیاید آن دیگر نیز آئین و عرض کرد بی گفته بودم فرمود
علی مرتضی که مال تو فروماست برو و بیار صاحب خود را تا بدیهم مال را
بشما پس آئین و نادیده شد و باز گفت ایسات بشکاک خاص علام الغیوب

و در درون دل در آید چون خیال
آنکه واقف گشت بر امر و ره
آنکه بر افلاک رفتار شس بود
و عن علی آن رسول الله یبقی

در جهان جان جوایس القلوب
پیش او کشون کرد دستر حال
مخلوقات چه بود پیش او
بر زمین رفتن چه دشوارش بود

اليمين فوجد اربعة وقعو في حفرة حضرت ليعطارد وافيها اسد ان سقط اولاً
فقتل باخرو فعلق الاخر بالآخر حتى تساقط الاربعه فبحرهم الاسد وما قوا من
جراحة فتنازع اولياءهم حتى كادوا يقتلون فقال علي انا اقضي بينكم فان قضيتهم
فمولى قضا والا ما حجرت بعضكم عن بعض حتى ماتوا رسول الله ليقتضي بينهم جمعوا من
القبائل الذين حضروا البعير ربيع الدية وثلاثا ونصفها ودية كالمئة فلما اول ربيع الدية

[illegible]

۱۵۲

کمان بر او ایستاده
و لیکن غنیمت پر کمانچه
راوی و قوت اولیغین
در میان ستم فحاش
که در پیش از حجاب
سرمه که علم زمین
صفا به چشمین
چشم خفی و زلال
سلوک است او را عالم

[illegible]

لانه اهلک من فوقه والذی یلیه شکشا لانه اهلک من فوقه ولثالث نصف لانه
 یک من فوقه والرابع الدیمه الکامله ذالوان یرضوانا تو ارسول الله
 فلقوا عنه مقام ابراهیم فقصوا علیه فقال تا اتضی علیکم و اجبتی رواه
 رجل من القوم ان علیا اتضی بنیافل قصه القصة اواز وروایت است
 از علی مرتضی علیه السلام که فرستاد مرار رسول خدا بجانب مین پس در کودانی
 که مردمان کنده بودند تا شیر اشکار کنند افتادند چهار کس در روی نجوس که
 افتاد مردی و او بخت بدگیری را آن دیگر بدگیری تا چهار کس افتادند
 و زخمی کرد آنها را شیر و مردند به زخمهای آن و در زمان آنها با هم مجادله
 کردند تا بمقتل کشید فرمود علی مرتضی من حکم می کنم میان شما اگر راضی شوی فیما
 والا نگذارم شمارا تا بیامد و حضور رسول خدا صلی الله علیه و آله تا حکم کند
 میان شما و کم من اینست که بگیرد از هر دو سه که کنده اند این کودکان را
 چهار یکی از خون بها و سه یکی از آن نمی زان و یک خون بهائی تمام و کامل
 پس بدیدید و ارشاد کسیکه اول بود ان افتاد چهار یک خون بها را
 زیرا که او هلاک ساخته مردی را که بالای او بود و بوی او بخت بد و سه یک
 متحمل اوست سه یک خون بها چه او هلاک ساخته است بالای خود را و بسوم
 نصف خون بها آنهم هلاک ساخته بالای خود را و برای چهارم خون بهائی
 کامل است زیرا که خود هلاک گشته و کسی را هلاک نکرده پس افضی نشدند

لانه اهلک من فوقه والذی علیه شکته لانه اهلک من فوقه ولثالث نصف لانه
 یک من فوقه والذی علیه شکته لانه اهلک من فوقه ولثالث نصف لانه
 فلقد ائمه مقام ابراهیم نقصوا علیه فقال تانقصی علیکم وحبیبی رواه
 رجل من القوم ان علیا نقصی بیننا فلما قصوا القصة اوازوه وایت است
 از علی مرتضی علیه السلام که فرستاد مرار رسول خدا بجانب مین پس در کودانی
 که مردمان کنده بودند تا شیر اشکار کنند افتادند چهار کس و روی بچو که
 افتاد و مردی و اوخت بدگیری و آن دیگر بدگیری تا چهار کس افتادند
 و زخمی کرد و آنرا شیر و مردند به زخمهای آن و در زمان آنها با هم مجادله
 کردند تا بمقتل کشید فرمود علی مرتضی من حکم می کنم میان شما اگر راضی شوید بنما
 و الا نگذارم شما را تا بیا مید و حضور رسول خدا صلی الله علیه و آله تا حکم کند
 میان شما و کم من انیست که بگیرد از گروهی که کنده اند این کودکان را
 چهار کس از خون بها و سه یکی از آن یکی زان و یک خون بهای تمام و کامل
 پس بدیدید و ارشاد که اول بکودان افتاد چهار کس خون بها را
 زیرا که او هلاک ساخته و سه را که بالای او بود و بوی اوخت و سه یک
 مستعمل اوست سه یک خون بها چه او هلاک ساخته است بالای خود را و سوم
 نصف خون بها آنهم هلاک ساخته بالای خود را و برای چهارم خون بهای
 کامل است زیرا که خود هلاک گشته و کسی را هلاک نکرده پس افضی نشدند

خواهد افتاد که در کربا و حواله خواهیم کرد و از وی دو حصله ز قیمت که در ک
 خواهیم گرفت پس عرض کردند این ماجرا را بجناب محمد مصطفی صلی الله علیه و آله
 و سلم فرمود یعنی یا یحیی درین باب حکم خدا اگر آنچه که حکم کرد آن علی مرتضی و آن
 حمید بن عبد الله بن زید المدنی قال ذکر عند البنی صلی الله علیه و آله قضاء قضی
 به علی فانجس البنی فقال الحمد لله الذی جعل فینا الحکمة اهل البیت یعنی رسول خدا
 از حکم علی مرتضی خوش و مسرور نگشت و می فرمود شکر خدا که گردانید حکمت
 در اهل بیت ما و باز چندین بار نفس نفیس علی مرتضی مطرح اشعه برکات حضرت
 نبویه علیه الصلوة و السلام گشته و در حق او معجزات باهره بدفعات کثیره
 ظهور فرمود و فیض الهی همت نبوت را در کار او نمود تا بسیاری از
 مقامات آنحضرت از قوه بفعل آمد اشعار

لانت مراحى من بحضرت نبی آرمون	ای ثناخوان تو ایند از زمان مصطفی
از زبان خلوت بر نای صفات ذات تو	و بر آید نبود الا جز لسان مصطفی

در باب فضل القضاء

و قتی که اطراف من فرستاد التماس کرد یا رسول الله تبعثنی الی قوم
 و لسان و اتا شتاب لا اعلم القضاء فوضع رسول الله یدیه علی صدره
 و قال ان شدید یک ثبت لسانک الحدیث و فی اخره فما اشل علی قضاء
 بعد ذلک و فی لفظ شکلت فی قضا و فی روایتی فما زلت قاضیا و در باب

در این کتاب از حدیثی است که در آن آمده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که هر کس که در حق من قضا کند، من او را در حق خود قضا می کنم. و این حدیث در کتابهای معتبره آمده است. و در این باب از فضیلت قضا و از آنکه قضا در حق رسول خدا است، بسیار حدیث آمده است. و در این کتاب از حدیثی است که در آن آمده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که هر کس که در حق من قضا کند، من او را در حق خود قضا می کنم. و این حدیث در کتابهای معتبره آمده است. و در این باب از فضیلت قضا و از آنکه قضا در حق رسول خدا است، بسیار حدیث آمده است.

[illegible]

قرآن عظیم رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرماتے ہیں کہ اگر کوئی شخص اپنے
 فرمودہ اللہ کے ترغیبی زبانی عباس روایت کیا کروں و برائی کی نجات
 پس یا نافع است و در باب حفظ سنت و فرمودہ بار خدایا اذن اور
 اذن واعیہ گردان و برای رفع رمد و عاکر و قائل علی مار و جنت و غیر
 البقی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرماتے ہیں کہ اگر کوئی شخص اپنے
 اذنیب حر و برود و بعد ازین دعا علی مرتضیٰ علیہ السلام در دستار
 تابستان و در تابستان لباس زمستان می پوشید و از سحر تا آخر وقت
 نمی کشید و یکبار مرخص بود برای شفا او دعا فرمود فی الحال صحت یافتم
 و چون با حضرت فاطمہ زہرا تزویج کرد دعا فرمود جعل اللہ منہا الکثیر الطیب
 و بارک لکم انما انزل اللہ لقد اخرج اللہ منہا الکثیر الطیب پیدا کنند
 شد استغاثے از شہابی علی مرتضیٰ و فاطمہ زہرا اولاد کثیر پاک و پاکیزہ برکت
 و پرور میان شما گذشت انصاف قسم خدا برون آورد خدا از علی مرتضیٰ و فاطمہ
 زہرا اولاد کثیر طیب و عطا ہر پاک و پاکیزہ فی الواقع انجہ عصمت و طہارت
 و کمالات و رفع درجات حقیقہ الی با اولاد مجاہد حضرت سید کائنات
 علیا فرمود نصیب بیکری کجاست

و کلمات او پیش از آنست که با حصار در آید و چگونه میسر شود احصاء آن
مالکدان مقصد صدق و صفا

[illegible][illegible]

Handwritten Persian text in Nasta'liq script, likely from a manuscript. The text is dense and appears to be a continuation of a narrative or a list of items. Some legible words include "فصل" (Chapter) and "در بیان" (On the account of).

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

ورحمة الله عليه وآله في خبر مودعه بالسند ان ابا راحمة وعلی با بوا وانا فنتی
 الله علیه وعلی با راحمة بنی تیرگیا خبر فی از و فتری می آریم اخرج ابو جریمن
 فی اتقی قال فی کتابه رستم بنی فیه فی الفقه بین قلیل ان تدركوا مثلین
 فست فی اتقی محدث رستم مودعه است علی مرتضی کتبات را که اگر سوار شود
 شایسته کعب و سیر کند که سیر کعب شایسته شود و از سیر و از مشرق تا مغرب
 بگردید و بخوابید یافت مانند آن کتبات که فرموده است علی مرتضی
 صلوات الله علی نبینا وعلیه آله و از جمله کتبات آن حضرت است تا بهر جواب
 عبد الله بن ربه و لا یخفی فی الذل و لا یستجی من لا یعلم ان یحکم و لا یستجی
 اذا سئل عما لا یعلم ان یتوال الله اعلم و اعلموا ان منزلة الصبر من الایمان
 بمنزلة الرأس من الجسد فاذا ذهب الرأس ذهب الجسد و اذا ذهب
 الصبر ذهب الایمان و عن زید بن الحارث عن رجل من بنی عامر قال قال
 علی انما افان علیکم اثمنین طویل الامل و اتباع الهوی فان طویل الامل منشی
 الاخرة و ان اتباع الهوی یجوز عن الحق و ان الذل یاقدر علیه من ربه
 و ان الاخرة قد جارت متباعدة و کل واحد منکم یفوت بکون فانی و انما
 الاخرة فان الیوم عمل و لا حساب و غدا حساب و لا عمل و عن علی بن ابی
 ریح قال کان علی بن ابی طالب اذا بعث سریته ولی امرها یطوفها
 فقال و صلیک متبوی لیه لا بد لک من الماء و لا منشی لک و نه و هو یکلیک

ایم است سوال یکما که تمها

الدنيا والاخرة وعليك بالذى يقربك الى الله فان فيما عند الله خلفا من الدنيا

ایہاں

آفت این در هوا و شلوت
ز آتش شلوت بسوزد اهل دین
ورنه اینجا شلوت اندر شلوت
باقیان را برده تا قعر زمین
و عن عمرو بن کبیر الخنقی عن علی قال اکلوا الغیظ بخورید غصه و خشم را

ایمان

سابق رحمت غریب هستی فتنی
نندگان دارند لابد خوی او

واقفوا لضحك ابیات

ز امر حق ایگو اکثر آخوانند
گفت فلکسبکو اکثر آگوشن دار

ع اندر پی هر خنده و د و صد گریه مهیا است - و عن الحارث عن علی قال
مثل الذی جمع الایمان و القرآن مثل الاثر نجمة الطیبة الریح الطیبة العلم
و مثل الذی لم یجمع القرآن مثل الخنظلنه خبیثه الریح خبیثه العلم و عن محمد بن عیسی
علی قال قیل لعلی شانک یا ابا حسن جا و رت المقبره قال فی اجد هم حسیران
صدق کیفون الاسنته و یدگرون الاضره اخرج هذا الاحادیث کلها ابو جعفر
بن ابی شیبته و در مصواعق محرقة کلماتی چند از ان کلمات که منقول از حضرت

[illegible]

جان مجسمه غایب اینست، این که برانی من کم در یوم دین
رحم الله امر و عرف قدره لم تعدلوا اسیا

<p> قیمت خود را ندانی احمق است خود ندانی تو بجزری یا بجزر تور و ایا نار وائی بن تو نیک زانت بکشاید و دیده غیبین </p>	<p> قیمت هر کاله میدانی که چیست تو چه میدانی بجزر و لا بجزر آن رو این نار و اوائی و لیک گر تو دانی قیمت علم است این </p>
---	---

لامرورة للذوب الأصواب مع ترك المشورة - لا سؤود مع الانتقام المجموع
التسبب شرب العسل للراحة مع الحسد الحاسد منقذ غيطة من لماؤنب له

ایک

و رخصه گیرد ترا و در روز و گوی
 کوز آرم تنگ و ارو از جسد
 چون کنی بر جسد مکر و جسد
 هر که را باشد مزاج و روح است
 هر که را وید از کمال حیث است
 صین کمالی دست آور تا تو هم
 بر نفسیم فانی و مال و جسد
 خود و جسد بخت نان و عیش گیر است

در حسد الجبس را با شد غلو
با سعادوت جنگ دار و از حسد
زان حسد دل را سیاه پی بارسد
او نخواهد یکس را تندرست
از حسد قوت بخش آمد و روخت
از کمال دیگران تنگتر نبسم
چون چنین سحر زند عامه و حسد
بلکه از حسد بر بیا بدتر است

کتابخانه عمومی
موزه و کتابخانه
جمهوری اسلامی ایران

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

عقبه زین صفت در راه نیست
خاک شود مردان حق را زیر پا

ای تنگ آتکس حسد همراه نیست
خاک بر سر کن حسد را همچو پا

الناس فی وثاق الفل

هر که باشد طبع الکن بود
لسان خواهی چشم و عقل و سمع را

با طمع که چشم دل روشن بود
بر دران تو پر داس طمع را

لسان العاقل و راقبه قلب الامع و راسه المر و مجنود تحت لسانه من عذب
لسانه کثر خوانه

آدمی مخفی است در زیر زبان
زین قبل فرمود احمد و مقال
نکته کان جست ناگه از زبان
عالمی را یک سخن ویران کند
بوش میاست خموشی نفع تو

این زبان پرده است بر دهان
در زبان پنهان بود حسن رجال
همچو تیردان که او جست از کمان
روبان جفت را شیران کند
هر آن آمد خطاب انصتوا

عبد الشوت اذل من عبد الرق

بند شوت بر نزد یک حق
بند شوت ندارد خود خلاص
هر که باشد در کف شوت اسیر

از غلام و بخت بکان و مسترق
بفضل نیز دوا نعم خاص
گر چه آزاد است او را بند گیر

ما شرف مع سواد الادب

بے ادب تنہا نہ خود را داشت بد
از ادب پر نوشته است این فیک
از خدا جویم تو فیک ادب
بزرگساختی کسوت آفتاب
خبر مضوع و بندگی و اضطراب

بلکہ آتش در محسوس آفتاب زد
وز ادب معصوم و پاک آفتاب
بے ادب محروم ماند از لطف
شد عذرازیلی ز جبرأت روبا
اندرین حضرت نذر و اعتبار

لیس العجب ممن ملک العجب من نجاک لیت نجا اکبر الما عدا را خفا هم عیدہ
اذا حلت المقادیر ضللت التذایر شمر عزنی

گفت اذا جال القضا ضاق القضا
گر شود ذرات عالم هیچ هیچ
چون قضا بیرون کند از چرخ سر
مردہ باید بود پیش حکم حق

عجب البصائر اذا جال القضا
باقضاء آسمان میزند و هیچ
عاقبتان گردند جسد گو رو کر
تا نیاید زخم از رب الضیق

واخرج الشیعی عن المبر و قال کان ملتوبا علی سید علی بن ابی طالب
لنفسه من علی الدنیا و تدبیر منہ و صفو پاک مخرج بست که بر
لحم یرزقوا بالعقل عند ما قسمت و لکنهم یرزقوا بالمقضا و پر
کم من ادیب لیبیب لایسا عده بد و کم علمائهم نال دنیا و تقصیر
لو کان عن قوۃ او عن مغالبه منہ طار الیہا بارزاق العصفافیر
واخرج ابن عساکر عن معین بن ماجه قال قال علی کونوا فی الناس کالتخا

بے ادب تنہا نہ خود را داشت بد
از ادب پر نوشته است این فیک
از خدا جویم تو فیک ادب
بزرگساختی کسوت آفتاب
خبر مضوع و بندگی و اضطراب

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[Illegible handwritten Persian script]

زیاده فی مکروهها و اخرج عن علی انه اتاه رجل قاشی علیه فاطره و کان قد
 بلغه عنه قیل ذلک فقال له علی انی لست کما تقول و انا فوق ما فی نفسک
 اخرج الشعبي قال قال علی بن ابیطالب لرجل کره له صیبه رجل - الا صیبه الجمل
 و ایاک و آیاه و فکرم من جابل رومی حکما حین اخاه بن یقاس المر بالمرا اذا ما هو
 ماشاه و للشی من الشی مقایس و شباه و القلب علی القلب لیل حین تلقاه
 و اخرج الشيخ ابن حبان قال علی القریب من قریبه الموده و ان بعد نسبه البعد
 من اعداء العداوة و ان قرب نسبه لاشی اقرب من یرالی جسد و ان الید
 اذا فسدت قطعت و اذا قطعت حسمت و قال سبع من شیطان شد الغضب
 و شدة العطاس و شدت اقشاب القی و الرعاف و النجوى التوم عند الذکر و قال
 کلوا الزمان بشجونه و باغ المعدة و قال ینى علی الناس ان المؤمن فیه اول من الامة
 و اما کلامه فی تفسیر القرآن فکثیر و هو ستونی فی کتاب جلال الدین السیوطی
 و هو لتفسیر المسند باساینده هذا فی تاریخ السیوطی و من کلماته الکمال فی الدنیا
 مفقود و الجود غیر موجود و الشریف من شرف جلاله الکیس من قصر اماله لکتب
 لساتین العیال و الحکمة ریاضة السلاء الاخوان فی الله تعالی یدوم مودتهم
 لروام سببها و اخوان الدنیا یقطع مودتهم بسرعة انقطاع اسبابها و از
 بسیارى کلمات طیبات ان منظر کمالات کتاب عزرا الکرم و در تنظیم معلوم
 مشحون است اگر ترا رغبت است بطلالعه ان گرای تا نفع عظیم حاصل کنی

۱۶۴

در این کتاب از کلمات طیبات و کلمات خبیثات و کلمات
 در بیان فضائل و معایب و کلمات در بیان
 در بیان کلمات طیبات و کلمات خبیثات و کلمات
 در بیان کلمات طیبات و کلمات خبیثات و کلمات

نفس انکرامات دست و گشت معینات و خوارق عادات مانند معجزات سرور
 کائنات بیحد و بیحد مشهور و معروف بدرجه قوا تر رسیده حاجت تحریر ندارد
 و کم کس است که رجوع بخواب و نیاز بخواب آن مشکلمشاهادی راه هدای علی مرتضی
 داشت و از ملازمین نجات نیافت و از بهنجاست که کاتب این سطور خادم
 علمای این محمد مبین نور الله قلبه بنور الصدق و الباقین و زرقه شفاعت سید المرسلین
 علی الله علیه و آله الطیبین الطاهیرین فی یوم الدین مرض صعب متعال بود و از
 دوا و مداوا و معالجه سودی روی نمی نمود بلکه روز بروز دهم بدست و شکستگی
 می افزود و روز و شب قلق بود و اضطراب لحظه آرام داشت و نه خواب
 تا شب بهین استیلا ابتلا و شدة بلا بین النوم و الیقظة وید که جناب حضرت علی
 مرتضی صلوات الله علی نبینا وعلیه و آله مشکلمشاهای صنفایا جماعه کثیر و جم غفیر
 تشریف فرما شدند و این عاصی پر معاصی ابشرف بقای جمال جهان آرای
 خود مشرف ساختند این بیدست و پاپای سر و دیده احوال پراختلال
 خود را بعرض آن چاره گزینان رسانید و حال باعجاز ید اللهی دست
 مبارک خود را از آستین نور آگین بر آورده انگشت شهادت مصدر
 سعادت را بر پلوئی این احقر مضطرب خسته و شکسته زدند و فرمودند
 برو شقایا فتی شادان و فرحان بحصول این نعمت عظمای برکت شمول از
 خواب حبت و خود را صحیح و تندرست یافت و اصلا اثری از بیماری نداشت

۱۶۵

که بی خود بخود گذر میفرمایند تا او را از بلا و کسب نجات دهند در منصور متانگلس را
 طهارت لازم نیست زیرا که در بعضی کوهی پائی که در مدینه که پراز حیفه و نجاسات
 بود و آنجناب گذار می فرمود و بعد از آن تنبیه و اشعار می نمود که این حیفه دنیا
 شر است آنرا طهارت و پیر و رنج و ایام پندین بر این کس گذر فرمودن است
 تا حیفه طهارت آن جناب او را از نجاست بر آرد و رجوع بحق آرد

تو که باران ششم بار نیست

الحج تمت والممنه که وسوسه شیطان از قلب این پیر بر عیان رفیع شد و از مرکز این
پرتلیس نجات یافت

معنایات حق و خامسان حق
گر غنا پاست بود با ما مقیم
بہن ربانین بدگمانی و حسد مال
تنگ و لوک و خجسته شکل و بنی ادب

و از جای که امانت حضرت علی در قفسی است که آفتاب بعد از غروب برای آنحضرت
بر آید تا نماز عصر او را ساخت. آخرت این شاهین و این مندر که هم از اسلامت عیسی
و این مرد و سید و بناد و عن ابی هریره ان البنی کان یوحی الیه و راسه فی حجر علی بن ابی
یصل العصر حتی غربت الشمس فقال له رسول الله صلی الله علیه و آله اعلیت یا علی
قال ان قال رسول الله صلی الله علیه و آله ان فی طاعتک و طاعته رسوایک فارود

و نہایت کیا ہے اور بھول کی عیاس سے کہ نماز نافذ نہیں ہوئی و
کد اسطرح بی کلمہ کے عقوبت ایم

نیکو شو شعیه سلام یا مونس کرد و نشد برای هیچ کی از اینها غیر من که برای
 یوشع یا مونس در حدیث یوشع از آن حضرت پیش از وقوع روز قیامت برای منی
 حدیث سلام بود و باشد و در موهوب له نیه گفته روایت کرده است و پیش
 از اتمام این کتاب از کتب بانی تفسیر بود و در اصل ثنائی بود و در حقیقت که از این تفسیر
 در شرح مشکلات آنرا آورده که گفتند آنرا قاضی عیاض الکی و گفتند و در
 حدیثین از تفکات عیاض حدیث است و در مرتبه این حدیثین می گفتند من از این حدیث
 کسی که سبیل وی علم است گفت و گفتن از حدیث حدیث سماره که وی از حدیث
 نبوت است و نیز حدیث حدیث سبیل را نیز روایت در بیان طریق نیمه است و در حدیث
 از ابو الفتح از روی و حسن بود و رفته عراقی و یکبار بعد وفات رسول الله صلی الله
 علیه و آله خدیجه تعالی را شمس می علی مرتضی صلوات الله علی نبی و علیه که در آفتاب
 را از مغرب باز گردانید و در وقت توجه بیابان چون خواست که از فراست
 بگذرد وقت نماز دیگر بود باطلایفه از اصحاب خود نماز دیگر را در وقت بگذارد
 و سایر اصحاب بگذاردن چهار پایان خود مشغول بودند آفتاب غروب کرد و
 و نماز دیگر از ایشان فوت شد و در آن باب سخنان گفتند حضرت علی مرتضی علیه السلام
 آنرا شنید از خدیجه تعالی و خواست که آفتاب را باز گرداند اما اصحاب می نماز را
 در وقت بگذاردند خدیجه تعالی دعا می وی اجابت کرد و آفتاب بجای نماز دیگر آمد
 چون قوم از نماز رخ شدند آفتاب غروب کرد و از وی که از سخت هوا آگهی کرد

این حدیث در حدیث یوشع از آن حضرت پیش از وقوع روز قیامت برای منی حدیث سلام بود و باشد و در موهوب له نیه گفته روایت کرده است و پیش از اتمام این کتاب از کتب بانی تفسیر بود و در اصل ثنائی بود و در حقیقت که از این تفسیر در شرح مشکلات آنرا آورده که گفتند آنرا قاضی عیاض الکی و گفتند و در حدیثین از تفکات عیاض حدیث است و در مرتبه این حدیثین می گفتند من از این حدیث کسی که سبیل وی علم است گفت و گفتن از حدیث حدیث سماره که وی از حدیث نبوت است و نیز حدیث حدیث سبیل را نیز روایت در بیان طریق نیمه است و در حدیث از ابو الفتح از روی و حسن بود و رفته عراقی و یکبار بعد وفات رسول الله صلی الله علیه و آله خدیجه تعالی را شمس می علی مرتضی صلوات الله علی نبی و علیه که در آفتاب را از مغرب باز گردانید و در وقت توجه بیابان چون خواست که از فراست بگذرد وقت نماز دیگر بود باطلایفه از اصحاب خود نماز دیگر را در وقت بگذارد و سایر اصحاب بگذاردن چهار پایان خود مشغول بودند آفتاب غروب کرد و و نماز دیگر از ایشان فوت شد و در آن باب سخنان گفتند حضرت علی مرتضی علیه السلام آنرا شنید از خدیجه تعالی و خواست که آفتاب را باز گرداند اما اصحاب می نماز را در وقت بگذاردند خدیجه تعالی دعا می وی اجابت کرد و آفتاب بجای نماز دیگر آمد چون قوم از نماز رخ شدند آفتاب غروب کرد و از وی که از سخت هوا آگهی کرد

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على
 سيدنا محمد وآله
 وبعد

خون بر مردم غالب آمد به تسبیح و تملیل و استغفار و استغوال نمودند و فی شوال النبوة
 و فی الصواعق و سبط ابن جوزی درین باب حکایت عجیب نقل کرده گفت حدیث
 کردند مراجعته مشایخ و عراق و گفتند ما فرستیم نجیب است ابو منصور المصنف بن
 ارد شیر العبادلی الواعظ و او بعد از نماز عصر ذکر این حدیث را شنید بطریق
 متعده و الفاظ مختلفه بیان می کرد و بیان فضائل و مناقب
 اهل بیت حضرت رسالت علیه الصلوات و السلام می نمود که آفتاب بر این جهان
 گشت حاضران گمان بردند که غروب کرد و پس برآمد ابو منصور و بر منبر و اشاره
 کرد بجانب شمس و این ابیات خواند - لا تغرب الشمس حتی تنقش فی مدحی لال
 المصطفی و النجی و اثنی عنانک ان اردت شناهم به نسبت از کان لوفوق الجاه
 انکان للمولی و قونک فلیکن هذا الوقت لیلته و الرحمة منسوان این ابیات آنست
 که ای آفتاب غروب نشو تا تمام کنم مدح آل و اولاد مصطفی را و هیچ عنان خود را از
 غروب شدن که بحقیقت من قصد شنای ایشان کرده ام آیا فراموش کردی که تو وقت
 نموده بودی برای آل مصطفی علی مرتضی علیه السلام اگر بود تو وقت تو برای سواد
 کین تو وقت برای بندگان سوار و پیاده او و هرگاه خواند ابو منصور این ابیات
 را دور شد ابرو و آفتاب از زیر آبرام و تاریکی بر روشنائی مبدل گشت

دل مرد الچه سرد دل خوشان	همه پادشاهان در میان همان نشان
چون به صاحب دل می گوهر شوی	کز بوسه گنگ تار و مرمر شوی

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على
 سيدنا محمد وآله
 وبعد

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على
 سيدنا محمد وآله
 وبعد

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على
 سيدنا محمد وآله
 وبعد

و از آنجمله آنست که در غنای سفر خود بکربلا رسید و بر است و چپ نگریست و گریان
 گریان از آنجا گذشت پس گفت والله نیست مثل غزایانیدن شران ایشان و
 موضع قتل ایشان اصحاب گفتند ای امیرالمومنین ملوا الله علی نبینا وعلیه صلیه وعلیه
 است فرمود این کربلاست اینجا قومی آبکشند که بحساب بر پشت و آیند و جوانان
 از اهل محمد کشته خواهند شد درین میدان که گریه خواهد کرد بر ایشان زمین و آسمان
 و بعد از آن برفت و پیش تاویل سخن آن حضرت ندانست تا آنروز که واقعه حضرت
 سید الشهدا حضرت امام حسین صلووات الله علی نبینا وعلیه واقع شد روی صاحب
 الریاض عن ابي عبد الله ع قال یتابع علی فرزند ابونوع قبر الحسین فقال یتبعنا من اهل بیتنا
 موضع رجالم و یتبعنا مرق و ما تم فیته من آل محمد صلعم یقتلون بمذ و العرصة تالی علیه السلام
 و المارق و از آنجمله آنست که برادر این غازی کفیه بود که فرزند حسین را بکشند
 و تو زنده باشی و ویرانست کنی چون امیرالمومنین حضرت امام حسین علیه السلام شهید
 کردند برادر این غازی گفت جناب امیرالمومنین علی مرتضی علیه السلام راست فرمود
 که حضرت امام حسین علیه السلام را شهید ساختند و من و برادرانم که در دم و انظار
 ندانست خود میکرد و از آنجمله آنست که دو مرد با هم خصومت داشتند برای فیصله
 بخدمت جناب حضرت علی مرتضی صلووات الله علی نبینا وعلیه آله آمدند و آنحضرت زیر
 دیواری نشسته بود یکی عرض کرد که بر خیز یا علی که این دیواری افتد فرمود برو و کفایت
 می کند مرا حفظ و امان خدا و حکم کرد میان دو مرد و بعد از آن که خواست دیوار را تود

مولوی

ما عیال حضرتیم و شیر خواہ	گفت حق اسحاق عیال لہ
آنست را کشش خدا حافظا بود	مرغ و مایہی مرد در احارس بود
اگر ز کوه فرو افتد آسیاسنگی	نہ عارف است کہ از راہ سنگ بخیزد

عن معمر بن محمد عن ابيه قال عرض علي رجلان في خصوصه مجلس في اصل جده اقبال
 حبيب المير ومين عليه السلام الجدار يقع فقال له علي امض كفي بالله عارساتي من
 ارجلين فسقط الجدار واز انجمله انست که روزی فرمود علی مرتضی صلوات اللہ علی نبینا و
 علیہ وسلم و از کار کرد و از امر وی پس فرمود علی مرتضی کہ دعای کنم بر تو اگر باشم راست گو
 گفت آن مرد کن پس دعا کرد و آن مرد بمانوقت نایاگشت مشغولی

از حدیث اولیسا نرم و درشت	تن پوشان ز انکه زیت راست است
گرم گوید سرد گوید خوش بگردد	تا ز گرم و سرد و سب و در سبیر
گرم و سردش نو بهار زندگیت	مایہ صدق نقیبین و بندگیت

عن علی بن اوان ان علیا حدث حدیثا نکذ به رجل فقال دعوی علیا ان کننت دقا
 قال نعم مدی علیہ فلم یصرف حتی ذهب بصره و از انجمله اینست کہ روزی حضرت سالت
 صلی اللہ علیہ وآلہ و از غفاری را برای طلب علم از منی علیہ السلام فرستاد و او از داد
 از اندرون خانه هیچ جواب نیافت باز گشت بخدمت حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ
 و عرض کرد کہ در خانه نشریف ندارم حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ و سلم فرمود ہر و ای ابوذر

[illegible][illegible][illegible]

بمذون به بودن به بندگی
بگشت کو خلاصی بنین به جلال

من الحارث قال كنت مع علي بن أبي طالب الصفيين قرابت بغير من أهل الشام بأوليه
 رابعه وثقله لثقي عليه وجعل تخيل الصفوف حتى انتهى إلى علي فوضع مشطه بين أس
 نبي وملكه وجعل يحركها ويستجربه فقال علي والله هذا العلامة بيني وبين رسول الله
 صلى الله عليه وآله وسلم قال محمد الناس في ذلك اليوم واشتد قتالهم وازاخرت
 به روزی برهضران مجلس سوگند داد که برکه از رسول خدا صلی الله علیه وآله شنیده است
 که گفت من كنت مولاه فعلي مولاه گواهی دهد وازده تن از انصار حاضر بودند
 گواهی دادند یکی دیگر که آنرا از رسول خدا صلی الله علیه وآله شنیده بود حاضر بود
 اما گواهی نداد حضرت علی مرتضی صوات الله علی نبیا وعلیه فرمود ای فدای تو
 چرا گواهی ندادی با آنکه تو هم شنیده بودی گفت من پرشدم و فراموش کردم
 امیر کبیر عا که خداوند اگر این سخن دروغی گوید سفیدی بر بشیره وی ظاهر
 گردان رعنا آه تراپوشانند راوی گوید که والله آن شخص را دیدم که سفیدی باین
 برده چشم وی پرید آمده بود

آن دعای شیخ فی چون هر دعاست
 اننت مغلی القوم من لایستی
 فانی است و گفت او گفت خد است
 قدر دی کلا لمن لم یتهم

و از آنجا آنست که این عدی کندی را خبر داد که مردمان باین من ترا امر کردند
 چون برادر حجاج این عدی کندی را تکلیف این معنی داد این عدی برادر
 حجاج را بطوری لعنت کرد که او نفهمید مگر شخصی دریافت که این لعنت بر

[illegible]

Handwritten marginal notes in the top right corner, likely a continuation of the main text or commentary.

حجاج و برادرش واقع شد اخراج عبد الرزاق عن حجر لدونی بن عبدی
قال علی بن ابی طالب صلوات الله علی نبیا وعلیه وآله کیف یک از مرت ان معنی
قال وکان ذلک قال نعم قلت کیف صنع قال العنی وانا قبر امنی فامر محمد بن یونس
اخر الحجاج وکان امیر علی الیمن ان العن عنیا فقلت امری محمد بن یونس الحجاج
ان العن علیا فالعنوه لعنه الله فما فطن لهما الا رجل واز انجل انت که بل کوفه گفتند یا
امیر المؤمنین صلوات الله علی نبیا وعلیه آب فرات اسمال طغیان کرده است و همه
نشت زار با ضایع ساخته چه باشد اگر از خدا استعالی در خواهی که آب کمتر شود بر خود است
و بخانه آمد و همه مردمان بر در خانه منتظر آنحضرت ایستاده بودند ناگاه بیرون آمد
و چهره رسولی از صلی الله علیه وآله و چادر روی در بر و عمامه اش بر سر و عصائی
او در دست داشت پس اسب طلبید و سوار شد و همه مردمان از اولاد روی
و غیر ایشان در رکاب او پیاده روان شدند چون بکنار آب فرات رسید فرود
آمد و دو رکعت نماز سبک بگذارد پس برخاست و عصا را بدست خود گرفت
دریبالا کمال برآمد و امیر المؤمنین امام حسن امام حسین علیهما السلام با آنحضرت بودند پس بآن
عصا بجانب آب اشارت کرد یک گز آب کم شد فرمود این قدر بس است مردمان
گفتند فی امی امیر المؤمنین علیه السلام باز بعصا بجانب آب اشاره کرد باز یک گز دیگر
کم شد و یکبار دیگر اشاره کرد یک گز کم شد مردمان آواز برداشتند که همین بسند است
یا امیر المؤمنین صلوات الله علی نبیا وعلیه واز انجل انت که روزی معاویه گفت

Handwritten marginal notes in the right margin, continuing the narrative or providing commentary.

Handwritten marginal notes in the right margin, continuing the narrative or providing commentary.

Handwritten marginal notes in the bottom left corner, likely a continuation of the main text or commentary.

[illegible]

علی رضی عنہ
 میں ایک سے کروا کر
 معلوم تھا کہ میں نے
 نے اس سے کیا ہے
 ارشاد کیا تو کیا
 خدین بن اور اس کے
 خدین بن اور اس کے
 خدین بن اور اس کے
 خدین بن اور اس کے

۱۷۷

[illegible]

از وفات پیغمبر از محن و بلا رشتت و عانا تا آخر عمر رسیده و به آن وقایع رسول خدا
صلی الله علیه و آله او را مطلع ساخت حضرت امیر عرض کرد که در آن بلا و فتن
و مصائب محن یار دین من بسلاست خواهد ماند حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله
فرمود که دین تو بسلاست باشد و تو بر حق و هر جانب که تو باشی حق است باشد
و تو با حق باشی آن الحق مع علی بر و رحمت داد و آنچه پیغمبر صادق خبر داده بود
بطور پیوسته در مخالفت وی ایستادیم سبب عروفتن شبهات بتین حضرت
عثمان و نیت کردن مردمانی که قتل کردند و تو گفت علی مرتضی در آن فتن
تخاصس تا فتنه زیاده نشود متازمان سه فرقه شدند ناکش و فاسطین و یاقین
و با همه قتال فرمود و در اعلامی دین تبیین و رعایت سنت سید المرسلین
صلی الله علیه و آله و رفع شبهات شان هیچ دقیقه فرو نگذاشت و جد و جد
کمال بر هدایت و موافقت خلق نمود و اما تقدیر الهی مساعدا و نشد از آنکه
آنست که تدقیقه روایت کرده که عرض کردند یاران بنیاب رسول خدا صلی الله
علیه و آله که کسی را غلیفه کن بر بار رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود اگر غلیفه کنم
شما اطاعت او نکنید و خرافات نماید و فرمائش بجای نیاید نازل شود بر
غدا ب خدا بعد از آن عرض کرد که چه را می هر قضا علی بن ابی طالب و علی بن ابی طالب
نمیستازی بر او فرمودید مستیکه شما قبول نخواهید کرد و اگر قبول کنید متنازل امرا و نامیده خواهید
علی مرتضی را یاری و مددی که هدایت خواهد کرد شما را بر راه راست که اصلا کجی را

[illegible]

در آن دغلی نیست فی الزمان خرق الحاکم سر شریف شریف
 عثمان بن عفان بن عمر بن ابی بن سلمه بن خدیجه قال قالوا یا رسول الله
 علیما قال ان استخافت یک فیفقه فیدم وینا الی ان یقال ان یقال
 علیما قال انکم لا تفعلوه وای تفعلوه تجروه یا مد یاسد یاسد یاسد
 و فی مشکوٰۃ عن احمد بن علی قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله
 یا لکرمه انما ید فی الدنیا را غنائی اخره و ان تیر مردا و عجمه و یاسد
 یاسد فی الله یومتره علم دان تو مردا علیا و لا را کم قاسم یاسد
 یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد
 حضرت امام رضا علیه السلام یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد
 و رفته شده خرق الحاکم عن عمار بن یاسر بن البنی علی الله علیه و آله
 قال علی شقی رجلا ان یجترأ علی عقر الناقة الذی ینزل علی یزد
 و اشار الی یافوخه اخراج الدار قطنی الافراد و الحاکم و ابن عساکر
 عن انس بن البنی علی الله علیه و آله و سلم قال ان یزالن یوت حتی غنما و لن
 یوت ان یسفلوا و اشار الی علی و هذا الحدیث صحیح علی الحاکم
 رسول خدا و حق علی مرتضی که هرگز نخواهد بود و تا پیرایه نموده نشد اشاره
 است به سائب که بر تنی علی رسیده و فرمود رسول خدا که نخواهد بود که یقتول
 اشاره بشهادت حضرت علی مرتضی است و در مدارج النبوة است که خبر داد رسول خدا

در آن دغلی نیست فی الزمان خرق الحاکم سر شریف شریف
 عثمان بن عفان بن عمر بن ابی بن سلمه بن خدیجه قال قالوا یا رسول الله
 علیما قال ان استخافت یک فیفقه فیدم وینا الی ان یقال ان یقال
 علیما قال انکم لا تفعلوه وای تفعلوه تجروه یا مد یاسد یاسد یاسد
 و فی مشکوٰۃ عن احمد بن علی قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله
 یا لکرمه انما ید فی الدنیا را غنائی اخره و ان تیر مردا و عجمه و یاسد
 یاسد فی الله یومتره علم دان تو مردا علیا و لا را کم قاسم یاسد
 یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد
 حضرت امام رضا علیه السلام یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد
 و رفته شده خرق الحاکم عن عمار بن یاسر بن البنی علی الله علیه و آله
 قال علی شقی رجلا ان یجترأ علی عقر الناقة الذی ینزل علی یزد
 و اشار الی یافوخه اخراج الدار قطنی الافراد و الحاکم و ابن عساکر
 عن انس بن البنی علی الله علیه و آله و سلم قال ان یزالن یوت حتی غنما و لن
 یوت ان یسفلوا و اشار الی علی و هذا الحدیث صحیح علی الحاکم
 رسول خدا و حق علی مرتضی که هرگز نخواهد بود و تا پیرایه نموده نشد اشاره
 است به سائب که بر تنی علی رسیده و فرمود رسول خدا که نخواهد بود که یقتول
 اشاره بشهادت حضرت علی مرتضی است و در مدارج النبوة است که خبر داد رسول خدا

در آن دغلی نیست فی الزمان خرق الحاکم سر شریف شریف
 عثمان بن عفان بن عمر بن ابی بن سلمه بن خدیجه قال قالوا یا رسول الله
 علیما قال ان استخافت یک فیفقه فیدم وینا الی ان یقال ان یقال
 علیما قال انکم لا تفعلوه وای تفعلوه تجروه یا مد یاسد یاسد یاسد
 و فی مشکوٰۃ عن احمد بن علی قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله
 یا لکرمه انما ید فی الدنیا را غنائی اخره و ان تیر مردا و عجمه و یاسد
 یاسد فی الله یومتره علم دان تو مردا علیا و لا را کم قاسم یاسد
 یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد
 حضرت امام رضا علیه السلام یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد
 و رفته شده خرق الحاکم عن عمار بن یاسر بن البنی علی الله علیه و آله
 قال علی شقی رجلا ان یجترأ علی عقر الناقة الذی ینزل علی یزد
 و اشار الی یافوخه اخراج الدار قطنی الافراد و الحاکم و ابن عساکر
 عن انس بن البنی علی الله علیه و آله و سلم قال ان یزالن یوت حتی غنما و لن
 یوت ان یسفلوا و اشار الی علی و هذا الحدیث صحیح علی الحاکم
 رسول خدا و حق علی مرتضی که هرگز نخواهد بود و تا پیرایه نموده نشد اشاره
 است به سائب که بر تنی علی رسیده و فرمود رسول خدا که نخواهد بود که یقتول
 اشاره بشهادت حضرت علی مرتضی است و در مدارج النبوة است که خبر داد رسول خدا

در آن دغلی نیست فی الزمان خرق الحاکم سر شریف شریف
 عثمان بن عفان بن عمر بن ابی بن سلمه بن خدیجه قال قالوا یا رسول الله
 علیما قال ان استخافت یک فیفقه فیدم وینا الی ان یقال ان یقال
 علیما قال انکم لا تفعلوه وای تفعلوه تجروه یا مد یاسد یاسد یاسد
 و فی مشکوٰۃ عن احمد بن علی قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله
 یا لکرمه انما ید فی الدنیا را غنائی اخره و ان تیر مردا و عجمه و یاسد
 یاسد فی الله یومتره علم دان تو مردا علیا و لا را کم قاسم یاسد
 یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد
 حضرت امام رضا علیه السلام یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد یاسد
 و رفته شده خرق الحاکم عن عمار بن یاسر بن البنی علی الله علیه و آله
 قال علی شقی رجلا ان یجترأ علی عقر الناقة الذی ینزل علی یزد
 و اشار الی یافوخه اخراج الدار قطنی الافراد و الحاکم و ابن عساکر
 عن انس بن البنی علی الله علیه و آله و سلم قال ان یزالن یوت حتی غنما و لن
 یوت ان یسفلوا و اشار الی علی و هذا الحدیث صحیح علی الحاکم
 رسول خدا و حق علی مرتضی که هرگز نخواهد بود و تا پیرایه نموده نشد اشاره
 است به سائب که بر تنی علی رسیده و فرمود رسول خدا که نخواهد بود که یقتول
 اشاره بشهادت حضرت علی مرتضی است و در مدارج النبوة است که خبر داد رسول خدا

141

[illegible]

منافقین و منافقان را که در میان مسلمانان
و کفار با هم می آمیختند و از هر دو گروه
بهره می بردند و به هر دو طرف وفای ظاهری
می دادند و در حقیقت هیچکدام را دوست نداشتند

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory section.

Handwritten text in the main body of the page, organized into several paragraphs separated by horizontal lines.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a conclusion or a separate section.

Handwritten text in the right margin, running vertically alongside the main body of text.

عمرو بن العاص فترك الناس الحرب وتراجعوا الى ابيهم وحكموا فيهم فحكم فيهم
 الاثعري وحكم مع ربيعة عمرو بن العاص فكتبوا كتابا الى قوافل فارس يقولون يا
 فخر جنت عليه الخوارج من صحابه وقالوا لا حكم الاشد وعسكره واجرهم وراثة ابيهم
 بن عباس فيهم فخرج منهم قوم كثير وثبت قوم وساروا الى النمرود فقتلهم
 لسبب فساروا على قتلتهم بالنمرود وان قتل منهم ذل الشدة الذي اخبر بلقيش الى الله
 عليه آله وذلك سنة ثمان وثمانين واجتمع الناس في درج في شعبان من سنة
 اثنى عشر وثمانين في وقت من ايام عمر وغيرهما من الصحابة فقدم عمرو بن العاص
 ابا موسى الاشعري كيدية فيه فتكلم فخرج عليا وتكلم عمرو فقام معاوية و
 ابن عباس على وصاروا على في خلافة من صحابه حتى صاروا على اصبغ ويقولون
 عصافى واطاع معاوية واشتد به ثلثة نفر من الخوارج عبد الرحمن بن ملجم السدوسي
 وابرك بن عبد الله وعمر بن بكر التميمي فاجتمعوا بكرة وقاعدوا لقتل معاوية فاشته
 على بن ابي طالب صلوات الله وعلى بن زيد وعليه وبيماريه بن سفيان وعمر بن
 العاص ويرحم الله ابا عبد الله فقتل بن ملجم ابا عبد الله وقال البرك انكم معاوية قاتل
 عمر بن عبد الله انما انكم عمرو بن العاص فقتلوا على ذلك واشتد واليامة سنة ثمان
 مائة فقتل معاوية فقتل معاوية فقتل معاوية فقتل معاوية فقتل معاوية
 من الخوارج فقتل معاوية فقتل معاوية فقتل معاوية فقتل معاوية فقتل معاوية

علی و قال لانه الحسن ایتة الیلہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ فقلت یا رسول اللہ
 ما لقیتم من امثال قال لی ادع اللہ علیہ فقلت اللهم ابرئنی بهم خیر الی منهم و ابدلهم شر الهم
 منی و دخل البناح الموزون فقال الصلوة فخرج علی الباب فنادی ایها الناس الصلوة لصلوة
 فاعرضه ابن لمجم فصر به بالسيف فاصاب جهة الی قرنه و فصل الی و ما غنه فهد علیه الناس
 من کل جانب فامسک و اوثق و اقام علی الجمعة و السبت و توفی الاحد و غسله الحسن
 و الحسین و عبد اللہ بن جعفر و صلی علیہ الحسن و دفن بدار الامارة بالکوفة لیلا ثم قطعت
 اطراف ابن لمجم و جعل فی قوصرة و احرق بالنار هذا کلام سعد منقول فی تاریخ جلال
 الملتة و الدین السیوطی و قال قد حسنت فی تلخیص هذه الوقایع و لم یوسع فیها الکلام
 کما صنع غیره لان هذا هو اللایق بهذه المقام قال البنی اذا ذکر اصحابی فامسکوا
 و کذا فی غیره و در مولفات جمہور مستطوره است کہ عبد الرحمن بن لمجم و برک بن عبد اللہ
 تمیمی و عمرو بن کبیر کہ در مذہب خوارج غلوه اشتند و رکه مغطنه جمع آمدہ قرار
 دادند کہ سہیل او شب ہند ہم ماہ رمضان علی مرتضی را و معاویہ بن ابی سفیان
 و عمرو بن العاص از خم زنند پس شمشیر را خود را بہ زہر آب دادہ ہر یک
 عازم مقصد گردید برک ابن عبد اللہ و مشق شتافتہ شمشیر بالیہ معاویہ سائند
 و گرفتار شدہ قتل رسید و عمرو بن ابی کبیر چون بمصر شتافت اتفاقا در آن شب
 موعود عمرو بن عاص بیمار بود و بگریر اعوض خود با مات امر نمود و عمر آن بیمار
 را عمرو بن عاص پنداشتہ قتل رسانید و خود ہم کشتہ گردید و عبد الرحمن بن لمجم

علی و قال لانه الحسن ایتة الیلہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ فقلت یا رسول اللہ
 ما لقیتم من امثال قال لی ادع اللہ علیہ فقلت اللهم ابرئنی بهم خیر الی منهم و ابدلهم شر الهم
 منی و دخل البناح الموزون فقال الصلوة فخرج علی الباب فنادی ایها الناس الصلوة لصلوة
 فاعرضه ابن لمجم فصر به بالسيف فاصاب جهة الی قرنه و فصل الی و ما غنه فهد علیه الناس
 من کل جانب فامسک و اوثق و اقام علی الجمعة و السبت و توفی الاحد و غسله الحسن
 و الحسین و عبد اللہ بن جعفر و صلی علیہ الحسن و دفن بدار الامارة بالکوفة لیلا ثم قطعت
 اطراف ابن لمجم و جعل فی قوصرة و احرق بالنار هذا کلام سعد منقول فی تاریخ جلال
 الملتة و الدین السیوطی و قال قد حسنت فی تلخیص هذه الوقایع و لم یوسع فیها الکلام
 کما صنع غیره لان هذا هو اللایق بهذه المقام قال البنی اذا ذکر اصحابی فامسکوا
 و کذا فی غیره و در مولفات جمہور مستطوره است کہ عبد الرحمن بن لمجم و برک بن عبد اللہ
 تمیمی و عمرو بن کبیر کہ در مذہب خوارج غلوه اشتند و رکه مغطنه جمع آمدہ قرار
 دادند کہ سہیل او شب ہند ہم ماہ رمضان علی مرتضی را و معاویہ بن ابی سفیان
 و عمرو بن العاص از خم زنند پس شمشیر را خود را بہ زہر آب دادہ ہر یک
 عازم مقصد گردید برک ابن عبد اللہ و مشق شتافتہ شمشیر بالیہ معاویہ سائند
 و گرفتار شدہ قتل رسید و عمرو بن ابی کبیر چون بمصر شتافت اتفاقا در آن شب
 موعود عمرو بن عاص بیمار بود و بگریر اعوض خود با مات امر نمود و عمر آن بیمار
 را عمرو بن عاص پنداشتہ قتل رسانید و خود ہم کشتہ گردید و عبد الرحمن بن لمجم

علی و قال لانه الحسن ایتة الیلہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ فقلت یا رسول اللہ
 ما لقیتم من امثال قال لی ادع اللہ علیہ فقلت اللهم ابرئنی بهم خیر الی منهم و ابدلهم شر الهم
 منی و دخل البناح الموزون فقال الصلوة فخرج علی الباب فنادی ایها الناس الصلوة لصلوة
 فاعرضه ابن لمجم فصر به بالسيف فاصاب جهة الی قرنه و فصل الی و ما غنه فهد علیه الناس
 من کل جانب فامسک و اوثق و اقام علی الجمعة و السبت و توفی الاحد و غسله الحسن
 و الحسین و عبد اللہ بن جعفر و صلی علیہ الحسن و دفن بدار الامارة بالکوفة لیلا ثم قطعت
 اطراف ابن لمجم و جعل فی قوصرة و احرق بالنار هذا کلام سعد منقول فی تاریخ جلال
 الملتة و الدین السیوطی و قال قد حسنت فی تلخیص هذه الوقایع و لم یوسع فیها الکلام
 کما صنع غیره لان هذا هو اللایق بهذه المقام قال البنی اذا ذکر اصحابی فامسکوا
 و کذا فی غیره و در مولفات جمہور مستطوره است کہ عبد الرحمن بن لمجم و برک بن عبد اللہ
 تمیمی و عمرو بن کبیر کہ در مذہب خوارج غلوه اشتند و رکه مغطنه جمع آمدہ قرار
 دادند کہ سہیل او شب ہند ہم ماہ رمضان علی مرتضی را و معاویہ بن ابی سفیان
 و عمرو بن العاص از خم زنند پس شمشیر را خود را بہ زہر آب دادہ ہر یک
 عازم مقصد گردید برک ابن عبد اللہ و مشق شتافتہ شمشیر بالیہ معاویہ سائند
 و گرفتار شدہ قتل رسید و عمرو بن ابی کبیر چون بمصر شتافت اتفاقا در آن شب
 موعود عمرو بن عاص بیمار بود و بگریر اعوض خود با مات امر نمود و عمر آن بیمار
 را عمرو بن عاص پنداشتہ قتل رسانید و خود ہم کشتہ گردید و عبد الرحمن بن لمجم

علی و قال لانه الحسن ایتة الیلہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ فقلت یا رسول اللہ
 ما لقیتم من امثال قال لی ادع اللہ علیہ فقلت اللهم ابرئنی بهم خیر الی منهم و ابدلهم شر الهم
 منی و دخل البناح الموزون فقال الصلوة فخرج علی الباب فنادی ایها الناس الصلوة لصلوة
 فاعرضه ابن لمجم فصر به بالسيف فاصاب جهة الی قرنه و فصل الی و ما غنه فهد علیه الناس
 من کل جانب فامسک و اوثق و اقام علی الجمعة و السبت و توفی الاحد و غسله الحسن
 و الحسین و عبد اللہ بن جعفر و صلی علیہ الحسن و دفن بدار الامارة بالکوفة لیلا ثم قطعت
 اطراف ابن لمجم و جعل فی قوصرة و احرق بالنار هذا کلام سعد منقول فی تاریخ جلال
 الملتة و الدین السیوطی و قال قد حسنت فی تلخیص هذه الوقایع و لم یوسع فیها الکلام
 کما صنع غیره لان هذا هو اللایق بهذه المقام قال البنی اذا ذکر اصحابی فامسکوا
 و کذا فی غیره و در مولفات جمہور مستطوره است کہ عبد الرحمن بن لمجم و برک بن عبد اللہ
 تمیمی و عمرو بن کبیر کہ در مذہب خوارج غلوه اشتند و رکه مغطنه جمع آمدہ قرار
 دادند کہ سہیل او شب ہند ہم ماہ رمضان علی مرتضی را و معاویہ بن ابی سفیان
 و عمرو بن العاص از خم زنند پس شمشیر را خود را بہ زہر آب دادہ ہر یک
 عازم مقصد گردید برک ابن عبد اللہ و مشق شتافتہ شمشیر بالیہ معاویہ سائند
 و گرفتار شدہ قتل رسید و عمرو بن ابی کبیر چون بمصر شتافت اتفاقا در آن شب
 موعود عمرو بن عاص بیمار بود و بگریر اعوض خود با مات امر نمود و عمر آن بیمار
 را عمرو بن عاص پنداشتہ قتل رسانید و خود ہم کشتہ گردید و عبد الرحمن بن لمجم

پس از وصول بکوفه انتظار شب موعود می کشید و صبحت رسید که جناب حضرت امیرالمؤمنین
 صلوات الله علی نبینا وعلیه در ایام حیات اکثر اوقات کلمات مشعر بشهادت خود
 بر زبان معجز بیان میگردانید و در رمضان سنه اربعین بدفعات این تذکره را
 تشریف می فرمود چنانچه در سحرگاه روز شهادت که برای نماز صبح از خانه بیدار شده
 مرغابی چند که در خانه مبارک بودند فریاد بسیار می کشیدند و در آستانه شریف حضرت
 می و میخند و هر چند اهل بیت آنجناب آنها را میزدند و در میزدند و میزدند و میزدند
 که اینها نوحه میکنند بر صاحب خود و مکر میفرمود در شب شهادت خود مانع و مانع
 اشتغال یعنی چه چیز باز می دارد قاتل مرا از قتل من و انتظار چیست پیش معلوم نیست
 سال و ماه و شب و ساعتی که بنی مومنه سینه سوم آن امام معصوم را شنید ساخت
 و تاریخ الامام الیافعی السهمی لمراة الجنان فی معرفته حوادث الزمان فی سنه اربعین
 ذکر علی قتل ابن ملجم و هو اعرف و ما کان کفوا بشیاعته علی لا علیه من ذوی الاقدار
 لولا یساعده الاقدار فی الصواعق روی ان علیا جاءه ابن ملجم بستمی مخمّر قال انما
 قاتلی فقیل له لیم تقتله قال فمن یقتلنی و در صبح جمعه هفتم ماه رمضان ابن ملجم ملعون
 شمشیر بر سر آن حضرت زد و زخمی رسید که عمر بن عبدود در جنگ احزاب بر
 فرق مبارک حضرت امیر علیه السلام زده بود جناب ولایت مآب در نوردهم
 یا بیستم یا بیست و یکم شهر مذکور بجوار غفرت ملک غفور انتقال فرمود و سبطین
 حضرت امام حسن و حضرت امام حسین صلوات الله علی نبینا وعلیهما بغسل آن برگزیده تعال

وحسب رسول رب العالمين انما قد استمت معاوية ابن صخر فان بقيه الخلفاء الذين
 تارخ السيوطي وفي الامايعين الامام تاج الاسلام كانت خلافته في ربيع ثانيا تسعة
 شهر وصال عليه الحسن ابنه قبل كثر عليه اربع تكبيرات وقيل ثلث تكبيرات في ربيع ثانيا تسعة
 وحبدا بشدح جعفر ودفن بالكوفة وقبره وقيل دفن في مسجد ابي ان مشدح تاج
 ودفنه حيث لم يعلم وقيل ان الحسن الى المدينة وقيل ثلثت به الزانية التي كان فيها
 فلم يوجده وقيل دفن في قصر الامارة بالكوفة وقيل وصح ان يدفن في موضع قبره ودفن
 في النيل ولم ينزل قبره خفي الى زمن الرشيد ثم ظهر بالغري بظاهر الكوفة في وره اليوم
 عالم انتهى عبارة الاربعين المذكور وقيل ان الحسن بن علي حمله بعد ما صالح اهل الشام
 فدفنه بالمدينة مع فاطمة بنت رسول الله بوصيته منه وعن بعضهم انه قال الحسن بن
 علي بن ودفنه عنيا فقال خرجنا ليلا من منزله حتى مرنا على مسجد الاشعث حتى اخرجنا
 الى الظاهر حيث اتفر من تحت الكوفة ودفناه هناك وعنيا موضع قبره بوصيته منه وعن
 الحاكم بن عبد الله الهاشمي اسناده رفعة الى بعضهم انه قال لما حضرت وفاة علي
 قال الحسن بن علي بن انا منتهى علي سرير ثم اخبرنا في ثم اتينا في الغريين فكلما استروا
 حنجره ميقنا لمع نور فاخضرنا كما تجدان فيها ساحة فاوقفنا في فيها رواية لامين الدنيا
 قال بعضهم خرج الرشيد من الكوفة متحمدا بتاحته الغريين فلجارت الطبا الى ناحية الغريين
 فارسلنا عليه العقور ورحبت الكلاب فاخبرنا بها الرشيد فاخضر شيئا مشايخ
 الغريين وساله فقال اخبرنا عن ابا رنا انه قبر علي فاستبق الرشيد وكان يزوره

١٨٩

نسخ من كتاب تاريخ السيوطي في الامايعين الامام تاج الاسلام كانت خلافته في ربيع ثانيا تسعة شهر وصال عليه الحسن ابنه قبل كثر عليه اربع تكبيرات وقيل ثلث تكبيرات في ربيع ثانيا تسعة وحبدا بشدح جعفر ودفن بالكوفة وقبره وقيل دفن في مسجد ابي ان مشدح تاج ودفنه حيث لم يعلم وقيل ان الحسن الى المدينة وقيل ثلثت به الزانية التي كان فيها فلم يوجده وقيل دفن في قصر الامارة بالكوفة وقيل وصح ان يدفن في موضع قبره ودفن في النيل ولم ينزل قبره خفي الى زمن الرشيد ثم ظهر بالغري بظاهر الكوفة في وره اليوم عالم انتهى عبارة الاربعين المذكور وقيل ان الحسن بن علي حمله بعد ما صالح اهل الشام فدفنه بالمدينة مع فاطمة بنت رسول الله بوصيته منه وعن بعضهم انه قال الحسن بن علي بن ودفنه عنيا فقال خرجنا ليلا من منزله حتى مرنا على مسجد الاشعث حتى اخرجنا الى الظاهر حيث اتفر من تحت الكوفة ودفناه هناك وعنيا موضع قبره بوصيته منه وعن الحاكم بن عبد الله الهاشمي اسناده رفعة الى بعضهم انه قال لما حضرت وفاة علي قال الحسن بن علي بن انا منتهى علي سرير ثم اخبرنا في ثم اتينا في الغريين فكلما استروا حنجره ميقنا لمع نور فاخضرنا كما تجدان فيها ساحة فاوقفنا في فيها رواية لامين الدنيا قال بعضهم خرج الرشيد من الكوفة متحمدا بتاحته الغريين فلجارت الطبا الى ناحية الغريين فارسلنا عليه العقور ورحبت الكلاب فاخبرنا بها الرشيد فاخضر شيئا مشايخ الغريين وساله فقال اخبرنا عن ابا رنا انه قبر علي فاستبق الرشيد وكان يزوره

و خسون دکان له تسع عشر و سریه انتهى کلام ای و طی قد و له المحدثین و در موضع قبر حضرت
 حضرت علی مرتضی صلوات الله علیه و علی بنیا اختلاف بسیار است نزد بعضی رفقا امارت
 کوفه مدفون است و قبر حضرت را پنهان ساخته اند تا خوارج نبش نکنند و نزد بعضی حضرت
 امام حسن صلوات الله علیه و علیه نعش حضرت علی مرتضی صلوات الله علیه بنیا و علیه بعد نیز
 بردند و نزد حضرت فاطمه زهرا علیها السلام بموجب وصیت حضرت علی مرتضی علی بنیا
 و علیه الصلوة و السلام دفن کردند و نزد بعضی در غری بنین معجمه که بنای مشهور در کوفه
 است مدفون است و نزد بعضی اول در صحن مسجد کوفه متصل با بکنده دفن ساختند
 بعد از آن شب غری بردند و بوقت صبح دفن نمودند و نشان قبر نگذاشتند
 و در روایتی آمده که حضرت امام حسن صلوات الله علیه بنیا و علیه و آله نعش مبارک
 را بر شتر بار کردند و تا گاه شتر گریخت و معلوم نشد که کجاست هر چند جستجو نمودند
 نیافتند و نزد بعضی آن شتر در بلاد طلی افتاد و مردمان آنجا گرفتند و نعش مبارک را
 دفن ساختند و در وقت بارون رشید نشان قبر مبارک از آنجا بنبی مشایخ
 در غری بن که بنای مشهور در کوفه است ظاهر گشت و بطیور و وحوش آنجا پیاده
 می گرفتند و هر چند بارون رشیدی خواست که شکار کند قدرت نیافت و سگهار
 بر آهوسر دادند قدم پیش نگذاشتند و برگشتند از آن روز بارون رشید هر سال
 بزیارت مشرف می شد و اصح آنست که مزار حضرت علی مرتضی صلوات الله علیه بنیا
 و علیه و رحمت شرف است تا امروز عالمی بزیارت آنجا مشرف میشود و آوا مستمند

حضرت علی مرتضی صلوات الله علیه و علیه بنیا و علیه بعد نیز بردند و نزد حضرت فاطمه زهرا علیها السلام بموجب وصیت حضرت علی مرتضی علی بنیا و علیه الصلوة و السلام دفن کردند و نزد بعضی در غری بنین معجمه که بنای مشهور در کوفه است مدفون است و نزد بعضی اول در صحن مسجد کوفه متصل با بکنده دفن ساختند بعد از آن شب غری بردند و بوقت صبح دفن نمودند و نشان قبر نگذاشتند و در روایتی آمده که حضرت امام حسن صلوات الله علیه بنیا و علیه و آله نعش مبارک را بر شتر بار کردند و تا گاه شتر گریخت و معلوم نشد که کجاست هر چند جستجو نمودند نیافتند و نزد بعضی آن شتر در بلاد طلی افتاد و مردمان آنجا گرفتند و نعش مبارک را دفن ساختند و در وقت بارون رشید نشان قبر مبارک از آنجا بنبی مشایخ در غری بن که بنای مشهور در کوفه است ظاهر گشت و بطیور و وحوش آنجا پیاده می گرفتند و هر چند بارون رشیدی خواست که شکار کند قدرت نیافت و سگهار بر آهوسر دادند قدم پیش نگذاشتند و برگشتند از آن روز بارون رشید هر سال بزیارت مشرف می شد و اصح آنست که مزار حضرت علی مرتضی صلوات الله علیه بنیا و علیه و رحمت شرف است تا امروز عالمی بزیارت آنجا مشرف میشود و آوا مستمند

پنج سو و پنجاه بار از غم و غصه بر حمت حق پیوست و بار رسول خدا را بحق گشت انا لله وانا
 اليه راجعون نقش نگین خاتم حضرت علی مرتضی علیه السلام الملک شد بود و از حضرت امام
 محمد باقر صلوات الله علی نبیا وعلیه وایت است که نعم القادر الله بود و روایت
 است چون ابن ملجم لعین آن امام العالمین را شهید ساخت آن لعین را مردمان
 بسته در حضور آن رحمة للعالمین آوردند و پنج زجر و توبیخ نه فرمود و تازه
 بود تشفی آن شقی می نمود بعد از آن حضرت امام حسن صلوات الله علی نبیا وعلیه
 اعضا را در بریده پاره پاره ساخته بکینش فرستادند چنانچه رسول خدا را حق کفار
 روز احد فرمود اللهم ابد قومی فانهم لا یعلمون همچنین آن امام العالمین صلوات الله
 علی نبیا وعلیه در حین حیات خود بدان لعین در انتقام صحنی نفرمود بلکه روایت
 است که هرگاه جام شربت برای آنحضرت تیار ساختند فرمود که حمله از انجام بدان
 بدانجام بدمید تا اگر نخورد البته شفا نقش کنم چون آن بر بخت را نیکفر بامی
 روزی نبود بگمان آنکه زهر آلود باشد از خوردنش باممود و خبر صادق مصدق
 که ابن ملجم شقی چنینی است بطور پیوست و بدو زخیان بحق گشت چنانکه چند بیت
 درین باب از امیر عبد الجلیل بگرامی و اسطی تخلص منقول است شعر

<p> این بلجم چو بر شبه مردان گشت از آن بحسب سر لا هوتی طیش زخم شعله زد در دل </p>	<p> از سر بنی ز جسم زدکاری هر طرف موجهاست خون جاری تشنگی رخت رنگ بسیاری </p>
---	--

پنج سو و بیست و نه بار از غم و غصه بر حمت حق پیوست و بار سولخدا ملحق گشت انا لله وانا
 اليه راجعون نقش گشای خاتم حضرت علی مرتضی علیه السلام الملک شد بود و از حضرت امام
 محمد باقر صلوات الله علی نبیا وعلیه وایت است که نعم القادر الله بود و روایت
 است چون ابن ملجم لعین آن امام العالمین را شهید ساخت آن لعین را مردمان
 بسته در حضور آن رحمة للعالمین آوردند و پنج زجر و توبیخ نه فرمود و تازه
 بود تشفی آن شقی می نمود بعد از آن حضرت امام حسن صلوات الله علی نبیا وعلیه
 اعضا را در بریده پاره پاره ساخته بکشمش فرستادند چنانچه رسول خدا در حق کفار
 روز احد فرمود اللهم ابد قومی فانهم لا یملکون همچنین آن امام العالمین صلوات الله
 علی نبیا وعلیه در حین حیات خود بدان لعین در انتقام صحنی فرمود بلکه روایت
 است که هرگاه جام شربت برای آنحضرت تیار ساختند فرمود که حتا از انجام بدان
 بد انجام بر مید تا اگر نخورد البته شفا نقش کنم چون آن بر بخت را نیکفر بامی
 روزی نبود بگمان آنکه زهر آلود باشد از خوردنش بامود و خبر صادق مصدق
 که ابن ملجم شقی چنینی است بظهور پیوست و بدوزخیان ملحق گشت چنانکه چند بیت
 درین باب از امیر عبد الحلیل بگرامی واسطی تخلص منقول است شعر

ابن ملجم چو بر شبه مردان گشت از آن بحسب سر لاهوتی طیش زخم شعله زد و در دل	از سر بغی زخم زدکاری هر طرف موجها س خون جاری تشنگی رخت رنگ بسیاری
---	---

علی بن ابی طالب علیه السلام
 در روز دوشنبه نهم ماه رمضان
 در سال ۱۹۳ هجری قمری
 در مدینه منوره
 در روز دوشنبه نهم ماه رمضان
 در سال ۱۹۳ هجری قمری
 در مدینه منوره

شد بتی ساختند چون کوثر
 جام شربت چو پیشش آوردند
 شاه گیتی پناه از سر لطف
 که ازین جام بهره بخشید
 ابن لمجم چو شربتش داوید
 تا که زخم سوده الماس
 زین اباشاه صورت و معنی
 که بدل داشتیم عهد درست
 که اگر جرعه خورد زین جام
 خورم جرعه از من کوثر
 و آسوطی چون شنید این قصه
 دوستان را کجا کنی محروم

سرد و خوشبو چو مشک آماری
 تا نشانده صراحت ساری
 گفت با خادمان درباری
 بهر آن بجز نوش خویشواری
 کرد ابا از سر زیا نکاری
 نزدشتر دل افکاری
 کرد از ابر لب گریباری
 خورده سوگند حضرت باری
 ابن لمجم باین سیه کاری
 بد هم جام تا بدین ناری
 خوند این بیت از طلب کاری
 تو که با دشمنان نظر داری

و اما می آورده اند که در شب جمعه نوزدهم ماه مبارک رمضان در وقت
 طلوع صبح حضرت خورد و چون ثلثی از شب بگذشت در بیت و یکم ماه مذکور
 طائر روح مقدس آنحضرت بر یاض رضوان پرواز نمود و مشهور است که
 عمر شریف آنحضرت در آن وقت شصت و سه سال بود مروی از حضرت
 امام جعفر صادق علیه السلام و از حضرت امام محمد باقر و امام محمد تقی علیهما السلام

علی بن ابی طالب علیه السلام
 در روز دوشنبه نهم ماه رمضان
 در سال ۱۹۳ هجری قمری
 در مدینه منوره
 در روز دوشنبه نهم ماه رمضان
 در سال ۱۹۳ هجری قمری
 در مدینه منوره
 علی بن ابی طالب علیه السلام
 در روز دوشنبه نهم ماه رمضان
 در سال ۱۹۳ هجری قمری
 در مدینه منوره
 در روز دوشنبه نهم ماه رمضان
 در سال ۱۹۳ هجری قمری
 در مدینه منوره

علی بن ابی طالب علیه السلام
 در روز دوشنبه نهم ماه رمضان
 در سال ۱۹۳ هجری قمری
 در مدینه منوره
 در روز دوشنبه نهم ماه رمضان
 در سال ۱۹۳ هجری قمری
 در مدینه منوره

شصت و پنج سال و موافق مشهور با حضرت رسالت بعد از بعثت سیزده سال
 در مکه ماند و دوازده سال از عمر شریفش گذشته بود که آنحضرت مبعوث گردید و
 با آنحضرت ایمان آورد و ده سال در مدینه با حضرت رسول الله صلی الله علیه و آله
 بسر برد و چون در خدمت آنحضرت شروع بپادشاهانزده ساله بود شجاعان عز
 را گشت و هیچ یکی از ایشان جرأت بهارزت با آن حضرت نداشت و چون خیمه
 را گزیدست و دوازده سال از عمر شریفش گذشته بود و چون بر تخت خلافت نشست قریب
 پنج سال خلافت کرد و تیر از حضرت امام جعفر صادق و امام محمد باقر علیهما السلام رواایت
 کرده اند که در وقت شهادت شصت و پنج سال بود و در سال چهارم از هجرت از دنیا
 رحلت نمود و چون حضرت رسالت صلی الله علیه و آله مبعوث گردید از عمر حضرت امیر
 علیه السلام دوازده سال گذشته بود و بعد از بعثت سیزده سال در مکه ماند و با
 آن حضرت به مدینه هجرت نمود و ده سال در مدینه با آنحضرت ماند و بعد از وفات
 حضرت رسالت صلی الله علیه و آله سی سال در شب جمعه بدرجه شهادة فائز گشت و
 عمر شریف آنحضرت شصت و پنجاه سال رسیده و در بخت شرف مدفون شدند
 ما قالوا اما ازواج حضرت علی مرتضی صلوات الله علی بنیاء و علیه در تاریخ حافظ ابرو
 مذکورست که امیر المؤمنین علی صلوات الله علی بنیاء و علیه نه زن را بعد نکاح آورده
 اول حضرت فاطمه زهرا صلوات الله علی ابیاء و علیها بنت رسول الله و تا او زنده بود
 میل زن دیگری نمود و دوم ام البنین بنت حرام بن ربیعہ سیوم اسما بنت عمیس چهارم

ابن عبد الله بن جعفر بن ابی طالب ولد له عليا وعونا عباسا وغيرهم وخرجت رقية الكبرى
وهي ام كلثوم الى عمر بن الخطاب فاولدها زيدا وماتت زيدا واما في يوم واحد وزوجها
العباس مع عمر بن الخطاب عليا واذنه وهذه الرواية هي المتعول عليها عند الشيعة هذا
في فصل الخطاب وفي افتتاح النجاة اما ازواج علي فالتفرد الرواة منهم على سبع وختلفوا
في اثنين واما السبعة اللاتي لم يختلفوا فيهن فالاولى فاطمة بنت رسول الله صلى الله عليه
والسيدة نساء العالمين وهي ذكرها في الباب الثالث ولم ينزج عليا بها حتى ماتت
بل ذهب فريق من العلماء الى انه كان حراما على خستان رسول الله ان تزوجوا عليا بانه
اثنا عشرية ام البنين بنت حرام بن خالد الكلابية والثالثة اسماء بنت عميس وكانت ولا
تحت جعفر بن ابی طالب فلما اشهد جعفر تزوجها ابو بكر الصديق ولما توفي ابو بكر تزوجها
علي ولما من كلا الازواج الثلاثة اولاد امجاد كعبه الله ومحمد وعون ابنا جعفر ومحمد
بن ابی بكر ويحيى وعون ابني علي بن ابی طالب صلوات الله على نبينا وعليه والرابعة ام
بنت العاص بن اخط خديجة ام المؤمنين واما ام امة فهي زينب بنت رسول الله
الكبرى بانه وانشاءه فاطمة وماتت في حياة النبي وتزوج علي امة بعد فوت
فاطمة برصيتها وتزوجها بعد فوت علي المغيرة بن نوفل بن الحارث ابن عبد المطلب وكان
امير المؤمنين علي قد اوصاه بذلك لانه خات ان يخطبها معاوية وماتت امامته
عند المغيرة سنة خمسين من الهجرة والخامسة المختات بنت امرئ القيس بن عدی الكلابية
والسادسة ام سعيد بنت عروة بن مسعود الثقفية والسابعة ليلى بنت مسعود بن خالد

ابن عبد الله بن جعفر بن ابی طالب ولد له عليا وعونا عباسا وغيرهم وخرجت رقية الكبرى
وهي ام كلثوم الى عمر بن الخطاب فاولدها زيدا وماتت زيدا واما في يوم واحد وزوجها
العباس مع عمر بن الخطاب عليا واذنه وهذه الرواية هي المتعول عليها عند الشيعة هذا
في فصل الخطاب وفي افتتاح النجاة اما ازواج علي فالتفرد الرواة منهم على سبع وختلفوا
في اثنين واما السبعة اللاتي لم يختلفوا فيهن فالاولى فاطمة بنت رسول الله صلى الله عليه
والسيدة نساء العالمين وهي ذكرها في الباب الثالث ولم ينزج عليا بها حتى ماتت
بل ذهب فريق من العلماء الى انه كان حراما على خستان رسول الله ان تزوجوا عليا بانه
اثنا عشرية ام البنين بنت حرام بن خالد الكلابية والثالثة اسماء بنت عميس وكانت ولا
تحت جعفر بن ابی طالب فلما اشهد جعفر تزوجها ابو بكر الصديق ولما توفي ابو بكر تزوجها
علي ولما من كلا الازواج الثلاثة اولاد امجاد كعبه الله ومحمد وعون ابنا جعفر ومحمد
بن ابی بكر ويحيى وعون ابني علي بن ابی طالب صلوات الله على نبينا وعليه والرابعة ام
بنت العاص بن اخط خديجة ام المؤمنين واما ام امة فهي زينب بنت رسول الله
الكبرى بانه وانشاءه فاطمة وماتت في حياة النبي وتزوج علي امة بعد فوت
فاطمة برصيتها وتزوجها بعد فوت علي المغيرة بن نوفل بن الحارث ابن عبد المطلب وكان
امير المؤمنين علي قد اوصاه بذلك لانه خات ان يخطبها معاوية وماتت امامته
عند المغيرة سنة خمسين من الهجرة والخامسة المختات بنت امرئ القيس بن عدی الكلابية
والسادسة ام سعيد بنت عروة بن مسعود الثقفية والسابعة ليلى بنت مسعود بن خالد

196

ابن عبد الله بن جعفر بن ابی طالب ولد له عليا وعونا عباسا وغيرهم وخرجت رقية الكبرى
وهي ام كلثوم الى عمر بن الخطاب فاولدها زيدا وماتت زيدا واما في يوم واحد وزوجها
العباس مع عمر بن الخطاب عليا واذنه وهذه الرواية هي المتعول عليها عند الشيعة هذا
في فصل الخطاب وفي افتتاح النجاة اما ازواج علي فالتفرد الرواة منهم على سبع وختلفوا
في اثنين واما السبعة اللاتي لم يختلفوا فيهن فالاولى فاطمة بنت رسول الله صلى الله عليه
والسيدة نساء العالمين وهي ذكرها في الباب الثالث ولم ينزج عليا بها حتى ماتت
بل ذهب فريق من العلماء الى انه كان حراما على خستان رسول الله ان تزوجوا عليا بانه
اثنا عشرية ام البنين بنت حرام بن خالد الكلابية والثالثة اسماء بنت عميس وكانت ولا
تحت جعفر بن ابی طالب فلما اشهد جعفر تزوجها ابو بكر الصديق ولما توفي ابو بكر تزوجها
علي ولما من كلا الازواج الثلاثة اولاد امجاد كعبه الله ومحمد وعون ابنا جعفر ومحمد
بن ابی بكر ويحيى وعون ابني علي بن ابی طالب صلوات الله على نبينا وعليه والرابعة ام
بنت العاص بن اخط خديجة ام المؤمنين واما ام امة فهي زينب بنت رسول الله
الكبرى بانه وانشاءه فاطمة وماتت في حياة النبي وتزوج علي امة بعد فوت
فاطمة برصيتها وتزوجها بعد فوت علي المغيرة بن نوفل بن الحارث ابن عبد المطلب وكان
امير المؤمنين علي قد اوصاه بذلك لانه خات ان يخطبها معاوية وماتت امامته
عند المغيرة سنة خمسين من الهجرة والخامسة المختات بنت امرئ القيس بن عدی الكلابية
والسادسة ام سعيد بنت عروة بن مسعود الثقفية والسابعة ليلى بنت مسعود بن خالد

ابن عبد الله بن جعفر بن ابی طالب ولد له عليا وعونا عباسا وغيرهم وخرجت رقية الكبرى
وهي ام كلثوم الى عمر بن الخطاب فاولدها زيدا وماتت زيدا واما في يوم واحد وزوجها
العباس مع عمر بن الخطاب عليا واذنه وهذه الرواية هي المتعول عليها عند الشيعة هذا
في فصل الخطاب وفي افتتاح النجاة اما ازواج علي فالتفرد الرواة منهم على سبع وختلفوا
في اثنين واما السبعة اللاتي لم يختلفوا فيهن فالاولى فاطمة بنت رسول الله صلى الله عليه
والسيدة نساء العالمين وهي ذكرها في الباب الثالث ولم ينزج عليا بها حتى ماتت
بل ذهب فريق من العلماء الى انه كان حراما على خستان رسول الله ان تزوجوا عليا بانه
اثنا عشرية ام البنين بنت حرام بن خالد الكلابية والثالثة اسماء بنت عميس وكانت ولا
تحت جعفر بن ابی طالب فلما اشهد جعفر تزوجها ابو بكر الصديق ولما توفي ابو بكر تزوجها
علي ولما من كلا الازواج الثلاثة اولاد امجاد كعبه الله ومحمد وعون ابنا جعفر ومحمد
بن ابی بكر ويحيى وعون ابني علي بن ابی طالب صلوات الله على نبينا وعليه والرابعة ام
بنت العاص بن اخط خديجة ام المؤمنين واما ام امة فهي زينب بنت رسول الله
الكبرى بانه وانشاءه فاطمة وماتت في حياة النبي وتزوج علي امة بعد فوت
فاطمة برصيتها وتزوجها بعد فوت علي المغيرة بن نوفل بن الحارث ابن عبد المطلب وكان
امير المؤمنين علي قد اوصاه بذلك لانه خات ان يخطبها معاوية وماتت امامته
عند المغيرة سنة خمسين من الهجرة والخامسة المختات بنت امرئ القيس بن عدی الكلابية
والسادسة ام سعيد بنت عروة بن مسعود الثقفية والسابعة ليلى بنت مسعود بن خالد

در فضیلت وی که فی ثلثه زهر مساوات الله علی ابیها و علیها از نیکو او بر جو د آمد
فصل در بیان ولادت حضرت سیده الشاه العالمیه علیها السلام
 آنکه در فضیلت ابیها و علیها الصلوٰة و السلام فرماید که آنحضرت زینب بنت جحش
 و که در حدیث فی البقرة و المنزلة و الفضل و الکمال و احب اولاد و لیه و که زود متا
 قیر و بنده بر سر زینب قبل منته البقرة و قبل بعد پنجشنبه و گفته اند که قول بو عمر
 نیست که ولادت با سعاده وی علیها السلام در سنه هجری و ربیع الثانی از مولد نبی صلی الله
 علیه و آله است و در روایت ابن اسحق ولادت آنحضرت پیش از نبوت یکسال است
 که از اینجه که او بعد نبوت پیدا شده و ابن جوزی گفته ولادت قالم پیش از نبوت است
 یکسال و شهر روایت نیست و او که چاک ترین نبات رسول خداست از رو
 سن و بزرگترین آنها از روی مرتبه و منزلت و در قولی در سن بزرگ تر از
 رقیه و بقولی از ام کلثوم بود و صاحب نمایش از روضه الواعظین نقل کرده
 که چون خدیجه کبری به فاطمه زهرا بسته شد جبرئیل نزول کرده التماس نمود که مولود
 این مرتبه را به فاطمه مسمی سازد چون هنگام تولد در رسید خدیجه به در دوزخ قبل
 اگر دید شخصی را فرستاد و زنان قبیل را طلبید زنان چون از خدیجه بسبب ازدواج
 سر و رجمان رنجیده خاطر بودند و اجابت نه نمودند ازین راه غافل بخاطر خدیجه
 رسید و بسبب تمنائی اندیشناک گردید درین اثنا چهار زن بروی ظاهرش زدند
 خدیجه تبر سیدی از آنها گفت ای خدیجه ترس و بهراس را بدل خود راه مده که من

در فضیلت ابیها و علیها الصلوٰة و السلام فرماید که آنحضرت زینب بنت جحش و که در حدیث فی البقرة و المنزلة و الفضل و الکمال و احب اولاد و لیه و که زود متا قیر و بنده بر سر زینب قبل منته البقرة و قبل بعد پنجشنبه و گفته اند که قول بو عمر نیست که ولادت با سعاده وی علیها السلام در سنه هجری و ربیع الثانی از مولد نبی صلی الله علیه و آله است و در روایت ابن اسحق ولادت آنحضرت پیش از نبوت یکسال است که از اینجه که او بعد نبوت پیدا شده و ابن جوزی گفته ولادت قالم پیش از نبوت است یکسال و شهر روایت نیست و او که چاک ترین نبات رسول خداست از رو سن و بزرگترین آنها از روی مرتبه و منزلت و در قولی در سن بزرگ تر از رقیه و بقولی از ام کلثوم بود و صاحب نمایش از روضه الواعظین نقل کرده که چون خدیجه کبری به فاطمه زهرا بسته شد جبرئیل نزول کرده التماس نمود که مولود این مرتبه را به فاطمه مسمی سازد چون هنگام تولد در رسید خدیجه به در دوزخ قبل اگر دید شخصی را فرستاد و زنان قبیل را طلبید زنان چون از خدیجه بسبب ازدواج سر و رجمان رنجیده خاطر بودند و اجابت نه نمودند ازین راه غافل بخاطر خدیجه رسید و بسبب تمنائی اندیشناک گردید درین اثنا چهار زن بروی ظاهرش زدند خدیجه تبر سیدی از آنها گفت ای خدیجه ترس و بهراس را بدل خود راه مده که من

در فضیلت ابیها و علیها الصلوٰة و السلام فرماید که آنحضرت زینب بنت جحش و که در حدیث فی البقرة و المنزلة و الفضل و الکمال و احب اولاد و لیه و که زود متا قیر و بنده بر سر زینب قبل منته البقرة و قبل بعد پنجشنبه و گفته اند که قول بو عمر نیست که ولادت با سعاده وی علیها السلام در سنه هجری و ربیع الثانی از مولد نبی صلی الله علیه و آله است و در روایت ابن اسحق ولادت آنحضرت پیش از نبوت یکسال است که از اینجه که او بعد نبوت پیدا شده و ابن جوزی گفته ولادت قالم پیش از نبوت است یکسال و شهر روایت نیست و او که چاک ترین نبات رسول خداست از رو سن و بزرگترین آنها از روی مرتبه و منزلت و در قولی در سن بزرگ تر از رقیه و بقولی از ام کلثوم بود و صاحب نمایش از روضه الواعظین نقل کرده که چون خدیجه کبری به فاطمه زهرا بسته شد جبرئیل نزول کرده التماس نمود که مولود این مرتبه را به فاطمه مسمی سازد چون هنگام تولد در رسید خدیجه به در دوزخ قبل اگر دید شخصی را فرستاد و زنان قبیل را طلبید زنان چون از خدیجه بسبب ازدواج سر و رجمان رنجیده خاطر بودند و اجابت نه نمودند ازین راه غافل بخاطر خدیجه رسید و بسبب تمنائی اندیشناک گردید درین اثنا چهار زن بروی ظاهرش زدند خدیجه تبر سیدی از آنها گفت ای خدیجه ترس و بهراس را بدل خود راه مده که من

در فضیلت ابیها و علیها الصلوٰة و السلام فرماید که آنحضرت زینب بنت جحش و که در حدیث فی البقرة و المنزلة و الفضل و الکمال و احب اولاد و لیه و که زود متا قیر و بنده بر سر زینب قبل منته البقرة و قبل بعد پنجشنبه و گفته اند که قول بو عمر نیست که ولادت با سعاده وی علیها السلام در سنه هجری و ربیع الثانی از مولد نبی صلی الله علیه و آله است و در روایت ابن اسحق ولادت آنحضرت پیش از نبوت یکسال است که از اینجه که او بعد نبوت پیدا شده و ابن جوزی گفته ولادت قالم پیش از نبوت است یکسال و شهر روایت نیست و او که چاک ترین نبات رسول خداست از رو سن و بزرگترین آنها از روی مرتبه و منزلت و در قولی در سن بزرگ تر از رقیه و بقولی از ام کلثوم بود و صاحب نمایش از روضه الواعظین نقل کرده که چون خدیجه کبری به فاطمه زهرا بسته شد جبرئیل نزول کرده التماس نمود که مولود این مرتبه را به فاطمه مسمی سازد چون هنگام تولد در رسید خدیجه به در دوزخ قبل اگر دید شخصی را فرستاد و زنان قبیل را طلبید زنان چون از خدیجه بسبب ازدواج سر و رجمان رنجیده خاطر بودند و اجابت نه نمودند ازین راه غافل بخاطر خدیجه رسید و بسبب تمنائی اندیشناک گردید درین اثنا چهار زن بروی ظاهرش زدند خدیجه تبر سیدی از آنها گفت ای خدیجه ترس و بهراس را بدل خود راه مده که من

بعض العلماء والقبول من لم يرحمة قطاي لم تنفخ ج افساني انه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
ادمية لم تنفخ والم طيمث وانما سماها فاطمة لان شد فطما بمبيها عن النار او به نسبة
بقاطمة زير كه حقتعالى بازداشت اورا و مجبان اورا از آتش و پوزخ
هزافى الصواعق و بتول زجته انقطاع وى از نسا و زمان خود و فاضل
دين حسن و جمال و انقطاع وى از ماسوى الله و زهره از زبته زهرت
و بهجت و جمال و كمال و زاكية از جته طهارة و عصمت و راهبى و مرفه
جته رضا بقضا و رحمن و بلا بود شبیه ترین مردم به رسول خدا صلى الله
عليه و آله در راه و روش و سیرت و صورت و سخن كردن و چيز حركات
و سكنات و طاعات و رياضات و اخلاق و حسنات و چوآن درنى آید
فاطمه رسول خدا مى آيتاد و ميرفت بسوى وى و میگرفت دست اورا
و مى بوسيد حسين و رامى نشاندهش بر جاي خود و همچنين چوآن درست آمد
آنحضرت حضرت زهرامى آيتاد و ميرفت بسوى آنحضرت و میگرفت دست
آنحضرت را و مى نشاندهش بر جاي خود و در بعضى روايات آمده كه رسول خدا
صلى الله عليه و آله مى بوييد فاطمه را و مى فرمود بوى بهشت مى آيد از من
خاتون جنت جبرئيل ميوه از بهشت آورده بود آنرا خوردم و فاطمه
از آن متولد گشت

فصل

بعض العلماء والبتول من لم يرحمة قطاي لم تقصص ج افساني انه قال قال الله تعالى
 او مية لم تقصص والطيست وانما سماها فاطمة لان الله فاطمها بمسما عن النار او به نسبة
 فاطمة زير اكه حق تعالى بازداشت اورا و جهان اورا از آتش و بوزخ
 هرا في الصواعق و بتول ز جهته انقطاع وى از سائر زمان خود و فاضل
 دمين و حسن و جمال و انقطاع وى از ماسوى الله و زهرا از بهر زهرا
 و بهر و جمال و كمال و زاكه از جهته طهارة و عصمت و راهينه و مرضيه از
 جهته رضا بقضا و رحمن و بلا بود شبیه ترین مردم به رسول خدا صلى الله
 عليه وآله و راه و روش و سیرت و صورت و سخن كردن و غیر حركات
 و سكنات و طاعات و رياضات و اخلاق و حسنات و چون درنى آید
 فاطمه رسول خدا مى ایتاد و میرفت بسوى وى و میگرفت دست او را
 و مى بوسید حسین او را مى نشاندهش بر جای خود و همچنین چون در ساء آمد
 آنحضرت حضرت زهرا مى ایتاد و میرفت بسوى آنحضرت و میگرفت دست
 آنحضرت را و مى نشاندهش بر جای خود و در بعضی روایات آمده كه رسول خدا
 صلى الله عليه وآله مى بوسید فاطمه را و مى فرمود بوى بهشت مى آید ازین
 خاتون جنت جبرئیل میوه از بهشت آورده بود آنرا خورد و فاطمه
 ازان متولد گشت

فصل

[illegible][illegible][illegible]

طی بر دقت کی احم و در این ساری
کادی کافور و قین کی حضرت
عبدالکریم بن محمد بن علی
کمالی که انحضرت علیهم السلام
حسن بی بی علیهم السلام
در نماز و دعا و

Handwritten text in a cursive script, likely a continuation of the main text or a separate note, located at the top of the page.

سلي شد عليه وآله ورحق وى فرمود كه تنها امان من النار و منزله محبتيا مع
منزله سيدالابرار و اماماديشي كه در فضيلت الهيت و اردگشته اخفرت
رضي الله عنهما راس و رئيس آنهاست و ثواب محبت و مودة وى حدى ندارد
و شخص آنكه مودة وى موجب مغفرت و دخول جنانست و بغض و عداوت او
باعث عقوبت و دخول ييران است فرمود حبيب حق و رحق وى ان فاطمه
جنت فرجه نما شد و ذريتها على النار و اخرج الطبراني بسند الرجال نقاة
انه صلعم قال لما ان الله غير معذتك و اما احدا من ولدك فرمود كل بنى آدم حتى
الى عصبه الا ولد فاطمه عليها السلام و فرمود ورحق وى اذا كان يوم القيمة نادى
مناد من وراى الحجب غصوا البصار كم عن فاطمة بنت محمد صلى الله عليه وآله
حتى تمر فى السواعق تمر بها سبعون الف جارية من الحور العين كمر البرق و هم
فرمود هست كه تا روز قيامت هر كه در ذريت وى مقر بتوحيد خدا و رسالت
من خواهد بود هر چند بنا مشرع مرتكب گردد و حق تعالى او را عذاب
بخوابد و در ذيات السواعق و فى الجامع الشفيع للسيوطى و فى السواعق ايضا عن
على قال رسول الله و عدنى ربى فى الهيتى من اقربهم بالتوحيد ولى بالبلاغ
ان لا يعذبهم و قال رسول الله ان نسب الانسان ينقطع يوم القيامة غير نسبه
و صهرى خيا نچه آيه كريمه نمايريد الله لعبدك الحبيب اهل البيت هم مشعر باين معنى
است كه حقتقال ذريت حضرت رسالت را اين عالم پاك و ظاهرا از لوث

Handwritten marginalia in a cursive script, located on the right side of the page.

Handwritten marginalia in a cursive script, located on the right side of the page.

Handwritten text in a cursive script, likely a continuation of the main text or a separate note, located at the bottom of the page.

عصیان و شائبه نقصان با ایمان خواهد برد مولوی حامی در سلسله الذهب آورده

ایمان

معنی اینها میرید الله
که خدا را زلوت رحب و فساد
نیست پوشیده بر ذوی الانعام
چون بود رحب ذلت و عصیان
پس همه اهل بیت مغفور اند
از گناه چون برست ذمه شان
تو مواخذ شوی بآن هذیان
اهل بیت اظهارتند اینها
اختر برج شرع و ایمانند

آن بود پیش عارف آگاه
 هست تطهیر اهل بیت مراد
 که بود در حبس بدترین آنان
 نیست تطهیر آن بجز عفو از آن
 و ز عقوبات آخرت دور اند
 نتوان بر آن مذمت شان
 که تر یافت بر زبان جریان
 نور چشم بهار تنه انبیا
 گوهر درج صدق و احسانند

از آنجمله آنست که ملائکه برای کار و خدمت آنحضرت رضی الله عنهما از جناب ایشان
مقرر بودند و عند الحاجة حاضری شدند چنانچه همیشه طین رحی در خانه آن
برگزیده و خدا که ابی ذر غفاری دیدته موجب میشد در فضائل علی مرتضی ص و ائمه
علی نبیا و عظامه سابقا گذشت و آنحضرت ص فرمود ای ابی ابراهیم ملائکه
سیاحین فی الارضند و کلاوا المعونة ال محمد صلی الله علیه و آله و سلم نه انکه
فی السوا عتق و غیره و از آنجمله آنست که رسول حق صلی الله علیه و آله خبر داد اول

عصیان و شائبه نقصان با ایمان خواهد برد مولوی حاجی در سلسله الذهب آورده

ایات	
معنی انما یرید الله که خدا را از لوث رحس و فساد نیست پوشیده بر ذوی الانعام چون بود رحس ذلت و عصیان پس همه اهل بیت مغفور اند از گناه چون برست ذمه شان تو مواخذ شوی بآن دینان اهل بیت طهارتند اینها اختر برج شرع و ایمانند	آن بود پیش عارف آگاه هست تطهیر اهل بیت مراد که بود رحس بدترین انام نیست تطهیر آن بجز عفندان وز عقوبات آخرت دور اند توان بهر آن ندمت شان که تر یافت بر زبان جریان نور چشم بصارتند اینها گوهر درج صدق و احسانند

از آنچه آنست که ملائکه برای کار و خدمت آنحضرت رضی الله عنهما از جنات و ارواح
مقرر بودند و عند الحاجة حاضر می شدند چنانچه همیشه طریقی در خانه آن
برگزیده خدا که ابی ذر غفاری دیده مجرب میشد در فضائل علی مرتضی ص و ائمه
علی نبیا و علیهم السلام با گذشت و آنحضرت ص و فرمود ای ابا ذر الله ملائکته
سیاحین فی الارض قد وکلوا المعونه ال محمد صلی الله علیه و آله و سلم و ملائکته
فی السوا حق و غیره و از آنچه آنست که رسول خدا صلی الله علیه و آله خبر داد و اول

که سید بنسار عالمین است و از اکثر احادیث علی سبیل العموم مستفاد میشود و این حدیث
زهر الصلوة الله علی نبیاد علیها از جمیع بنسار عالم فضل است حتی مریم با و عیسی
و خدیجه کبری و عایشه صدیقه چنانچه در مشکوٰۃ از حذیفه روایت است که آن
حضرت فرمود و اخذ فیہ این فرشته است که پیش ازین بر زمین فرود نیامده
استوری خوست از خدا تا نزد من بیاید و بر من سلام اندازد و فرود رسد و گفتند
سیده بنسار نیست است و از ابی داود که روایت است که بدرستی که
رسول خدا صلی الله علیه و آله گفته است فاطمه گوشت پاره از من است پس بپزد
نمی کنم من به گوشت پاره رسول خدا صلی الله علیه و آله هیچ نمی رانند اما قال الله علی
فی شرح المشکوٰۃ و مختار امام سبکی همین است و از آنچه آنست که رسول خدا صلی الله علیه
علیه و آله خبر داد او را که تو دمن در یک مقام خواهی بود و به روز قیامت
فی الصواعق و فی ازاله النخاع عن ابی سعد الحذری ان النبی صلی الله علیه و آله
فر علی علی و فاطمه صلوٰۃ الله علی نبیاد علیها فقال انی وایاک و هذا النایم یعنی
علیا و هما یعنی الحسن و الحسین لفی مکان واحد یوم القیامته و ما علی قاری ز علی
مقصی صلوٰۃ الله علی نبیاد علیها و روایت کرده و شیخ عبدالحق دهلوی فی ذکر احوال
آورده که سرور انبیاء فاطمه هر خطاب کرد و فرمود من و تو و علی و حسین
در یک مقام خواهیم بود و آنچه آنست که در شان و کوز و بی پسران
وی رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود من جنگ کننده ام با کسی که خبک کشند

[illegible][illegible][illegible]

با ایشان وضع کردند و با کسی که کند با ایشان بیانی القوا حق غیره و از
 عمر بن خطاب آمده که در آمد روزی بر فاطمه و گفت ای فاطمه ملوا و شد عبا
 اینها و علیا و الله ندیدم هیچ یکی را تبویب تر نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله از تو
 بنی اسو گنبد ندیدم یکی را از مرد و بعد از پدر تو تبویب تر لبوی می خورد از
 تو و آنچه قدر و منزلت و عزت و حرمت و عظمت و وجاهت میان خلق حضرت
 فاطمه زهرا را بود و هیچکس نبود و تا او زنده بود خلقی مرتضی غلشی علیه السلام و تا حق تعالی
 داشت میان صحابه خیزاوری و بر نه حضرت زهرا و وفات یافت است و از حضرت
 از علی مرتضی در مردمان هر یک گشت چنانچه در صحیح بخاری در حدیث قدسیه که
 و دیگر شدن حضرت زهرا صلوات الله علی ابیها و علیها از حضرت ابی بکر و عساکر
 علی مرتضی علیه السلام مذکور است فی البخاری فی باب فضل الخمس عن صاحب عین بن
 شهاب عن عمرو بن ابی بکر عن عائشة ام المومنین اخبرت ان فاطمه بنت رسول الله
 صلی الله علیه و آله و سلم سألت با بکر الصديق بعد وفات رسول الله ان
 یقسم لهما میراثهما ما ترک رسول الله مما افاد الله علیه فقال لهما ابو بکر ان
 رسول الله قال لا نورث ما ترکناه صدقه فغضبت فاطمه بنت رسول الله
 فبجرت ابا بکر فلم یزل مهاجرة حتی توفیت و عاشت بعد رسول الله صلی الله
 علیه و آله سنته شهر قالت و کانت فاطمه تسأل با بکر نصیبها مما ترک رسول الله
 من خیر و فدک و صدقة بالمدينة فابی ابو بکر علیها ذلک و قال لست ثارکاشیما

لقربنا من رسول الله نصيبا حتى فاضت عينا ابى بكر فلما تكلم ابو بكر قال والذي نفسي
بيده لقرا بته رسول الله احب الى ان اصل من قرابتي واما الذي شجر بيني وبينكم من
هذه الاموال فاني لم آل فيها عن الخير ولم اترك امر اريت رسول الله صلعم يصعبها
الا صنعت فقال على ابى بكر موعداك لعشيتك للبيعة فلما صلى ابو بكر الظهر رقى على المنبر فكشده
ذكر شان على وتخلفه عن البيعة وعذره الذي اعتد اليه ثم استغفر وتشهد على فاعظم
حتى ابى بكر وحدث انه لم يحمله على الذي صنع فهاسته على ابى بكر ولا انكارا للذي فعله
الله ولكننا كنا نرى لناني هذا الامر نصيبا فاستبدر علينا فوجدنا في انفسنا فسر ذلك المسلمون
وكان المسلمون الى على قريبا حين راجع الامر المعروف وفي كتاب الفرائض في باب
قول النبي لا نورث ما تركنا صدقة عن الزهري عن عروة عن عائشة ان فاطمة
والعباس اتيا ابا بكر ليمسنا ميراثنا من رسول الله وهما خيضة لطلبان ارضهما من
فدك وهما من خير فقال اما ابو بكر سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول لا نورث
ما تركنا صدقة انما اكل آل محمد من هذا المال قال ابو بكر والله لا ادع امر اريت
رسول الله يصعب فيه الا صنعت قالت فخرجت فاطمة فلم تكلم حتى ماتت انتهى كلام النجاشي
وروى البيهقي عن الشعبي ان ابا بكر دخل عليها وفاطمة في ارضها فقال على هذا ابو بكر يتاد
عليك قالت تحت ان اذن قال نعم فاذهب له فدخل عليها فمرصيا حتى مضت كما في الاول
وفي رياض النضرة الحب الطبري في حال ابو بكر على فاطمة فاعتذر اليها وتكلمها فمرضيت منه
وعن الاوزاعي قال المغني ان فاطمة غضبت على ابى بكر فخرج ابو بكر حتى قام على بابها في يوم

حضرت امیر المومنین علیؓ سے پہلے
رسول خداؐ کی خدمت میں
میں نے اپنی ساری باتیں
کہیں تھیں۔ آپ نے فرمایا
کہ میں نے تم سے پہلے
اپنی ساری باتیں
کہیں تھیں۔

[illegible]

میشمار است و دو قسم است یکی بکلی عنوان اهل بیت و دیگر مفصل بقبوس فاطمه و علی
و حسین علیهم السلام و چون مقصود و رای این ذکر فاطمه زهرا است اقتضای این نموده
و مفصل در بیان آن نیز در هر دو قسم فاطمه زهرا با علی رضی
عنه است الشهدی و بیبا و علیها

بر آنکه تزویج از با مر خدا بود و عن جابر ان الله تعالى امرني ان ازواج فاعلمته
من عذاتي تبينها لهما من التغير لم يوطى و ايضا في المصايف و اخرج النسيان
في حفائش علي عن عبد الله بن بريدة عن ابي عبد الله ابي بكر و عمر فاعلمته عليهما
فقال رسول الله صلى الله عليه و آله في خطبها علي عليه السلام فزوجها منه و در سال و ويز
هجرت در شهر رمضان تزویج کرد و بنا کرد و زوی الحجه و بعضی گفته اند تزویج
کرد و در حبس و بعضی گفته اند و در سفر و بعضی بعد غزوه احد که انی جامع الاموال
و بود زهره را در وقت تزویج شان زده ساله و بعضی میبده ساله گفته اند و بعضی
پانزده ساله بود علی نسبت یکسال پنج ماه و در روایات که خبر استکاری کرد و فاطمه ابو بکر
پس تعلل کرد آنحضرت و گفت من امتظار و حی دارم و زوی و بیج وی پس نیز
خوشتکاری کرد و عمر او را و بعد از آن یارب یافت از زینب را و علی الله علیه آله و در
مشکاة او زده چون خطبه کردند فاطمه ابو بکر و عمر آنحضرت فرمود که او صغیره
است گفت علی و ام المومنین و در روایات که گفته اند بوی ابل و خوا
او که تو به و نزد آنحضرت و خوشترکاری کن دختر را را گفت انی شرم دارم من

شماره است و دو قسم است یکی که بعنوان اهل بیت و دیگر مفصل مخصوص فاطمه و علی
 و حسن و حسین علیهم السلام و در این مقصود و رایتی ذکر فاطمه زهرا است اقتضای این میوه شده
 و فصل در بیان آن نزد حج و حشر است و فاطمه زهرا با علی مرتضی
 صلوات الله علیهما
 بر آنکه نزدیک از بامر خدا بود و عن جابر ان الله تعالى امرني ان ازواج فاطمه
 من ثلثه امانی تبیب النجاسه و التغير لیسوی و ایضا فی المصواع و اخرج النسانی
 فی خصائص علی عن عبدالله بن بریده عن ابی بکر بن خباب عن فاطمه علیها السلام
 فقال رسول الله انما خیر من خلیفها علی علیه السلام فزوجها منه و در سال و دیگر
 هجرت در شهر رمضان تزوج کرد و بنا کرد و روزی الحجه و بعضی گفته اند تزوج
 کرد و در حبشه و بعضی گفته اند در سفر و بعضی بعد غزوه احد که انی جامع الاموال
 و بود زهرا در وقت تزوج شانزده ساله و بعضی میبده ساله گفته اند و بعضی
 پانزده ساله و بعضی بیست یک سال و پنج ماه و در روایات آمده که خود شکاری کرد فاطمه ابوبکر
 پس تعلل کرد آنحضرت و گفت من انتظار وحی دارم و زنم و بیج وی پس نیز
 خوشتر می کرد عمر او را و هیچ جواب یافت از رسول الله و بعضی گفته اند در
 مشکاة آورده چون خطبه کردند فاطمه را ابوبکر و عمر آنحضرت فرمود که او صغیره است
 پس ترک گفت علی و ام المومنین و در روایات آمده که گفتند بوی ابل و خوا
 او را تو به و زنم و آنحضرت و خوشترکاری کن دختر را را گفت انی شرم دارم من

این کتاب در بیان فضیلت ائمه اطهار علیهم السلام و در بیان احوال و مناقب آن بزرگواران است و در بیان احوال و مناقب آن بزرگواران است و در بیان احوال و مناقب آن بزرگواران است

از رسول خدا صلی الله علیه و آله و گفت رو کرد حضرت خواستگاری بوکر و عمر را بمن چون
 بد گفتند تو نزدیک ترین مردی بوی و ابن عم او بی و سپر ابوطالب بود و شرم
 مکن پس آمدی نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلام داد بروی پس جواب سلام
 وی داد آنحضرت و گفت چه چیز آورده است ترا نزد ما ای سپر ابوطالب گفت
 آمده ام تا خواستگاری کنم فاطمه را پس گفت رسول خدا صلی الله علیه و آله مر جاهد اهل
 و زیاده نه کرد برین و روایت می کنند انس که بودم من نزد رسول خدا صلی الله
 علیه و آله پس در گرفت آنحضرت را حالتیکه در میگرفت او را نزد وی و ر بوده شد
 از خود بستر کشاده شد آنحالت و بحال خود باز آمد پس گفت آدم را جبرئیل از نزد
 پروردگار عرش گفت بدرستی که خدا تعالی امری کند ترا که تزویج کنی فاطمه را با علی
 ای انس برو و بخوان ابابکر و عمر و عثمان و طلحه و زبیر را و جماعه انصار را
 پس حاضر شدند این قوم و خطبه خواند آنحضرت خطبه بلین پس حمد گفت مر خدا این را و ثنا
 کرد بر او و ترغیب کرد در نکاح پس تزویج کرد فاطمه را بعلی مرتضی علیه السلام بر سر
 چهار صد مثقال از فضه و گفت قبول کردی و راضی شدی ای علی پسر گزنت
 آنحضرت طبعی از حرام و پراگنده کرد میان قوم و ازینجا گفته اند قومی ز فقها که
 نسبت پراگنده کردن شکر و ادا نمودن صیانت عقد نکاح و در مواهب لدنیه نقل
 می کنند خطبه را الحمد لله المجد و بنعمه المعبود و بقدرته المطاع سلطان المرهوب من
 عذاب و سطوته النافذ امره فی سماء و ارضه الذی خلق الخلق بقدرته و میزهم احکام

این کتاب در بیان فضیلت ائمه اطهار علیهم السلام و در بیان احوال و مناقب آن بزرگواران است و در بیان احوال و مناقب آن بزرگواران است و در بیان احوال و مناقب آن بزرگواران است

این کتاب در بیان فضیلت ائمه اطهار علیهم السلام و در بیان احوال و مناقب آن بزرگواران است و در بیان احوال و مناقب آن بزرگواران است و در بیان احوال و مناقب آن بزرگواران است

Mo

فیس خفیه بن اور ابو القاسم عزاوی
خفیه والدہ اوی خفہ بن جعفر بن
والدہ اوی خفہ بن جعفر بن
سیدہ دفر ابو القاسم عزاوی
ابو عبد اللہ حسین کہ والدہ اوی
غفر بن اوی خفہ بن جعفر بن
کہ حضرت امیر حسن بن جعفر بن
فصل الخطاب بن حسن بن جعفر بن
نقیہ اور خفہ بن جعفر بن
امیر حسن بن جعفر بن

و در آن روز که او را از شیطان رحیم باز گفت آنحضرت بیارید آب را گفت علی و ستم
من آنچه میخواهد آنحضرت پس برخواست و کاسه را آب پر کرد و آورد و دم سپرد
آنحضرت آنرا و بنیدخت آب و من خود را و رزمی و گفت مرا پیش آنکه پیش
رفته پس انداخت آب را بر سر و روی من و گفت اللهم انی اعین ذبک
و در تیه من الشیطان الرحیم پس گفت در ای بابل خود بسیم الله و البرکت و در بعضی
روایات آمده که آمد رسول خدا صلی الله علیه و آله روز فکاح فاطمه ایلی بعد از آن
عشاء بسوی خانه ایشان پس برداشت ظرفی از آب و انداخت آب و من
مبارک خود را و روی و خواند معوذتین را و دعا کرد و امر کرد علی را که بیاشامد
آن آب را و وضو سازد بعد از آن امر کرد فاطمه را که بیاشامد آن آب و وضو
سازد از آن پس گفت خداوند این هر دو از من اند و من از ایشانم خداوند
چنانکه دور کردی زمین پیدی را و پاک ساختی مرا پاک گردان این هر دو را پس
گفت ایشان را بر وید بسوی خوابگاه خود و گفت خداوند اینها پیوند داده است
و ده میان ایشان و برکت ده در ایشان و ذریت ایشان و فراسم آبر ایشان
از ایشان ذریت بسیار پاک و رواست کرده است خطیب از ابن عباس که چون
تزوج کرد رسول خدا فاطمه را یا علی گریه گرفت فاطمه را پس گفت آنحضرت چه خیر گریه
ترا ای دختر من گفت یا رسول الله تزوج کردی تو مرا با مردی که نیست او را
دل و نه چیزی پس گفت اما راضی نیستی تو که خداستغاثی برگزیده از زمین و مردی

و در آن روز که او را از شیطان رحیم باز گفت آنحضرت بیارید آب را گفت علی و ستم
من آنچه میخواهد آنحضرت پس برخواست و کاسه را آب پر کرد و آورد و دم سپرد
آنحضرت آنرا و بنیدخت آب و من خود را و رزمی و گفت مرا پیش آنکه پیش
رفته پس انداخت آب را بر سر و روی من و گفت اللهم انی اعین ذبک
و در تیه من الشیطان الرحیم پس گفت در ای بابل خود بسیم الله و البرکت و در بعضی
روایات آمده که آمد رسول خدا صلی الله علیه و آله روز فکاح فاطمه ایلی بعد از آن
عشاء بسوی خانه ایشان پس برداشت ظرفی از آب و انداخت آب و من
مبارک خود را و روی و خواند معوذتین را و دعا کرد و امر کرد علی را که بیاشامد
آن آب را و وضو سازد بعد از آن امر کرد فاطمه را که بیاشامد آن آب و وضو
سازد از آن پس گفت خداوند این هر دو از من اند و من از ایشانم خداوند
چنانکه دور کردی زمین پیدی را و پاک ساختی مرا پاک گردان این هر دو را پس
گفت ایشان را بر وید بسوی خوابگاه خود و گفت خداوند اینها پیوند داده است
و ده میان ایشان و برکت ده در ایشان و ذریت ایشان و فراسم آبر ایشان
از ایشان ذریت بسیار پاک و رواست کرده است خطیب از ابن عباس که چون
تزوج کرد رسول خدا فاطمه را یا علی گریه گرفت فاطمه را پس گفت آنحضرت چه خیر گریه
ترا ای دختر من گفت یا رسول الله تزوج کردی تو مرا با مردی که نیست او را
دل و نه چیزی پس گفت اما راضی نیستی تو که خداستغاثی برگزیده از زمین و مردی

و در آن روز که او را از شیطان رحیم باز گفت آنحضرت بیارید آب را گفت علی و ستم
من آنچه میخواهد آنحضرت پس برخواست و کاسه را آب پر کرد و آورد و دم سپرد
آنحضرت آنرا و بنیدخت آب و من خود را و رزمی و گفت مرا پیش آنکه پیش
رفته پس انداخت آب را بر سر و روی من و گفت اللهم انی اعین ذبک
و در تیه من الشیطان الرحیم پس گفت در ای بابل خود بسیم الله و البرکت و در بعضی
روایات آمده که آمد رسول خدا صلی الله علیه و آله روز فکاح فاطمه ایلی بعد از آن
عشاء بسوی خانه ایشان پس برداشت ظرفی از آب و انداخت آب و من
مبارک خود را و روی و خواند معوذتین را و دعا کرد و امر کرد علی را که بیاشامد
آن آب را و وضو سازد بعد از آن امر کرد فاطمه را که بیاشامد آن آب و وضو
سازد از آن پس گفت خداوند این هر دو از من اند و من از ایشانم خداوند
چنانکه دور کردی زمین پیدی را و پاک ساختی مرا پاک گردان این هر دو را پس
گفت ایشان را بر وید بسوی خوابگاه خود و گفت خداوند اینها پیوند داده است
و ده میان ایشان و برکت ده در ایشان و ذریت ایشان و فراسم آبر ایشان
از ایشان ذریت بسیار پاک و رواست کرده است خطیب از ابن عباس که چون
تزوج کرد رسول خدا فاطمه را یا علی گریه گرفت فاطمه را پس گفت آنحضرت چه خیر گریه
ترا ای دختر من گفت یا رسول الله تزوج کردی تو مرا با مردی که نیست او را
دل و نه چیزی پس گفت اما راضی نیستی تو که خداستغاثی برگزیده از زمین و مردی

که یکی از آن دو مرد پیر تر است و دیگری شوهرتو و در روایت حاکم از ابی
 هریره آمده که گفت آیا راضی هستی تو که تزویج کردم ترا با اولین مسلمانان از
 روی اسلام و زانان ترین ایشان از روی علم و تو بهترین نشان امت منی چنانکه
 من و تو در قومه خود و در روایت طبرانی آمده تزویج کردم ترا با نیکبختی در
 دنیا و در آخرت از صالحان هست و منقولست که آنحضرت از علی پرسید که
 هیچ چیز در دست داری علی صلوات الله علی نبیا و علیه گفت اسپه و زر هست
 دارم فرمود اسپ ترا ضرر هست لیکن زره را بفروزش و بهائی آنرا پیش
 من بیا پس آنرا چهار صد دینار و در هم فروخت و نزد حضرت صلوات الله علیه آورد حضرت
 مشتق از آن گرفت و به بلال داد تا در بوی خوش بپاشد و بقیه بام سلمه
 سپرد که در جازنا طلسم حضرت کند و کار سازی او کند و منزع خانه و اثاث است
 بخرد پس دو جامه برد و دو تنالی از کتان و چهار بالش و دو جامه و اقعه و طقم
 و تکیه و قدح و آشنای و سیوی و شکی و مشربیه و امثال آن خرید و در مواهبین
 گوید که ولیمه کرد علی بر فاطمه صلوات الله علی نبیا علیها و نبوه علیها و ولیمه در آن
 زمین بیشتر از ولیمه وی گردید و از زرد خود زرد وید و می نیمد چنانکه شعیب و بود
 و ولیمه وی چند صاع شعیب و عمر و عیسی و آن طعمای است که از تر و سمن و فرو و جم میشت
 می شود روایت کرد و آنرا احمد در مناقب بزمانی و ارج النبوة و قال اشبح
 امامنا اهل بولس محمد بن عبد الرحمن الهزلی و نه الله علیه ابی حاتم البلیس یوم

ثم نادى خليل بن جبريل واسمى على نفسه وقال في زوجته سيدة نساء العالمين فسمي من
علي بن أبي طالب سموات الله على نبينا وعليه قال جبريل كنت خليفة علي وانا خليفة
رسول الله ووجهه وجاهه وبعثنا من بني فاطمة كل فاطمة في السماء فاعتد انت يا
محي في الامم فما خبر رسول الله علي بن أبي طالب ثم قال من حج اصراف في المسجد ففعل
جبريل وقال انا الله تعالى امر عليا بان يقرأ الخطبة بنفسه فقرأ خطبته الحمد لله
المستوحى بالجمال المتفرد بالكمال فالت برتبة وكس من سمات خليفة الله في
منتهى ولا يكون كمثل الامم في العباد في البها وفاقهم بالنار فستجرحه وقد سو
وهو الله الذي لا اله الا هو امر باده بالنكاح فاجابوه والحمد لله على العظمة بديه
اشهد ان لا اله الا الله شهادة تبليغه وترضية تبني قايما وتقية يوم يفر المر
من اخيه واته وابيه وصاحبه ونبية وصلى الله على محمد النبي الذي اجتباوه يومه وتضيق
مسلوة ببلغه الرفيعة وتخطيه ورحمته الله على آل واصحابه ومحبيه والنكاح من اقضار الله
تعالى واذن فيه والى عبده واهل بيته الراغب الى الله والى الخاطب
خير نساء العالمين وقد رتت ما من الشداق اربع مائة درهم فاجلته غير اجماع
فصل زوجته ما يا ايها الرسل النبي الامي على سنة من مشي من المرسلين وقال النبي
قد زوجت فاطمة منك يا علي وزوجك رقتك واختارك قال عن قبلت
من الله ومنك يا رسول الله صلى الله عليه وآله فلما تمت فاعلم بان اباها زوجها
وجعل الدرهم مائة يا امي ان نبات سائر الناس تزوجت من علي الله را هم

ادرام کلونم عاری بیان زلف قاصم اور عبد اللہ اور
صاف از دین سے اخلاقی میں زلف و زین اور ریحون
کی اور صاحبزادہ یون

[illegible]

رسول الله صلى الله عليه وآله فاطمة بنت علي بن ابي طالب صلوات الله على نبينا وعليها بعد وقعة
 اُحُد وكان سنيًا يوم تزوجها خمس عشرة سنة وخمسة شهر ونصف وسن علي يومئذ إحدى
 وعشرين سنة وخمسة أشهر وزفاف کرد در ذی الحجة و دعا کرد اسماء بنت عمیس را
 که در زفاف حضرت زهرا حاضر بود و اخرج انسائی عن اسماء بنت عمیس قالت كنت في
 زفاف فاطمة بنت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم فلما صنعوا جارية لهن ضرب الباب
 ففتحت له ام ايمن فقالت فقال ذكان في لساننا لثة وسمعت النساء صوت ابنتي صلى الله
 عليه وآله وسلم فتجيبن قال اخية حبسب انا في حاجته فقالت فجار على صلوات الله على عليه
 الصلوة والسلام فدعا ابنتي صلى الله عليه وآله وسلم وفتح عليه من المار ثم قال ادعولي
 فاطمة فجات عليه السلام وعليها خروقة من الجوار فقال قد المحدثك حسب ابنتي الى
 و دعا لها وفتح عليها من المار فخرج رسول الله صلى الله عليه وآله فمرى سوادا قال
 من هذا قلت اسماء قال شهيم قلت نعم قال كنت في زفاف فاطمة بنت رسول الله صلى الله
 عليه وآله لمريميا قلت نعم قالت فدعالي هذا ما في ازالة الحفار ودر شواهد النبوة است
 که اسماء بنت عمیس از فاطمه زهرا صلوات الله على نبينا وعليها روایت میکند که گفت
 در شبی که علی بن ابیطالب صلوات الله على نبينا وعليه وآله با من زفاف کرد در سیم
 زیر که شنیدم که زمین با دمی سخن میگفت با ما و آن را با رسول خدا صلى الله عليه وآله
 حکایت کردم رسول الله صلى الله عليه وآله سجده دراز کرد پس سر بر آورد و
 گفت ای فاطمه بشارت باد ترا بیاگزینی نسل بدستیکه خدا استعالی فضیلت نهاد و شوهر ترا

[illegible]

مبارک گردان این را بر لبیت رضی الله عنہ و یاقا ہوا

فصل در بیان سہروی

بزم سائب مشقتنا و تکی معشیت و کفایتی کہ برای رنمای خدا و رفع درجات عجبی زینہ
دنیا کشیدہ و نفس نفیس خود کو ارا ساخته آخرت ابو بکر عن ضمیر قول قنوی رسول خدا
صلی الله علیہ وآلہ علی بنتہ فاطمہ الخدمہ فی البیت و قنوی علی باطن خاربہ من لبیت
و اخرج ابو بکر عن ابی النخعی قال قال علی لائتہ فاطمہ بنت سدا عن فاطمہ بنت رسول
الخدمہ خارجا شقایہ الماء و الحاجتہ و کینہا العمل فی البیت العجوب و الخیر و الطہر و اخرج
احمد عن عطاء بن الشائب عن ابیہ عن علی ان رسول الله علیہ وآلہ لما زوجه فاطمہ بعث
سہا بجیماتہ و وسادۃ من اذیم حشو بالیغ و رحی و سفار و صبرین فقال لی ابنا لمتہ
ذات یوم واحد و الله لقد شنوت حتی قد شکمت صدری قل و قد بارک الله بک
بسی فاذا بی فاستحی منیہ فقالت وانا و الله قد انت حتی شکمت یدی فایت ابنتی
صلی الله علیہ وآلہ فقال ما بارک اسی بنتہ قلت ہست لیسہ علیک فاستحیت من
لسالہ فرجعت فقال ما شکمت قالت رستم ان اسالہ فاتباء تبیعا فقال علی یا رسول
وائتہ لقد شنوت حتی شکیت صدری و فاستہ فاطمہ بنت حتی شکمت یدی و قد
بارک الله بی و سعتہ فاحمدنا فقال و الله لا اعطیکما و ارجع ابی لیسفہ لیسوی جوہرہم
ما انفق علیہم لکن ما بیعہم و انفق علیہم ثم فانا ہما ابنتی صلی الله علیہ وآلہ و قد دخل
فی قطنقینما و اذا عطیما و سہا کیشفت اقداما و اذا عطیما و سہا کیشفت و سہا

اسپ پائی می گذاشت و تا بر پشت اسپ میرسید قرآن ختم می کرد پس او ای من
و روحه قدر کار داشت که ابن الکوا را از آن متعجب شد ایماست

کار پاکان را قیاس از خود گیر	هر چه ماند در نوشتن سیر و شیر
اولیا اطفال حق اندای پسر	غائبی و حاضری بس با خبر

در روزی آنحضرت صلعم بخانه فاطمه هرا علیها السلام تشریف آورد و دید که جامه
سطر از پیشم شتر پوشیده نشسته است آنحضرت آب در دیده بگردانید و گفت ای
فاطمه امروز شریقت و تنگی دنیا صبر نمائی تا فردائی قیامت نعیم هست ترا باشد
منقولست که روزی آنحضرت دست مبارک خود بر سینه فاطمه زهرا علیها السلام
نهاد و دعا کرد که خداوند او را از گرسنگی امین گردان فاطمه میفرماید از آن
باز هرگز در خود رحمت گرسنگی نیافتم و از ابی هر بره آمده است که گفت سیر
نشند آل محمد از طعام سه روز پیاپی تا رفتند ازین عالم رواه الشیخان
و از ابن عباس آمده که میگذرانید آنحضرت و اهل و عیال وی شبها پیاپی
که نمی یافتند طعام شب و نبود طعام ایشان مگر نان جو رواه الترمذی و صححه
و در حدیث بخاری و مسلم آمده که سیر نشند آل محمد از نان جو و روز پیاپی
و از حسن بصری آمده که خطبه خواند آنحضرت و گفت بخدا سوگند شام نکرده اند
آل محمد یک صبح را بطعامی و در روایت است که در خانه حضرت زهرا
پرده از حریر بود آن حضرت تشریف آورد و آنرا گرفت و انقبض او آنحضرت

۲۲۵

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

مسیحی اور غوثی کے ساتھ اور دونوں
 کے اندر علیہ السلام کے ساتھ
 حضرت عیسیٰ نے اپنے تھے حضرت امیر
 رسول خدا میں جماعے کو
 حضرت نے فرمایا وہ ہے جو
 دوست زیادہ ہو اور غوثی
 دوست زیادہ ہو اور غوثی
 دوست زیادہ ہو اور غوثی

بمالی علیک من الحق لما خبرتني قالت اما الان فنعم اما حين سارني في الامر الاول فانه
 اخبرني ان جبرئیل كان بعارضني القرآن كل سنة مرة فانه عارضني به لعام مرتين لا اری
 الا جلا الا قد اقترب فالتقي الله واصرى فاني نعم السلف انما لك فیکیب لما راى خبری
 سارني الثانية قال يا فاطمة لا ترصنين ان تکوی سیدة النساء اهل الجنة او شاء العالمین
 و فی رواية فسارني فاخبرني انه تقيض فی وجهه فیکیب ثم سارني فاخبرني اني اول
 اهل بیت تبعه فضحكت متفق علیه هذا الحديث فی البخاری والمسلم و بود وفاة فاطمة بعد از حضرت
 صلعم بقول شهر بشماه سیوم ماه مبارک میضان یعنی سه و گشته اند و روی عن الامام
 ابی جعفر الباقر انه قال رايت فاطمة ضاحكة منذ قبضت الی بنی حتی قبضت و اما توفیت غسلا
 علی و اسما بنت عمیس و روی انها ماتت بعد فوت ابیه ستمه شهر لیلية الثلثاء ثلث خلون
 من رمضان سنة احدى عشرة من الهجرة علی الصبح و قبل ماتت بعد ابیه ثلثة اشهر و قبل
 بشهر من و قبل ثمانية اشهر و قبل ثمانية یوم و قبل خمس سبعین یوما و قبل باربعین یوما
 و در بقیع در شب مذنون گشته و نماز گذارد و بر روی علی عزم و بوقالی عباس و او شید
 روز دیگر ابو بکر صدیق رضی الله عنه و عمر فاروق رضی الله عنه و دیگر صحابه بنی و غیره
 یا علی مرتضی شکایت کردند که چون ما را خبر کردی تا شرف نماز بر تو در یار نیست
 علی عذر گفت که بنابر وصیت وی کردم که چون از دنیا بروم مرا به شب دفن کنی
 تا چشم نامحرم بر خبازة من نفیقة مشهور میان مردم و مذکور در روضه الاحیاء
 و غیره است و در روایت بخاری علی مرتضی بر فاطمة زهرا نماز گذارد و سلی العباد

این حدیث از امام باقر علیه السلام است که فرموده است که من هر سال دو بار با حضرت جبرئیل علیه السلام ملاقات می‌کنم و او مرا با قرآن مواجه می‌کند و این دو بار در ماه رمضان و در ماه شعبان است.

این حدیث از امام باقر علیه السلام است که فرموده است که من هر سال دو بار با حضرت جبرئیل علیه السلام ملاقات می‌کنم و او مرا با قرآن مواجه می‌کند و این دو بار در ماه رمضان و در ماه شعبان است.

این حدیث از امام باقر علیه السلام است که فرموده است که من هر سال دو بار با حضرت جبرئیل علیه السلام ملاقات می‌کنم و او مرا با قرآن مواجه می‌کند و این دو بار در ماه رمضان و در ماه شعبان است.

این حدیث از امام باقر علیه السلام است که فرموده است که من هر سال دو بار با حضرت جبرئیل علیه السلام ملاقات می‌کنم و او مرا با قرآن مواجه می‌کند و این دو بار در ماه رمضان و در ماه شعبان است.

الباب الثاني در حوال برگزیده خدا جل و علا
نور ویده محمد مصطفی کلدسته خدایه علی مرتضی قمره امین
فاطمه زهرا حضرت امام حسن مجتبی صلوات الله علیه و آله

في نصف شهر رمضان وقيل في النصف من شعبان وقيل الخمس حلون منه سنة ثلاث
من الهجرة على الصحيح وقيل سنة اربع وقيل سنة خمس وروى ابن الخطاب انه ولد

علی رضی علیه السلام
 یاس در سلام آفرین

وہ بہت جاوہری جو حکم اور اسکا اور کسی زمین
اسماں میں اور اس کے پیدا کیا خلق کو ساکھ
انہی انہی قدرت کے اور غالب کیا اور جس
ساکھ اپنے دین کے اور غالب کیا اور جس
علیہ والدہ وسلم کے تحقیق خدا پاک کی
اور اسکا اور بلند ہے بی شک اور کسی
اور فرض اور زمین کے کو سب لائق
اور جو نکو اور لازم کہ
سنے کے غالب

وعدہ کے واسطے کتاب ہے
نکاح کو نامہ جبکو عاقل ہائے

اور بابت الحنا ہے اور
 اور کیا ہی یہ اصل کیا ہی
 یقیناً انہی نقاسے نہ تو کیا ہی
 یہ کہ زجاج کہ دو بطن فاعلہ کیا ہی
 نہ آخرا در ز کیا ہی
 حصین حصین میں کیا ہی
 بیت حصین میں کیا ہی
 حصین حصین میں کیا ہی
 حصین حصین میں کیا ہی
 حصین حصین میں کیا ہی

مگر اور در در میان سینه کے
 کباب دین بخت اور سبک دل
 اور علیا اور او سبک دل
 عزیز سیدہ کے ابل جونی
 قلمی کی سا دھڑک اور فریابی
 اور سا دھڑک اور فریابی

بن آدمی که در این دنیا است و به هر چه می بیند و شنید
و باطنش را از این عالم غافل دارد و به هر چه می بیند و شنید
و باطنش را از این عالم غافل دارد و به هر چه می بیند و شنید

و موی سر خود را بلند میکند و گردن آنحضرت در روز و صفای آنند شمس و نقره
صیقل گرفته و سرهای استخوان گنده بود و میان دستهای کشاده بود و میانها
بود و از همه مردم خوشتر بود و خضاب بسیار میگرد و مویهایش مجعد بود و بدن
شرفش در نهایت لطافت و از سراسر سینه آنحضرت بحضرت رسالت صلی الله
علیه و آله وسلم شبیه تر بود و از سایر مردم نه اما قالوا

فضل و کمالات فی علیہ السلام

اکثر مناقب و فضائل آنحضرت بحدیث است که قلم زبان و زبان قلم از تحریر و تقریر
آن عابر و قاصر است لیکن اندک از بسیار و یکی از هزاران هزار مسطور و مذکور
میشود از آنجمله اینست که برادر و اوت می کنند که دیدم رسول خدا صلی الله علیه و آله را
که امام حسن و ابواة الله علی بنیا و عنیه بر دوش آنحضرت بود و آنحضرت میفرمود اللهم انی
أختبئ فاحبه متفق علیه و عن ابی هریره قال خرجت مع رسول الله صلی الله علیه و آله
و سلم فی طائفة من النہار حتی اتی بخار فاطمة فقال ثم کعب یعنی حنا فلم یلبث ان جاز
یسعی حتی عثرت کل واحد منها صاحبہ فقال رسول الله صلی الله علیه و آله ابی اللہم اُحِبِّہ
و احب من یحبہ متفق علیه عن ابی بکر رایت رسول الله صلی الله علیه و آله و الحسن بن علی ابی خنیس
یقبل علی الناس مرة و علیہ اخری و یقول ان ابی ہذا سید و اعلی الله ان یرسل ید من ین
عظمتین من المسلمین و اہ البخاری و عن ابن عباس قال کان البنی حائل الحسن بن علی علی عاتقہ
فقال رجل نعم المرکب رکبت یا غلام فقال ابی و لغم الرائب بیور و اہ الترمذی کعب

[illegible][illegible]

بضم لام فتح کان بفتح بجهت معنی می باید یک از آن یعنی صغیر است و اینجا به معنی صغیر است
و خدا بکسر جازمه و با و موصوفه بجهت معنی خیمه و مراد اینجا خانه است و از آنجا که این کلمه
روایت کرده که دیدم من آنحضرت را که می کشاد و دهن حسن را پس در می آورد زبان
مبارک خود را به دهن وی و میگفت خداوند امان دوست میدارم او را
تو نیز دوست دار او را و کسی را که دوست میدارد او را همچنین تاسه با فرمود
و از آنجمله آنست که آنحضرت می مکید لب زبان حسن صلوات الله علی نبیا و علیه را
هذا ما فی مدارج النبوة و غیره و از آنجمله آنست که در صحیح بخاری زابی هریره
روایت کرده که گفت ابی هریره گفت مع رسول الله صلی الله علیه و آله فی شوق من
شواق الدنیه فانصرف وانصرف فقال این کعب ثلاثا اذ الحسن بن علی فقام
الحسن بن علی بمشی و فی عنقه استخاب فقال لنبی میده بکذا فقال کسر میده بکذا
فما لزمه فقال اللهم انی احبها حبه و احب من یحبها بو هریره فاما کان احد احبالی
الحسن بن علی بعد ما قال رسول الله ما قال فتمتی هذا فی هیویت الجامع الصغیر
استخاب بالکسر کردن بندگی جواهر باشد و از آنجمله آنست که در وقت نماز بر
دوشن مبارک رسول خدا صلی الله علیه و آله فی نشی فی تبریب الجامع الصغیر و غیره
عایشه کان رسول الله صلی الله علیه و آله یحسب یحسب و یقع بان علی علیه السلام فی الدعوات
مخرج الی ارقطنی الحسن بن علی بکسر و هو علی بن ابی طالب و رسول الله صلی الله علیه و آله فقال
انزل عن مجلس ابی فقال صدقت و الله انه مجلد ابی بن خنیمه و الله انه مجلد ابی بن خنیمه و الله انه مجلد ابی بن خنیمه

[illegible]

غزلبا حضور از قبا ابر در زده کمر
 سبیل در بال کویت ناکه تو بن
 کمال تمام من من کرم او برین

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل القرآن
مدرسا للعباد وهدى للناس
الى صراط مستقيم

ایک طالب علم اور ایک فاضل کا کہنا ہے کہ میں نے اپنے استاد سے سیکھا ہے کہ

بیشتر بارشود شد صلی الله علیه و آله و صدقه میدیته فقال یا بنی بذا من ربنا انزلنا
ترج المثلوث وجود و منقاد او را حدی بنو ادمی انجاه هزار در هم و شیر و تیار و او
و در کرایه جمال آن رود امبارک خود عطا فرمود و خواوم عرض کرد که ای پسر بر سر
فوت باقی نمانده فرمود از جوان کیون لی عمنه انشد اجر و غلبه شعله

گر نهانداز جود در دست تو مال

لکه کند نفس خدایت یا مال

و همچنین پیر زالمی را هزار گو سفند و یک هزار دینار نمود و او و از امام حسین علیه السلام
و عبد الله بن جعفر و ابی بنده که چهار هزار گو سفند و چهار هزار دینار آن عجز و بیاض
چنانچه در احیاء العلوم فی حکایات الاسما ذکر است و نوشتن شخصی بر آن کفنست

ششتر مرغی

الم یبق لی مما یباع بحبسته
یکذاک من مثل سر حالق عن فنجری

الانقيسار و وجه ضمتها	من ان يباع فقد و جدت المشتري
-----------------------	------------------------------

پس در هزار و رستم باد فرستاد و رقمه فرمود عاجینا فاما که عاجین بزما قلدوان

امانتنام نقل فخذ القليل وكن كالحكم المتسل وتكون بجان كاتنام مثال وروست

که عیسی ایلی و دینهار در بهر عطا فرمود و و بانواران متقاضی مستعین بود و نازن گفت که

چیزے فروخته امام علیہ السلام شنید و بہتر نماند را فرمود کہ از بترین متعہ

خود را فروخته یعنی عرض خود و بعضی غرض و از آنجا است که مروان سبب حضرت

علی مرتضی صلوات اللہ علی نبینا وعلیہم روز جمعہ پر منبر میگرد و امام حسن صلوات اللہ

جاء اليه من بني تميم بنو سبيح بن مالك بن قيس بن عدي بن ابي ربيعة بن كلاب بن مرة بن كعب بن لؤي بن غالب بن فهر بن مالك بن النضر بن كنانة بن خزيمة بن مدركة بن إلياس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان

وہ کیا کیا اور بھون بھون

کی وہ دہشت انگیز اور کراہی کی

[Faint, illegible handwritten notes at the bottom of the page.]

علی بن ابی طالب و بنی امیه می شنیدند و از زبان بزرگ خود هیچ نمی فرمود و آخرت ابن سعد بن
 ابن عمر اتق قال کان مروان امیر اعلیٰ فکان سب علیا کل جمعه علی ابنه و الحسن بن علی
 فایرد شیا ثم ارسل الیه رجلا یقال یحیی و یک و یک و او جدت شاکب الی کعبه ثانی
 لهما من یو کعبه ثانی می انفس قتال الحسن بن علی و انشد الاموی عنک شیا
 ما قلت یا ابن سبک و لکن موعده و موعده الی انشد فان کنت صادقا جزا الی الله
 یسعد تک و ان کنت کاذبا انشد انشد و اخرج ابن سعد عن زلق بن موار
 قال کان یحیی بن مروان فاقبل علیه مروان فیلطمه به الحسین سبکت فامتنع مروان
 بقیته فقال له الحسن بن علی اما علمت الیمین للوجه و الشمال للفرج ان کتبتک مروان
 بقیته و اخرجت ابنه ساکر عن جوبه بن اسماء قال لایات الحسن بن مروان فی خیاره
 فقال الحسن بن ابی بکر و قد کنت تجربه علی ما تجربه فقال کنت افعل ذلک الی احمد بن مبرا
 و اشار بیده الی جبل فذاکله فی تاریخ اسدی و از آنجا آشت که روز حضرت
 امام حسن صلوات الله علی بنیاد علیه براس عیادت معاویه که بیمار بود تشریف
 فرما آمدند معاویه چون آنحضرت را دید اظهار جلاوت و شجاعت نمود و ابن شعر خود را

و بحسب مدی التمامین اریهم	الی لریب الذهر لانا لضعف
---------------------------	--------------------------

مضمون این بیت نیست که من اظهار جلاوت خود برای دشمنان میکنم تا پسند
 و بدانند که از حوادث دهر مرا اضطراب نیست حضرت امام حسن صلوات الله علی
 بنیاد علیه هیچ نفرو و این شعر خوانده شد و از انصاف شایسته اظهار

علی بن ابی طالب و بنی امیه می شنیدند و از زبان بزرگ خود هیچ نمی فرمود و آخرت ابن سعد بن
 ابن عمر اتق قال کان مروان امیر اعلیٰ فکان سب علیا کل جمعه علی ابنه و الحسن بن علی
 فایرد شیا ثم ارسل الیه رجلا یقال یحیی و یک و یک و او جدت شاکب الی کعبه ثانی
 لهما من یو کعبه ثانی می انفس قتال الحسن بن علی و انشد الاموی عنک شیا
 ما قلت یا ابن سبک و لکن موعده و موعده الی انشد فان کنت صادقا جزا الی الله
 یسعد تک و ان کنت کاذبا انشد انشد و اخرج ابن سعد عن زلق بن موار
 قال کان یحیی بن مروان فاقبل علیه مروان فیلطمه به الحسین سبکت فامتنع مروان
 بقیته فقال له الحسن بن علی اما علمت الیمین للوجه و الشمال للفرج ان کتبتک مروان
 بقیته و اخرجت ابنه ساکر عن جوبه بن اسماء قال لایات الحسن بن مروان فی خیاره
 فقال الحسن بن ابی بکر و قد کنت تجربه علی ما تجربه فقال کنت افعل ذلک الی احمد بن مبرا
 و اشار بیده الی جبل فذاکله فی تاریخ اسدی و از آنجا آشت که روز حضرت
 امام حسن صلوات الله علی بنیاد علیه براس عیادت معاویه که بیمار بود تشریف
 فرما آمدند معاویه چون آنحضرت را دید اظهار جلاوت و شجاعت نمود و ابن شعر خود را

علی بن ابی طالب و بنی امیه می شنیدند و از زبان بزرگ خود هیچ نمی فرمود و آخرت ابن سعد بن
 ابن عمر اتق قال کان مروان امیر اعلیٰ فکان سب علیا کل جمعه علی ابنه و الحسن بن علی
 فایرد شیا ثم ارسل الیه رجلا یقال یحیی و یک و یک و او جدت شاکب الی کعبه ثانی
 لهما من یو کعبه ثانی می انفس قتال الحسن بن علی و انشد الاموی عنک شیا
 ما قلت یا ابن سبک و لکن موعده و موعده الی انشد فان کنت صادقا جزا الی الله
 یسعد تک و ان کنت کاذبا انشد انشد و اخرج ابن سعد عن زلق بن موار
 قال کان یحیی بن مروان فاقبل علیه مروان فیلطمه به الحسین سبکت فامتنع مروان
 بقیته فقال له الحسن بن علی اما علمت الیمین للوجه و الشمال للفرج ان کتبتک مروان
 بقیته و اخرجت ابنه ساکر عن جوبه بن اسماء قال لایات الحسن بن مروان فی خیاره
 فقال الحسن بن ابی بکر و قد کنت تجربه علی ما تجربه فقال کنت افعل ذلک الی احمد بن مبرا
 و اشار بیده الی جبل فذاکله فی تاریخ اسدی و از آنجا آشت که روز حضرت
 امام حسن صلوات الله علی بنیاد علیه براس عیادت معاویه که بیمار بود تشریف
 فرما آمدند معاویه چون آنحضرت را دید اظهار جلاوت و شجاعت نمود و ابن شعر خود را

درخت رفتند و بارش را چیدند و همه را کفایت کرد و از آنجمله آنست که از علم توحید و وقایع آن شئی را فرود داشت و وصیت فرمود علیکم بحفظ الشرایع فان الله مطلع علی انما اثر بر خود لازم گیرید بنگهانی را که خداوند بفرموده جلّ گاه است بر آنچه در دلهاست و از آنجمله آنست که چون قدریان غلبه گرفتند و مذہب اعتزال در جهان پراکنده شد حسن بصری بخدمت حضرت امام حسن صلوٰۃ الله علی نبیا وعلیه نامه نوشت و گفت بسم الله الرحمن الرحیم السلام علیک یا ابن رسول الله و فرقة نینه و رحمته الله و برکاته اما بعد فانکم معاشرتی ہاشم کہ تفکک لبحار تہ فی البحر الحج و مصابیح الدجی و اعلام الہدی و الایمة القاۃ الذین من تبعہم بحا کسفینۃ نوح المشحونۃ الی یوال لہا المؤمنون و ینجوا فیہا المتمسکون فما قولک یا ابن رسول الله عند خبر نیانی القدر و اختلافنا فی الاستطاعة لتعلننا بما تقر علیہ ایک فانکم ذریتہ بعضہا من بعین علم الله علمتم و ہوا الشاہد علیکم و انتم شہد الله علی الناس و السلام معنی این بود کہ سلام و رحمۃ و برکات خدا بر تو باد ای پسر پیغمبر و روشنائی چشم دے کہ شاگرد وہ بنی ہاشم چون کشتیہائی روانید در دریائے زرف و چراغنائے تارکیہا و نشاننائے ہدایت و امامان براہ دین کشندہ بخدا کہ پیر و شما نجات یابد و شما ید چون کشتی نوح کہ رجوع آوردند بدان مومنان و نجات یافتند خنک نندگان بان پس چہ میگوئی ای پسر پیغمبر در امر حیرت کہ در قدر و اختلافی کہ در قدرت داریم تا آگاہ کنی ما را بجزیکہ را می

سید شمس الدین محمد طاهر علی قاری

درخت رفتند و بارش را چیدند و همه را کفایت کرد و از آنجمله آنست که از علم توحید
 و وقایع آن تثنی دانند داشت و وصیت فرمود علیکم بحفظ الشرایع فان الله مطلع
 علی انما تر بر خود لازم گیرید بنگهانی را که خداوند غر و جلال گاه است بر آنچه
 در و لها سبته و از آنجمله آنست که چون قدریان غلبه گرفتند و مذهب اعتزال
 در جهان پراکنده شد حسن بصری بخدمت حضرت امام حسن صلوٰۃ الله علی نبیا وعلیه
 نامه نوشت و گفت بسم الله الرحمن الرحیم السلام عنیک یا ابن سؤل شد و فرة
 نینه و رحمته شد و برکات اما بعد فانکم معاشرتی ہاشم کا نفلک الجاریتہ فی البحر الحج
 و مصابیح الدجی و اعلام الہدی و الایمة القاۃ الذین من تبعہم بحا کسفینۃ نوح
 المشحونۃ الی یوال لہا المؤمنون و بنجوا فیما التمسکون فیا تولک یا ابن سؤل الله
 عند جریثانی القدر و اختلافانی الاستطاعة لتعلننا بما تقر علیہ ایک فانکم ذریۃ
 بعضہا من بنین لعلم الله علمتم و ہوا الشاہد علیکم و انتم شہد الله علی الناس السلام
 معنی این بود کہ سلام و رحمتہ و برکات خدا بر تو باد ای پسر پیغمبر و روشنائی
 چشم دے کہ شاگرد و بنی ہاشم چون کشتیهای روانید و در ریاضے زرف
 و چراغنائے تارکیما و نشانائے ہدایت و امامان براہ دین کشندہ بخدا کہ
 پیر و شما نجات یابد و شما نید چون کشتی نوح کہ رجوع آوردند بدان مومنان
 و نجات یافتند جنگ نندگان بان پس چہ میگوئی ای پسر پیغمبر در امر
 حیرتے کہ در قدر و اختلافے کہ در قدرت داریم تا آگاہ کنی ما را بجزیرہ رائی

فقد ائتمل على حسن اختيار اليه هذا الصد الوقوف على الرضا ما يعرف الغضا

وفصل در بیان خلافت آنحضرت و خلع آن برای حفظ خونهای مسلمانان

بر آنکه در روز وفات حضرت علی مرتضی علیه السلام حضرت امام حسن صلوات الله علی
بنیاد و علیه خطبه خواند و مردمان را از مرتبه قدر و منزلت خود خبردار ساخت و تحریر
بر مودت و محبت طهیت نبوت نمود فی ازالة الخفا اخرج الحاكم سلسلا بالساد الاثر
صد ثیا ابو محمد الحسن بن محمد بن یحیی بن اخی طاهر العقيلي الحسيني صد ثیا اسمعیل بن محمد بن اسحق
بن جعفر صادق بن محمد بن علی بن الحسين بن عثمان بن علی بن جعفر بن محمد بن الحسين بن زید بن
عمر بن علی بن ابی طالب بن الحسين بن علی بن الحسين بن علی بن محمد بن علی بن محمد بن علی بن
ثم قال لقد قبض فی هذه الليلة رجل السبق الاول بعيل ولا يدرك الا خرون قد كان
رسول الله يعطى اية فتقال حير ميل عن يمينه وميكائيل عن يساره فما يرجع حتى يفتح الله
عليه و ما ترك على الارض صفراء ولا مبيضا ولا سبعا و راهم فضلت عن عطا ياد اراد ان
يبتاع بها خاد ما لا يله ثم قال يا الناس من عرفني فقد عرفني ومن لم يعرفني فانا الحسن
بن علي وانا ابن النبي صلى الله عليه وآله وسلم وانا ابن الوصي وانا ابن النبي وانا ابن
المنذر وانا ابن الداعي الى الله باذنه وانا ابن سراج المنير وانا من آل البيت الذي
كان جبرئيل ينزل النيا ويصعد من عندنا وانا من آل البيت الذي ذهب الله عنهم

حضرت امام علیه السلام را به سر راه امامت جلوس فرماید و این خلافت به دیگر
 جوانان نمکند معاویه قبول کرد و گفت ای یونجه پخته جو اندوسی کردی که هرگز نفوس
 در آن مثل آن جوانمردی نگرداند بعد از آن انفسرت خطبه خواند و فرمود ای مردمان
 من همیشه من را کرده میدارم و منم امروز مصالحه کردم و این کار را به معاویه گذارم
 از روی این است که امت می صلح و خدای تعالی ترا اولی ساخت ای معاویه از برای
 خیری که دانسته است نزدیک خود یا از برای شری که دیده است در تو و آن اورنگی
 فاشه گم و متاع الی غیر پس از منبر فرود آمد و یکی از حاضران مجلس رو بوسی کرد و گفت
 یا مسود و جوه المسلمین را و معاویه بیت کردی حضرت امام حسن صلوات الله علیه
 فرمود خدایتما الله بک بنی امیه رسولی اصلی الله علیه آله را خبر داد و دید ایشان را
 که مانند بوزینه بیدری بالامیر و ندیک بعد از دیگری و بی پیغمبر و شوار آمدند اتعاض
 انما اظنیاک الکوثروانا انزلنا فی لیلة القدر ربوبی نازل کرد و تا تسکین خاطر
 بارش شود و اترج عن یوسف بن سعد قال قام رجل الی الحسن بن علی صلوات الله
 علی نبیا و علیه بعد آن با بیع معاویه فتعال سوت و جوه المومنین فقال لا تو بحبی
 رحک الشرفان النبی صلی الله علیه و آله اری بنی امیه علی منبر و فساد و فک فتنزل
 انما اظنیاک الکوثروانا انزلنا فی لیلة القدر ربما فی درخشور و غیره ولی اس
 اخلافت بعد قتل بیهب الغتة الی الکوفه و الا لما قام فیها مسته اشهر و ایا ما ثم سار الیه
 معاویه یتدعی هذا الامر فارسل الیه یسیر الیه تسلیم الامر الیه علی ان یكون له الخلفه

این خطبه را در روزی که معاویه را خبر داد و دید ایشان را که مانند بوزینه بیدری بالامیر و ندیک بعد از دیگری و بی پیغمبر و شوار آمدند اتعاض انما اظنیاک الکوثروانا انزلنا فی لیلة القدر ربوبی نازل کرد و تا تسکین خاطر بارش شود و اترج عن یوسف بن سعد قال قام رجل الی الحسن بن علی صلوات الله علیه

این خطبه را در روزی که معاویه را خبر داد و دید ایشان را که مانند بوزینه بیدری بالامیر و ندیک بعد از دیگری و بی پیغمبر و شوار آمدند اتعاض انما اظنیاک الکوثروانا انزلنا فی لیلة القدر ربوبی نازل کرد و تا تسکین خاطر بارش شود و اترج عن یوسف بن سعد قال قام رجل الی الحسن بن علی صلوات الله علیه

این خطبه را در روزی که معاویه را خبر داد و دید ایشان را که مانند بوزینه بیدری بالامیر و ندیک بعد از دیگری و بی پیغمبر و شوار آمدند اتعاض انما اظنیاک الکوثروانا انزلنا فی لیلة القدر ربوبی نازل کرد و تا تسکین خاطر بارش شود و اترج عن یوسف بن سعد قال قام رجل الی الحسن بن علی صلوات الله علیه

این خطبه را در روزی که معاویه را خبر داد و دید ایشان را که مانند بوزینه بیدری بالامیر و ندیک بعد از دیگری و بی پیغمبر و شوار آمدند اتعاض انما اظنیاک الکوثروانا انزلنا فی لیلة القدر ربوبی نازل کرد و تا تسکین خاطر بارش شود و اترج عن یوسف بن سعد قال قام رجل الی الحسن بن علی صلوات الله علیه

من بعد وعلی ان یكون لا یطلب احد من أهل المدينة واهل الحجاز واهل العراق شیئاً مما
 کان أيام حیوة امیر وعلی ان نفسی باعلیه من دیونته فاجابه مع قیته لی ما طلب علی
 علی ذلک فظهرت المعجزات النبویه فی ستمه ان شد یصلح به یثبته من المصلح و هو نزوله
 عن الخنافة وکان نزوله فی سنة احدى واربعین فی شهر ربيع الاول و قبایله وجاهلی و
 فکان اصحابه یقولون له یا عمار المسلمین فقیول لعمار خیر من الذاری و قال جلی السلام علیک
 یا نزل المومنین فقال لست بمذل للمومنین و لکن کریمت ان تشکر علی المصلح ثم ارسل حسن
 ان الکوفة الی المدينة فاقام بها و اخرج الی کرم من جبرین فشیء ان قلت الحسن
 ان الناس یقولون انک تريد الخلف فقل قد کن لجام الی رجب فی بدی رجب
 من حاربت و یسالمون من سالت ترکنا اتباعاً لوجه الله و حسن و اعلم انتم محمد
 ثم اتبرأ باناس الی الحجاز فاما فی تاریخ السیوطی و فی مفتاح النجا و لما سمع معاویة
 میوت علی علیه السلام و بعثه الحسن با مع حبشه نحو العراق و تحرك المسلمون و استقر الناس
 فقتلوا عنه فخرج معه و کانوا الی یبعثون من شیعته شیعة یه و بعضهم طبع فی القلعة
 اصحاب عصبة تبعوا و سابقا لهم و هم سغال فلیا و فی معاویة انقل جماعة من
 عسکر الحسن و التحقوا بمعاویة و کتب الیه جماعة من رؤس القبايل بالطاعة
 سر او ضمنوا له تسلیم الحسن صلواته الله علی نبیها و علیه و آله عند ذلک و هم من عسکره و یلی ذلک
 الحسن فزاد و ادت بعبیره باحوال اصحابه فقال الی اصحابه فمشی الی السفراء و قرأ
 الصلح فسلم الحسن الامر الی المعاویة فی ربيع الاول سنة احدى واربعین من الهجرة

من بعد وعلی ان یكون لا یطلب احد من أهل المدينة واهل الحجاز واهل العراق شیئاً مما
 کان أيام حیوة امیر وعلی ان نفسی باعلیه من دیونته فاجابه مع قیته لی ما طلب علی
 علی ذلک فظهرت المعجزات النبویه فی ستمه ان شد یصلح به یثبته من المصلح و هو نزوله
 عن الخنافة وکان نزوله فی سنة احدى واربعین فی شهر ربيع الاول و قبایله وجاهلی و
 فکان اصحابه یقولون له یا عمار المسلمین فقیول لعمار خیر من الذاری و قال جلی السلام علیک
 یا نزل المومنین فقال لست بمذل للمومنین و لکن کریمت ان تشکر علی المصلح ثم ارسل حسن
 ان الکوفة الی المدينة فاقام بها و اخرج الی کرم من جبرین فشیء ان قلت الحسن
 ان الناس یقولون انک تريد الخلف فقل قد کن لجام الی رجب فی بدی رجب
 من حاربت و یسالمون من سالت ترکنا اتباعاً لوجه الله و حسن و اعلم انتم محمد
 ثم اتبرأ باناس الی الحجاز فاما فی تاریخ السیوطی و فی مفتاح النجا و لما سمع معاویة
 میوت علی علیه السلام و بعثه الحسن با مع حبشه نحو العراق و تحرك المسلمون و استقر الناس
 فقتلوا عنه فخرج معه و کانوا الی یبعثون من شیعته شیعة یه و بعضهم طبع فی القلعة
 اصحاب عصبة تبعوا و سابقا لهم و هم سغال فلیا و فی معاویة انقل جماعة من
 عسکر الحسن و التحقوا بمعاویة و کتب الیه جماعة من رؤس القبايل بالطاعة
 سر او ضمنوا له تسلیم الحسن صلواته الله علی نبیها و علیه و آله عند ذلک و هم من عسکره و یلی ذلک
 الحسن فزاد و ادت بعبیره باحوال اصحابه فقال الی اصحابه فمشی الی السفراء و قرأ
 الصلح فسلم الحسن الامر الی المعاویة فی ربيع الاول سنة احدى واربعین من الهجرة

من بعد وعلی ان یكون لا یطلب احد من أهل المدينة واهل الحجاز واهل العراق شیئاً مما
 کان أيام حیوة امیر وعلی ان نفسی باعلیه من دیونته فاجابه مع قیته لی ما طلب علی
 علی ذلک فظهرت المعجزات النبویه فی ستمه ان شد یصلح به یثبته من المصلح و هو نزوله
 عن الخنافة وکان نزوله فی سنة احدى واربعین فی شهر ربيع الاول و قبایله وجاهلی و
 فکان اصحابه یقولون له یا عمار المسلمین فقیول لعمار خیر من الذاری و قال جلی السلام علیک
 یا نزل المومنین فقال لست بمذل للمومنین و لکن کریمت ان تشکر علی المصلح ثم ارسل حسن
 ان الکوفة الی المدينة فاقام بها و اخرج الی کرم من جبرین فشیء ان قلت الحسن
 ان الناس یقولون انک تريد الخلف فقل قد کن لجام الی رجب فی بدی رجب
 من حاربت و یسالمون من سالت ترکنا اتباعاً لوجه الله و حسن و اعلم انتم محمد
 ثم اتبرأ باناس الی الحجاز فاما فی تاریخ السیوطی و فی مفتاح النجا و لما سمع معاویة
 میوت علی علیه السلام و بعثه الحسن با مع حبشه نحو العراق و تحرك المسلمون و استقر الناس
 فقتلوا عنه فخرج معه و کانوا الی یبعثون من شیعته شیعة یه و بعضهم طبع فی القلعة
 اصحاب عصبة تبعوا و سابقا لهم و هم سغال فلیا و فی معاویة انقل جماعة من
 عسکر الحسن و التحقوا بمعاویة و کتب الیه جماعة من رؤس القبايل بالطاعة
 سر او ضمنوا له تسلیم الحسن صلواته الله علی نبیها و علیه و آله عند ذلک و هم من عسکره و یلی ذلک
 الحسن فزاد و ادت بعبیره باحوال اصحابه فقال الی اصحابه فمشی الی السفراء و قرأ
 الصلح فسلم الحسن الامر الی المعاویة فی ربيع الاول سنة احدى واربعین من الهجرة

من بعد وعلی ان یكون لا یطلب احد من أهل المدينة واهل الحجاز واهل العراق شیئاً مما
 کان أيام حیوة امیر وعلی ان نفسی باعلیه من دیونته فاجابه مع قیته لی ما طلب علی
 علی ذلک فظهرت المعجزات النبویه فی ستمه ان شد یصلح به یثبته من المصلح و هو نزوله
 عن الخنافة وکان نزوله فی سنة احدى واربعین فی شهر ربيع الاول و قبایله وجاهلی و
 فکان اصحابه یقولون له یا عمار المسلمین فقیول لعمار خیر من الذاری و قال جلی السلام علیک
 یا نزل المومنین فقال لست بمذل للمومنین و لکن کریمت ان تشکر علی المصلح ثم ارسل حسن
 ان الکوفة الی المدينة فاقام بها و اخرج الی کرم من جبرین فشیء ان قلت الحسن
 ان الناس یقولون انک تريد الخلف فقل قد کن لجام الی رجب فی بدی رجب
 من حاربت و یسالمون من سالت ترکنا اتباعاً لوجه الله و حسن و اعلم انتم محمد
 ثم اتبرأ باناس الی الحجاز فاما فی تاریخ السیوطی و فی مفتاح النجا و لما سمع معاویة
 میوت علی علیه السلام و بعثه الحسن با مع حبشه نحو العراق و تحرك المسلمون و استقر الناس
 فقتلوا عنه فخرج معه و کانوا الی یبعثون من شیعته شیعة یه و بعضهم طبع فی القلعة
 اصحاب عصبة تبعوا و سابقا لهم و هم سغال فلیا و فی معاویة انقل جماعة من
 عسکر الحسن و التحقوا بمعاویة و کتب الیه جماعة من رؤس القبايل بالطاعة
 سر او ضمنوا له تسلیم الحسن صلواته الله علی نبیها و علیه و آله عند ذلک و هم من عسکره و یلی ذلک
 الحسن فزاد و ادت بعبیره باحوال اصحابه فقال الی اصحابه فمشی الی السفراء و قرأ
 الصلح فسلم الحسن الامر الی المعاویة فی ربيع الاول سنة احدى واربعین من الهجرة

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل في خلقه
دروسا وعبرة لمن يتفكر
في آياته وقدرته
ويعلم ان كل شيء
قد خلق له حكمة
وكل شيء قد خلق له
مصلحة

لما وجد قوم غيري وغير اخي الحسين قد علمتم ان الله تعالى قد جعل في خلقه
الفتنة وخلقكم به من اجل الله واعزكم بعد ازلت وكثركم به بعد بقدرت
ما عني حقا بولاد وودنه فمطرت به طبع امامته وقطع الفتنة وقد تامة بعمود علي بن ابي طالب
من سبائمت وتجار بون من ماريبت فمرايت ان امام معاوية وخلق الحبيب مني ومي
وقد بالغته ورايت الحقن اليه يا غير من مفكما ولم ارد بذاك ان صلحكم وبتكم ورايت
اورى لعله فتمت لكم ومتاع الى حين فلما فرغ بطرس قال معاوية لعمر بن العاص ما
اروت ان هذا ثم رحل الحسن باله وحمله الى المدينة النبوية ولم يزل باحتياجات سنة
تسع ربيعين على رجب اذ قال الحسن خلون من ربيع الاول وكان عمره على اربعين
الا قال خمس او اربعين سنة وستة شهر الا اياما ثلثة وهكذا اسف الصواعق

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل في خلقه
دروسا وعبرة لمن يتفكر
في آياته وقدرته
ويعلم ان كل شيء
قد خلق له حكمة
وكل شيء قد خلق له
مصلحة

فصل در بیان شهادت و سبب زهر دادن بان امام معصوم صلوات الله على نبينا وعلیه

جمعه ناسنوده اتفاق باغوا می یافت از اهل اتفاق و مانع آمدن مرغان از
و غنای آن امام مقتدا و در وقت رسوایی اهل الله علیه و آله و خیر اذان آن امام معصوم
باین باب و نسبت نمودن بحضرت امام حسین شاه شهید و شت کرد که هرگز با ایشان
و مالغان خلیفه انفرمائی و مراد حبت البقیع و زن زانی و سبب مودت آن زوجه و
بنت الاشعرب بن قیس الکندی بمقتله باغوار نیز بدین معاویة و کان بر سر شمشیر

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل في خلقه
دروسا وعبرة لمن يتفكر
في آياته وقدرته
ويعلم ان كل شيء
قد خلق له حكمة
وكل شيء قد خلق له
مصلحة

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل في خلقه
دروسا وعبرة لمن يتفكر
في آياته وقدرته
ويعلم ان كل شيء
قد خلق له حكمة
وكل شيء قد خلق له
مصلحة

نه و جهاد و نجات الهی در هر غفلت نفس سیرت یوما ثمرات فی بخت بعد نیست
 و شعب الی نیریت ساله انوار با و عهد با قتال اذ الم تکتین برضا کما الحسن انقضا
 انصار و ت مورد قوه تعالی خسران دنیا و الآخرة ذلک هو الخسران بعین نهرانی الشوق
 چون حضرت امام حسین علیه السلام شد علی نبیا و علیه خلافت را خلع نموده بمکه بنیة بنی هاشم
 شریف آورد و قریب ده سال در آن بگذراند و در اوایل ششصد
 از هجرت سید المرسلین صلوات الله علیه و آله عبده با غوائی نیریت علیه السلام بوده آن
 بنیاب را خوراند و آنحضرت تا چهل روز بیاری کشیده روز پنجم به شب و ایل
 ریح الاول و بقول است و هفتم صفر سه زکوره ازین محنت سرای رحلت فرمود
 بفرود آمدن علی منزل گزید و در میانی جده خود فاطمه بنت سعد رفت اگر دیدن
 تا پنج لیون کمانت و فاته ستمه و اربعین و قیل فی خامس مع الاول ششصد
 و قیل ستمه احدی و سیم و هجده حضرت امام حسن صلوات الله علیه و آله و علیه جده
 فرمود که خبر ده که زهر خوراند آنحضرت را هرگز خبر نداد و فرمود انداخته
 نکان الذی تلک به و آله قتل لی و انه بری در فضل الشهاب است که شش ماه
 بهام را زهر داد و پنج بار کاز کرد و بار ششم کاز کرد حسین بن علی علیه السلام به با برید
 آمده گفت ای برادر اگر دانی که ترا زهر داده است من خیر دهم اگر کار تو آتش شود
 با و من کنم کانت برادر پر علی بن ابی طالب غلام نبود و مادر فاطمه زهرا
 بنود و جده محمد مصطفی نماز بنود و جده فاطمه زهرا بنود و جده فاطمه زهرا بنود

۲۵۱

در هر غفلت نفس سیرت یوما ثمرات فی بخت بعد نیست
 و شعب الی نیریت ساله انوار با و عهد با قتال اذ الم تکتین برضا کما الحسن انقضا
 انصار و ت مورد قوه تعالی خسران دنیا و الآخرة ذلک هو الخسران بعین نهرانی الشوق
 چون حضرت امام حسین علیه السلام شد علی نبیا و علیه خلافت را خلع نموده بمکه بنیة بنی هاشم
 شریف آورد و قریب ده سال در آن بگذراند و در اوایل ششصد
 از هجرت سید المرسلین صلوات الله علیه و آله عبده با غوائی نیریت علیه السلام بوده آن
 بنیاب را خوراند و آنحضرت تا چهل روز بیاری کشیده روز پنجم به شب و ایل
 ریح الاول و بقول است و هفتم صفر سه زکوره ازین محنت سرای رحلت فرمود
 بفرود آمدن علی منزل گزید و در میانی جده خود فاطمه بنت سعد رفت اگر دیدن
 تا پنج لیون کمانت و فاته ستمه و اربعین و قیل فی خامس مع الاول ششصد
 و قیل ستمه احدی و سیم و هجده حضرت امام حسن صلوات الله علیه و آله و علیه جده
 فرمود که خبر ده که زهر خوراند آنحضرت را هرگز خبر نداد و فرمود انداخته
 نکان الذی تلک به و آله قتل لی و انه بری در فضل الشهاب است که شش ماه
 بهام را زهر داد و پنج بار کاز کرد و بار ششم کاز کرد حسین بن علی علیه السلام به با برید
 آمده گفت ای برادر اگر دانی که ترا زهر داده است من خیر دهم اگر کار تو آتش شود
 با و من کنم کانت برادر پر علی بن ابی طالب غلام نبود و مادر فاطمه زهرا
 بنود و جده محمد مصطفی نماز بنود و جده فاطمه زهرا بنود و جده فاطمه زهرا بنود

در هر غفلت نفس سیرت یوما ثمرات فی بخت بعد نیست
 و شعب الی نیریت ساله انوار با و عهد با قتال اذ الم تکتین برضا کما الحسن انقضا
 انصار و ت مورد قوه تعالی خسران دنیا و الآخرة ذلک هو الخسران بعین نهرانی الشوق
 چون حضرت امام حسین علیه السلام شد علی نبیا و علیه خلافت را خلع نموده بمکه بنیة بنی هاشم
 شریف آورد و قریب ده سال در آن بگذراند و در اوایل ششصد
 از هجرت سید المرسلین صلوات الله علیه و آله عبده با غوائی نیریت علیه السلام بوده آن
 بنیاب را خوراند و آنحضرت تا چهل روز بیاری کشیده روز پنجم به شب و ایل
 ریح الاول و بقول است و هفتم صفر سه زکوره ازین محنت سرای رحلت فرمود
 بفرود آمدن علی منزل گزید و در میانی جده خود فاطمه بنت سعد رفت اگر دیدن
 تا پنج لیون کمانت و فاته ستمه و اربعین و قیل فی خامس مع الاول ششصد
 و قیل ستمه احدی و سیم و هجده حضرت امام حسن صلوات الله علیه و آله و علیه جده
 فرمود که خبر ده که زهر خوراند آنحضرت را هرگز خبر نداد و فرمود انداخته
 نکان الذی تلک به و آله قتل لی و انه بری در فضل الشهاب است که شش ماه
 بهام را زهر داد و پنج بار کاز کرد و بار ششم کاز کرد حسین بن علی علیه السلام به با برید
 آمده گفت ای برادر اگر دانی که ترا زهر داده است من خیر دهم اگر کار تو آتش شود
 با و من کنم کانت برادر پر علی بن ابی طالب غلام نبود و مادر فاطمه زهرا
 بنود و جده محمد مصطفی نماز بنود و جده فاطمه زهرا بنود و جده فاطمه زهرا بنود

ویناید اگر خدا می عزوجل مرا به قیامت بیا مرزد تا آنکس را که مرا زبرد داده است بمن
نه بخشد و در شب نروم فی السطیور یا بن عمن سلم بن عیسی قاری الکوفه قال لما حضرت الوفاة
خرج فقال له الحسين يا اخي ما هذا الجزع انك ترد علي رسول الله وعلي علي وها هو اباک
وعلي خديجة وفاطمة وها هو اناک وعلي القاسم والطاهر وها هو اناک علي خمره وها هو اناک
فقال له الحسن يا اخي اني ادخل فی امر من امر الله لم ادخل فی مثله وادري فلما خرجت
الله لم ار مثله فظنی الصواعق وراي کان کتوبا من عینه قل هو الله احد متبشر به هو
البيته فقط واما علي بن المشيب فقال بن صدقة رواه فضل بن عيسى من اجله فما بقي الا اياما
حق مات قال بن عبد البر فی کتابه روى نيامن وجوه وان الحسن لما حضرت الوفاة قال
الحسين اخيه يا اخي ان اباک حين قبض رسول الله صلى الله عليه وآله استشف لئلا امر
ورجاء ان يكون صاحبه تصرفه الله عنه ووليها ابو بكر فلما حضرت ابا بكر الوفاة استشف
لما ايضا تصرف عنه الى عمر فلما قبض عمر جعلها شوري بن ستمه هو احد هم فلم يشك
لا تعدوه تصرف عنه الى عثمان فلما هلك عثمان بواع له ثم نوزع حتى خیر ولسيت فی طبها
فما صفاله شئ منها واني واليه ماراى ان يحج الله فنيا اهل البيت البتوة والخلافت ولا
عرفن ما استخفك سفار اهل الكوفة فاخرجوك وقد كنت تطلبيت له عايشة اذا انامت
ان ادفن فی بيتها مع رسول الله فقالت نعم واني لا ادرى لعله كان ذلك منها حيا
فاذا انامت فاطلب ذلك اليها فان طابت نفسها فادفن فی بينها واما اهل القوم
الا سمعوا اذا روت ذلك فان فعلوا فلما ترجمهم فی ذلك وادفن فی بقیع الغرقه فان

صبر و عبادت کی کامیابی کے لئے
 خدایا حضورؐ سے بغض نہ کرنا
 کہ یہ تیرا پیار ہے اور تیرا
 کبریا اور اندر بہرین سے
 جہان کی درد سے کجا و مست
 کہ لازم بنویت سے کلی تعلقات
 مادی سے امام محمد باقر علیہ السلام
 سے کفر و کین نہ کیا و غلو نہ بنین

۲۵۲

[illegible]

بعض متکلمین نے کہا ہے کہ کیا ہے
مضامین کے اوپر کیا ہے
مضامین کے اوپر کیا ہے

254

میگویند در روز غایت نایبته چون عثمان را از دفن آنجا بازداشتند حسن را میخواستند
که در بنانه عایشه دفن کنند سوگند بخدا که من امام حسن صلوات الله علی نبیا وعلیه وآله
را هرگز نخواهم گذاشت تا در روضه مبارک مدفون گردد این خبر بحضرت امام حسین^{صلوات الله}
علی نبیا وعلیه رسید حضرت با چندی زبانی فرمود که در رکاب بنیاد بودند سلاح پوشیده
برآمزد و خواهند رفت در روضه دفن نمایند مردان نیز با جماعه کثیر مستعد بخیاب
آخر ابی هریزه آمدند و گفت این علم حسبت که جگر گوشه رسول خدا را نمیگذارید که در پلوی
پر خود دفن شود والله این فرزنده رسول خداست از خدا تهر میدآن فاطمه گوش نکرد
تا بی برابی هریریه بنیاد حضرت امام حسین صلوات الله علی نبیا وعلیه آمده عرض کرد و
قسم داد و گفت برادر تو حضرت امام حسن صلوات الله علی نبیا وعلیه وصیت فرموده
بود که اگر این واقعه پیش آید جنگ کنی و مراد رفقا بر مسلمین دفن نمائی و ابی هریزه بسیار
التماح و منت کرد تا پاچا حضرت امام حسین حضرت امام حسن علیه السلام را در حثیت البقیع
پلویی حضرت فاطمه را برای صلوات الله علی نبیا وعلیه دفن کردند اما الله واما الیه العجب
و فی روايته دفن عند قبر ام ابی طالب بنت اسد یعنی شد عنها وقد اشار بعض المحققين
الی حجان هذه الرواية واما ایام حیاتش بقولی چهار دهفت سال و بروایتی سی و سه
و شش سال و چند ماه و زمان خلقتش یفت و نیم و در روایتی شش ماه و سه روز
و امام آورده اند که وفات حضرت امام حسن صلی الله علیه و آله و سلم در آخر ذی قعدة
واقع شد و بعضی در پنجاه مذکور میکنند و بعضی در سست و پنجم از سال حمل و نسیم

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

Handwritten Persian text, likely a manuscript page, featuring dense script and a large, stylized initial or decorative element at the top left.

[illegible]

[illegible][illegible]

الباب الثالث في ذكر سيد الشهداء ائمه و
الصفاء محبوب رسول الله صلى الله عليه وآله
وآله الطاهرين من جنس النعمان حشرتهم
امام حسين شهيد كربلاء علي نبينا وعليه الصلوة
والسلام ولعليه السلام

الخمس خلون من شعبان سنة اربع من الهجرة على ارجح الروايات وكان من
ولادة الحسن وعلوق فاطمة الحسين بنون ليلة وروى عن جعفر بن محمد عن ابيه قال
لم يكن بين الحسن والحسين الا علم واحد وقال بعض الرواة انه ستة اشهر ودر رابع
شعبان ريجانه رسول الله وقرعة العين تبول امام سعيد شهيد ابو عبد الله الحسين
عليه السلام مقول شد و حاله شد و بار گرفت حضرت فاطمة زهرا صلوات الله على نبينا
وعلى اجمعين شهيد كبريا بعد از ولادت امام حسن صلوات الله على نبينا و عليه

بیتاها شب بود و در آن شب بی باشد زمان را از حینش و تمامش مندا
تسبیح کرده شده است یوری حبت و بقولی روز نیشینه دوازده ماه
بهازک زمان و بی و بی آخر ریح ماول سنه ثلث از حبت و نیشینه
نما می اما همیشه بر آنست که ولادت با سعادت آنحضرت در روز نیشینه
سوم ماه شعبان از سال چهارم هجرت واقع شده و بعضی نیز میگویند که در نیشینه
کفنه و اکثر گفته اند که روز نیشینه بود و در روز سه شنبه نیز گفته اند
و شیخ موسی سبته معتبر از فضیلت صادق علیه السلام روایت کرده است که آنحضرت
آنحضرت در نهم شعبان سال چهارم و شیخ موسی در کتاب تذهیب گفته است
که ولادت آنحضرت در آخر ده ریح ماول بود و در سال میوم از هجرت
و اینها گفته شده و درست است اما قائلو اولاد این نبی صلی الله علیه و آله
و سلم فی اذن النبی اکرم فی اذن الی شری و گفته یوم سابق من و در و
و حق گفته کیشا و فی روایتی که بشین و قال بنیالمه زنی شمره و گفته حدیثی بوزن
ففته و علی الامله به جبل العقیقه و اما علیه مبارک وی فکان مشبه ابوه
و بعد صافی شده علیه آله و سلم در روایت است که مشاهیر بود از سر تا پات
به ای از تنی مخلوات الله و علی بن ابی طالب و علیه و آله تا پایی و طایفه صافی شده
علیه و آله و سلم علیه آله این هر دو گوهر در جلال و دو خیزت کمال صاحب
و با اینها جامع کمال است مسخری و عاوی کرامت مرقدی بودند اصحاب

بیتاها شب بود و در آن شب بی باشد زمان را از حینش و تمامش مندا
تسبیح کرده شده است یوری حبت و بقولی روز نیشینه دوازده ماه
بهازک زمان و بی و بی آخر ریح ماول سنه ثلث از حبت و نیشینه
نما می اما همیشه بر آنست که ولادت با سعادت آنحضرت در روز نیشینه
سوم ماه شعبان از سال چهارم هجرت واقع شده و بعضی نیز میگویند که در نیشینه
کفنه و اکثر گفته اند که روز نیشینه بود و در روز سه شنبه نیز گفته اند
و شیخ موسی سبته معتبر از فضیلت صادق علیه السلام روایت کرده است که آنحضرت
آنحضرت در نهم شعبان سال چهارم و شیخ موسی در کتاب تذهیب گفته است
که ولادت آنحضرت در آخر ده ریح ماول بود و در سال میوم از هجرت
و اینها گفته شده و درست است اما قائلو اولاد این نبی صلی الله علیه و آله
و سلم فی اذن النبی اکرم فی اذن الی شری و گفته یوم سابق من و در و
و حق گفته کیشا و فی روایتی که بشین و قال بنیالمه زنی شمره و گفته حدیثی بوزن
ففته و علی الامله به جبل العقیقه و اما علیه مبارک وی فکان مشبه ابوه
و بعد صافی شده علیه آله و سلم در روایت است که مشاهیر بود از سر تا پات
به ای از تنی مخلوات الله و علی بن ابی طالب و علیه و آله تا پایی و طایفه صافی شده
علیه و آله و سلم علیه آله این هر دو گوهر در جلال و دو خیزت کمال صاحب
و با اینها جامع کمال است مسخری و عاوی کرامت مرقدی بودند اصحاب

بیتاها شب بود و در آن شب بی باشد زمان را از حینش و تمامش مندا
تسبیح کرده شده است یوری حبت و بقولی روز نیشینه دوازده ماه
بهازک زمان و بی و بی آخر ریح ماول سنه ثلث از حبت و نیشینه
نما می اما همیشه بر آنست که ولادت با سعادت آنحضرت در روز نیشینه
سوم ماه شعبان از سال چهارم هجرت واقع شده و بعضی نیز میگویند که در نیشینه
کفنه و اکثر گفته اند که روز نیشینه بود و در روز سه شنبه نیز گفته اند
و شیخ موسی سبته معتبر از فضیلت صادق علیه السلام روایت کرده است که آنحضرت
آنحضرت در نهم شعبان سال چهارم و شیخ موسی در کتاب تذهیب گفته است
که ولادت آنحضرت در آخر ده ریح ماول بود و در سال میوم از هجرت
و اینها گفته شده و درست است اما قائلو اولاد این نبی صلی الله علیه و آله
و سلم فی اذن النبی اکرم فی اذن الی شری و گفته یوم سابق من و در و
و حق گفته کیشا و فی روایتی که بشین و قال بنیالمه زنی شمره و گفته حدیثی بوزن
ففته و علی الامله به جبل العقیقه و اما علیه مبارک وی فکان مشبه ابوه
و بعد صافی شده علیه آله و سلم در روایت است که مشاهیر بود از سر تا پات
به ای از تنی مخلوات الله و علی بن ابی طالب و علیه و آله تا پایی و طایفه صافی شده
علیه و آله و سلم علیه آله این هر دو گوهر در جلال و دو خیزت کمال صاحب
و با اینها جامع کمال است مسخری و عاوی کرامت مرقدی بودند اصحاب

نه درین است و حسن قلم نیز جانش
 آن فاضل را که می توانی در
 آن روز و شب زعمبانی از این
 ز دست هر یک از این شیوه

بیمارستان هم فرستادند که این را از میان
ان کلماتی که در این کتاب است
که نوشته زهر قتل است که قتل
نیکو است و در این کتاب است که

[illegible]

فصل در بیان فضائل و مناقب امامت علی مرتضی علیه السلام

ذات بابر کاشن در اوصاف جمیله عظیم المنقب بود و شجاعت و تقاوت
و فصاحت و بناخت و علم و عمل و زبرد و در هر یک در شش که بر رتبه خود آمد
کان عالمای عالم بداند و از او آوازه شنیدیم لطیف استجای و صفا
الکمال الشریفه بود و ایام و انبیه و از او نگین است که رسوخند صلی نشاء
و آنکه او را در آن نبدی نشاء و میفرمود فی آیتها بار خدایا من و ...

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
والحمد لله رب العالمين

٢٩

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
والحمد لله رب العالمين

او کما یومئذ یقولون اننا کنا
 عندهم فاعلم انهم کما یقولون
 انهم کنا عندهم فاعلم انهم کما یقولون
 انهم کنا عندهم فاعلم انهم کما یقولون

اشتیاق عین را در مستی که نشیتد فرزند دختر رسول خدا را که در حق و سب
رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده بود که ایشان دو کف خورشید را بین اندازد دنیا

15

البسان تقسیم مسجد می کنند
آن میاز است این حقیقت عزان
مسجدگان اندرون اولیا است

و چنانکه اهل دل جدت گفت
نیست سبب جز درون سروان
سبب دهگاه بسلامت آنجا خدایان

و از آنجمله آنست که در دست آن حضرت این برده و مهر پیر محمد
و طهاره را بران خود نشانده و فرمود که این دست پیران من اند و
پسران دختر من اند و من دوست دارم این برده و را پس
تو دوست دارای خدا ایشان را و دوست درستی را که
دوست دارد این برده و را علی سامته بن زید قال عرقه البنی
صلی الله علیه و آله ذات لیلته فی بعض المحاجه فخرج البنی
صلی الله علیه و آله و هو مشتمل علی شیء لا ادری ما هو فلما فرغت
من حاجتی قلت ما هذا الذی انت مستعمل علیه فکشفه فادخله
و الحسین علی در کیه فتقال نهان ایضا می و ابنا سبیه الحسین
حاجا تا حجاب و احب من بحیار و ادا ترندی و از آنجمله آنست
که شمس سوال کرد که ام از اهل بیت نزد تو محبوب تر است

[illegible]

قال قال رسول الله حسين بنى وانا من سيدى احب الله من احب سيدنا حسين
 سبطا من الناس باطرواه الترمذى وازاخره انت كه در صورت ظاهرى
 و حسن و جمال شبيهه پيغمبر بود چنانچه در فضل و كمال انبى مانند رسولند
 است الله عليه وآله بود عن على صلوات الله على نبينا و آله قال الحسن اشبه
 رسول الله ما بين الصدر الى الرأس و الحسين اشبه النبى على الله عليه وآله باكان
 اسفل من ذلك رواه الترمذى و عن انس قال فى عبيد الله بن زياد براس الحسين
 فجعلت تطب نجعل منك و قال فى حسنه ثقبيا قال انس نقلت و انما كان شبيهه
 برسول الله صلى الله عليه وآله و كان مضموبا بالوسمته رواه البخارى و فى الترمذى
 بزيادة نه اللفظ نجعل يضرب يقضب فى الله و يقول ما ريت مثل هذا حسنا
 و از اخره انت كه رسول خدا صلى الله عليه وآله نماز ميخواند و حسين با نرى
 ميگردند و بر پشت و برگردن و مى سوار ميشدند و رسول خدا صلى الله عليه وآله
 در نماز مشغول مى ماند و در ادای اركان درنگ مى فرمودند تا ايشان خود
 فرود مى آمدند و از اخره انت كه اگر رسول خدا صلى الله عليه وآله و سلم در نمازى بود
 و بر كعبه ميرفت و امام حسين صلوات الله عليه مى آمد خود ميان هر دو پاى
 خود را مى كشاد تا حضرت امام حسين صلوات الله على نبينا و آله ز يك جانب ميان
 پاهاى او در مى آمد و از جانب ديگر بر مى آمد اخراج ابن سعد عن عبد الله بن
 التمرى قال شبه الناس بالنبي صلى الله عليه وآله و احبهم اليه الحسين بن على عليه السلام

شرف فرمایا کہ اگر میرا رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 وراثت منگوائی تا کہ اللہ تعالیٰ میں سے میرا حصہ
 دے دے تو میں اس کو قبول کرنا پسند کرتا ہوں
 اے ابوبکر! میں نے تو اس کو قبول کر لیا ہے
 میں نے تو اس کو قبول کر لیا ہے

اور مسکوئیہ
ان کے رسول خدا
کا کہ وہ دن میں پندرہ بار نماز کرتے تھے
اور چار سو سال تک یہی امت مسلمہ کی رویت رہی ہے
اور قطع کر دینی امت مسلمہ کی رویت ہے
کہ سوائیکے جو سوائیکے اس وقت میری
بین کچھ سوائیکے اور اس وقت میری
ضعیف ہوئی اور اس وقت میری
کوتاہ ہوئی اور اس سے

[illegible][illegible]

و جد ه چون جد ه ایشان خدیجه الکبری پس ترا با ایشان چه نسبت است عن عثمان بن
 انه قال لما فتح الله تعالى المدائن على اصحاب رسول الله في ايام عمر فارما بالانقطاع
 فبسطت في مسجد رسول الله و امرنا بالاموال فافرغت عليها ثم جمع اصحاب رسول الله
 صلى الله عليه وآله فاول من بدر اليه الحسن بن علي فقال يا امير المؤمنين اعطني حقي
 مما فتح الله تعالى على المسلمين فقال بالحب و الكرامات فارمله بالف درهم ثم انصرف
 فبدر اليه الحسين بن علي فقال يا امير المؤمنين اعطني حقي مما فتح الله تعالى على المسلمين فقال
 بالرحب و الكرامات فارمله بالف درهم ثم انصرف فبدر اليه بنو عبد الله بن جهم
 فقال يا امير المؤمنين اعطني حقي مما فتح الله تعالى على المسلمين فقال بالرحب و الكرامات فارمله
 بخمسمائة و راجع فقال يا امير المؤمنين انما رجل مثي كنت اضرب بالسيف بين يدي
 رسول الله و الحسن بن علي بن ابي طالب سلك المدينة فطعموا الفداء و تطيعني
 خمس مائة درهم فقال ذهب فاتياني باب كائما وجدته كجدها و عم كعمها و قال
 كخالها و خالته كخالها فانك لا اتي بي اما ابوها فاعلى المرقض اما الفاطمة الزهراء
 و جد ه محمد بن مصطفى و جد ه محمد بن خديجه الكبرى و عمها جعفر بن ابي طالب عمها ام بان
 بنت ابي طالب و خالها ابراهيم بن رسول الله و خالته رقية و ام كلثوم بنتا
 رسول الله و از آنجمله است كه است و پنج حج پياوه گذارده قال بن طلحة حج
 خمساً و عشرين حجة ماشياً و از آنجمله است كه و طرقت از و رموز بسیار
 و معاملات بیشمار می رند فرمود شفق الاخوان عليك و نيك شفيق ترين

و جد ه چون جد ه ایشان خدیجه الکبری پس ترا با ایشان چه نسبت است عن عثمان بن
 انه قال لما فتح الله تعالى المدائن على اصحاب رسول الله في ايام عمر فارما بالانقطاع
 فبسطت في مسجد رسول الله و امرنا بالاموال فافرغت عليها ثم جمع اصحاب رسول الله
 صلى الله عليه وآله فاول من بدر اليه الحسن بن علي فقال يا امير المؤمنين اعطني حقي
 مما فتح الله تعالى على المسلمين فقال بالحب و الكرامات فارمله بالف درهم ثم انصرف
 فبدر اليه الحسين بن علي فقال يا امير المؤمنين اعطني حقي مما فتح الله تعالى على المسلمين فقال
 بالرحب و الكرامات فارمله بالف درهم ثم انصرف فبدر اليه بنو عبد الله بن جهم
 فقال يا امير المؤمنين اعطني حقي مما فتح الله تعالى على المسلمين فقال بالرحب و الكرامات فارمله
 بخمسمائة و راجع فقال يا امير المؤمنين انما رجل مثي كنت اضرب بالسيف بين يدي
 رسول الله و الحسن بن علي بن ابي طالب سلك المدينة فطعموا الفداء و تطيعني
 خمس مائة درهم فقال ذهب فاتياني باب كائما وجدته كجدها و عم كعمها و قال
 كخالها و خالته كخالها فانك لا اتي بي اما ابوها فاعلى المرقض اما الفاطمة الزهراء
 و جد ه محمد بن مصطفى و جد ه محمد بن خديجه الكبرى و عمها جعفر بن ابي طالب عمها ام بان
 بنت ابي طالب و خالها ابراهيم بن رسول الله و خالته رقية و ام كلثوم بنتا
 رسول الله و از آنجمله است كه است و پنج حج پياوه گذارده قال بن طلحة حج
 خمساً و عشرين حجة ماشياً و از آنجمله است كه و طرقت از و رموز بسیار
 و معاملات بیشمار می رند فرمود شفق الاخوان عليك و نيك شفيق ترين

این مکتوب از طرف حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام به حضرت امام حسین علیه السلام نوشته شده است و در آن به بیان فضیلت و مقام امام حسین علیه السلام پرداخته شده است.

برادران بر تو دین است زیرا که نجات مردان در متابعت دین بود و پاکش
در مخالفت آن پس مرد مندر مندر آنست که بجز راه متابعت دین نرود و شوق
آن بر خود فراند اشعار

شریعت را مقدم دار اکنون	کسی کو در شرعیت و اثنی عشر
شرعیست از مذهب نیست برون	حقیقت راه بروی خود آید

و از آنجا که این اناس وجود ایشان بود روزی مردی نزد وی آمد
و گفت ای پسر رسول خدا صلی الله علیه و آله من مردی درویشم و طفل دارم
مرا از توقوت اشب می باید امام حسین صلیوات الله علیه و آله گفت بشین
که ما از زنی در راه است و می رند بسیر بر نیاید که پنج صره دنیا ریا و روزگار نزد
معاویه در هر صره هزار دینار بود حضرت امام حسین صلیوات الله علیه اشاره بان
درویش کرد که بگیر و آن پنج صره باو بخشید و از و خدخواست که این اندک بهاس
انتظار بسیار می کشیدی نتواند شد و اگر من استمعی حقیق را راست ترا چندین مرتبه
انتظار فرمودی و ایضا در دار که از اهل بلائیم و از همه راحت دنیا باز مانده ایم
و مراد باین خود کرد که ده زندگانی برادر دیگران باید کرد و از آنجمله آنست که روزی
معاویه بیکه مفضل آمد و بخدمت حضرت امام حسین علیه السلام مال خنجر و پارچه و لباس
نفس و کثیر فرستاد آنحضرت آنرا قبول نه نمود و روزی آن معاویه لما
قدم مکتبه و صله بال کثیر و ثبات و افره و کسوات و نفیته نزد او بجمیع و لم تقبله و از آنجمله

این مکتوب از طرف حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام به حضرت امام حسین علیه السلام نوشته شده است و در آن به بیان فضیلت و مقام امام حسین علیه السلام پرداخته شده است.

این مکتوب از طرف حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام به حضرت امام حسین علیه السلام نوشته شده است و در آن به بیان فضیلت و مقام امام حسین علیه السلام پرداخته شده است.

[illegible]

و بر منبر چو ران خود عمر بن الخطاب را در آن روز گفت و مطلق نمود و گفت
که پدر این مرا بمنبر نمود و بجا نیت علی مرتضی عوالت الله علی نبیا و علیه تسلیه کرد
علی مرتضی علیه السلام فرمود که هرگز کسی را بمنبر نرسانید و بلکه از خود این سخن گفت
و در روایتی آمده که حضرت علی مرتضی فرمود که زجر کنم این طفل را بمنبر بنام خطاب
مانع آمد و گفت رست گفته است بمنبر چو پدر او است اخرج ابن عباس که عمر بن ابی
التیمری قال کان عمر بن الخطاب یخطب علی المنبر فقام الیه الحسین بن علی فقال نزل عن
منبر الی وجدی فقال عمر منبر ابیک له منبر الی من امرک لهذا فقام علی و قال ما امره
بمذا هذا الا وجبیک فاعذ فقال لا توجع این سخن نقد صدق منبر ابیه اسناد صحیح
هذا فی تاریخ السیوطی و از ائمه الخفاف و الصواعق و فی الریاض عن الحسین بن علی بن ابی طالب
قال اتیت علی عمر بن الخطاب و هو علی المنبر فصعدت الیه و قلت له نزل عن منبر الی و اذن
الی منبر ابیک فقال عمر لم یکن الی منبر و اخذ الی فاجلسنی معه فجعلت اقلب عما بید من فلما
نزل انطلق الی الی منبر له فقال لی من عملک فقلت و الله ما علمنی احد فقال یا بنی لو علمت
فما نزلت الی منبر له انت که روزی بر در عمر بن الخطاب آمد و دید که پیشتر عید الله بن
عمر سقیدان خواست و اجازت نیافت اما هم سید جملوات الله علی نبیا و علیه تسلیه اجازت
نه تسلید و باز گشت و گفت هرگاه با بن عمر اجازت نشد مرا چگونه اجازت خواهد داد
این خبر به عمر بن الخطاب رسید فرمود آید بشما که ام کسان است که بدولت شما نشود
و بر سر ما موهبا توجه شما رسته فی الریاض عن عید بن حسین قال انا الحسن بن حسین بن ابی طالب

و حقیقتی رسُول خود صلی الله علیه و آله را بان آگاهی داری تا بمخاطب مبارکش از
تصور وقوع این واقعه بایله طائی بر و آب از دیده روان ساخت و به زجاج
مطهرات و صوابه کرام از ان خبر داد از آنجمله آنست که خبر داد بشهادت حضرت
ابا حمزه صلوات الله علی نبی از علیه الطیف یعنی بموضع کربلا و نشان داد که خواست
در آنجا بقیع یعنی سگی که در اندام او سفید می باشد فی کتاب حیوة الحیوان
نقل عن بحیة المجلد و انس الجالس فی قیل الجعفر الصادق صلوات الله علی نبینا
و علیه و هو احد الایة اثنا عشر کم یا خیر الروایة قال خمین سفته لان البنی را می گان

ادوات کے ہوتے اور عامل اور انتظام امور خلافت
امضات شدہ چالیس ہجری میں
اسے خلافت اہل بیت علیہم السلام
اور چند روز کے واسطے اختیار
اہل محل و عقد اور اہل کونسل کے
اور بعض دوا میں ہندوستان
علاقہ

و در کنار ام الفضل و در خفا پیغمبر رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده بود و در روزی
 حضرت امام حسین علیه السلام را ام الفضل نزد جناب رسول خدا برد و آن حضرت صلی الله
 علیه و آله سید الشهدا را دیده و از دیده با بر خیت و بکریست. و گفت ای عیسی کرد
 یا رسول الله مادر و پدر من نه ام تو با چه چیز سبب شد ترا که گریه میکنی آن حضرت
 فرمود که جبرئیل مد و مرا خبر داد که امت تو این فرزند بگریه تر از خوابن گشت
 یقین کنم این را که این فضل و کرامت دارد و نزد من محبوب ترین مردم است
 هست من خوابند گشت جبرئیل گفت بل و داد مرا خاکی سینه از مشقه و می
 و از آن جمله آنست که احمد بن محمد در سند خود آورده که فرشته که مکمل بر باران
 است آمده خبر این و تمام آن را بر رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده و سنانید
 و اخرج الامام احمد بن محمد بن حنبل و ابی اسحاق بن ابراهیم بن ابراهیم بن ابراهیم
 رسول الله قال نه فرمود که گوی شما بنیاد لایر قل علینا جبرئیل بن جبرائیل
 لیرقل تمنعه فوشب و قال یقعد علی ظهری صلی الله علیه و آله و سلم و نکیه و علی
 عاتقه فقال لعلک البیة و انی غم قال ان اتک ستقبله و ان شئت اریک المکان
 الذی تقیل فی حضرت یسیر فاما الطائفة محمد ارفا فند تمام سلمة فی حمار یا فستیر نمانه
 آثار و رة فاذا ابطین فند و است و ما زور جذب القلوب از امیر المومنین
 علی بن ابی طالب صلوات الله علیه و آله روایت کرده اند که روزی
 آن حضرت بخانه آمد و می رانی حضرت متیاسا تمام و ام امین برای ما شیر

و در کنار ام الفضل و در خفا پیغمبر رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده بود و در روزی
 حضرت امام حسین علیه السلام را ام الفضل نزد جناب رسول خدا برد و آن حضرت صلی الله
 علیه و آله سید الشهدا را دیده و از دیده با بر خیت و بکریست. و گفت ای عیسی کرد
 یا رسول الله مادر و پدر من نه ام تو با چه چیز سبب شد ترا که گریه میکنی آن حضرت
 فرمود که جبرئیل مد و مرا خبر داد که امت تو این فرزند بگریه تر از خوابن گشت
 یقین کنم این را که این فضل و کرامت دارد و نزد من محبوب ترین مردم است
 هست من خوابند گشت جبرئیل گفت بل و داد مرا خاکی سینه از مشقه و می
 و از آن جمله آنست که احمد بن محمد در سند خود آورده که فرشته که مکمل بر باران
 است آمده خبر این و تمام آن را بر رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده و سنانید
 و اخرج الامام احمد بن محمد بن حنبل و ابی اسحاق بن ابراهیم بن ابراهیم بن ابراهیم بن ابراهیم
 رسول الله قال نه فرمود که گوی شما بنیاد لایر قل علینا جبرئیل بن جبرائیل
 لیرقل تمنعه فوشب و قال یقعد علی ظهری صلی الله علیه و آله و سلم و نکیه و علی
 عاتقه فقال لعلک البیة و انی غم قال ان اتک ستقبله و ان شئت اریک المکان
 الذی تقیل فی حضرت یسیر فاما الطائفة محمد ارفا فند تمام سلمة فی حمار یا فستیر نمانه
 آثار و رة فاذا ابطین فند و است و ما زور جذب القلوب از امیر المومنین
 علی بن ابی طالب صلوات الله علیه و آله روایت کرده اند که روزی
 آن حضرت بخانه آمد و می رانی حضرت متیاسا تمام و ام امین برای ما شیر

و در کنار ام الفضل و در خفا پیغمبر رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده بود و در روزی
 حضرت امام حسین علیه السلام را ام الفضل نزد جناب رسول خدا برد و آن حضرت صلی الله
 علیه و آله سید الشهدا را دیده و از دیده با بر خیت و بکریست. و گفت ای عیسی کرد
 یا رسول الله مادر و پدر من نه ام تو با چه چیز سبب شد ترا که گریه میکنی آن حضرت
 فرمود که جبرئیل مد و مرا خبر داد که امت تو این فرزند بگریه تر از خوابن گشت
 یقین کنم این را که این فضل و کرامت دارد و نزد من محبوب ترین مردم است
 هست من خوابند گشت جبرئیل گفت بل و داد مرا خاکی سینه از مشقه و می
 و از آن جمله آنست که احمد بن محمد در سند خود آورده که فرشته که مکمل بر باران
 است آمده خبر این و تمام آن را بر رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده و سنانید
 و اخرج الامام احمد بن محمد بن حنبل و ابی اسحاق بن ابراهیم بن ابراهیم بن ابراهیم بن ابراهیم
 رسول الله قال نه فرمود که گوی شما بنیاد لایر قل علینا جبرئیل بن جبرائیل
 لیرقل تمنعه فوشب و قال یقعد علی ظهری صلی الله علیه و آله و سلم و نکیه و علی
 عاتقه فقال لعلک البیة و انی غم قال ان اتک ستقبله و ان شئت اریک المکان
 الذی تقیل فی حضرت یسیر فاما الطائفة محمد ارفا فند تمام سلمة فی حمار یا فستیر نمانه
 آثار و رة فاذا ابطین فند و است و ما زور جذب القلوب از امیر المومنین
 علی بن ابی طالب صلوات الله علیه و آله روایت کرده اند که روزی
 آن حضرت بخانه آمد و می رانی حضرت متیاسا تمام و ام امین برای ما شیر

بر آنکه چون حضرت امام حسن صلوات الله علی نبیا وعلیه وقات یافت معاویه را
پسر خود نیز بدید پدید را و لیعهد نماید و سلطنت و ملک حواله وی کند پس مشورت
کرد درین امر با اهل شام همه قبول کردند و بیعت بایزید نمودند و آمد بر اُس
جج از دمشق و بدمیه رفت و از اهل حریم طلب بیعت کرد و ایشان قبول نکردند
پس تهدید کرد و ترسانید ایشان را و اچار ایشان هم بیعت کردند مگر چهار کس حضرت
امام حسین و عبد الرحمن بن ابی بکر و عبد الله بن زبیر و عبد الله بن عمر پس تعظیم و
اعزاز ایشان بسیار کرد و بحسن سلوک و ارسال تحائف پیشان قبول نکردند و میگویند
که بجز حضرت امام حسین علیه السلام تکلیف بیعت نداد و تا زنده بود در خیمه است این معنی
نکرد و هرگاه دانست معاویه که عبد الرحمن بن ابی بکر و عبد الله بن زبیر و عبد الله
بن عمر هرگز بیعت قبول نمیکنند ایشان را در خلوت طلبید بطمع با موال کشیده
داد عبد الرحمن بن ابی بکر گفت اختیار کن فعل رسول خدا صلی الله علیه و آله را یا فعل
ابو بکر را و یا فعل عمر را رسول خدا که انتقال فرمود مردمان را بطور خود گذاشت
و کسی از خلیفه بر آنها نداشت پس قسم کردند بسوئی فعل مردی که ابو بکر بود بعد از
ابو بکر و قات یافت و دالی ساخت پسر خود را و نه یکی از برادران خود را پس

علی السلام مدینه منوره را و متوجه شدن و بسو
 و از آنجا باز بجانربغ فیه روان شدن باز در کربلا فرود آمدن
 بدانکه چون حضرت امام حسن صلوات الله علی نبیا وعلیه وقات یافت معاویه را
 پسر خود نیز بدید پید را و لیعهد نماید و سلطنت و ملک حواله وی کند پس مشورت
 کرد درین امر با اهل شام همه قبول کردند و بیعت بایزید نمودند و آمد بر ائمه
 حج از دمشق و بدمیه رفت و از اهل حریم طلب بیعت کرد ایشان قبول نکردند
 پس تهدید کرد و ترسانید ایشان را ناچار ایشان هم بیعت کردند مگر چهار کس حضرت
 امام حسین و عبدالرحمن بن ابی بکر و عبداللہ بن زبیر و عبداللہ بن عمر پس تعظیم و
 اعزاز ایشان بسیار کرد و بحسن سلوک و ارسال تحائف پیش قبول نکردند و میگویند
 کہ حضرت امام حسین علیہ السلام تکلیف بیعت نداد و تا زنده بود در خیمت این معنی
 نکرد و هرگاه داشت معاویه کہ عبدالرحمن بن ابی بکر و عبداللہ بن زبیر و عبداللہ
 بن عمر هرگز بیعت قبول نمیکنند ایشان را در خلوت طلبید بطبع اموال کشید
 و او عبدالرحمن بن ابی بکر گفت اختیار کن فعل رسول خدا صلی الله علیه و آله را یا غسل
 ابو بکر را و یا فعل عمر را رسول خدا که انتقال فرمود مردمان را بطور خود گذاشت
 و کسی را خلیفه بر آنها نداشت پس قصد کردند بسوی فضل مردی کہ ابو بکر بود بعد از
 ابو بکر وفات یافت و دالی ساخت پسر خود را و نه یکی از برادران خود را پس

در این کتاب از حدیثی است که در آن آمده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که هر کس با من بیعت کند...

مردمان بتقریر خود عمر بن الخطاب را افضل یافتند و غایب ما ختمه و اما عمر بن الخطاب نظر کرد و قابل خلافت شش کس را یافت میان ایشان شد رسی گذاشت پس اختیار کردند مردمان کی را از ان شش تن نیز کی ازین طریق اختیار کردند پس خاموش شد معاویه بعد از ان گفت که فردا بر من بیعت خواهد نمود معاویه بر منبر برآمد و شجاعت و غیره اوصاف و احوال سپرد و بیان کرد و گفت که این همه بیعت نمودند با او بعد از ان گفت که این همه بیعت کردند و اشاره بجانب عبد الرحمن بن ابوبکر و عبد الله بن الزبیر و غیره ایشان کرد و آنوقت ایشان طاقت نیافتند که دم نزنند ساکت ماندند پس اهل حجاز این مقاله شنیده بیعت نمودند و هرگاه که مجلس بر شکست این کسین ایستادند و گفتند که ما هرگز بیعت نکردیم مردمان با او نکردند و در همین شب معاویه بشام رفت و بود این معامله در سنه پنجاه و دو و هذامانی مفتاح النجافی ثابت بالسنه و غیره ان فی سنته خمسين دعا معاویه اهل الشام الی البیعه بولایت العهد من بعد لانه یزید یعوه و هو اول من عهد بالخلافه لانه و اول من عهد بها فی صحته ثم انه کتب الی مردان بالمدینه ان یأخذ البیعه له فخطب مردان فقال ان امیر المومنین امی ان یتخلف علیکم ولده یزید علی سنته ابی بکر و عمر فقام عبد الرحمن بن ابی بکر ان لصدیق فقال سنته کسری و قیسران ابابکر و عمر لم یجیبا فی اولادهما ولا فی احد من اهل بیتنا ثم حج معاویه سنه احدى و خمسين و اخذ البیعه لانه فبعث

در این کتاب از حدیثی است که در آن آمده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که هر کس با من بیعت کند...

در این کتاب از حدیثی است که در آن آمده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که هر کس با من بیعت کند...

در این کتاب از حدیثی است که در آن آمده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که هر کس با من بیعت کند...

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

معاوية بن ابي سفيان بن امية بن عبد مناف بن قصي بن كلاب بن مرة بن كعب بن لؤي بن غالب بن فهر بن مالك بن النضر بن كنانة بن خزيمة بن مدركة بن إلياس بن مضر بن نضير بن معد بن عدنان

معاوية فلقى بالشام وعنه ابن المنكر قال ابن عمر متى لوي يزدان كان خيرا من اذنان بلال وصبر
ومات معاوية في رجب سنة ستين ودر بعضى روايات آمده كه ابى صعفة و مجلس
معاوية حاضر بود كه شوره بيعت يزد يلد يلد مكر و همه حضا را بن مجلس بن كردند و
ابى صعفة خاموش بود كه معاوية گفت چرا سخن نميگوئي گفت اگر دروغ ميگويم
از خدا مي ترسم و اگر راست گويم از تو مي ترسم گويم مشكل و گرنگويم مشكل و عن ابى
عثمان السدي قال قال مروان بن الحكم اباع الناس ليزيد سنة ابى بكر و عمر فقال
عبد الرحمن بن ابى بكر انما ليست سنة ابى بكر و عمر و لكن سنة هر قل و قبصر فقال مروان
هذا الذي انزلت فيه والذي قال لوالديه ان كمالا لآية قصعت ذلك عايشة فقال انما
تنزل في عبد الرحمن ولكن نزل في ابى بكر و للقطع كل خلاف همين هماز مشا بنهم و روى
عن اسماء بنت ابى بكر عن ابى بكر الصديق عن ابن عمر ان النبي قال رايته و له الحكم بن العاص
على المنابر كانهم القروة و انزل شدني ذلك و اجعلنا المر و باللسي ريناك ما فتنة اقباس
و الشجرة الملعونة - الحكم و ولده اخرج البخاري عن يوسف بن مايك قال كان مروان
على الحج زهرا ملة معاوية بن ابى سفيان فخطب فقبل يذكر يزيد بن معاوية كل اباع له بعد
ابيه فقال عبد الرحمن بن ابى بكر شيئا فقال خذوه فدخل ميت عايشة فلم يقدر عليه
فقال مروان هذا الذي نزل فيه والذي قال لوالديه ان كمالا لآية قصعت عايشة من
الحج باب نزل شد شيئا فينا من القرآن الا ان الله انزل عذري و اخرج عبید
بن حميد و صححه ابن مردويه عن محمد بن زياد و قال لما معاوية لانه قال سنة ابى بكر و عمر

معاوية بن ابي سفيان بن امية بن عبد مناف بن قصي بن كلاب بن مرة بن كعب بن لؤي بن غالب بن فهر بن مالك بن النضر بن كنانة بن خزيمة بن مدركة بن إلياس بن مضر بن نضير بن معد بن عدنان

معاوية بن ابي سفيان بن امية بن عبد مناف بن قصي بن كلاب بن مرة بن كعب بن لؤي بن غالب بن فهر بن مالك بن النضر بن كنانة بن خزيمة بن مدركة بن إلياس بن مضر بن نضير بن معد بن عدنان

معاوية بن ابي سفيان بن امية بن عبد مناف بن قصي بن كلاب بن مرة بن كعب بن لؤي بن غالب بن فهر بن مالك بن النضر بن كنانة بن خزيمة بن مدركة بن إلياس بن مضر بن نضير بن معد بن عدنان

فقال عبد الرحمن سنة برقل وقية فقال مروان هذا الذي نزل فيه الذي قال لوالده
 انت لكما انما يبلغ ذكك يشته فقال كذب مروان والله ما فيه ولو شئت ان سمى
 الذي نزلت فيه سميت ولكن رسول الله لعن ابا مروان ومروان في حيلة فلمروان
 حصص من امة امية واخرج الى عاتم عن عبد الله قال في الى المسجد من خطيب مروان
 فقال ان معاوية وشه والله في يدي اسنانا من شغلته واستغلت ابو بكر فقال
 عبد الرحمن بن ابي بكر ان ابا بكر باجلا في احد من لده ولا احد من اهل بيته ولا جعلها
 معاوية الا رحمة وكرامة لوالده فقال مروان انت الذي قال لوالده ان لكما
 فقال عبد الرحمن انت ابن ابي لعن اباك رسول الله وسعته عايشة فقال يا مروان
 انت القائل يا عبد الرحمن كذا وكذا ولكن نزل في فلان بن فلان هذا في المنشور غيره
 واخرج ابو علي الحاكم عن ابي هريرة ان النبي صلى الله عليه وآله وسلم قال رايت
 في النوم نبي الحكم بن مروان على منبري كما ترون القروة فارأي النبي صلى الله عليه وآله وسلم صاحبا
 مستجما حتى قفي ولى ما شئت سنة فاجلس البصري فسد امر الناس من ثمان عمرو بن
 العاص بن مزارع على مويده رفع المصاحف فقلت وقال بن القرى تكلم الخوارج واليزال
 هذا الحكم الى يوم القياسه والمغير بن شبة فانه كان عامل معاوية على الكوفة فكتب
 اليه معاوية اذا قرأت كتابي فاقبل عزونا فاطاعة فلما ورد عليه قال ابطاك
 قال امر كنت اوطية قال هو قال البية من بعدك قال فعلت قال نعم قال ارجع
 الى عملك خراج قال له اسلموا وراك وضعك جبل معاوية في غوغية ليزال فيه الى يوم القياسه

هذا الذي نزل فيه الذي قال لوالده
 انت لكما انما يبلغ ذكك يشته فقال كذب مروان والله ما فيه ولو شئت ان سمى
 الذي نزلت فيه سميت ولكن رسول الله لعن ابا مروان ومروان في حيلة فلمروان
 حصص من امة امية واخرج الى عاتم عن عبد الله قال في الى المسجد من خطيب مروان
 فقال ان معاوية وشه والله في يدي اسنانا من شغلته واستغلت ابو بكر فقال
 عبد الرحمن بن ابي بكر ان ابا بكر باجلا في احد من لده ولا احد من اهل بيته ولا جعلها
 معاوية الا رحمة وكرامة لوالده فقال مروان انت الذي قال لوالده ان لكما
 فقال عبد الرحمن انت ابن ابي لعن اباك رسول الله وسعته عايشة فقال يا مروان
 انت القائل يا عبد الرحمن كذا وكذا ولكن نزل في فلان بن فلان هذا في المنشور غيره
 واخرج ابو علي الحاكم عن ابي هريرة ان النبي صلى الله عليه وآله وسلم قال رايت
 في النوم نبي الحكم بن مروان على منبري كما ترون القروة فارأي النبي صلى الله عليه وآله وسلم صاحبا
 مستجما حتى قفي ولى ما شئت سنة فاجلس البصري فسد امر الناس من ثمان عمرو بن
 العاص بن مزارع على مويده رفع المصاحف فقلت وقال بن القرى تكلم الخوارج واليزال
 هذا الحكم الى يوم القياسه والمغير بن شبة فانه كان عامل معاوية على الكوفة فكتب
 اليه معاوية اذا قرأت كتابي فاقبل عزونا فاطاعة فلما ورد عليه قال ابطاك
 قال امر كنت اوطية قال هو قال البية من بعدك قال فعلت قال نعم قال ارجع
 الى عملك خراج قال له اسلموا وراك وضعك جبل معاوية في غوغية ليزال فيه الى يوم القياسه

هذا الذي نزل فيه الذي قال لوالده
 انت لكما انما يبلغ ذكك يشته فقال كذب مروان والله ما فيه ولو شئت ان سمى
 الذي نزلت فيه سميت ولكن رسول الله لعن ابا مروان ومروان في حيلة فلمروان
 حصص من امة امية واخرج الى عاتم عن عبد الله قال في الى المسجد من خطيب مروان
 فقال ان معاوية وشه والله في يدي اسنانا من شغلته واستغلت ابو بكر فقال
 عبد الرحمن بن ابي بكر ان ابا بكر باجلا في احد من لده ولا احد من اهل بيته ولا جعلها
 معاوية الا رحمة وكرامة لوالده فقال مروان انت الذي قال لوالده ان لكما
 فقال عبد الرحمن انت ابن ابي لعن اباك رسول الله وسعته عايشة فقال يا مروان
 انت القائل يا عبد الرحمن كذا وكذا ولكن نزل في فلان بن فلان هذا في المنشور غيره
 واخرج ابو علي الحاكم عن ابي هريرة ان النبي صلى الله عليه وآله وسلم قال رايت
 في النوم نبي الحكم بن مروان على منبري كما ترون القروة فارأي النبي صلى الله عليه وآله وسلم صاحبا
 مستجما حتى قفي ولى ما شئت سنة فاجلس البصري فسد امر الناس من ثمان عمرو بن
 العاص بن مزارع على مويده رفع المصاحف فقلت وقال بن القرى تكلم الخوارج واليزال
 هذا الحكم الى يوم القياسه والمغير بن شبة فانه كان عامل معاوية على الكوفة فكتب
 اليه معاوية اذا قرأت كتابي فاقبل عزونا فاطاعة فلما ورد عليه قال ابطاك
 قال امر كنت اوطية قال هو قال البية من بعدك قال فعلت قال نعم قال ارجع
 الى عملك خراج قال له اسلموا وراك وضعك جبل معاوية في غوغية ليزال فيه الى يوم القياسه

مسيرة الفرزدق فقال بين لي خير الناس فقال الرجل على الخير سققت يا ابن رسول الله
صلى الله عليه وآله قلوب الناس معك سيوفهم معه بنى امية والقصاص ينزل من السماء واليه
يفعل انشا وسار الحسين وبوغير غلام باجرى مسلم حتى كان على ثلاثين من القادسية تلقاه
الحسين بن زيد التميمي قال له ارجع فما ترك لك خلفي خيرا ترجوه واخبره بالخبر وقدم ابن زياد
وسمعه اده نعم بالرجوع فقال له اني مسلم والله لا يرجع انصب نبالا او تقتل فقالوا بالخبر
في الحياة بعدكم ثم سار فلقى به اهل خيل بن زياد فعدلوا له كربلاء من شهر سنة احدى
وستين وكان لما شارفت الكوفة سمع به امير المؤمنين بن زياد بن ربيعة بن ربيعة بن ربيعة
مقاتل فلما وصلوا اليه التمسوا منه نزوله على حكم زياد ومعيته ليزيد فابى قاتلوه وكان
اكثر الخارجين لقتاله كاتبه وباليه ثم لما جازهم اخطفوه وفردوا عنه الى اعدائه اثار
السحق العاجل على الخير الا بل فحارب اوليك العدد الكثير ومعه من احوته وابله تيف
وشانون نفسا فبشت في ذلك الموت ثباتا باهرام كثر اعدائه وعدوهم وحول
سما نعم وبارجيم اليه ولما حمل عليهم وسيفه وصلت في يده انشد بقول انا ابن خير من
آل باشم - كفاني بهذا مفهمين انخر - وجدي رسول الله اكرم من مضى - ونجى سراج
انشد في الناس نزهة - وفاطمة امي سلالة احمد - وعي يدعي الجناح جنيبر - وفيها كتابات
انزل صادقا - وفيها المدي الوحى والخير ذكر - ولولا ما كادوه به بنى امية وبنى
لم يقدروا عليه فهو التجاع القمر العجل الذي لا يزول ولا يتحول ولما منعوه واصحابه
الما تلات قال - بعضهم نظر اليه كانه كبد السماء لا يزوق منه قطرة حتى يموت عطشا فقال

دائریہ خلافت اور انتظام نہ پایا
مختلف کیا یا غفلت کہ اور بعد اس کے
لوگوں میں اونی نامی بعین کی اور بعد اس کے
خلافت عثمان بن عفان کے
خلافت توفیق کے وقوع من ایضا اور
ادنیٰ ملک پر پناہ دینے کا مقصد یہ تھا

صلوات الله على نبينا وعلیه وآله فرمود معلوم شد که معاویه مرد مردان گفت چگونه دانی
 فرمود اگر زنده می بود مرا اگر راه بر معیت نمیکرد آخر مردان آنحضرت را بپوت معاویه
 خبر داد و تقدیر بر معیت نمود امام حسین علیه السلام فرمود امر دزدانی باشم بکنم فرود اجاب
 تو بگویم شب یکشنبه است و هفتم رجب متوجه شد و در بعضی روایات آمد و عبد الله ابن
 ابی رباحم اگر او کرد هر دو گفتند ما را لایق نیست که مخفی معیت بکنم علی رسول الله
 فرود آنچه خواهد شد بظهور خواهد آمد پس بخانه خود با تشریف آوردند و حضرت امام حسین
 و عبد الله بن زبیر در شبیکه و شب ز ماه رجب باقی مانده بود از مدینه بیرون آمدند
 و سیم شعبان در مکه داخل شدند و در بعضی روایات در همین ماه قبل از ادای حج متوجه
 کوفه شدند و بعضی پنجم ذی حجه و بعضی هشتم ذی حجه گفته اند و همان روز امیر مسلم شهید شده بود
 و عبد الله بن زبیر خود در مکه ماند بلکه حضرت امام حسین را هم از رفتن منع کرد ولیکن حضرت
 امام حسین صلوات الله علی نبیا وعلیه آله کوفه مکاتیب بسیار در سائل بشمار فرستاده
 و بکلیان تمام نوشتند که ما را بیعت نیز بظالم فاسق فاجر قبول نیست اگر ان امام بر حق
 اینجا تشریف آورد گردن اطاعت پیش اقدام تید امام خواهد نمود و جان خود را
 فدای آن مرجان رسول ملک علام خواهد نمود و هر چند در زمان امارت معاویه
 نیز همین می نوشتند حضرت امام حسین علیه السلام نظر بر جو غامی این قوم که سابق با
 پدر و برادر بر گوار او کرده بودند اما و انکار میفرمود و اصلا التفات باصرار
 ایشان نمیفرمود چون الحاح و سماجت و لجابت این قوم از حد در گذشت و بظاهر

این روایت از امام حسین علیه السلام است که فرمود اگر زنده می بود مرا اگر راه بر معیت نمیکرد آخر مردان آنحضرت را بپوت معاویه خبر داد و تقدیر بر معیت نمود امام حسین علیه السلام فرمود امر دزدانی باشم بکنم فرود اجاب تو بگویم شب یکشنبه است و هفتم رجب متوجه شد و در بعضی روایات آمد و عبد الله ابن ابی رباحم اگر او کرد هر دو گفتند ما را لایق نیست که مخفی معیت بکنم علی رسول الله فرود آنچه خواهد شد بظهور خواهد آمد پس بخانه خود با تشریف آوردند و حضرت امام حسین و عبد الله بن زبیر در شبیکه و شب ز ماه رجب باقی مانده بود از مدینه بیرون آمدند و سیم شعبان در مکه داخل شدند و در بعضی روایات در همین ماه قبل از ادای حج متوجه کوفه شدند و بعضی پنجم ذی حجه و بعضی هشتم ذی حجه گفته اند و همان روز امیر مسلم شهید شده بود و عبد الله بن زبیر خود در مکه ماند بلکه حضرت امام حسین را هم از رفتن منع کرد ولیکن حضرت امام حسین صلوات الله علی نبیا وعلیه آله کوفه مکاتیب بسیار در سائل بشمار فرستاده و بکلیان تمام نوشتند که ما را بیعت نیز بظالم فاسق فاجر قبول نیست اگر ان امام بر حق اینجا تشریف آورد گردن اطاعت پیش اقدام تید امام خواهد نمود و جان خود را فدای آن مرجان رسول ملک علام خواهد نمود و هر چند در زمان امارت معاویه نیز همین می نوشتند حضرت امام حسین علیه السلام نظر بر جو غامی این قوم که سابق با پدر و برادر بر گوار او کرده بودند اما و انکار میفرمود و اصلا التفات باصرار ایشان نمیفرمود چون الحاح و سماجت و لجابت این قوم از حد در گذشت و بظاهر

این روایت از امام حسین علیه السلام است که فرمود اگر زنده می بود مرا اگر راه بر معیت نمیکرد آخر مردان آنحضرت را بپوت معاویه خبر داد و تقدیر بر معیت نمود امام حسین علیه السلام فرمود امر دزدانی باشم بکنم فرود اجاب تو بگویم شب یکشنبه است و هفتم رجب متوجه شد و در بعضی روایات آمد و عبد الله ابن ابی رباحم اگر او کرد هر دو گفتند ما را لایق نیست که مخفی معیت بکنم علی رسول الله فرود آنچه خواهد شد بظهور خواهد آمد پس بخانه خود با تشریف آوردند و حضرت امام حسین و عبد الله بن زبیر در شبیکه و شب ز ماه رجب باقی مانده بود از مدینه بیرون آمدند و سیم شعبان در مکه داخل شدند و در بعضی روایات در همین ماه قبل از ادای حج متوجه کوفه شدند و بعضی پنجم ذی حجه و بعضی هشتم ذی حجه گفته اند و همان روز امیر مسلم شهید شده بود و عبد الله بن زبیر خود در مکه ماند بلکه حضرت امام حسین را هم از رفتن منع کرد ولیکن حضرت امام حسین صلوات الله علی نبیا وعلیه آله کوفه مکاتیب بسیار در سائل بشمار فرستاده و بکلیان تمام نوشتند که ما را بیعت نیز بظالم فاسق فاجر قبول نیست اگر ان امام بر حق اینجا تشریف آورد گردن اطاعت پیش اقدام تید امام خواهد نمود و جان خود را فدای آن مرجان رسول ملک علام خواهد نمود و هر چند در زمان امارت معاویه نیز همین می نوشتند حضرت امام حسین علیه السلام نظر بر جو غامی این قوم که سابق با پدر و برادر بر گوار او کرده بودند اما و انکار میفرمود و اصلا التفات باصرار ایشان نمیفرمود چون الحاح و سماجت و لجابت این قوم از حد در گذشت و بظاهر

[illegible][illegible]

اور حسن اور عبد الرحمن اور
ابو بکر بن عمر بن الخطاب اور
سنان بن جابر بن اسلم بن
اسلم بن ابی ایوب و اور نام در خط

[illegible][illegible]

و اما ما جرى بعد الصلابة من الظلم على ابن ميث من الطغور بحيث لا مجال للاخفاء ومن الشناعة
بحيث لا تشيأه على الاراء اذ يكاد يشهد به الجهاد والعجاء في كل له الارض والسماء منهذم الجبال
وتشقق الصخور ويبقى مودعه على كرا الشهور وقراله مهور فلغته الش على من باشر وطى سعى
ولعذاب الماسفرة اشد والفي وفي تاريخ السيوطي وشلة عن احمد في الصواعق واما يزيد
بنو الحكم فم لم يعلون على لسان النبي صلى الله عليه وآله وسلم ولذا قال احمد بن حنبل رحمه الله
عليه حين سئل عن لعن يزيد قال كيف لا يعلن من لعنه الله في كتابه فقال قد قرأت كتابه
فلم اذ فيه لعن يزيد فقال ان الله يقول فقل عسى ان توستهم ان تغدوا في الارض
وتقطعوا ارجلكم اولئك لغنم الله فاصمموا عني ابصارهم و اى فساد وقطعة ما فعل
يزيد وهو امته نعم عمر بن عبد العزيز من الامم الراشدين ومحبة الميبت محب استثناء
كما استثناء النبي حيث قال لا اله الا هو قليل ايم بخلاف بقتية بن امة و تفسير
وما جعلنا الروايات التي ايناك الافتنه الناس والشجر والملعونه في القرآن بفيضاوى وغيره
أورده كهركاه رسول الله صلى الله عليه وآله بن امية رايد كه ماتد بوزنيه ابر بن شهر
مى چند اين آيه نازل گشت و روايت است از نوفل بن ابى القزرات كه گفت بودم نزد
عمر ابن عبد العزيز كه مردى ذكر يزد يديد كرد و نامش بن مغيظم بود عمر بن عبد العزيز نام
كرد كه او را بست از يانه زدند و بچنين وجه و اله بر محبت الميبت از بنى اميه شنى
شده و ابو هريره هميشه پناه ده از امارت شست سال مينود و دعا سكر اللهم اتنى
اعوذ بك من اس السنين و اماره الصبيان و ان امارت يزد يدر بخت بود كه رسول خدا

و اما ما جرى بعد الصلابة من الظلم على ابن بيت من الطهور بحيث لا مجال للاختفاء ومن الشناعة
بحيث لا شياؤه على الاراء اذ يكاد يشهد به الجهاد والعجاء ويكفي له الارض والسماء منتهى الجبال
وتشيق الصخور ويبقى مودعه على كثر الشهور وقراله هو رفلقة الله على من باشر وصلى سبي
ولعذاب المصفرة اشد والفي وفي تاريخ السيوطي وشلة عن احمد في الصواعق واما يزيد
بنو الحكم فم يلعون على لسان النبي صلى الله عليه وآله وسلم ولذا قال احمد بن حنبل رحمه الله
عليه حين سئل عن لعن يزيد قال كيف لا يعلن من لعنه الله في كتابه فقال قد قرأت كتابا
قلم از فيه لعن يزيد فقال ان الله يقول فاعلم عسى ان توستمن ان نفسه واني الارض
وتقطعوا ارجلكم اولئك لعنهم الله فاصمموا عني ابصارهم و اسي فساد و قطعته الله ما فعل
يزيد وهو امته نعم عمر بن عبد العزيز من الائمة الراشد بن ومحب المبيت بحب استثناء
كما استثناء النبي حيث قال لا الصالحون منهم قليل هم بخلاف بغيته بنى امه و تفسير
وما جعلنا الروايات التي اتيك الفتنة الناس والشجرة الملعونة في القرآن مبيضاوى وغيره
أورده كهركاه رسول الله صلى الله عليه وآله بنى اميه را دیده که مانند بوزینه با بر مشرب
می چند این آیه نازل گشت و روایت است از نوفل بن ابی الفرات که گفت بودم نزد
عمر بن عبد العزيز که مردی نوکر یزید پیدا کرد و داشت بقیعیم بر دوش عمر بن عبد العزيز را
کرد که او را بست از پانه زدند و بچین و جوه و اله بر محبت المبيت از بنی امیه شنی
شده و ابو هريره همیشه متعاده از امارت شست سال مینود و دعا میکرد اللهم اتني
اعوز بك من اس السنين و اماره الصبيان و ان امارت يزيد بد بخت بود که رسول خدا

ادریک به غنچه سازان با هوون در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت
 در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت
 در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت

صلی الله علیه و آله فساد و فتنه بابی هریریه بیان فرمود و از نام آن بدیخت هم
 به ابی هریریه خبر داده بود و ابو هریریه میگفت که اگر بخوام نام و بر زبان بیارم
 لیکن مرا زنده نخواهند گذاشت و اخرج البخاری من حدیث ابی هریریه بگذاشتی
 علی یدی اعلی من قریش فقال و ان لعنة الله علیهم علی قال ابو هریریه تو شیت عن
 اقول فلان بن فلان اخرج الحاكم ابی ذر سمع النبی صلی الله علیه و آله یقول ان ابلیس
 بنو امیه اربعین اخذوا عباد الله خولا عبیدا و اما قال الله بخلافه بشد و علفساد
 اخرج البیهقی عن ابن السیب قال رای بنو امیه علی منبره فساءه فکات له یرضا حکان و شی
 انما هی دنیا اعطوها فقرت عینه و فی روایت فسرلت انا اعطیناک الکوثر و نانا نزلنا
 فی لیلته القدر هذانی ازاله الخفاء و فی ما ثبت بالسنة عن ابی عبیده قال رسول الله لا یر
 امر امتی قائما بالقسط حتی یکون اول من یشکره رجل من بنی امیه فقال له یرید و اخرج لروای
 فی مسنده عن ابی هریریه سمعت رسول الله یقول اول من یدل سنتی رجل من بنی امیه
 فقال له یرید هذا فی الصواعق ترجمه رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود
 که امر امت من قائم خواهد ماند بعدل و انصاف و اول که بیکه در دین رخنه خواهد کرد
 و سنت و طریقه مرا مبدل خواهد ساخت نامش یرید خواهد بود و چنانچه یرید پدید بخت
 ستون دین و بنیاد خانه حضرت سید المرسلین ابرارنداخت و امارت ایمان و قصیر
 امن ایمان را منهدم ساخت بزرگی نوشته که کاریکه یرید کرد کسی که فرزند بخت
 و بعد شهادت آنحضرت خانه کعبه نیز خراب کرد و در آنجا بر عتقا پدید آورد و درین

در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت
 در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت
 در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت

در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت
 در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت
 در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت

در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت
 در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت
 در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت ادراک به غنچه سازان با هوون در بخت

را حکم الحریب داد و در مسجد نبوی سپهناسته زنی به سیه لوری که آنجا بود در همه را
 میفرستاد و هر مست کرد و زنان آنجا را مباح گردانید و او به زنا کرد و خود به شراب
 خنثور است میان مرد و زن و زنی که جنسیت معنوی در صورت مثالی و سیرت ظاهری
 با وی داشتند و او را مست میبرد و در با خود شراب میخورد و در سواری همراه
 خود داشت و دیگران را مباح و فباح و سی و کتب کباب مستطاب است احتیاج بتکرار
 و اظهار ندارد و در مروج الذهب گفته و نیز در اخبار عجیبه و مثالب کثیره من مشرب
 الخمر قتال رسول الله علیه السلام و هم البیت و احرافه و سفک الدماء
 و القسوة و الشجور قتله و ابر عبید بن جراح و در همین جمیع توحید و مخالف رسوله
 فی الصواب عقاب بن ابی ریح و صنف القاضی ابویعلی کتابا ذکر فیہ بیان من یسبحی للمعین و ذکر
 منهم نیزه میثم ذکر حدیث من اخاف اللمیة ظلم اخاف الله و علیه لعنه الله و الملائكة
 و الناس اجمعین و الاغلات ان یزید اعزى المدیة یحیی اخاف الله و الحدیث الذی
 ذکره رواه مسلم و دفع من ذلک الجیش من القتل و الفساد العظیم و ابی و اجاحه المدیة
 و یهو مشهور حتی فتن یحیی ظلمایه بکبر و قتل من الصحابة نحو ذلک من قراء القرآن نحو سبعه
 نفس و ابیحت المدیة ثم من دخل مسجد باحتی و خلته الطلاب و الزیاب و نزلت علی منبر
 صلوات الله تعالی با آخره صلوات الله علی من ذلک الجیش لان یایعولیزید علی انهم خول له شأن
 و انشاء عتق فذكر ابعف المدیة علی کتاب و سنته رسول الله صلی الله علیه و آله و انفس
 عتقه و ذلک فی الوقعة الحرة السابقة ثم ما رخصه علی قتل ابن الزبیر فرمو الکفنة بالمنجین

بیفتاد و بلاک شد امام مصطفی اندی رومی رتاریج خود مختار است این باعث خود
و گفته که بر فضیلت الجنب در گذشت و ببارش است بلکه زیاده فی شهرت الاول
شبه اربعین و تین محور بالذبحه و ذات الجنب قد ذاب ذوان و الراس و العنق
و آنچه محاربان ناکس و مساوت قلبی مرزی پیشانی زنی بر آیه امامیه بقیه العوالم
صلی الله علیه و آله و سلم و آل و در روز که بلا از ندادن آب و تیر باد آن کردن
و طفلان شیر خواره را شهید ساختن و متک حرمت و ریت رسول و اولاد
بتول کردند و فاکت کتب معتبره آن مشحونست بر هیچکس مخفی نیست تمب زین و
عکسین بن محبت الطاهرین الطمیدین که تحمل تفصیل تحریر آن توان شد نیک علی سید
الاجال و التخیض احوال اجرای کربلا که در مفتاح النجا و غیره مسطور است بقلم می رود
هذه عبارت و ملا و صل الخبر الى الكوفة بموت معاوية و ولایته یزید و مستاع الحسن
مسلوات الله علیه عن معیته اتفق منهم جمع عظیم و جم غفیر و كتبوا کتابا بالی الحسین
یرعونه الیهم و یبذلون له فی القیام من یریه بانفسهم و اموالهم بالقدافی ذلک و تاجعت
الكتب نحو مائة و خمسين کتابا من کل طائفة و جماعته کتاب یحشونه فیها علی القدر و هم و اخر
ما ورد علیه کتاب من جماعتهم علی يد قاصد من اعیانهم سیم الله الرحمن الرحیم الحسین بن علی
امیر المومنین علیه السلام من شیعته و شیعته ابیه علی امیر المومنین سلام علیهما و اما بعد
فان الناس من طرون و لا رای لهم غیرک فاعجل بعجل یا ابن رسول الله و السلام علیک
و رحمة الله و برکاته فکتبت جابهم و سیر الیهم بن عمه مسلم بن عقیل بن ابی طالب و حشمهم

بیتاد و بلاک شد اما مصطفی اندی روزی رتار پنج خود مختار شد این باعث خود
گفته که برضات الجنب گذشت و بارش نیست بلکه زیاده فی شریعت الاول
سنة اربعین ستین محراب الذبحه وذات الجنب قد ذاب ذوان و الاراس و
وانچه محرابان ناکسته و مساوت قلبی مرزی پیشانی زنی برآید اما بر بقیه
صلی الله علیه و آله و سلم و آل و در روز که بلا از ندادن آب و تیر باد آن کردن
و طفلان شیر خواره را شهید ساختن و متک حرمت و ریت رسول و اولاد
بتول کردند و فاکترب معتبره آن مشحونست بر یکس مخفی است تمب زین و
عکین بن محاسب الطاهیرین الطیبین که تحمل تفصیل تحریر آن توان شد بیک علی سید
الاجال و التلخیص احوال اجرای کربلا که در مفتاح النجا و غیره مسطور است بقلم می
هذه عبارت و لما وصل الخبر الى الكوفة بموت معاوية و ولایته یزید مستعاج الحسن
صلوات الله علیه عن معیته اتفق من هم جمع عظیم و جم غفیر و کتبوا کتابا بالی الحسین
یرعونه الیهم و یبذلون له فی القیام من یریه بانفسهم و اموالهم بالقضای ذلک و تابعه
الکتاب نحو مائة و خمسين کتابا من کل طائفة و جماعته کتاب یحشونه فیما علی الله و هم و اخر
ما ورد علیه کتاب من جماعتهم علی ید قاصد من اعیانهم بسم الله الرحمن الرحیم الحسین بن علی
امیر المؤمنین علیه السلام من شیعته و شیعته ابیه علی امیر المؤمنین سلام علیهما اما بعد
فان الناس من تطرون و لا رای لهم غیرک فاعجل بعمل یا ابن رسول الله و السلام علیک
و رحمة الله و برکاته فکتبت جمیعهم و سیر الیهم بن عمه مسلم بن عقیل بن ابی طالب و حشمت

[illegible]

[illegible]

بنی کریمہ
 علی مرتضیٰ
 زین العابدین
 رسول اللہ کے ساتھ
 حضرت حسین
 بنی اسد
 شہید ہوئے
 حضرت علی
 بن ابی طالب
 بنی ہاشم

۴۹۷

[illegible]

ابن زياد تجوز مقدما ومعه طائفة من الناس الى ان اتى عنده عمر بن سعد اثنا عشر رجلا
 القمامين فاحل نزلوا الباطل الفرات وما لوابين الماء وبين الحسين وصحابه
 وقال اكثر الخارجين لقتاله دليكم ما تنظرون بالرجل وقد انخست الجراح وتواتت عليه
 عليه السلام والراح فسقط على الارض فوقف عليه عمر بن سعد وقال لا يهاجروا
 او خبر دار اسه فنزل اليه بضربين حوشية بصابي ثم جعل يضرب فيه نزع الحشيش
 عمر بن سعد وقال لرجل عن يمينه ويك انزل الى الحسين صلوات الله على نبينا وعليه
 فارجع فنزل اليه خولي بن يزيد الا صبحي فاحتر راسه ثم سلبوه ودخلوا على حمزة فاسروا
 اثنا عشر غلاما من بني هاشم واهل الحسين وبناته ومن كان من النساء معه وامر عمر بن
 والشمزوى الجوشن نفرا فركبوا خيولهم وادطار الحسين عليه السلام ثم ارسل عمر بن سعد
 بالراس المكرم الى عبيد الله بن زياد معه بشير بن مالك او خولي بن يزيد فوضع الراس
 بين يدي بن زياد وانتدسه الاءا ركابي فضته ووثب يابا فقد قلت انك المحبت
 ومن اصاب القبلتين في الصبا به خيركم اذ تذكرون النسب ابدا قلت فيه الناس باوانا
 فعصب ابن زياد من قوله ثم قال له اذا علمت انه كذلك تلم قلته والله لا قلت مني خير
 ولا الحشاك به ثم قدمه فشرب عنته وخلف فيمن باشر قتل الحسين فقتل شمزوى الجوشن
 السكوني وقيل سنان بن اسر النخعي وقيل خولي بن يزيد صبحي وقيل ان شمزوى به على وجه
 فاودر كه سنان قطعته فالتقاء عن فرسه ونزل خولي بن يزيد فخر راسه ودفعه الى اخيه
 خولي واشهد مع الحسين كبره من اهل بيته العباس وعثمان ومحمد وعبيد الله وجعفر بن علي

[illegible]

۴۹۸

کہ زمین اگر پوری ہو جائے
ماجت اور سکی خزان کیا اسکی
نے ایسا ہے طاع الاصل میں
فضائل نام سے جو کہ زمین
خازین ہے اور زمین دونوں
جگہ کے مالک ہیں دونوں
درمیان میں اسکی ایک جانب
کے کشادہ کرتے ہیں اسنے
پہرے کے درمیان میں اسنے
اور دوسری جانب سے یکساں
اور دوسری خزان کیا اسنے

والفاسم وعبد الله وعمر وقيل بو بكر بن الحسن بن علي وعلي عبد الله بن الحسين بن علي ومحمد
وعون ابنا عبد الله بن جعفر وعبد الله وعبد الرحمن وجعفر بن عقيل بن ابى طالب بن عبد الله
وزرعي عن الحسن البصري انه قال اصبت مع الحسين تسعة عشر رجلا من اهل بيته ما على وجه
الارض يدبند لهم شيبه ذكر ابن عبد البرقي الاستيعاب عن ابن الحنفية قال قتل معه الحسين
في ذلك اليوم سبعة عشر رجلا كلهم من ولد فاطمة ولما اجتمعوا لاشقياء راس الحسين واسرا
اهل بيته امرهم عمر بن سعد ان يذهب بهم معه راسه الى ابن زياد فاستأفوا الحرم
كما يساق الاسارى حتى اتوا الكوفة فجلس ابن زياد في قصر الامة وازن الناس ذنبا عاما
وامر باحضار الراس فوضع بين يديه فجعل ينظر اليه متسليم وبه قضيض يضرب ثيابا ثم
بعث الشقي الراس للمكرم فيدير في سلك الكوفة وارسل بقبايلهم مع رؤسائهم الشهداء
وسبأيا الهبيت الى يزيد بن معاوية مع شمر ذي الجوشن وجماعته من اصحابه فساروا الى
ان وصلوا الى دير في الطريق فنزلوا ليقبلوه فوجدوا مكتوبا على بعض جدرانهم انه قد جرت
قتلت حينئذ شفاعته فجه يوم الحساب فنادوا الراهب عن السطرو من كتبه فقال
انه مكتوب منها من قبل ان معيت بكم بحسب ما تاملوا قد مواد شق ودخلوا على يزيد
رموا براس الحسين بين يديه فاستبشر الشقي بقلبه وجعل نكيت راسه بالخيران ونشد
ابيات ابن الزبير ليث اشباخي بيد رشدا جزع الخرج من دفع الابل
وروني الاستنوم حبا ولقا لومايزيد لاشل قد قتلنا القرن من سادتهم وعدنا بغير
فما اعتدل بست من خندق ان لم اقم من بني احمد ما كان فعل بعثه اشم بالملك فلا

جمعی از شیعیان این باز و بصره و سایر بلاد نزد آنحضرت جمع شدند تا ماه ذیحجه در آمد
 احرام جمع بستند و چون نریزید پیغمبری آنرا ستاده بود که به بانه حج آنحضرت را گرفته
 نزد او ریزید و آنرا در نزد حضرت احرام حج را بصره عدول نمود و اعمال عمره بعمل
 آورد و بجزیره و تنوع عراق گردید و از حضرت امام جعفر صادق صلوات الله
 علی بنیاه علیه السلام پرسید که چون آنحضرت میدانست بخوانند تا او حج را تمام فرماید
 احرام حج را عمره و قدیمت و عمره را با تمام رسانید و در روز هفتم ماه ذیحجه از کعبه
 بیرون شد و بعضی گفتند که در روز عرفه بیرون رفت و از سید ابن طاووس
 روایت کرده اند که در روز سوم ماه مذکور بیرون رفت و در همان روز حضرت مسلم
 را شهادت داده بودند و فرمود آمدن که بلا بقول جمعی روز چهارشنبه یا پنجشنبه دوم
 ماه محرم سال شصت و یکم از هجرت بود و بقولی روز هفتم ماه مذکور بود و در وقت
 شهادت عمر شریف آنحضرت به پناه برفت و سال رسیده بود و هذا ما قالوا
فصل در بیان آنکه آنحضرت مسلم را که میر و روح اعظم رسول مکرم گذشت
 در روز واقعه که با آن رسول با صفا را اهل مدینه گریان و از درد و غم نالان در
 خواب دیدند و آنحضرت شنیدند که فرمود من در قضیه تا مرضیه که بلا حاضر
 بودم و بخون ریخته شدید آن نزد خدایم بر من فی المشکاة عن ابن عباس انه قال
 روایت ابن عباس علیه السلام که در آن روز فیما بین النایم ذات یوم به نصف النهار شعب
 اخیر بود و در وقت نماز و قنوت یابنی است و می ماند اقال بنیاد و احیایم نزل النقطه

[illegible]

اور اس کے حسین
لائے اور ان کو بھی بیمار اور
بعد وہ عبداللہ ابن عباس کے
پیارے دو اور ان کو بائیسویں
عبداللہ ابن عباس کے رسول
بین کبیر و قوی چون رسول
مختار میں کا زمانہ سے اور امام
مختار میں کا زمانہ تھا میں کسی
اور تلوار مارا تھا میں کسی

۱۰۰
 درم بیست و از یک باقی مانده
 جواب دیباچه از نو که بود
 عالی ان دون صاحبزادون
 حاصل بین چو یکسان
 یادگیری این مشق و نغی والد
 در تفسیر علی السلام
 مشق و نغی و نغی و نغی
 کس اوریده اینی مثل
 کس اوریده اینی مثل

شهادت آنار قیامت برپا شد و از آسمان خون بارید و زمین پر خون شد
و آفتاب را کسوف لاحق گشت و آفتاب بزرگ سُرُخ شد و طلوع کرد و زمین
مالته غروب نمود و ستاره بارید و در هم بود و در زمین می افتادند و بسیار
آیات کبیریه مبارکه و قتی که بر نیر بود و آن اشقیایه شام می بود و در نبلو آمد
در آتیب کبار و سطو است از آنجا است که در نیر شب باشد شدند و ستمی از
سرمه بارک بیرون آمد و بقیه مس نوشته شد و اترجوا امته قات حیدر شفاعت
جده یوم القیامة - هذا فی الصواعق و فی المواهب اللدنیة الضویعی یا امید
میدارند و هر که جناب ابا حمیدین صلوات الله علی بنیاد و عملیه را گشتند که
جبراد و جبرادین میسرند و آله شفاعت آن اشقیایاناید آری بمرتبه شفاعت
کردند که قابل شفاعت نمازند و باید که دست امید از شفاعت بردارند که
شفاعت نصیب این بختیان نخواهد شد و بعد از ابدی گرفتار خواهند ماند

...

ترسمه برای قاتل او چون رقم زنت
ترسمه برای گناه شفیعیان روز حشر

و از نریمان ارقم می آرند که چنان ابن زیاد بدشاد گفت که سر امیر المومنان
اما حمزه را بر نیزه کرده و در کوچه های کوفه بگردانند من و غرض خانه خود را
چون بر ابر من رسید از سر روی شنیدم که میخواند ام حسبت ان اصحاب الکف

نامہ کی جو در دہ سالہ کفنی میں رہیں
مہاجر و فصل الحجاب و غیرہ میں
وہ سالہ کفنی میں رہیں
زنیہ کی اور کفنی میں رہیں
ادھون سے وفات کی اور عن
پسند ہو روزگار عزلی سالہ اور
ملاقات کا مہر سالہ اور

کما نوسن آياتنا عجبا و از مهيت آن موی براندر احم برخواست نذر ارم که و انشدین
 سرست یا بن سول شد و امر تو عجبت است و از آنجمله آنست که در میدان کربلا نقش
 مبارکش و قتاده بود شخصی خواست که تکه قبای شریف را بگیرد آنحضرت علیا پنجه زد
 او را بنیاشد و با سعد ساعدی صحابی نیز سر مبارک در آن سفره سخن زد آمد و سعد
 الساعدی خواست که سر مبارک را از آن اشقی بگیرد و جد و جد بسیار نمود لیکن پیش رفت
 و در بعضی منازل دیدند که آدم و نوح و غیره انبیاء اولوالعزم آمدند و سر مبارک
 را در کنار گرفته نوح و زاری میکردند و چنین بسیاری از حالات در صواعق و غیره
 منقول اند و عمر و زهری در مجلس ولید بن عبد الملک بودند و ولید پرسید کدام
 از شما میدانید که در روز قتل امام حسین علیه السلام سنگهای بیهوده المتمدن چه بود
 زهری گفت چنین بمن رسیده است که هیچ سنگی را برنداشتند مگر آنکه در زیر آن
 خون یافتند و از دیگری نقل کرده اند که گفت چون حسین بن علی شام شد از آنجا
 خون بارید و هر چیز که از ما را بود پر خون شد و چند روز آسمان در شام با خون بسته
 می نمود و اخراج ابن ابی حاتم عن عبد الملک عن ابراهیم قال اليت السماء من كانت
 الدنيا الا على اثنين قبل بعید الملک السماء والارض تبکی علی المومن قال ذلک مقامه
 حيث يصعد عمله قال وتدرى ما بكار السماء قال لا قال تخمير وتصير و ردة قال ما ن
 ان يحيى بن زكريا لما قتل احرمت السماء وقطرت دما وان حسين بن علي يوم قتل احرمت
 السماء ولما قتل الحسين احرمت افاق السماء و ربعة اشهر و بكار السماء احرمت المرافة هذا ما في

کما نوسن آياتنا عجبا و از مهيت آن موی براندر احم برخواست نذر ارم که و انشدین
 سرست یا بن سول شد و امر تو عجبت است و از آنجمله آنست که در میدان کربلا نقش
 مبارکش و قتاده بود شخصی خواست که تکه قبای شریف را بگیرد آنحضرت علیا پنجه زد
 او را بنیاشد و با سعد ساعدی صحابی نیز سر مبارک در آن سفره سخن زد آمد و سعد
 الساعدی خواست که سر مبارک را از آن اشقی بگیرد و جد و جد بسیار نمود لیکن پیش رفت
 و در بعضی منازل دیدند که آدم و نوح و غیره انبیاء اولوالعزم آمدند و سر مبارک
 را در کنار گرفته نوح و زاری میکردند و چنین بسیاری از حالات در صواعق و غیره
 منقول اند و عمر و زهری در مجلس ولید بن عبد الملک بودند و ولید پرسید کدام
 از شما میدانید که در روز قتل امام حسین علیه السلام سنگهای بیهوده المتمدن چه بود
 زهری گفت چنین بمن رسیده است که هیچ سنگی را برنداشتند مگر آنکه در زیر آن
 خون یافتند و از دیگری نقل کرده اند که گفت چون حسین بن علی شام شد از آنجا
 خون بارید و هر چیز که از ما را بود پر خون شد و چند روز آسمان در شام با خون بسته
 می نمود و اخراج ابن ابی حاتم عن عبد الملک عن ابراهیم قال اليت السماء من كانت
 الدنيا الا على اثنين قبل بعید الملک السماء والارض تبکی علی المومن قال ذلک مقامه
 حيث يصعد عمله قال وتدرى ما بكار السماء قال لا قال تخمير وتصير و ردة قال ما ن
 ان يحيى بن زكريا لما قتل احرمت السماء وقطرت دما وان حسين بن علي يوم قتل احرمت
 السماء ولما قتل الحسين احرمت افاق السماء و ربعة اشهر و بكار السماء احرمت المرافة هذا ما في

کما نوسن آياتنا عجبا و از مهيت آن موی براندر احم برخواست نذر ارم که و انشدین
 سرست یا بن سول شد و امر تو عجبت است و از آنجمله آنست که در میدان کربلا نقش
 مبارکش و قتاده بود شخصی خواست که تکه قبای شریف را بگیرد آنحضرت علیا پنجه زد
 او را بنیاشد و با سعد ساعدی صحابی نیز سر مبارک در آن سفره سخن زد آمد و سعد
 الساعدی خواست که سر مبارک را از آن اشقی بگیرد و جد و جد بسیار نمود لیکن پیش رفت
 و در بعضی منازل دیدند که آدم و نوح و غیره انبیاء اولوالعزم آمدند و سر مبارک
 را در کنار گرفته نوح و زاری میکردند و چنین بسیاری از حالات در صواعق و غیره
 منقول اند و عمر و زهری در مجلس ولید بن عبد الملک بودند و ولید پرسید کدام
 از شما میدانید که در روز قتل امام حسین علیه السلام سنگهای بیهوده المتمدن چه بود
 زهری گفت چنین بمن رسیده است که هیچ سنگی را برنداشتند مگر آنکه در زیر آن
 خون یافتند و از دیگری نقل کرده اند که گفت چون حسین بن علی شام شد از آنجا
 خون بارید و هر چیز که از ما را بود پر خون شد و چند روز آسمان در شام با خون بسته
 می نمود و اخراج ابن ابی حاتم عن عبد الملک عن ابراهیم قال اليت السماء من كانت
 الدنيا الا على اثنين قبل بعید الملک السماء والارض تبکی علی المومن قال ذلک مقامه
 حيث يصعد عمله قال وتدرى ما بكار السماء قال لا قال تخمير وتصير و ردة قال ما ن
 ان يحيى بن زكريا لما قتل احرمت السماء وقطرت دما وان حسين بن علي يوم قتل احرمت
 السماء ولما قتل الحسين احرمت افاق السماء و ربعة اشهر و بكار السماء احرمت المرافة هذا ما في

کما نوسن آياتنا عجبا و از مهيت آن موی براندر احم برخواست نذر ارم که و انشدین
 سرست یا بن سول شد و امر تو عجبت است و از آنجمله آنست که در میدان کربلا نقش
 مبارکش و قتاده بود شخصی خواست که تکه قبای شریف را بگیرد آنحضرت علیا پنجه زد
 او را بنیاشد و با سعد ساعدی صحابی نیز سر مبارک در آن سفره سخن زد آمد و سعد
 الساعدی خواست که سر مبارک را از آن اشقی بگیرد و جد و جد بسیار نمود لیکن پیش رفت
 و در بعضی منازل دیدند که آدم و نوح و غیره انبیاء اولوالعزم آمدند و سر مبارک
 را در کنار گرفته نوح و زاری میکردند و چنین بسیاری از حالات در صواعق و غیره
 منقول اند و عمر و زهری در مجلس ولید بن عبد الملک بودند و ولید پرسید کدام
 از شما میدانید که در روز قتل امام حسین علیه السلام سنگهای بیهوده المتمدن چه بود
 زهری گفت چنین بمن رسیده است که هیچ سنگی را برنداشتند مگر آنکه در زیر آن
 خون یافتند و از دیگری نقل کرده اند که گفت چون حسین بن علی شام شد از آنجا
 خون بارید و هر چیز که از ما را بود پر خون شد و چند روز آسمان در شام با خون بسته
 می نمود و اخراج ابن ابی حاتم عن عبد الملک عن ابراهیم قال اليت السماء من كانت
 الدنيا الا على اثنين قبل بعید الملک السماء والارض تبکی علی المومن قال ذلک مقامه
 حيث يصعد عمله قال وتدرى ما بكار السماء قال لا قال تخمير وتصير و ردة قال ما ن
 ان يحيى بن زكريا لما قتل احرمت السماء وقطرت دما وان حسين بن علي يوم قتل احرمت
 السماء ولما قتل الحسين احرمت افاق السماء و ربعة اشهر و بكار السماء احرمت المرافة هذا ما في

اچھوتوں سے باز رہا ہوتا تھا اور
 انہی کو دیکھ کر کہ وہ ہنسنے لگتے
 اور ان سے روایت کی کہ یہ
 اور بھنگ لاتی اور اسے کھانسی
 میں نے کہا کہ یہ بھنگ لاتی
 اور اس سے روایت کی کہ یہ
 اور بھنگ لاتی اور اسے کھانسی
 میں نے کہا کہ یہ بھنگ لاتی

[illegible][illegible]

سازد و بسا که در این راه
بماند و در این راه بماند

[illegible]

امام حسین علیه السلام و الهیبت آنحضرت حاضر می بودم و مخدول می گردانیدم نیرید
را پس سبب این نیت امر زید مرا خدا متعالی هدایا می مدارج النبوة و از انجمله
آنست که جنیان توجه میکردند یکی از ثقات گوید که مردی از قبیلہ طلی گفتم که بما
رسیده است که شما توجه جنیان را بر امیر المؤمنین امام حسین شنیده آید گفت آری
از هیچ آزاد و بنده ازین قبیلہ پرسی مگر ترا ازین معنی خبر دگفتم من دوست
میدارم که از تو بشنوم آنچه خود از ایشان شنیده گفت من از ایشان شنیده ام که گفتند

شیر

مسیح الرسول حبیبہ فکہ بریق فی الخدود
ابواہ من علیا قمر شین جدہ خیر الحیرو
و میگویند کہ چون یکی از بدبختان در مدینہ خطبہ خواند و تہلیل امیر المومنین حسین علیہ السلام
بناشت کرد شب آن روز در مدینہ آوازی شنیدند و صاحب آوازی را نمی دیدند

که میخواند

اینها القاتلون جلا حسینا - ابشر و ابا عذاب و التخیل - کل من فی السما و یدعو علی
من نبی و ملک و قیل - و قد لغتتم علی لسان داود - و عیسی صاحب الانجیل
و فی الصواعق قالت ام سلمه فلما کانت لیلة قتل الحسین سمعت قایلا یقول هذه الکلمات
و از جمله کرامات حضرت امام حسین علیه السلام آنست که هر که در قتل آنحضرت شریک
بود یا موالیان یزید و مفسدان همه عذاب و دنیا و عقبی گرفتار شدند و خسرو
و الآخرة و رحق ایشان واقع شد و سابق احوال خسران مال نرید بقدر آمده

[illegible]

۱۔ اچھے دوست اور اچھے دوستوں سے ملنا ہے
 ۲۔ اچھے دوستوں سے ملنا ہے
 ۳۔ اچھے دوستوں سے ملنا ہے
 ۴۔ اچھے دوستوں سے ملنا ہے
 ۵۔ اچھے دوستوں سے ملنا ہے
 ۶۔ اچھے دوستوں سے ملنا ہے
 ۷۔ اچھے دوستوں سے ملنا ہے
 ۸۔ اچھے دوستوں سے ملنا ہے
 ۹۔ اچھے دوستوں سے ملنا ہے
 ۱۰۔ اچھے دوستوں سے ملنا ہے

امام علیؑ کی طرف سے ایک خط لکھا اور اس میں
 الخاطمین الغنطیہ یعنی غنیمت کے روئے کرنا
 میں امام علیؑ کی طرف سے دوسرا خط لکھا اور اس میں
 اور غنیمت کے روئے کرنا میں امام علیؑ کی طرف سے
 میں امام علیؑ کی طرف سے دوسرا خط لکھا اور اس میں
 میں امام علیؑ کی طرف سے دوسرا خط لکھا اور اس میں
 میں امام علیؑ کی طرف سے دوسرا خط لکھا اور اس میں

در شفاعت فی اشراط الساعة آورده که آیه کریمه انما السبیل علی الذین یظلمون الناس
و یبعون فی الارض فسادا اولئک لهم عذاب الیم اشاره است بسوی فرید و هر که
بعد از از بنی امیه بوده اند و در احوال عبید الله بن زیاد ملعون کی زشتقات گوید
و قد صح عن الترمذی که چون سر عبید الله بن زیاد و اصحاب او را به مسجی کوفه آوردند
در رجه نهادند من آنجا رسیدیم آواز مردم شنیدیم که میگفت آمد آماگاه ماری آمد
و در میان آن سرد را آمد و بسوراخ بنی عبد الله بن زیاد خرید و ساعتی درنگ
کرد و بیرون آمد و برفت تا غائب شد باز مردم گفتند که آمد و دیگر بار آن مار
آمد و آنچه پیشتر کرده بود باز کرد و همچنین چند بار تکرار نمود و نهانی الصواعق و مختار
شمردی المجوشن و غیره بدینجهان را بعد از عذاب و عقوبت بسیار کشت و بر عیشهای آن
بدینجهان اسپه داد و امیدند و در دنیا بنحسب آن و در عقبی بعد از عذاب تیران مبتلا شد
جزا را کسب و الله شد بدید العقاب و رسول خدا خبر داد که همه قاتلان امام حسین
بعد از عذاب و وزخ اگر قمار اند و می عن غامر بن سعد البجلی انه قال یوم قتل الحسین
بن علی را یت البنی صلی الله علیه و آله و سلم فی المنام فقال لی را یت البرار بن غازی
فاقرا ه منی السلام و خبره ان قتلته الحسین فی النار و ان یحیی لیل الارض عن العذاب
الا لیم فایت البرار فاخبرته فقال صدق الله و سواه قل رسول الله من را یت
فان الشیطان لا یتصور فی صورتی اخبره ابن الاخر و هذا عذاب الآخرة
و هو الله و القی و اما عذاب الدنیا فقد قال الزهیری لم یبق احد ممن حضر قتله

یوسف بن حکیم بن خدک واسطے آزاد
کر دیا اور جبکہ فضلان نام کے بیٹے
اور تنقصار ورت نے نیازی ہو کر
چل تھی اخراج کیا ابن علی سے کہ
ابو یخیری سے کہا اوغون نے کہ
عمیر بن خطاب منبر پر خطبہ کرتے
تھے کھڑے ہوئے اور کہا اور زیدی
باب اور عبد کے منبر پر سے آیا تھا
ابن خطاب نے منبر پر سے کہا
سے باب کا منبر پر سے

[illegible][illegible]

دیکھا کہ ازیناں عبد اللہ کے دروازہ پر آئے
 قتال نام سے تھا کہ ایک روز
 کیا ہونا تھا کہ اللہ عزوجل کو تائید
 کیا اور خون سے اس بیٹا کو تھکایا
 کہ وہ اللہ جل جلالہ سے نہیں
 پوچھا تھا کہ میں کیا
 کھینچا تھا اور کیا
 کیا زنا کرتا تھا
 اپنے ساتھ اور یہاں
 دن سے تھا اور یہاں

روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث
 روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث
 روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث
 روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث

الاعراب فی الدین ما یقتل و سواد الوجه و غمی و زوال ملک فی مدتی ایستاده و ناشسته
 فی بذا فان زیاده لم یتمتع من ملک الاقلیلا و کذا ابن زیاد و عمر بن سعد و انشور بن زید و شریک
 و سائر الاشقیاء و کل ذلك ان زید مات فی ربيع الاول سنة اربع و ستين و ستم
 عند موته الى ابنه معاوية و کان معاوية هذا رجلاً صالحاً و نبیاً نبیاً و لی ثلثه و ثلثه
 عشر و سنه مائة و اربع و اثنی عشر و اثنی عشر و اثنی عشر و اثنی عشر و اثنی عشر
 و اثنی عشر و ان جده ی معاوية نابع الامر ابله و من موافق من علی بن ابی طالب و یسیر
 بکم ما تعلمون حتی اتمتع بقیته و صار فی قبره و یسیر بکم ما تعلمون حتی اتمتع بقیته
 ابن بنت رسول الله فقتل عمره و اتمتع بقیته و صار فی قبره و یسیر بکم ما تعلمون حتی اتمتع بقیته
 ان اعظم از مور علینا و علنا بسور مصره و یسیر بکم ما تعلمون حتی اتمتع بقیته
 و خیر بکم ما تعلمون حتی اتمتع بقیته و صار فی قبره و یسیر بکم ما تعلمون حتی اتمتع بقیته
 کانت له یا خیر افقد علنا منها خطا و لین کانت الدنيا شر افکفی ذریة ابی سفیان
 ما صابوا منها و فی روایت قال فی آخره فقتلکم ام کم خذوه و من فقیته فو لوه فقتل
 بیعت من فقتلکم و السلام ثم نزل و یسیر بکم ما تعلمون حتی اتمتع بقیته و صار فی قبره
 بعد ذلك فی قطیف من قطار العالم احد من الی بی سفیان یومنا و یستولی بعد معاوية
 بن یزید مروان بن الحکم علی الشام و مصر و ابن الزبیر علی الحجاز و العراق و یرب بقیته
 بن زیاد من الکوفته الی الشام و یسیر بکم ما تعلمون حتی اتمتع بقیته و صار فی قبره
 الی بیته بن زید فحترت بینهما مقتله عظیمه و وضع مرجع فموت و نزلت ففترت عن قتل الفضا که ثم

روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث
 روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث
 روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث
 روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث

روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث
 روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث
 روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث
 روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث

روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث
 روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث
 روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث
 روایت جبرکاء مضمون در حدیث است که در حدیث

ترتیب سے لکھ کر اگر امام حسین علیہ السلام کے بارے میں کسی کو شک ہو تو اسے
اطعام کرتے تھے اور رمضان میں ایک روز تک ان کی خدمت میں حاضر ہوا تو اس کا اجر
ایسا معلوم ہوتا تھا کہ وہ سب سے زیادہ محبوب خدا بن جائے گا۔

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

Handwritten manuscript page from the "Majma' al-Bihar" (The Sea of Knowledge), featuring dense Arabic script in a cursive style.

[illegible]

من الصحابة النصارى عن ابنه زين العابدين عليه السلام جامع من کہا یرا تابعین اما
 اولاد امجاد و الاثر ادا این امام عالی نهاد بر وایت ابن جوزی سہ سپر علی اکبر علی اصغر
 و جعفر و د و دختر فاطمہ و سکینہ و بر وایت ابن الاخضر و وافقہ الشیخ المفید الدعین
 ستنتہ اربعہ بنین و بنتان فراد فی البنین عبد اللہ و قال ابن الخشاب واقعه ابن طلحہ
 و المتحب الطبری و ولد الحسن ستنتہ بنین و ثلث بنات فراد فی البنین علی الاربعہ المذكور
 علی الاوسط و محمد و فی البنات زینب بنتی نعل الاکبر آملہ سیل بنت ابی مرہ بن عروہ
 بن مسعود الثقفیہ و علی الاصغر امہ شاہزمان بنت کسری بزدجرد بن شہریار بن
 خسرو بن پرویز بن ہرمز بن نوشر و ان بن قباد و جعفر امہ فضاغہ و عبد اللہ
 و سکینہ امہ الزیات بنت امری القیس بن عدی الکلابیہ و فاطمہ امہ ام سمحہ
 بنت طلحہ بن عبد اللہ البتیمہ فاما علی اکبر نہ قاتل من یری امیہ حتی قتل بکربلا و اما علی الاوسط
 فمورین العابدین علی قول من قال کان ثلثہ من ولد الحسن لیسیمون علیا و اما من قال لموسوم
 بعلی بن ولده اثنتان یقول زین العابدین علیہ السلام ہو علی الاصغر و ہو صبیح و من قال
 زین العابدین ہو علی الاوسط یقول علی الاصغر کان صغیرا یومہ لظفت قاتلہ سہم فقتلہ و اما
 عبد اللہ فقتل صغیرا بکربلا و جارسہم و ہو فی حجر امیہ فقتلہ و اما محمد و جعفر فاما علی
 احوالہما و اظن انہما ما قبل ان یتلقا الحکم و العقب سم فی علی بن الحسن زین العابدین
 فقط و من الاما ثانی فی فاطمہ بنت الحسن فقط و ہی ام عبد اللہ و الحسن ابراہیم بن
 الحسن المثنی بن الحسن السبط انہم و قد اخرج اللہ من صلب علی بن الحسن کثیرا و یسلطہم

ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر
 عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر
 عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر

ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر
 عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر
 عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر

۱۱۱

ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر
 عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر
 عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر

ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر
 عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر
 عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر عن ابن ابی عمیر

سنه و سی و هشت هجری یعنی سی و شش هم گفته پانزدهم جمادی اولی است و نزد
اما میثنا عشر یا اختلاف بسیارست باتفاق کافی و تندیب سنه سی و هشت
و صاحب کشف الغمه گفته که ولادت آنحضرت پنجم شعبان بود و شیخ مفید طوسی
و سید ابن طاووس و پانزدهم جمادی اول سال سی و شش هجری ذکر کرده و کلینی سی و
گفته و صاحب جلاء العیون از شیخ طبرسی نقل کرده که ولادت آنحضرت روز جمعه
یا پنجشنبه پانزدهم جمادی الاخره واقع شده و شیخ شید گفته که روز شنبه پنجم شعبان
متولد شد و در کتاب جمیع الابرار ابوالقاسم زمرختری آورده هرگاه صحابه بهایا
فارس و خلافت خلیفه ثانی بدمیه آمدند در آن سیایا سه دختر بادشاه یزدجرد بود
پس خلیفه ثانی امر کرد که اینها را بفروشدند علی مرتضی فرمود که بادختران بادشاهان این
معامله نباید پس تمیت کرد و گرفت آنرا علی مرتضی پس کی از آن به عبید الله بن عمر
داد و دیگر بجهت امام حسین و کی به محمد بن ابی بکر پس دختری که حواله امام حسین
نمود شهر بانو نام داشت دختر یزدجرد بن شهریار بادشاه عجم از اولاد نوشیروان
حادل است و از آن حضرت امام زین العابدین متولد شد و فرید العصر و وحید الدهر
گردید چون عرب کمال ایشانرا مشاهده کردند در گرفتن سدی غلبت نمودند
و کراهتی که داشتند از دل مردمان محو شد اسم شریف آنحضرت علی بن الحسین مشهور
ابو محمد و بعضی ابوالحسن گفته و لقب مشهور زین العابدین و سبب این لقب آن بود
که شبی در نماز تهجد مشغول بود که شیطان بصورت اثر واهی متمثل گشته تا آنحضرت

این کتاب در بیان احوال و مناقب آنحضرت و ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان سبب ولادت آنحضرت و احوال آنحضرت و ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان سبب ولادت آنحضرت و احوال آنحضرت و ائمه اطهار علیهم السلام است

و در بیان سبب ولادت آنحضرت و احوال آنحضرت و ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان سبب ولادت آنحضرت و احوال آنحضرت و ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان سبب ولادت آنحضرت و احوال آنحضرت و ائمه اطهار علیهم السلام است

و در بیان سبب ولادت آنحضرت و احوال آنحضرت و ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان سبب ولادت آنحضرت و احوال آنحضرت و ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان سبب ولادت آنحضرت و احوال آنحضرت و ائمه اطهار علیهم السلام است

و در بیان سبب ولادت آنحضرت و احوال آنحضرت و ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان سبب ولادت آنحضرت و احوال آنحضرت و ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان سبب ولادت آنحضرت و احوال آنحضرت و ائمه اطهار علیهم السلام است

طاووس نامی گوید که شبی از شبها نزد حجاز سود بودم که علی بن الحسین شریف را دیدم و در
دل خود گفتم که این فرد صالح از خاندان خیر معدن رسالت است دعای او را
غنیمت می شمارم پس شستم در پیش شپش او آنحضرت نماز کرد و سجده رفت بعد از آن
هر دو رخسار خود بر خاک مالیده و هر دو دست بسوی آسمان برداشت میگفت
عبیدک بغناک مسکینک بغناک سالک بغناک طاووس گفت این دعا را یاد کن
در هر غمی و رنجی که باین الفاظ دعا کرد همان پنج راحت مهمل شد و اکثر مریض
آنحضرت قومی که عبادت کردند خدا را از ترس و خوف او پس این عبادت بندگان

410

[illegible]

و غلامان است که از خوف مولای خود طاعت و بندگی بجای می آرند و قومی عبادت
کردند خدا را برای رغبت جنت و نعیم پس این عبادت تجار و بازرگانان است و دیگران
عبادت کردند خدا را برای ادای شکر نعمت او که لا تعد و لا تحصى است پس این
عبادت اصرار و آزادگان است **حکما قال** **لله تعالی قل** این عبادت می شکوهر
و در کار خدا استعانت از کسی نیست و خود برای وضو از چاه میکشید و هرگاه
پشت برینخواست اول مسواک میفرمود و وضو ساخته شروع به نماز میکرد و آنچه
در روز و راد فوت میشد آنرا در شب قضای فرمود و میگفت اگر دامن دوست
دارید مرا بدو متقی سلام و انرا طحسب شما بر من عار است و امر کرد روزی
یکرودی که بجواز شیعیان که شمارا از عذاب خدا باز نخواهم داشت تا آنکه شما با اعمال
صالحه خود را از من بخوابید ساخت و بولایت ما نخواهید رسید مگر بوسع و تقوی
و اطاعت خدای جل و علا و وصیت میکنم شمارا به عجبی نه به دنیا را با عجبی

غم دین خور که غم غم دین است	پایه غمیان سر و ترا ز این است
غم دینسا نخور که بهیود و است	بچاکس در جهان نپاسود است

فصل در بیان شدت بکار آنحضرت صلوات الله
على نبينا وعلیه از خوف و خشیت رب العزّة و
و مناجات آنمعدن رسالت

ابو سعید اجمعی که از عدول محمد ثانی است روایت میکند که شبی از شبها طواف میکردم

مسلمانانین سے یہ فیض میں ہو
ہوں جب مسلمان اعلیٰ درجہ میں
اور ان اچانک میں رہیں
معاویہ سے لکھا کہ اس کا
بن مہر بنی پیکر اس کا
یہ بھی معاویہ سے لکھا کہ
بلائے معاویہ سے لکھا کہ
وہ اس کے اسطابق ہو
یہ قتل کیا اور خون سے
کلام کو اور لکھا کہ

نویسید چاہتا ہے کہ میں اس کے
ہوں تو میرے لیے ایک اور قسم
خدا کی مین سے شوروں میں
میں رکھو گا اس میں ہون اوکو
میں ورنہ اللہ تعالیٰ کو بخون نہ
میں سے بھیجے گا وہ یہ نے
میں سے بھیجے گا وہ یہ نے

[illegible]

مرد و زون شے ہم کسکی سنیں اور
کسکی اطاعت کریں چچ بھو کی معیت
معاویہ منبر پر پڑھا اور محمد کی
بابا بالو گون کی حکمران کو صاحب مراہی
ابو بکر اور ابن زبیر جو بیعت نہ کیا
اور اطاعت نہ کی اور بیعت کی نہیں کی
اور کسکی اطاعت نہ کی اور بیعت کی نہیں کی

کمالی
سبب
نہیں
میں
کی
رہن
وہ
اور
وزیر
کہ
معاف
تجربہ
کے
کے
کے

(Faint handwritten Persian script, likely bleed-through from the reverse side)

مسلمان بنی ہو کر اس سے ارادہ کرے کہ میں کفر سے باز رہوں
 و اگر کسی نے کفر سے باز نہ رہا تو اس کا کفر اس کے لئے لازم ہے
 و اگر کسی نے کفر سے باز رہا تو اس کا کفر اس کے لئے لازم ہے
 و اگر کسی نے کفر سے باز نہ رہا تو اس کا کفر اس کے لئے لازم ہے

آو چشم را وافرمود و گفت کیست که مرا بازداشت از یاد مولای من عرض کردم که
 احمی ام ای سید من ای مولای من اینچه گریه و زاری و آه و ناله و بقراری ست شما از
 اهل بیت نبوت و معدن رسالت هستید و در حق شفاعت تعالی آیه تطهیر فرستاد
 پس آنحضرت برخواست و گفت ای احمی مہیات مہیات حق تعالی پیدا کرد حجت
 برائی مطیعان و نایبان اگر چه غلام حبشی باشد و پیدا کرد و زخ را برائی گنہگار
 و عاصیان اگر چه آزاد قریشی و بادشاہ ہاشمی باشد یا نشیندہ آیه قرآن کہ قوت
 د میدن صور هیچ نسب باقی نمی ماند و کسی را نمی پرسد و کسی گران خواهد آمد
 میزان اعمال صالحہ و بیرون رستگاری خواهد یافت احمی میگویی باز مشغول بنا جات
 کشت و من آنحضرت را بر آن حالت گذشتیم و تاب تیاور دم ہذا ما فی تفسیر سورہ
 یوسف انفرالی فصل در بیان آنکہ آنحضرت جمال و جلال و صولت و
 سطوت با کمال داشت ہر کرا نظر بر چہرہ مبارک می افتاد بخیر اعزاز و احترام
 و عزت و اکرام چارہ نمی دید چنانچہ روزی ہشام ابن عبد الملک بن مروان
 کہ از خلفائی امیہ بود در آیام خلافت پدر خود بہ حج رفت و در طواف خانہ کعبہ
 بود ہر چند خواست کہ حجر اسود را استلام نماید بواسطہ اثر و حام طالیفان
 میسر نشد بجای نشست و مردم را نظارہ میکرد آنکہ آنحضرت امام بن ابی
 علی الحسین علی علیہ السلام بار و می مقمر و جمال منور و بویہ معطر در آمدند و بطواف
 خانہ کعبہ اشتغال نمودند چون حجر اسود رسیدند ہمہ مردمان تعظیم نمودند و مکیطرت

۳۱۹

بود فرستادن سخنور نادر
 گفت من می شناسم شکیب
 آنکه من است این که که و بطحا
 حرم و مل و بیت و رکن و حطیم
 مرده مسمی مفاجعه عسرات
 هر یک آمد بقدر آن عارف
 قره العین سید الشهدا است
 میوه باغ اسد منتار
 چون کند جاس در میان قریش
 که برین سرور ستوده شیم
 نورده عزت است منزل او
 از چنین عسند و دولت ظاهر
 جبر او را به مسند تسکین
 لایح از روی او فروغ هرا
 طالعش آفتاب روز افروز
 جبر او مصدر هدایت خلق
 از جانا بدش پسندیده

بود در جمع شامیان حاضر
 زوچه پر سی بسوسه من کن رو
 زمزم و بوقیس و خیف و منا
 ناودان و مقام ابراهیم
 طیب و کوفه کربلا و فرات
 بر علو مقام او واقف
 زهره شاخ دوحه زهر است
 لاله راغ حیدر کرار
 رود از نحر بر زبان قریش
 نه نهایت رسید فضل و کرم
 حامل دولت است محل او
 هم عرب هم عجم بود قاصد
 خاتم الانبیا است نقش نگین
 فایح از خمی او شمیم و فایح
 روشنائی فزائی ظلمت سوز
 از چنین مصدر راوشده مشتق
 که کشاید و کس دیده

۳۲۱

فتم هر نظم و نثر را الحق
چون هشام آن قصیده غزلی
کرد ز آغاز تا به آخر گوش
بر فرزدق گرفت حالی دق
ساخت در چشم شامیان خویش
از شش چشم را ست بین بودی
دست بیداد و ظلم و نکستی
ای بار راست بین که شد بید
آنکه احوال بود ز اول کار
آفت دیده جسد رداست
از حسد دیده خرد شد کور
جان حاسد ز دایغ غم فرسود
دانا از طبیعت فاسد
که چنان مال یا منال چسبدا
از دید او مینگشت خوشحال
حسد المرء با کل الحسن است
لکشد از سر شد ز مهب نرم

باشد ازین نام شان رونق
 که فخر و ذوق به نمود انشا
 خوشش اندر رگ غضب و جوش
 همچو بر مرغ خوشنوا عفت
 حبس نسبد مود بھر انکارش
 راست کردار و راست دین بود
 جای آن مجلس خلعتش ادا
 از حسد چشم افشاده احوال
 چون شود جانفش از حسد بیدار
 ز مردیده خرد حسد است
 و ز مردیده حسد سنی نور
 و از غم آسوده خاطر محسود
 بر خدا متعرض بود و محاسن
 مفسدان را همی دهنه مرا
 که مثل زونیز سازد شایلی
 و آن اعتماد کسب با سنوات
 آن ضرر که حسد کشد مردم

بترم هر نظم و نثر را الحق
 چون هشام آن قصیده غزلی
 کرد ز آغاز تا به آخر گوشش
 بر فرزدق گرفت حالی دق
 ساخت در چشمش میان خویش
 آتش چشم را ست بین بودی
 دست بیداد و ظلم و نکستی
 ای بسا راست بین که شد بید
 آنکه احوال بود ز اول کار
 آفت دیده جسد رمد است
 از حسد دیده خرد شد کور
 جان حاسد ز داغ غم فرسود
 دانما از طبیعت فاسد
 که چنان مال یا منال چسبدا
 از بداد و مینکند خوشدلی
 حسد المر یا کل الحسناست
 نکشد از سرش زهر زهرم

باشد از زمین نام شان رونق
 که فرزدق است نمود انشا
 خوشش اندر رگ غضب و جوش
 همچو بر مرغ خوشنوا عفت
 جس نسب مود بھر انکارش
 راست کردار و راست دین بود
 جای آن مجلس خلعتش ادا
 از حسد چشم افشاده احوال
 چون شود جانفش از حسد بیدار
 رمد دیده خرد حسد است
 و ز رمد دیده جسد سست نور
 و از غم آسوده خاطر محسود
 بر خدا متعرض بود حاسد
 غر سبیلان راهی و دهنه مرا
 که مثل زو نیز سازدش زایل
 و ان اعتماد کسبها سنوات
 آن ضرر که حسد کشد مردم

بود از آن هر دو قصدش را بحق
 ریشه زان سحاب لطف نوال
 زان حریفم اگر رسد حرفه
 صا دقّی از مشایخ حریفین
 گفت نیل مرا ضی حق را
 که چرا پیش از دفر سخنان
 مستعد شد رضا سئو رحمن را
 زانکه نزد یک حاکم جابر
 ماح اهل بیت در معنی
 می منم مو تنم خدا نمی شناس
 از کجیادار عفت و دم پاک
 دوستدار رسول و آل ویم
 جوهر من ز خاک ایشان است
 همچو سلمان شدم ز اهل البیت
 یا رسول الله و یا رسول القوم
 مست عشق اند عاشقان ایم
 چون بود عشق صا دقان در دم

می گفتم من هم از قبرز و قرق
 که رسیدش آن محبسته مال
 بندم از دولت ابد طرغی
 چون شنید آن شنیده دوازده
 پس بود این عمل فرزند و قرق
 بر نیاید نجات یافت نجات
 مستحق شد ریاض ضوان را
 کرد حق را بر اسحق ظاهر
 بدست خویش تن کند یعنی
 وز خدایم بود امید و هراس
 نیست از طعن کج نهادم پاک
 دشمن خصم بد سگال و بیم
 رخت من از دکان ایشان هست
 گشت روشن چراغ من زینت
 کان منجم و لا اخات اللوم
 لا یخافون نومه اللایم
 کے زکیر منافقان ترسم

بود از ان هر دو قصدش الحق حق
 رشحه زان سحاب لطف نوال
 زان حریفم اگر رسد حرفه
 صاوتی از مشایخ حسدین
 گفت نسل مرا ضی حق را
 که چرا پیش زو فرسخات
 مستعد شد رخسائے رحمن را
 زانکه نزد یک حاکم جابر
 ماح اهل بیت در معنی
 مو منعم مو تنم خدای شناس
 از کجیاد ارعقتا درم پاک
 دوستدار رسول دل ویم
 جو هر من ز خاک ایشان است
 همچو سلمان شدم ز اهل البیت
 لا حولی لهم و لا قوة الا الله
 مست عشق اند عاشقان ایم
 چون بود عشق صاوتان در تم

می کنم من هم از فرز و حق
 که رسیدش آن محبسته مال
 بندم از دولت ابد طر فی
 چون شنید آن شنیده دوازده
 پس بود این عمل فرز و حق
 بر نیاید نجات یافت نجات
 مستحق شد ریاض ضوان را
 که حق را بر اسحق ظاهرا
 بدست خویش تن کند یعنی
 وز خدا ایم نو د امید و هر اس
 نیست از طعن کج نهادم پاک
 دشمن خصم بد سگال ویم
 رخت من از دکان ایشان است
 گشت روشن چراغ من زینت
 کان منعم و لا اخات اللوم
 لا یخافون نومه اللایم
 که ز کید منافقان ترسم

[illegible]

این نه رخصت است محض ایان	رسم معروف است اهل عرفان است
رخصت گر هست حب آل نبی	رخصت فرضا است بزدکی و نبی

فصل در بیان علم و علم وجود و سخا آن حضرت
و او در کشف حقایق و حل اوقاف و نطق عبارت بسیار
وضاحت بلاغت مشهور و معروف است

زهری ز ثقات و عدول اعلم علما محدثان است میگوید که ندیدم هیچ کس را
در اولاد قریش بخت راز علی بن الحسین و او افضل از همه بود
کان زمین العابدین ثقه مامون اکثر الحديث عالیا رفیعاً و اجمعوا علی جلالته
بر جلالت قدر و فور علم و کمال آنحضرت در همه چیز اتفاق است و اینست که
از این حضرت منقول است دلالت میکند بر اختصاص این بسم خاصه

ابن لا کتم من علی جواهره
وقد تقدم فی هذا الجوس
ورب جوهه علم لوالج به
ولا استحل رجال مسلمون دمی

و روایت کرده اند از آنحضرت بسیار می رثان مثل ابو سنی و غیره
و یحیی بن عمار و ابوالزهری ابوالزهید و زید بن اسلم و ابیه ابو جعفر محمد بن ابی القاسم

[illegible]

و غیر هم و گفت ابو بکر بن شیبہ اصح الاسانید کلها روی الزهیری عن علی بن
الحسین عن ابیہ عن علی و ہر گاہ کہ در سفر میشد خود را پوشیده میداشت
و اظہار نسب شریف از کسی نمیکرد عرض کردند کہ یا بن رسول اللہ باعث
ایست چیست فرمود نمیخواهم کہ با ظہار نسب رسول خدا مالی بگیرم کہ آنرا خود
ببر و مان میدهم و ہر کس کہ چیزی عطا فرمود خفیہ میداد و کسی ظہار نمی فرمود
و با وجود احتیاج هیچ برای خود نمیداشت و ہمہ را در راہ خدا صرف
مینمود و روزی کہ وفات یافت معلوم شد کہ قوت صد خانہ اہل مدینہ از طرف
انتخاب مقرر بود و ہمہ منہا میرسانید و بعد وفات دیدند کہ در پشت جہاں
بین ہاست زہری آنجا حاضر بود و گفت بمن رسیدہ است کہ آنحضرت
آب بکشید برای کسانی کہ ضعیف فائقان بودند و پشت خود بار کردہ میرسانید
و این بین بازان بار است و ہر گاہ براہ میرفت بہیچ طرف ملتفت نمیشد بدرجہ
جسم شریف و عنص لطیف از کثرت عبادت و شدت طاعت بحیف و لاغر
گشتہ کہ بخیر روح اعظم هیچ باقی نبود و روزی پسرش حضرت امام محمد باقر
عرض کرد تا کجا نوبت خواہد رسید فرمود آیا تو جواب خواہی داد بہ پروردگار
من بہ قدر کہ در راہ خدا مرا رنجی و محنتی و مشقتی و ذلتی رسد محبوب تر است
نزد من از دنیا و مافیہا **بیات**

هر که او در عشق یابد زندگی	کار او پیوسته باشد بندی
----------------------------	-------------------------

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

رب العالمین معید و حید است و از آنجمله آنست که شخصی تهمت و بتیان بحضرت
 ایست که آنحضرت از آن پاک و بری بود و رجوع الیهش فرمود که اگر بستم من
 چنانکه میگوئی پس استغفار میکنم بکبریا جل و علا و اگر نیستیم چنانکه گفتی بخشید
 ترا خدا پس برخاست آن شخص و بومه بر زمین مبارکش داد و معذرت خواست
 و گفت مادر و پدر من فدای تو باد نیستی تو چنانچه من گفتم تو پاک و منزّه و
 مقدس هستی از آنکه بزبان آوردم از من درگذر و عفو فرما فرمود و بخشید
 ترا خدا پس گفت آن مرد اعلم الله حیث یجعل سالت الله خدا و اناست بهر جائه یجوا
 میگردد اندر رسالت و نبوت خود رانی الواقع خاندان غالیشان آنحضرت
 قابل رسالت و نبوت و امامت گرامت است روزی مردی از اشیقار
 در حق ابا کرام آنوقت را سخن نامسرا گفت فرمود اگر ایشان این چنین بودند مستغفار
 از ایشان درگذرد و الا نه از تو درگذر نظم

<p> تتبع حـلم از تیغ آهن تیزتر صبر بـد انبیا است کمران کمر شیطان است نجیل و شتاب </p>	<p> بل ز صـد لشکر ظنـفـر نـگیز تر کردشان را خاص حق ثنا قران لطف رحمن است صبر و اجتناب </p>
---	--

و چون حسین بن علی را با فرزندانش و کربلا شهید ساختند و بجهنم حضرت
 ترین العابدین گسیختی مانند او و بیار بود ایشانرا با زنان و بلندان پرستاران
 به بنده سوار کرده بدمشق پیش نیزه پدید بردند آوردند که بانی گفت کین صبیتم

[illegible]

این کتاب را در شهر کاشان در روز دوشنبه ۱۲۰۴ قمری در ماه رجب در روز ۱۵ در شهر کاشان در روز دوشنبه ۱۲۰۴ قمری در ماه رجب در روز ۱۵ در شهر کاشان در روز دوشنبه ۱۲۰۴ قمری در ماه رجب در روز ۱۵

یا علی و یا اهل بیت الرحمة قال اصحابنا من قومنا بمنزلة قوم موسی علیه السلام من آل فرعون
 یذبحون انبائنا و یحییون نسااننا نذری صباخنا من مساکننا و هذا حقیقه بلاغنا
 مردی عرض کرد چگونه باید کرد ای علی بن الحسین علیه السلام و ای اهل بیت
 علیهم السلام فرمود باید داد ما از جفا و ظلم قوم خود مانند باید داد قوم موسی علیه السلام
 است از بالای قوم فرعون که فرزندان ما را کشتند و زنان را برده کردند ما باید داد
 نمی شناسیم و نه شباهتگاه را نیست حقیقت ما و ما خدا را شکر ما میگوئیم بر نعمتها

و صبر میکنم بر بلاها

چون محاکم آمد بلا و بیم جان	ز ان پدید آمد شجاع از هر جهان
که بلاست دوست تطهیر شماس	علم او بالائی تدبیر شماس

فصل در بیان کشف و کرامات آنحضرت علیه السلام
 که ما فی معجزات حضرت سیده کائنات است
 صلی الله علیه و آله

از آنکه آنست که زهری نقل کرده که عبد الملك بن مروان حکم کرد که حضرت
 زین العابدین علیه السلام را زنجیر کنند و به شام برند و جماعت بسیار بر
 آن حضرت علیه السلام موکل کرده بودند من رفتم و سعی بسیار کردم و از ایشان
 رخصت گرفتم که آنحضرت را سلام کنم چون خدمت آنحضرت رسیدم دیدم که
 پائی مبارک آنحضرت را به زنجیر بسته و غل بر گردن آنحضرت انداخته اند از

این کتاب را در شهر کاشان در روز دوشنبه ۱۲۰۴ قمری در ماه رجب در روز ۱۵ در شهر کاشان در روز دوشنبه ۱۲۰۴ قمری در ماه رجب در روز ۱۵ در شهر کاشان در روز دوشنبه ۱۲۰۴ قمری در ماه رجب در روز ۱۵

این کتاب را در شهر کاشان در روز دوشنبه ۱۲۰۴ قمری در ماه رجب در روز ۱۵ در شهر کاشان در روز دوشنبه ۱۲۰۴ قمری در ماه رجب در روز ۱۵ در شهر کاشان در روز دوشنبه ۱۲۰۴ قمری در ماه رجب در روز ۱۵

[illegible]

شغل و خوشحال و خوشاشغل و زهری هرگاه که علی بن الحسین را یاد
یاد میکرد بسیار می گریست و میگفت و زین العابدین است و از آنجمله
که روزی جوئی از عصافیر گردوی میگشتند و بانگ می کردند فرمود از جانب
پنج میدانی که این عصافیر چه می گویند گفتند نه گفت تقدیس نزدگار
خود می کنند و قوت امروز خود می طلبند و از آنجمله آنست که در میان شب سائلی
میگفت این الزهدون فی الدنیا و این الرغبون فی الاخرة و از جانب بقیع
باغی و از داد که او را می شنیدند و ویرانی دیدند که ان علی بن الحسین است
و از آنجمله آنست که روزی با جمعی از اولاد و موالی و غیر ایشان به صحرا
تشریف برد و بر آچاشت سفره نهادند آهومی آمد و نزدیک آنحضرت
ایستاد حضرت فرمود من علی ابن الحسین ابن علی بن ابی طالب ام و مادر من
فاطمه زینب رسول خداست بیا و با ما چاشت بخور آن آهو خورد و باز میسو
رفت بعضی از حضار مجلس عرض کردند که باز بخوان پس باز کلمه اول فرمود آهو
آمد و خوردن آغاز نمود من له المولی فله کل و از آنجمله آنست که روزی
نامه در راه کاظمی میکرد و نمیرفت و پراخو با میدن و عصا بکشد و گفت تیر
برو و اگر نه ترا باین تازیانه و عصا بزنم آن شتر تیر رفتن گرفت و بعد از آن
کاظمی نکر و از آنجمله آنست که روزی با اصحاب خود در صحرا شسته بودند ناگاه
آهومی آمد و حضور آنحضرت ایستاد و دست خود بر زمین می زد و بانگی میکرد

[illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible]

اعین خلافت کے امام کو اور
دیکھو سو کہ ہر ایک اور
جہاد پر پہنچ کر وہ اور
کے اور مخالفین اور
ساتھ اپنی ذاتوں کے اور
واسطے قائم ہو نہیں اور
اور اخبار خود میں اور
کچھ بیان سے اور

و از آنجمله آنست که در طواف دست زنی بر روی حجر اسود پدید می آید
چند کردند از آنجا باز نشد مردم گفتند که دستهای ایشان را می باید بریزند تا گاه
آنحضرت علیه السلام در آنجا رسید و دست مبارک خود بر ایشان مالید و دستهای
ایشان کشاده شدند و رفتند و از آنجمله آنست که بعد از شهادت حضرت امام حسین
علیه السلام محمد بن الحنفیه پیش علی ابن الحسین آمده گفت من عجم تو ام و از تو بزرگ تر
ام و با امامت من را دار تو ام سلاح رسول خدا بمن برده آن حضرت فرمود ای عجم
از خدا استعالی ترس و دعوی آنچه حق تو نیست مکن دیگر باز محمد بن الحنفیه به الله کرد
فرمود ای عجم بیای تا پیش حاکمی رویم که میان ما و شما حکم کند گفت آنگاه که گیت فرمود
حجر الاسود و هر دو پیش وی آمدند فرمود ای عجم سخن بگو پس سخن گفت هیچ جواب
نیامد آن حضرت دست بدعا برداشت و خدائی تعالی را با اسماء عظام بخواند و طلب
آن کرد که حجر الاسود را بسخن در آور و پس دمی حجر الاسود کرد و گفت بحق آن
خدائی که موافق بندگان خود را در آور تو نداده است ما را خبر کن که امامت و
وصایت بعد از حسین بن علی علیه السلام حق کیست حجر الاسود بر خود بچینید یا بنحس
نزدیک بود که از جایی خود بیفتند و بزبان عربی فصیح گفت که ای محمد مسلم دار
که امامت و وصایت بعد از حسین بن علی حق ابن الحسین است و مناقبه و
کراماته کثیره شریفة و ده بنده یسیره و ده اسفیه شواهد النبوة

فصل در بیان وفات آنحضرت

[illegible][illegible]

در شبی که وفات می کردند فرزند خود امام محمد باقر را فرمود ای پسر برای
من آب وضو بیا آنحضرت آب آورد و فرمود آب دیگر بیا که درین آب نوری
مزده و آن شب تاریک بود چراغ آوردند موشی در آن مرده بود پس
آب دیگر آورد و وضو ساخت و فرمود ای فرزند امشب وعده من رسیده
و آنچه وصیت نکردم خاطر داشت بحضرت امام محمد باقر علیه السلام فرمود فی فضل النبی
توفی زین العابدین علیه السلام بالمدینه سنه ربيع و ثمان و کان یقال لها سنه الفتح لکنه من ینام
فیل توفی سنه خمس و تسعين و هو این شان و خمسين سنه دفن بالبقیع فی القبر الذی سمی المحسن
بن علی ثم دفن فی القبر الانبیاء محمد الباق و ابن ابی جعفر صادق و هو الان فی القبر الذی فیها
قبر العباس بن عبد المطلب و وفات آنحضرت علیه السلام شهر محرم الحرام سنه نود و چهار
و نزد بعضی نود و پنج بود و نزد امامیه اثنا عشر بود و روز وفات آنحضرت
علیه السلام خلافت بسیار بعضی گفته اند هیزدهم محرم سال نود و چهار هجری
واقع شده و شیخ طوسی در سبب و نجم محرم این سال ذکر کرده است و بعضی نود و پنج
گفته و کلینی این مذهب اختیار کرده و ابن شهر آشوب گفته که وفات آنحضرت
علیه السلام در روز شنبه یازدهم یا دوازدهم محرم از سال نود و پنج از هجرت
واقع شد و کفعمی و رست و دهم محرم این سال ذکر کرده است و در شهر شریف
آن حضرت علیه السلام نیز خلافت است اکثر پنجاه و هفت سال گفته اند و کلینی
بسنه معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که حضرت علی

این حدیث علیها السلام را در وقت وفات پنجاه و هفت سال عمر بود و در آن
 آنحضرت علیه السلام در سال نود و پنج هجری واقع شد و بعد از امام حسین علیه السلام
 سی و پنج سال زندگانی کرد و در کشف الغمزه از آنحضرت روایت کرده است
 که عمر شریف آنحضرت پنجاه و هشت سال بود و بعضی پنجاه و نه سال نیز گفته اند
 لهذا فی جلال العیون هذا ما قاله اولاد امجاد آنحضرت یازده پسر و نه دختر از
 دختران سه دختر فاطمه و سکینه و خدیجه صاحب اولاد بودند و اسامی پسران
 آنحضرت ابو جعفر محمد بن علی الباقر علیه السلام و زید و عبد الله و عمر و الحسین
 هو الاصفی و علی و زین شش پسر اولاد باقی مانده و الحسن و الحسین الاکبر و القاسم
 و سلیمان و عبد الرحمن و از اولاد امام حسین علیه السلام روزگار بلا بجز
 حضرت علی الاصفی و زین العابدین باقی نمانده حق سبحانه تعالی از صلب
 ایشان اولاد امجاد بیرون آورد و شرق و غرب از سادات عظام مملو
 ساخت و نیز بدید پدید که اولاد کثیر داشت منتقم حقیقی نامی و نشانی از و
 نگذاشت و الله اصدق القائلین و عده خود را که از پیغمبر خدا صلی الله
 علیه و آله در سوره کوثر فرموده بود بجا آورد و انا اعطیناک الکوثر یعنی ترا
 من اولاد کثیره بنظیر در دنیا و خیر کثیر و حوض کوثر در عقبی عطا فرمودم و ان
 شانیک هو الاکبر یعنی دشمن تو دم بریده و منقطع النسل است اللهم احسننا
 فی زمره محب آل سید المرسلین در زقنا شفاعت و القیام تحت لواء یوم الدین

این حدیث علیها السلام را در وقت وفات پنجاه و هفت سال عمر بود و در آن
 آنحضرت علیه السلام در سال نود و پنج هجری واقع شد و بعد از امام حسین علیه السلام
 سی و پنج سال زندگانی کرد و در کشف الغمزه از آنحضرت روایت کرده است
 که عمر شریف آنحضرت پنجاه و هشت سال بود و بعضی پنجاه و نه سال نیز گفته اند
 لهذا فی جلال العیون هذا ما قاله اولاد امجاد آنحضرت یازده پسر و نه دختر از
 دختران سه دختر فاطمه و سکینه و خدیجه صاحب اولاد بودند و اسامی پسران
 آنحضرت ابو جعفر محمد بن علی الباقر علیه السلام و زید و عبد الله و عمر و الحسین
 هو الاصفی و علی و زین شش پسر اولاد باقی مانده و الحسن و الحسین الاکبر و القاسم
 و سلیمان و عبد الرحمن و از اولاد امام حسین علیه السلام روزگار بلا بجز
 حضرت علی الاصفی و زین العابدین باقی نمانده حق سبحانه تعالی از صلب
 ایشان اولاد امجاد بیرون آورد و شرق و غرب از سادات عظام مملو
 ساخت و نیز بدید پدید که اولاد کثیر داشت منتقم حقیقی نامی و نشانی از و
 نگذاشت و الله اصدق القائلین و عده خود را که از پیغمبر خدا صلی الله
 علیه و آله در سوره کوثر فرموده بود بجا آورد و انا اعطیناک الکوثر یعنی ترا
 من اولاد کثیره بنظیر در دنیا و خیر کثیر و حوض کوثر در عقبی عطا فرمودم و ان
 شانیک هو الاکبر یعنی دشمن تو دم بریده و منقطع النسل است اللهم احسننا
 فی زمره محب آل سید المرسلین در زقنا شفاعت و القیام تحت لواء یوم الدین

این حدیث علیها السلام را در وقت وفات پنجاه و هفت سال عمر بود و در آن
 آنحضرت علیه السلام در سال نود و پنج هجری واقع شد و بعد از امام حسین علیه السلام
 سی و پنج سال زندگانی کرد و در کشف الغمزه از آنحضرت روایت کرده است
 که عمر شریف آنحضرت پنجاه و هشت سال بود و بعضی پنجاه و نه سال نیز گفته اند
 لهذا فی جلال العیون هذا ما قاله اولاد امجاد آنحضرت یازده پسر و نه دختر از
 دختران سه دختر فاطمه و سکینه و خدیجه صاحب اولاد بودند و اسامی پسران
 آنحضرت ابو جعفر محمد بن علی الباقر علیه السلام و زید و عبد الله و عمر و الحسین
 هو الاصفی و علی و زین شش پسر اولاد باقی مانده و الحسن و الحسین الاکبر و القاسم
 و سلیمان و عبد الرحمن و از اولاد امام حسین علیه السلام روزگار بلا بجز
 حضرت علی الاصفی و زین العابدین باقی نمانده حق سبحانه تعالی از صلب
 ایشان اولاد امجاد بیرون آورد و شرق و غرب از سادات عظام مملو
 ساخت و نیز بدید پدید که اولاد کثیر داشت منتقم حقیقی نامی و نشانی از و
 نگذاشت و الله اصدق القائلین و عده خود را که از پیغمبر خدا صلی الله
 علیه و آله در سوره کوثر فرموده بود بجا آورد و انا اعطیناک الکوثر یعنی ترا
 من اولاد کثیره بنظیر در دنیا و خیر کثیر و حوض کوثر در عقبی عطا فرمودم و ان
 شانیک هو الاکبر یعنی دشمن تو دم بریده و منقطع النسل است اللهم احسننا
 فی زمره محب آل سید المرسلین در زقنا شفاعت و القیام تحت لواء یوم الدین

این حدیث علیها السلام را در وقت وفات پنجاه و هفت سال عمر بود و در آن
 آنحضرت علیه السلام در سال نود و پنج هجری واقع شد و بعد از امام حسین علیه السلام
 سی و پنج سال زندگانی کرد و در کشف الغمزه از آنحضرت روایت کرده است
 که عمر شریف آنحضرت پنجاه و هشت سال بود و بعضی پنجاه و نه سال نیز گفته اند
 لهذا فی جلال العیون هذا ما قاله اولاد امجاد آنحضرت یازده پسر و نه دختر از
 دختران سه دختر فاطمه و سکینه و خدیجه صاحب اولاد بودند و اسامی پسران
 آنحضرت ابو جعفر محمد بن علی الباقر علیه السلام و زید و عبد الله و عمر و الحسین
 هو الاصفی و علی و زین شش پسر اولاد باقی مانده و الحسن و الحسین الاکبر و القاسم
 و سلیمان و عبد الرحمن و از اولاد امام حسین علیه السلام روزگار بلا بجز
 حضرت علی الاصفی و زین العابدین باقی نمانده حق سبحانه تعالی از صلب
 ایشان اولاد امجاد بیرون آورد و شرق و غرب از سادات عظام مملو
 ساخت و نیز بدید پدید که اولاد کثیر داشت منتقم حقیقی نامی و نشانی از و
 نگذاشت و الله اصدق القائلین و عده خود را که از پیغمبر خدا صلی الله
 علیه و آله در سوره کوثر فرموده بود بجا آورد و انا اعطیناک الکوثر یعنی ترا
 من اولاد کثیره بنظیر در دنیا و خیر کثیر و حوض کوثر در عقبی عطا فرمودم و ان
 شانیک هو الاکبر یعنی دشمن تو دم بریده و منقطع النسل است اللهم احسننا
 فی زمره محب آل سید المرسلین در زقنا شفاعت و القیام تحت لواء یوم الدین

باب الخامس

فی امام الاولیاء و مقتدی العزائم حجت اهل سعادت بزبان ارباب مشاهیر و کلمه
حدیقه مصطفی و برگزیده نسل علی رضی الله عنہ و جعفر محمد بن علی القمیشی الدامشقی مدست
الملقب بالهاقر علیہ السلام و وی امام پنجم است از ائمه فرائض علیہم السلام
اسم شریفش محمد و به لقب وی به باقر بر اسم همارت و توسع وی در علوم و
کشف حقایق و دقائق و لطائف و اشارات و رموزات و مخفیات کتابت
و رسوله بود و هو امام حلبیان رحمت علی جلالت و معدود فی فتنه سال الدین

فصل

ولادت آنحضرت در مدینه روز جمعه سیوم ماه صفر سنه سبع و تسعین من الهجرة
پیش از شهادت حضرت امام حسین علیہ السلام سه سال است و مادر و سینه و طمه
بنت الحسن بن علی که او را ام عبد الله نیز میگفتند و آنحضرت بنیبال طرفین بود
و نسب بزرگوارش با امام حسن علیہ السلام و امام حسین علیہ السلام هر دو میسید
و اول علوی که از دو علوی همسید آن حضرت علیہ السلام بودند و مادر آنحضرت
را حمی و حسینی میگویند و نزد علای امامیه در ولادت آنحضرت اختلاف است
شیخ طوسی این شهر آشوب و دیگران روایت کرده اند که ولادت آنحضرت
آنحضرت در روز جمعه یا سه شنبه ماه حجب واقع شد و بعضی سوم ماه صفر
نیز گفته و در مدینه مشرفه در سال پنجاه و هفت از هجرت متولد شد که ذی القعدة

و این کتاب را بنویسید و در مدینه مشرفه در سال پنجاه و هفت از هجرت متولد شد که ذی القعدة

و این کتاب را بنویسید و در مدینه مشرفه در سال پنجاه و هفت از هجرت متولد شد که ذی القعدة

و این کتاب را بنویسید و در مدینه مشرفه در سال پنجاه و هفت از هجرت متولد شد که ذی القعدة

و این کتاب را بنویسید و در مدینه مشرفه در سال پنجاه و هفت از هجرت متولد شد که ذی القعدة

و در بعضی کتب آمده که غره جلیله است و باین قائل شده شیخ طبرسی و ابن شهر آشوب
و غیر آنها بنابر امانا و کنیت آنحضرت ابو عبد الله و ابو جعفر و القاب آنحضرت باقر
و شاکر و بادی و مشهورترین القاب بود رسول خدا صلی الله علیه و آله باین لقب
و القاب ساخت روایت است از جابر بن عبد الله گفت که فرمود رسول خدا
روز سه لوشک ان یقی حتی تلقی ولد من الحسین یقال محمد یقبر علم الدین لقب
انا و اقبسته تا قراه منی السلام یعنی قریب است که در خواهی یافت لای جابر
از فرزندان مرا که از اولاد امام حسین علیه السلام خواهد بود که لقب و باقر است
و علم را می شناسد برای مردم شناسافتنی پس سلام ما با و برسان و از آنحضرت
منقول است که بر جابر در آمد و بروی سلام کردم در وقتی که تا بنیاد شده بود
جواب سلام من داد و گفت تو کیستی گفتم من محمد بن علی بن الحسین ام گفت پیش بیا
ای فرزند رسول خدا پیش آمد دست مرا بوسید پس میل کرد تا پای مرا بوسید
من پار کشیدم گفتم رسول خدا ترا سلام گفته است من گفتم و علی رسول خدا سلام
و رحمت الله و برکات پس گفتم این چون بوده است جابر گفت روزی با رسول خدا
صلی الله علیه و آله و سلم بودم مرا گفت ای جابر شاید تو بانی تا آن وقتیکه ملاقات کنی
با یکی از فرزندان من که ویرا محمد بن علی الحسین علیه السلام گویند خدا می توالی
ویرا نور حکمت خواهد داد ویرا سلام از من برسان و در بعضی روایت چنین آمده
که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود ای جابر بیا متو بعد از ملاقات ترا ندکی خواهد بود

[illegible][illegible][illegible]

روایت است که درین چند روز بایر وفات یافت ابو اسحق و عطا بن ابی ریا
و عمر بن دنیا و الاعرج و الزهیری و فلاقی کثیر از علما و کبار تابعین از آنحضرت
روایت حدیث کردند و بخاری و مسلم احادیث از آنحضرت علیه السلام آوردند
و از کلمات ملکات اوست من دخل قلبه خال من الله عز وجل شغله عما سوا
بیر کرد و آید در دل وی دین خدا بخلوص اعتقاد که من را زمین دارد و او را از آسوی
و بجز خدا چیزی دیگر التفات نمی کند شش میگرداند و از خدا با دست گریزد و چو بر فرزند
خدا باشد و فرمود آنحضرت اما اهل التقوی سیر اهل دنیا نموده و اکثر هم نموده ان نسبت
ذکر و دان ذکر تا غایت کمال تقوی وارد دوزخ و فلاح بدو که از دوزخ و عالم
فلاح بدو که تقوی نسبت دو دست هوا حق کشاید مرد و دست عقل بدو چون
مکوم توشه بدست خود سازد و دم توشه بدو در تفسیر قول خدای عزوجل من غیر بلا
و یومن بالله فرمود کل من مشاک عن مطالعة الحق فموطا غوثک یعنی هر چیز که باز د
ترا از مشاهد حق آنست را بهتر شکر کسی که غافل از حق گشت و آنست بدو را
که فرست امانان است و فرمود شرح الیام قبیح الکلام سلح بیان بشتی و زیان داری و بدو
است و فرمود یا بنی ایک و لکسل الصبر انما منقح کل شیء پس باز دانه در بستی
و که با تو خوشی و بدی که بینا کلید همه بدیهاست و در خوشی و بدی بدیهاست فصل
کشف و کرامات آنحضرت نه بجایست که در حیطه تحریر در آید لیکن مختصر از خبر
می آید یکی از اوقات گوید که روزی با آنحضرت علیه السلام بدر پیشامد بن عبد الله که بستم

روایت است که درین چند روز بایر وفات یافت ابو اسحق و عطا بن ابی ریا
و عمر بن دنیا و الاعرج و الزهیری و فلاقی کثیر از علما و کبار تابعین از آنحضرت
روایت حدیث کردند و بخاری و مسلم احادیث از آنحضرت علیه السلام آوردند
و از کلمات ملکات اوست من دخل قلبه خال من الله عز وجل شغله عما سوا

روایت است که درین چند روز بایر وفات یافت ابو اسحق و عطا بن ابی ریا
و عمر بن دنیا و الاعرج و الزهیری و فلاقی کثیر از علما و کبار تابعین از آنحضرت
روایت حدیث کردند و بخاری و مسلم احادیث از آنحضرت علیه السلام آوردند
و از کلمات ملکات اوست من دخل قلبه خال من الله عز وجل شغله عما سوا

روایت است که درین چند روز بایر وفات یافت ابو اسحق و عطا بن ابی ریا
و عمر بن دنیا و الاعرج و الزهیری و فلاقی کثیر از علما و کبار تابعین از آنحضرت
روایت حدیث کردند و بخاری و مسلم احادیث از آنحضرت علیه السلام آوردند
و از کلمات ملکات اوست من دخل قلبه خال من الله عز وجل شغله عما سوا

روایت است که درین چند روز بایر وفات یافت ابو اسحق و عطا بن ابی ریا
و عمر بن دنیا و الاعرج و الزهیری و فلاقی کثیر از علما و کبار تابعین از آنحضرت
روایت حدیث کردند و بخاری و مسلم احادیث از آنحضرت علیه السلام آوردند
و از کلمات ملکات اوست من دخل قلبه خال من الله عز وجل شغله عما سوا

ایمان

فصل در بیان وفات آنحضرت

۱۲۵

[illegible]

در سال صد و چهارده بود و سن شریعت آنحضرت پنجاه و هفت سال بود مدت
امامت آن حضرت توزه سال و دو ماه بود و ابن بابویه و دیگران ذکر کرده اند
که شهادت آنحضرت به امر ابراهیم بن ولید واقع شد و آنحضرت را مسموم کردند
و بعضی شام بن عبد الملک را نیز گفته اند و بر روایت قطیب و ندی شهادت
آنحضرت صلاوة الله علی نبینا وعلیه با مر عبد الملک بود مخالف اقوال مشهوره و
تواریخ مضبوطه و شاید از آن روایت بشام افتاده باشد و قبر مقدس
آنحضرت صلاوة الله علی نبینا وعلیه باتفاق در بقیع است و در یلویی پدر و
و بزرگوار خود حضرت امام حسن علیه السلام و کلینی بسند معتبر روایت کرده است
که چون حضرت امام محمد باقر بدار بقار طلت فرمود حضرت امام جعفر صادق به شب
می فرمود که چراغ می افروختند در آن حجره که آنحضرت علیه السلام در آن حجره
وفات یافته بود که **انی هیلا الی دیون** و در بعضی کتب ایشان آورده که وفات
آنحضرت در ماه ربیع الاول و نزد بیعت ربیع الثانی و حدیث ابی انصری العجمی
این دو قیل میکند زیرا که بنا بر مشهور دانستی که وفات حضرت امام زین العابدین
علیه السلام خارج از ماه محرم نبود پس انقضای دو ماه و لا محاله آخر ربیع الاول خواهد بود

والله اعلم بالصواب هذا ما قالوا

باب

در احوال قبله از باب شریعت و کعبه اصحاب طریقت کشف اسرار و معجزات

در سال صد و چهارده بود و سن شریعت آنحضرت پنجاه و هفت سال بود مدت امامت آن حضرت توزه سال و دو ماه بود و ابن بابویه و دیگران ذکر کرده اند که شهادت آنحضرت به امر ابراهیم بن ولید واقع شد و آنحضرت را مسموم کردند و بعضی شام بن عبد الملک را نیز گفته اند و بر روایت قطیب و ندی شهادت آنحضرت صلاوة الله علی نبینا وعلیه با مر عبد الملک بود مخالف اقوال مشهوره و تواریخ مضبوطه و شاید از آن روایت بشام افتاده باشد و قبر مقدس آنحضرت صلاوة الله علی نبینا وعلیه باتفاق در بقیع است و در یلویی پدر و و بزرگوار خود حضرت امام حسن علیه السلام و کلینی بسند معتبر روایت کرده است که چون حضرت امام محمد باقر بدار بقار طلت فرمود حضرت امام جعفر صادق به شب می فرمود که چراغ می افروختند در آن حجره که آنحضرت علیه السلام در آن حجره وفات یافته بود که **انی هیلا الی دیون** و در بعضی کتب ایشان آورده که وفات آنحضرت در ماه ربیع الاول و نزد بیعت ربیع الثانی و حدیث ابی انصری العجمی این دو قیل میکند زیرا که بنا بر مشهور دانستی که وفات حضرت امام زین العابدین علیه السلام خارج از ماه محرم نبود پس انقضای دو ماه و لا محاله آخر ربیع الاول خواهد بود والله اعلم بالصواب هذا ما قالوا

باب در احوال قبله از باب شریعت و کعبه اصحاب طریقت کشف اسرار و معجزات

ن جگر گشت و جگر و جامعه که آن به بنو عبدالمومن و مغرب به وراثت رسیده اما
 از بهرام آنحضرت است و کتاب جعفر مشهور و معروف مشتمل بر علوم و کسب ایشانیست
 و آنحضرت علیه الصلوٰه و السلام فرمود علمنا غایر و مزبور و نکت فی القلوب نقرشت
 اما استماع بدان عندنا جعفر الاحمر و جعفر الابيض و مصنف فاطمه و ان عندنا الجامعه دنیا
 چیست و بهتاج الناس ایه و رسوال کردند از تفسیر این کلام فرمود علم غایر علم چیز است
 که در زمان استقباله خواهد شد و علم مزبور علم چیز است که در زمان ماضی گذشته و اما نکت
 فی القلوب فهو العلم یعنی نکت چیز است که از جانب خدا بر قلوب ما قابض میشود و التفقی
 اما استماع کلام ملائکه است که با خود میکنند آنرا من می شنوم اگر چه اشقی من آنرا
 نمی شنوم اما و جعفر الاحمر و جعفر الابيض است که در آن سلاح می بخند است و بیرون نخواهد آمد که ظهور
 خواهد کرد اما من زمان از آنکه حضرت امام مهدی علیه السلام است اما و جعفر الابيض و جعفر الابيض
 که در آن توریت موسی و نبیل عیسی و زبور داود و دیگر صحائف پیغمبران است و اما
 مصنف فاطمه علیها السلام پس در آن مرقوم است جمیع حوادث و اسامی کسانیکه نکت
 خواهد کرد و دیدار روز قیامت و اما الجامع کتابیست که ملول آن مبتدا و راع است
 که آنرا رسول خدا صلی الله علیه و آله اما فرمود و علی بن ابی طالب علیه السلام برست خود نوشته
 قسم بخدا که در آن است جمیع بهتاج الناس الی یوم القیمه و هیچ چیز افزون نگذاشته
 بذاتی شواهد النبوة و در شرح موافقت آورده که جعفر و الجامع کتابان ربانی است و بطلب
 علیه السلام و از بعضی ثقات منقولست که آنحضرت علیه السلام فرمود سلونی قبسل

۳۳۵

این کتاب از کتب معتبره است و در آن جمیع اخبار و روایات معتبره از ائمه اطهار علیهم السلام و از بزرگان علمای اسلام درج شده است و این کتاب را در زمان حیات آنحضرت علیه السلام در مدینه منوره جمع کرده اند و بعد از آن در کوفه و بغداد و سایر بلاد اسلامی تکثیر شده است و این کتاب را در زمان حیات آنحضرت علیه السلام در مدینه منوره جمع کرده اند و بعد از آن در کوفه و بغداد و سایر بلاد اسلامی تکثیر شده است و این کتاب را در زمان حیات آنحضرت علیه السلام در مدینه منوره جمع کرده اند و بعد از آن در کوفه و بغداد و سایر بلاد اسلامی تکثیر شده است

ان تفقدونی فانه لایحی بکم احد بعدی مثل حدیثی یعنی سوال کنید از من پیش
از آنکه گم کنید مراد هر چیز است که خواهید بد رستی نخواهید یافت کسی ا بعد از آن
نه سخن گوید با شما چیزیکه من شما میگویم این علوم با طبیعت رسالت است علیه السلام

اسمہ پر چیز تو از دانا شنو
میر رمز علم الایمان شنو

و از کلمات طبیات اوست من عرف الله اعرض عن سواه یعنی اعرف خدا
معرض بود از غیر او و منقطع از اسباب و از خلق گشته و بحق پیوسته
غیر حق را در دلش آن مقدار نباشد که باو التفات کند اینهاست

فرزند و عیال و خانان را چه کند	آنکس که تراست باخت چاره کند
دیوانه تو هر دو جهان را چه کند	دیوانه کنی هر دو جهانش بخش

و فرمود لا یصح العبادۃ الا بتوبۃ فقد تم علی العبادۃ التوبۃ التائبون العابدون
یعنی عبادت جز توبه درست نیاید و خدا سبحانه مقدم کرد توبه را بر عبادت
توبه بدایت مقامات است و عبودیت نهایت مقامات است و او سبحانه تعالی
ذکر عصیان کرد و امر بتوبه فرمود قال توبوا الی الله جمیعاً و رسولاً و انما
یاد کرد و فرمود فاعرج الی عبده ما و حی ایها التائب

توبه کن مردانه سر آور بره	که من بعلی بمقتال یره
در فسون نفس کم شو غره	کافتاب حق نهوشد زره

[illegible]

اور امام علیؑ ایک دینی زمین
میں ایک ایک صاحب واز کو نہیں
دیکھا یہ فقیر ہے جالت میں حسینؑ
اور غاری کے والوں نثار کو غدا
بد دعا کیے ہیں تم پر انبیا اور ملائکہ
اور شہداء سے ملعون ہوئے

معمول صورت میں کیا گیا
اور وہ بہت سخت اور بڑا باقی ہے
عذاب دنیا کا کماؤ سے بچنے کا
اور وہ بہت سخت اور بڑا باقی ہے
عذاب دنیا کا کماؤ سے بچنے کا
اور وہ بہت سخت اور بڑا باقی ہے
عذاب دنیا کا کماؤ سے بچنے کا

فیما یشترک من ذل المعصیة الی عز الطاعة کسید عزت بخواب غیر برادران و قوتیان
 و معلولت خواب غیبه سلطنت و مردگاران پس باید که از خواری و فرمانی
 جدا خود را بیرون آرند و بسع عزت طاعت و بندگی خدا رجوع کنند باز سبانت
 عرض کرد که زیاده ازین بکینه حضرت فرمود من اصحاب صاحب بود ای مسلم
 و من یشغل فی السور یم و من لا یسلم لسانه یشترک یعنی کسیکه صاحب است کند
 و صاحب بر می رسد است مانند از بدی و کسیکه در آید در مقام بد البته مستحق
 شود و کسیکه زبانش در اختیار نباشد پشیمانی اگر در قال الشیخ میرزا محمد حسن سلمی
 در کتاب تاریخ مشایخ السوفیه فی اول عزت المجتهدین محمد انصاری
 الیه بعد از الامتداد العالیة الفتوت الظاهرة و نشان فی نعم القرآن
 است مع عزت و حکمت نه ان قل کل معرفته لا یقارن و ام مراقبه الله عز وجل
 و عزت تسلیم و انوار و کل محنة لا یقارن و ام الموافقة فذلک عز و ردا شد
 و حضرت فرمود هر معرفتی که یاد و ام مراقبه و مشایخ و قمر حق سبحانه باشد
 پس آن علم و شلالت و عوایت و جهالت است و هر محنتی که با موافقت میجو
 و قتال مرد است و پس آن محنت غرور و دروغ و قور است مرد
 از ان حضرت سوال کرد که فتوت چیست فرمود لیست بالفسق و الفجور لکن
 الفتوت طعام مضوع و نایل مبدول و شبر مقبول و عفات و اذی کشوف
 یعنی نیست گرم و بزرگی بفسق و فجور بلکه طعام دادن بر دمان و عطا و نوال

و در این زمان منسوب گفت سوال کنی ابوحنیفه از آن سائل که در ردای
 پس در این مسئله بخدمت حضرت عرض کردیم جواب شافی فرمود ابوحنیفه گفت که
 این چنین اعلم انما س یافته در وقت خود ندیدم و در شرح منتهی ابوالفتاح
 و غیره که کتاب اول ملوک بنظر آمده که ابوحنیفه بعد تکمیل علوم ظاهری بر آن تکمیل علوم
 باطنی دو سال دیگر در خدمت آن حضرت مانده علوم باطنی حاصل کرد و گفت
 ثواب است آن ملک النعمان اگر این دو سال نمی بود ابوحنیفه ملاک میشد و بعضی
 انساب شیخه جمعیت ابوحنیفه منسوب با حضرت یافته شد و الله اعلم بالصواب روایت
 کرد از وی یحیی بن سعید الانصاری و ابوحنیفه و ابن جریج و مالک و محمد بن اسحق
 و یسرویی موسی بن جعفر و سفیان ثوری و سفیان ابن عیینه و شعبه و یحیی بن سعید القطان
 و بسیاری از علماء روایت احادیث از آن حضرت می رند و سلاسل همه اولیاء الله

منسوب بان مقتدا ای مل صفا و مشیوائی الله هدی است
فصل در بیان کشف و کرامات آنحضرت

کراماتش نهایت ندارد از تمیز آن زبان قاصر است و از تحریرش بان قلم عاجز
 سخن تمییز و تبه گاه از بسیار اندکی و از هزاران هزار کی به نگارش می آید و سلاکت اشدا
 کفایت میکند از آنچه است این جوری در کتاب صفة الصفوة با سناد خود از لایت
 ابن سعد روایت کرده که وی گفته که در موسم حج در که بودم و بعد گذاردن
 نماز دیگر بیالائی کوه ابو قیس رفتیم دیدم که مردی نشسته دعا میکند که گفت یارب یارب

این کتاب در بیان کرامات آنحضرت است و در بیان کرامات آنحضرت است و در بیان کرامات آنحضرت است

این کتاب در بیان کرامات آنحضرت است و در بیان کرامات آنحضرت است و در بیان کرامات آنحضرت است

این کتاب در بیان کرامات آنحضرت است و در بیان کرامات آنحضرت است و در بیان کرامات آنحضرت است

این کتاب در بیان کرامات آنحضرت است و در بیان کرامات آنحضرت است و در بیان کرامات آنحضرت است

شعری و خواهی از گنج و مال
 هر که اقل پاک شد از اعتدال
 پس منیر حاجت ای محتاج زود

حضرت از وی خواهی از هم و خال
 آن دعایش میرود تا ذوالجلال
 تا بچو شد از کرم دریائی جود

و از اینجاست که داود بن عبد الله بن عباس کی از موالی آنحضرت علیه السلام
 راکشت و اموال ویرا گرفت حضرت بروی درآمد در حالیکه راوی خود را بر
 زمین میکشید و فرمود موالی مرا کشتی و مال ویرا گرفتی و الله که دعائی بخوهم کرد
 دارد و بسبب این گفت مرا از دعائی خود می ترسانی آنحضرت بجهان خود بازگشت
 و همه شب بیدار بود و در نماز چنان وقت می شد شنیدند که بردار و دعا بکردار

بر نیامد که ویرا بکشد آیات

می زنند و بگنایان از جنس
 سرش میفان را تو نشخصی مدان
 اگر تو سبلی خصم تو از تو رهید
 اگر ضعیفی در زمین خواهد امان
 اگر نبالد آسمان گریان شود
 تا دل مرد خدا نامد بر ر و

در تقاضای خود می بینی چندان
 از نبی اذاجار مضرا شد بخوان
 یک جزا طیرا ابا بلیت رسید
 غلغل افتد در سپاه آسمان
 و رگبیر دهر رخ یارب خوان شود
 هیچ قومی را خدا رسوا نکرد

و از اینجاست که راوی میگوید با جماعتی پیش آنحضرت علیه السلام رستم
 و آنجماعت از آنحضرت سوال کرد که خدا امتعالتی ابراهیم علیه السلام را گفت خدا بخت

و از اینجاست که داود بن عبد الله بن عباس کی از موالی آنحضرت علیه السلام
 راکشت و اموال ویرا گرفت حضرت بروی درآمد در حالیکه راوی خود را بر
 زمین میکشید و فرمود موالی مرا کشتی و مال ویرا گرفتی و الله که دعائی بخوهم کرد
 دارد و بسبب این گفت مرا از دعائی خود می ترسانی آنحضرت بجهان خود بازگشت
 و همه شب بیدار بود و در نماز چنان وقت می شد شنیدند که بردار و دعا بکردار

و از اینجاست که داود بن عبد الله بن عباس کی از موالی آنحضرت علیه السلام
 راکشت و اموال ویرا گرفت حضرت بروی درآمد در حالیکه راوی خود را بر
 زمین میکشید و فرمود موالی مرا کشتی و مال ویرا گرفتی و الله که دعائی بخوهم کرد
 دارد و بسبب این گفت مرا از دعائی خود می ترسانی آنحضرت بجهان خود بازگشت
 و همه شب بیدار بود و در نماز چنان وقت می شد شنیدند که بردار و دعا بکردار

و از اینجاست که داود بن عبد الله بن عباس کی از موالی آنحضرت علیه السلام
 راکشت و اموال ویرا گرفت حضرت بروی درآمد در حالیکه راوی خود را بر
 زمین میکشید و فرمود موالی مرا کشتی و مال ویرا گرفتی و الله که دعائی بخوهم کرد
 دارد و بسبب این گفت مرا از دعائی خود می ترسانی آنحضرت بجهان خود بازگشت
 و همه شب بیدار بود و در نماز چنان وقت می شد شنیدند که بردار و دعا بکردار

و از اینجاست که داود بن عبد الله بن عباس کی از موالی آنحضرت علیه السلام
 راکشت و اموال ویرا گرفت حضرت بروی درآمد در حالیکه راوی خود را بر
 زمین میکشید و فرمود موالی مرا کشتی و مال ویرا گرفتی و الله که دعائی بخوهم کرد
 دارد و بسبب این گفت مرا از دعائی خود می ترسانی آنحضرت بجهان خود بازگشت
 و همه شب بیدار بود و در نماز چنان وقت می شد شنیدند که بردار و دعا بکردار

و زیان رسد نباشد دعا می کنم و خدا اجابت میکند اگر خواهی بر تو دعا کنم تا خدا ترا مسخ
 کند و سگلی گردد اند اعرابی از جهل گفت دعا کن دعا کرد فی الحال سگ گردید پس و بنامه خود
 نماز حضرت یحیی از خانه آن فرمود که عقیبتی رو آنکس رفت دید که آن سگ پیش ابل و
 عیال خود رفت و دم می چنانده و آنها عسایر داشتند و ویران از پیش خود برآمدند آنکس
 باز گشت و بنیست حضرت عرض نمود آن سگ نیز بنیست آمد و در خاک می غلطید آب
 از پیش پای او می برست پس آن حضرت رحم فرمود و دعا کرد بصورت خود باز گشت فرمود
 اعرابی آنچه گفته بودم ایمان آوردی گفت آری هزار بار ایمان آوردم و آن جمله است
 که من در زمین بنیست آن حضرت را طلبید و رویت را گفت که او را بنیست ساز چون جمع و یا
 نماز کرد و نماز گرفت چند بکیده فتنه می انگیزی و میخواهی که خون مسلمانان بریزی اگر
 اعرابی ترا بنیست تمام را بکشید حضرت فرمود من هیچ نکرده ام و نخواسته ام اگر
 بتو رسیده باشد و رویت است و از زبان دروغگوئی رسیده است منصور گفت
 از فتنه این سخن رسیده است و آنکس را حاضر کرد و گفت تو خود شنیدی این سخن
 از آن حضرت علیه السلام آنکس گفت آری منصور گفت سوگند می توانی خورد گفت
 بی پس آنرا سوگند کرد و باشد الذی لا اله الا هو عالم الغیب الشهادت آن حضرت
 علیه السلام فرمود ای منصور او را سوگند میدهم گفت تو سوگند ده آن حضرت علیه السلام
 بآن شخص سوگند کرد بگو برایت من حمل شد و قوه و النجات ای حولی و قوتی لقد فعل کنه
 و کنه اجعفر و قال کنه کنه اجعفر آن شخص اندکی متعجب نمود و آنرا سوگند خورد و بجز خود

۳۵۹

در بیان رسد نباشد دعا می کنم و خدا اجابت میکند اگر خواهی بر تو دعا کنم تا خدا ترا مسخ کند و سگلی گردد اند اعرابی از جهل گفت دعا کن دعا کرد فی الحال سگ گردید پس و بنامه خود نماز حضرت یحیی از خانه آن فرمود که عقیبتی رو آنکس رفت دید که آن سگ پیش ابل و عیال خود رفت و دم می چنانده و آنها عسایر داشتند و ویران از پیش خود برآمدند آنکس باز گشت و بنیست حضرت عرض نمود آن سگ نیز بنیست آمد و در خاک می غلطید آب از پیش پای او می برست پس آن حضرت رحم فرمود و دعا کرد بصورت خود باز گشت فرمود اعرابی آنچه گفته بودم ایمان آوردی گفت آری هزار بار ایمان آوردم و آن جمله است که من در زمین بنیست آن حضرت را طلبید و رویت را گفت که او را بنیست ساز چون جمع و یا نماز کرد و نماز گرفت چند بکیده فتنه می انگیزی و میخواهی که خون مسلمانان بریزی اگر اعرابی ترا بنیست تمام را بکشید حضرت فرمود من هیچ نکرده ام و نخواسته ام اگر بتو رسیده باشد و رویت است و از زبان دروغگوئی رسیده است منصور گفت از فتنه این سخن رسیده است و آنکس را حاضر کرد و گفت تو خود شنیدی این سخن از آن حضرت علیه السلام آنکس گفت آری منصور گفت سوگند می توانی خورد گفت بی پس آنرا سوگند کرد و باشد الذی لا اله الا هو عالم الغیب الشهادت آن حضرت علیه السلام فرمود ای منصور او را سوگند میدهم گفت تو سوگند ده آن حضرت علیه السلام بآن شخص سوگند کرد بگو برایت من حمل شد و قوه و النجات ای حولی و قوتی لقد فعل کنه و کنه اجعفر و قال کنه کنه اجعفر آن شخص اندکی متعجب نمود و آنرا سوگند خورد و بجز خود

انکار نیست گفت ای فلان جمعی کثیر را از علویان فانی ساختم و پیشوائی ایشان را
 در شهر گفتم که این گفت جعفر بن محمد علیه السلام گفتم وی مردیست مشغول بعبادت
 خدا و اصلا تفرقه بر نیاندازد گفت من دانستم که تو اعتقاد امامت وی داری من
 سوگنده نکرده ام که شب در نیابم تا خاطر خود را از وی فانی سازم سیاف را
 بخواند و گفت چون جعفر این تفرقه حاضر شود هرگاه که من دست بر سر خود خنم بیاورم که ویرا
 قتل کن پس گفت تصادق را حاضر کنند در وقت آمدن بوسی بپوشتم و مردم که لب
 بی مینانید اما ندانستم که چه میگوید لیکن قصر منصور را دیدم که بختیش در آن روز
 از لایطم امواج بحر و منصور را دیدم سر و پای برهنه و لرزه بر اندامهای وی
 افتاده استقبال حضرت علیه السلام کرد و باز وی آنحضرت را گرفته بر مسند خود نشاند
 و گفت یا ابن سول الله باعث آمدن چه بود فرمود مرا خواندی مردم گفت حاجتی که
 داری بخواه حضرت فرمود حاجت من آنست که مرا بخوانی تا من هر وقتی که خواهم
 با خیار خود حاضر شوم از گناه برخواست چون بیرون رفت منصور حائمه خواب طلبید
 و تا نیم شب بختید و نماز با از وی فوت شد چون بیدار گشت مقرب خود را خواند
 و گفت در آنوقت که جعفر بن محمد حاضر شد از دهای را دیدم که یک لب و سه
 بر زمین و یک بر بالای قصر من بود و زبان فصیح بمن گفت که مر خدا تعالی
 فرستاده است که اگر تصادق کنی رسانی ترا و قصر ترا فردمی بر من حال بر من
 متغیر شد چنانکه دیدی مقرب منصور گفت این سحر است منصور گفت گوی که سحر است این

[illegible]

فراست و اعظم است که بر سول خدا صلی الله علیه و آله آمده بود چه منجوست چنان
میشد و از انجمله آنست که چون زید را شستند و بر دار کشیدند حکامین عباسی این

دو بیت گفت

صلیٰنا لکم زید اعلیٰ جبرئیل
و قتم بعثنا علیا سفاهته

چون این دو بیت با حضرت رسید دست بردار داشت و فرمود

هذا فتشوا محمد النبوة وغيره

فصل در بیان قات آنحضرت علیه السلام

فی فصل الخطاب قال عمر بن الخطاب کنت اذا نظرت الى جعفر بن محمد علمت ان الله من
سلالة النبی وولد سنة ثمانین بالمدينة و توفي بها فی شوال سنة ثمان و اربعین و ما جده
و هو ابن ثمان ستین سنة و دفن بالبقيع فی قبر فيه ابره و ویده و عم جده هو اکرام
بذلک القبر و بان اجمع من الاثر ان الکرام و وفیات استنشرت علی السلام و رعايته ^{منقولة}
هو در روز دوشنبه پانزدهم رجب سنة مئید و چهل و هشت و در البقيع و قبر کبریا
چند و اکرام محمد باقر علیه السلام و جده و می حضرت امام زین العابدین علیه السلام و جده
جده و می امام حسن علیه السلام مدفون هستند و مدفون گشت پس قبر آن شریف علیه السلام

عبادت کے لئے جو جانتے تھے بلند آواز سے کہنے لگے اور
وہ کہنے لگے کہ خدا یا بھول قیامت ہے
لگنے سے اور نہ باز رکھا مجھ کو یکسر
خاک پر رکھتے تھے اور نہ غواب
اور اب یہ ہے کہ وہ حالت پر جو وزیر
امام انجیلی پر ابھل

عجب مقام شرف و مکرم و اعلی قدر و منزلت نزد رب الغرت است که علمای اهل بیت
 با جمع کرده و نزد علمای امامیه وفات آن تنبیح سعادت در سال صد و چهل و شست
 واقع شد و اشتهر آنست که در ماه شوال واقع شد و بعضی دو شبانه پانزدهم رجب
 سال مذکور گفته اند و اکثر عمر شریف آنحضرت را شصت و پنج سال گفته اند و بعضی
 شصت و هشت گفته اند و در کشف الغمبه فتاوی و یک نیز روایت کرده است و جناب
 از محمد بن سنان روایت کرده است که در هنگام وفات عمر شریف آنحضرت علیه السلام
 شصت و پنج سال بود و در سال صد و چهل و هشتم از هجرت وفات یافت و صاحب
 کشف الغمبه عبارتی از شیخ مفید نقل نموده که از آن است فتاوی میشود که او مثل کلینی
 نقل شده و کلینی تصدیق نموده که وفات آنحضرت در ماه شوال بود و هذا ما اتوا

باب هفتم

در بیان احوال برگزیده خدا از بده الا و بیا قدوة الاصفیاء نجوای آنکه حضرت امام
 موسی بن جعفر علیه السلام و آنحضرت امام هفتم از ائمه اهل بیت علیهم السلام است
 اسم مبارکش موسی کنیت وی ابو الحسن و ابو ابراهیم و ابو علی و ابو اسمعیل نیز گفته اند
 و اول شهر است و القاب شریفش کاظم و صابر و صالح و امین است و لقب مشهور آنحضرت
 کاظم علیه السلام است فی شواهد النبوة انما القاب کاظم بقرط حله و تجاوزه عن المعتدین یعنی چونکه
 حکم را داشت و بسیار در گمراه میفرمود از حد و گذشتگان و ظالمان لهذا المقتب کاظم گفته
 و ایادت آنحضرت علیه السلام در ابواب و در میان کوه و مدینه روز یکشنبه هفتم صفر

در بیان احوال برگزیده خدا از بده الا و بیا قدوة الاصفیاء نجوای آنکه حضرت امام موسی بن جعفر علیه السلام و آنحضرت امام هفتم از ائمه ائمه اهل بیت علیهم السلام است اسم مبارکش موسی کنیت وی ابو الحسن و ابو ابراهیم و ابو علی و ابو اسمعیل نیز گفته اند و اول شهر است و القاب شریفش کاظم و صابر و صالح و امین است و لقب مشهور آنحضرت کاظم علیه السلام است فی شواهد النبوة انما القاب کاظم بقرط حله و تجاوزه عن المعتدین یعنی چونکه حکم را داشت و بسیار در گمراه میفرمود از حد و گذشتگان و ظالمان لهذا المقتب کاظم گفته و ایادت آنحضرت علیه السلام در ابواب و در میان کوه و مدینه روز یکشنبه هفتم صفر

فصل اول در بیان فضیلت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام
در بیان فضیلت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام
در بیان فضیلت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام

سخنه مکتوبه و شصت و هجری روایت کرده اند از ابن عباس رضی الله عنه است حضرت امام
محمد باقر علیه السلام آمد و حضرت امام جعفر صادق علیه السلام در خدمت آنحضرت علیه السلام
ایستاده بود این عکاسه عرض کرد که یا ابن رسول الله صلی الله علیه و آله چه فرزند تو را
نزد و کنی که بعد از تو می رسیده است و به بیان زری نزد حضرت علیه السلام نهفته
حضرت فرمود که درین نزدیکی فروشی از اهل زندقه برآمد و در خانه رسید
و در خواهر آمد باین زن که نیزه برآید او خواهم خرید راوی گوید که بعد از این روز
نگرفته است آنحضرت علیه السلام رفتن فرمود که میخواهم بدیدم شمار از برده و فروشی
که بپوشیده برای حضرت علیه السلام از و کنیزت خواهم دید اکنون آمده است بروید باین
چنان زن را از و کنیزت بفرست چون نزد آن برده فروشی رفت گفت کنیزانی که بپوشیده
همه افر و خیمه و نماده است نزد من گرد و کنیز که یکی از دیگر است گفتتم
بیرون آور اینها را تا بنیم چون ایشان را بیرون آورد گفتیم آن جاریه که بکوتر است
چندین فروشی گفت قیمت آخرش بقتاد و بنا است گفتیم احسان کن و از قیمت چیزی
از آن بکشد که بپوشیده گفتیم با بپوشیده که بپوشیده است و بپوشیده می نهد او
بعد گفت او بکشاید و به شمارید تا من گفت بکشاید که اگر یک چهارم بقتاد و دنیا بکشد
می فروشم آن فروشی گفت بکشاید و بشمارید چون شمر دیم بقتاد و دنیا بپوشیده که بپوشیده
پس آن جاریه را گرفتیم و بخدمت آنحضرت آوردیم و حضرت امام جعفر صادق علیه السلام
نزد آنحضرت ایستاده بود و آنچه گذشته بود بخدمت آنحضرت علیه السلام عرض کردیم

در بیان فضیلت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام
در بیان فضیلت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام
در بیان فضیلت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام

در بیان فضیلت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام
در بیان فضیلت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام
در بیان فضیلت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام

حضرت باز آمد کرد و از باریه سوال کرد که چه نام داری گفت حمیده حضرت فرمود
 که پسندیده هستی در دنیا و ستایش کرده خواهی بود در آخرت و خبر ده که آیا بگری
 یا شیب گفت باکره ام حضرت فرمود که چیزی نیست نوحاسان بنی آید که فاسد نکند
 چگونه تو باکره نماند و گفت هرگاه که به نزد من می آمد و اراده مقاربت می نمود
 حقتقات مرد سفید موی را بر و مسلط میکرد ایند که طلبا نچه می زد بر و کوه مانع میشد
 او را ازین عمل و مکر چنین واقع میشد و در هر مرتبه آن مرد پیر بالغ او میشد پس
 حضرت علیه السلام فرمود ای جعفر علیه السلام مقصود شوا این کینه را که از آن نیست
 و ازین فرزند می بهم خواهد رسید که بهترین اهل زمین باشد بکنه انی شوا و العنوة فی
 فعل الخطاب کن موسی اللهظم علیه السلام صالی عابد اجواد املو کثیر القدر یدرس
 بالعبد الشاح من کثرة عبادة واجتهاد تقلیت که حضرت امام موسی کاظم صلوة الله
 علی نبیا وعلیه زیاده از ده سال سجد و میرفت بعد از طلوع شمس تا وقت زوال
 و آنحضرت علیه الصلوة و السلام عابدترین اهل زمان و فقیهترین و نجیترین و کریمترین
 ایشان بود و سخا و کرم و یراحد نبود روزی از شخصی اندائی بوی رسید صبر کرد
 و صبره برادر دنیا را و او را و در حق وی حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود
 این فرزند سید و امام در فرزندان ماست و غوث نهادنامه و بانی است از ابواب
 خدائی غریب و خیر مولودی است و آنحضرت در مدینه استقامت داشت و اول بار
 مهدی ابن منصور حضرت را از مدینه به بغداد آورده مجوس ساخت شبی امیر المومنین

باز کرد و از باریه سوال کرد که چه نام داری گفت حمیده حضرت فرمود
 که پسندیده هستی در دنیا و ستایش کرده خواهی بود در آخرت و خبر ده که آیا بگری
 یا شیب گفت باکره ام حضرت فرمود که چیزی نیست نوحاسان بنی آید که فاسد نکند
 چگونه تو باکره نماند و گفت هرگاه که به نزد من می آمد و اراده مقاربت می نمود
 حقتقات مرد سفید موی را بر و مسلط میکرد ایند که طلبا نچه می زد بر و کوه مانع میشد
 او را ازین عمل و مکر چنین واقع میشد و در هر مرتبه آن مرد پیر بالغ او میشد پس
 حضرت علیه السلام فرمود ای جعفر علیه السلام مقصود شوا این کینه را که از آن نیست
 و ازین فرزند می بهم خواهد رسید که بهترین اهل زمین باشد بکنه انی شوا و العنوة فی
 فعل الخطاب کن موسی اللهظم علیه السلام صالی عابد اجواد املو کثیر القدر یدرس
 بالعبد الشاح من کثرة عبادة واجتهاد تقلیت که حضرت امام موسی کاظم صلوة الله
 علی نبیا وعلیه زیاده از ده سال سجد و میرفت بعد از طلوع شمس تا وقت زوال
 و آنحضرت علیه الصلوة و السلام عابدترین اهل زمان و فقیهترین و نجیترین و کریمترین
 ایشان بود و سخا و کرم و یراحد نبود روزی از شخصی اندائی بوی رسید صبر کرد
 و صبره برادر دنیا را و او را و در حق وی حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود
 این فرزند سید و امام در فرزندان ماست و غوث نهادنامه و بانی است از ابواب
 خدائی غریب و خیر مولودی است و آنحضرت در مدینه استقامت داشت و اول بار
 مهدی ابن منصور حضرت را از مدینه به بغداد آورده مجوس ساخت شبی امیر المومنین

باز کرد و از باریه سوال کرد که چه نام داری گفت حمیده حضرت فرمود
 که پسندیده هستی در دنیا و ستایش کرده خواهی بود در آخرت و خبر ده که آیا بگری
 یا شیب گفت باکره ام حضرت فرمود که چیزی نیست نوحاسان بنی آید که فاسد نکند
 چگونه تو باکره نماند و گفت هرگاه که به نزد من می آمد و اراده مقاربت می نمود
 حقتقات مرد سفید موی را بر و مسلط میکرد ایند که طلبا نچه می زد بر و کوه مانع میشد
 او را ازین عمل و مکر چنین واقع میشد و در هر مرتبه آن مرد پیر بالغ او میشد پس
 حضرت علیه السلام فرمود ای جعفر علیه السلام مقصود شوا این کینه را که از آن نیست
 و ازین فرزند می بهم خواهد رسید که بهترین اهل زمین باشد بکنه انی شوا و العنوة فی
 فعل الخطاب کن موسی اللهظم علیه السلام صالی عابد اجواد املو کثیر القدر یدرس
 بالعبد الشاح من کثرة عبادة واجتهاد تقلیت که حضرت امام موسی کاظم صلوة الله
 علی نبیا وعلیه زیاده از ده سال سجد و میرفت بعد از طلوع شمس تا وقت زوال
 و آنحضرت علیه الصلوة و السلام عابدترین اهل زمان و فقیهترین و نجیترین و کریمترین
 ایشان بود و سخا و کرم و یراحد نبود روزی از شخصی اندائی بوی رسید صبر کرد
 و صبره برادر دنیا را و او را و در حق وی حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود
 این فرزند سید و امام در فرزندان ماست و غوث نهادنامه و بانی است از ابواب
 خدائی غریب و خیر مولودی است و آنحضرت در مدینه استقامت داشت و اول بار
 مهدی ابن منصور حضرت را از مدینه به بغداد آورده مجوس ساخت شبی امیر المومنین

باز کرد و از باریه سوال کرد که چه نام داری گفت حمیده حضرت فرمود
 که پسندیده هستی در دنیا و ستایش کرده خواهی بود در آخرت و خبر ده که آیا بگری
 یا شیب گفت باکره ام حضرت فرمود که چیزی نیست نوحاسان بنی آید که فاسد نکند
 چگونه تو باکره نماند و گفت هرگاه که به نزد من می آمد و اراده مقاربت می نمود
 حقتقات مرد سفید موی را بر و مسلط میکرد ایند که طلبا نچه می زد بر و کوه مانع میشد
 او را ازین عمل و مکر چنین واقع میشد و در هر مرتبه آن مرد پیر بالغ او میشد پس
 حضرت علیه السلام فرمود ای جعفر علیه السلام مقصود شوا این کینه را که از آن نیست
 و ازین فرزند می بهم خواهد رسید که بهترین اهل زمین باشد بکنه انی شوا و العنوة فی
 فعل الخطاب کن موسی اللهظم علیه السلام صالی عابد اجواد املو کثیر القدر یدرس
 بالعبد الشاح من کثرة عبادة واجتهاد تقلیت که حضرت امام موسی کاظم صلوة الله
 علی نبیا وعلیه زیاده از ده سال سجد و میرفت بعد از طلوع شمس تا وقت زوال
 و آنحضرت علیه الصلوة و السلام عابدترین اهل زمان و فقیهترین و نجیترین و کریمترین
 ایشان بود و سخا و کرم و یراحد نبود روزی از شخصی اندائی بوی رسید صبر کرد
 و صبره برادر دنیا را و او را و در حق وی حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود
 این فرزند سید و امام در فرزندان ماست و غوث نهادنامه و بانی است از ابواب
 خدائی غریب و خیر مولودی است و آنحضرت در مدینه استقامت داشت و اول بار
 مهدی ابن منصور حضرت را از مدینه به بغداد آورده مجوس ساخت شبی امیر المومنین

در بیان آنکه حضرت علی بن ابی طالب را در آن شب که فرمود و یا محمد بن عیسی بن قلیتم ان تفسدوا الارض
 و تقطعوا ارحاکم ریح گوید که شب بود که مهدی مرا طلبید چون من پیش وی رفتم شنیدم که
 این آیت را به او از خوش میخواند چون مرادید گفت برو و موسی بن جعفر را بیار
 من فتمه و آنحضرت علیه السلام را آوردم مهدی با حضرت معانقه کرد و به نشانند
 و خواب را با آنحضرت علیه السلام گفت بعد از آن گفت پیچ توانی که مرا این گردانی
 از آنکه بر من و فرزندان من خروج کنی فرمود که والله هرگز نکرده ام و از شان من نیست
 که بکنم مهدی گفت راست میگوئی پس ریح را گفت که آنحضرت علیه السلام را در و از ده
 هزار دینار بده و بسوئی اهل وی روان کن ریح گوید که هم در شب ساختگی وی کردم
 و ویران روان نمودم از خوف آن مبادا مانعی پیدا نشود تا ایام رشید در مدینه بود پس
 دویم بار رشید آنحضرت علیه السلام را به بغداد طلبید و در آن وفات یافت نه اسف
 شواهد النبوة فی فصل الخطاب روایت کرده شد که بارون رشید گفت من بخواب
 دیدم که حضرت امام حسین علیه السلام تشریف آورد و در دست مبارکش حربه ایست
 و می فرماید که اگر موسی بن جعفر را همین ساعت میگذاری منی فها و الا نه ترا با من حربه ذبح
 حق قسم کرد برو و آنحضرت علیه السلام را از قید خلاص کن و سی هزار درم به او ده
 و بگو هرگز که بنما تشریف بیاید ستقامت فرماید و اگر بخوابد بدین تشریف برود و هرگاه
 که بارون بخدمت حضرت آمد و آنچه حضرت امام حسین امر کرده بود به او داد پس آنحضرت
 فرمود که من رسول خدا صلی الله علیه و آله را در خواب دیدم که تشریف آورد و فرمود که

در بیان آنکه حضرت علی بن ابی طالب را در آن شب که فرمود و یا محمد بن عیسی بن قلیتم ان تفسدوا الارض
 و تقطعوا ارحاکم ریح گوید که شب بود که مهدی مرا طلبید چون من پیش وی رفتم شنیدم که
 این آیت را به او از خوش میخواند چون مرادید گفت برو و موسی بن جعفر را بیار
 من فتمه و آنحضرت علیه السلام را آوردم مهدی با حضرت معانقه کرد و به نشانند
 و خواب را با آنحضرت علیه السلام گفت بعد از آن گفت پیچ توانی که مرا این گردانی
 از آنکه بر من و فرزندان من خروج کنی فرمود که والله هرگز نکرده ام و از شان من نیست
 که بکنم مهدی گفت راست میگوئی پس ریح را گفت که آنحضرت علیه السلام را در و از ده
 هزار دینار بده و بسوئی اهل وی روان کن ریح گوید که هم در شب ساختگی وی کردم
 و ویران روان نمودم از خوف آن مبادا مانعی پیدا نشود تا ایام رشید در مدینه بود پس
 دویم بار رشید آنحضرت علیه السلام را به بغداد طلبید و در آن وفات یافت نه اسف
 شواهد النبوة فی فصل الخطاب روایت کرده شد که بارون رشید گفت من بخواب
 دیدم که حضرت امام حسین علیه السلام تشریف آورد و در دست مبارکش حربه ایست
 و می فرماید که اگر موسی بن جعفر را همین ساعت میگذاری منی فها و الا نه ترا با من حربه ذبح
 حق قسم کرد برو و آنحضرت علیه السلام را از قید خلاص کن و سی هزار درم به او ده
 و بگو هرگز که بنما تشریف بیاید ستقامت فرماید و اگر بخوابد بدین تشریف برود و هرگاه
 که بارون بخدمت حضرت آمد و آنچه حضرت امام حسین امر کرده بود به او داد پس آنحضرت
 فرمود که من رسول خدا صلی الله علیه و آله را در خواب دیدم که تشریف آورد و فرمود که

در بیان آنکه حضرت علی بن ابی طالب را در آن شب که فرمود و یا محمد بن عیسی بن قلیتم ان تفسدوا الارض
 و تقطعوا ارحاکم ریح گوید که شب بود که مهدی مرا طلبید چون من پیش وی رفتم شنیدم که
 این آیت را به او از خوش میخواند چون مرادید گفت برو و موسی بن جعفر را بیار
 من فتمه و آنحضرت علیه السلام را آوردم مهدی با حضرت معانقه کرد و به نشانند
 و خواب را با آنحضرت علیه السلام گفت بعد از آن گفت پیچ توانی که مرا این گردانی
 از آنکه بر من و فرزندان من خروج کنی فرمود که والله هرگز نکرده ام و از شان من نیست
 که بکنم مهدی گفت راست میگوئی پس ریح را گفت که آنحضرت علیه السلام را در و از ده
 هزار دینار بده و بسوئی اهل وی روان کن ریح گوید که هم در شب ساختگی وی کردم
 و ویران روان نمودم از خوف آن مبادا مانعی پیدا نشود تا ایام رشید در مدینه بود پس
 دویم بار رشید آنحضرت علیه السلام را به بغداد طلبید و در آن وفات یافت نه اسف
 شواهد النبوة فی فصل الخطاب روایت کرده شد که بارون رشید گفت من بخواب
 دیدم که حضرت امام حسین علیه السلام تشریف آورد و در دست مبارکش حربه ایست
 و می فرماید که اگر موسی بن جعفر را همین ساعت میگذاری منی فها و الا نه ترا با من حربه ذبح
 حق قسم کرد برو و آنحضرت علیه السلام را از قید خلاص کن و سی هزار درم به او ده
 و بگو هرگز که بنما تشریف بیاید ستقامت فرماید و اگر بخوابد بدین تشریف برود و هرگاه
 که بارون بخدمت حضرت آمد و آنچه حضرت امام حسین امر کرده بود به او داد پس آنحضرت
 فرمود که من رسول خدا صلی الله علیه و آله را در خواب دیدم که تشریف آورد و فرمود که

تو منطلومی و تاهق تر حبس کردند بگو این کلمات را در زمین شب از قیام خدا خدای شد
 پس عرض کردم یا رسول خدا در و پدر زن فدائی تو باد بفرمان کلمات را حضرت
 فرمود و بگوید یا صامت کل صوت و یا کمالی العظام و یا نور رب الموت یا کمال الحسنی
 و یا سمک یا عظیم الاکبر المخرجون المکنون الذی لم یطلع علیه من المخلوقین یا حلیما ذی امانه
 یا یعزى من امانته یا ذی المعروف الذی لم یقطع ابد او الیکسی عدد انفس من عینی و لا اخبار
 شیره و نوا در کثیره **فصل**

در بیان اشیاء و کرامات آنحضرت علیه السلام که از نظر این شریف و ابدین من الامس هست و بر ا
 کرامات بسیار است و از آنجمله آنست که این جوی از شقیق لینی نقل کرده که گفتم در سفر حج
 یثاویه سیدیم جواسه دیدم خوب روی گندم گون با لای جاها می خود شقیمه پوشیده
 شده بر کتف خود زده و غلین در پا کرده از میان مردم بیرون آمده و تنها نشسته
 با خود گفتیم این از صوفیه می نماید چنانکه میخواستند که درین راه سفر بر گردن مسلمانان
 نذر باشد بر و م و ویرا بر نشستم تا زین باز استی چون نزدیک دی رسیدیم فرمود یا شقیق
 یا سیدنا یا شریفنا ان یحضرنا انتم یا خود گفتیم این جوان هر آینه بنده است صاحب
 برسم زوی بلی خود همسم ز نظر من غائب شد چون بنزل دیگر رسیدیم دیدم که در نماز است
 و لرزه بر اعضاءش می افتاده و اشک از چشمهای روان است گفتیم بروم و از او
 عذری بنجو هم صبر کردم تا فارغ شد و روی من کرد و وقت یا شقیق بنویس این آیه
 را فی الغنائین تاب و امن عمل صالحا ثم اهتدی پس در دل من گذشت انیکه این جوان

این کلمات را در زمین شب از قیام خدا خدای شد
 پس عرض کردم یا رسول خدا در و پدر زن فدائی تو باد بفرمان کلمات را حضرت
 فرمود و بگوید یا صامت کل صوت و یا کمالی العظام و یا نور رب الموت یا کمال الحسنی
 و یا سمک یا عظیم الاکبر المخرجون المکنون الذی لم یطلع علیه من المخلوقین یا حلیما ذی امانه
 یا یعزى من امانته یا ذی المعروف الذی لم یقطع ابد او الیکسی عدد انفس من عینی و لا اخبار
 شیره و نوا در کثیره **فصل**

در بیان اشیاء و کرامات آنحضرت علیه السلام که از نظر این شریف و ابدین من الامس هست و بر ا
 کرامات بسیار است و از آنجمله آنست که این جوی از شقیق لینی نقل کرده که گفتم در سفر حج
 یثاویه سیدیم جواسه دیدم خوب روی گندم گون با لای جاها می خود شقیمه پوشیده
 شده بر کتف خود زده و غلین در پا کرده از میان مردم بیرون آمده و تنها نشسته
 با خود گفتیم این از صوفیه می نماید چنانکه میخواستند که درین راه سفر بر گردن مسلمانان
 نذر باشد بر و م و ویرا بر نشستم تا زین باز استی چون نزدیک دی رسیدیم فرمود یا شقیق
 یا سیدنا یا شریفنا ان یحضرنا انتم یا خود گفتیم این جوان هر آینه بنده است صاحب
 برسم زوی بلی خود همسم ز نظر من غائب شد چون بنزل دیگر رسیدیم دیدم که در نماز است
 و لرزه بر اعضاءش می افتاده و اشک از چشمهای روان است گفتیم بروم و از او
 عذری بنجو هم صبر کردم تا فارغ شد و روی من کرد و وقت یا شقیق بنویس این آیه
 را فی الغنائین تاب و امن عمل صالحا ثم اهتدی پس در دل من گذشت انیکه این جوان

در بیان اشیاء و کرامات آنحضرت علیه السلام که از نظر این شریف و ابدین من الامس هست و بر ا
 کرامات بسیار است و از آنجمله آنست که این جوی از شقیق لینی نقل کرده که گفتم در سفر حج
 یثاویه سیدیم جواسه دیدم خوب روی گندم گون با لای جاها می خود شقیمه پوشیده
 شده بر کتف خود زده و غلین در پا کرده از میان مردم بیرون آمده و تنها نشسته
 با خود گفتیم این از صوفیه می نماید چنانکه میخواستند که درین راه سفر بر گردن مسلمانان
 نذر باشد بر و م و ویرا بر نشستم تا زین باز استی چون نزدیک دی رسیدیم فرمود یا شقیق
 یا سیدنا یا شریفنا ان یحضرنا انتم یا خود گفتیم این جوان هر آینه بنده است صاحب
 برسم زوی بلی خود همسم ز نظر من غائب شد چون بنزل دیگر رسیدیم دیدم که در نماز است
 و لرزه بر اعضاءش می افتاده و اشک از چشمهای روان است گفتیم بروم و از او
 عذری بنجو هم صبر کردم تا فارغ شد و روی من کرد و وقت یا شقیق بنویس این آیه
 را فی الغنائین تاب و امن عمل صالحا ثم اهتدی پس در دل من گذشت انیکه این جوان

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

۱۹۹

[illegible]

در بعد از صد و سی سال و آنحضرت در حبس بودن به بغداد و در جمعه پنجم حبيب سنة كشته شدند
 و شش ماهی زفات یافت و قبری نفیشت در بغداد است و میگویند که یکی بن خالده یکی
 آنحضرت را بگشته بودند در طلب زهر داد و زهر کینه زهر داد و حضرت فرمود مرا
 زهر داد و بعد از آن بدن من زرد و خوابید پس نیمه زردی کشید خوابید و پس فرزند
 سیاه و نمید خوابید شد انگاه خو هم مرد چنان شد که فرموده بودند نائل و منقلب آنحضرت
 صدی و نهاتی ندارد که بقایمید و نزد علمای امامیه شهر در شهادت آنحضرت آنست که
 در سال صد و هشتاد و سیم هجری واقع شد و بعضی صد و هشتاد و شش گفتند و روز
 وفات مشهور روز جمعه است و پنجم ماه رجب بود و بعضی پنجم ماه مذکور نیز گفته اند و عمر آنحضرت
 آنحضرت در وقت وفات موافق مشهور پنجاه و پنج سال بود و بعضی پنجاه و چهار گفته اند
 و در کانی ششم ماه رجب گفته و در تمذیب تاریخ است و چهارم و صاحب کشف الغم
 از کتاب کمال الدین نقل کرده است و پنجم حبیب شیخ در مصباح باین قائل شده و بقال
 ابن الجوزی نیز اما قائل است که لم بالصواب و لعقب من ولد موسی بن جعفر و هم الموسویون
 فی اربعة عشر رجلا علی الرضا بن موسی بن هاشم بن موسی العباس بن موسی محمد بن موسی
 عبید الله بن موسی جعفر بن موسی حمزه بن موسی زید بن موسی بارون بن موسی اسحق بن
 موسی الحسن بن موسی حسین بن موسی اسمعیل بن موسی عبید الله بن موسی لام ولد و لا یقتله و اما
 ابنار الذین لم یعقبوا هیمان و عبید الرحمن الفضل و احمد و عقیل و القاسم و یحیی و داود و کان ولد
 که هم سبعة و ثمانین بنتا و ثمانین و عشرين ابنا فیکون جمع ولده تسعا و خمسين ولدا و من ابنا و بنتا

۳۷۱

در بعد از صد و سی سال و آنحضرت در حبس بودن به بغداد و در جمعه پنجم حبيب سنة كشته شدند
 و شش ماهی زفات یافت و قبری نفیشت در بغداد است و میگویند که یکی بن خالده یکی
 آنحضرت را بگشته بودند در طلب زهر داد و زهر کینه زهر داد و حضرت فرمود مرا
 زهر داد و بعد از آن بدن من زرد و خوابید پس نیمه زردی کشید خوابید و پس فرزند
 سیاه و نمید خوابید شد انگاه خو هم مرد چنان شد که فرموده بودند نائل و منقلب آنحضرت
 صدی و نهاتی ندارد که بقایمید و نزد علمای امامیه شهر در شهادت آنحضرت آنست که
 در سال صد و هشتاد و سیم هجری واقع شد و بعضی صد و هشتاد و شش گفتند و روز
 وفات مشهور روز جمعه است و پنجم ماه رجب بود و بعضی پنجم ماه مذکور نیز گفته اند و عمر آنحضرت
 آنحضرت در وقت وفات موافق مشهور پنجاه و پنج سال بود و بعضی پنجاه و چهار گفته اند
 و در کانی ششم ماه رجب گفته و در تمذیب تاریخ است و چهارم و صاحب کشف الغم
 از کتاب کمال الدین نقل کرده است و پنجم حبیب شیخ در مصباح باین قائل شده و بقال
 ابن الجوزی نیز اما قائل است که لم بالصواب و لعقب من ولد موسی بن جعفر و هم الموسویون
 فی اربعة عشر رجلا علی الرضا بن موسی بن هاشم بن موسی العباس بن موسی محمد بن موسی
 عبید الله بن موسی جعفر بن موسی حمزه بن موسی زید بن موسی بارون بن موسی اسحق بن
 موسی الحسن بن موسی حسین بن موسی اسمعیل بن موسی عبید الله بن موسی لام ولد و لا یقتله و اما
 ابنار الذین لم یعقبوا هیمان و عبید الرحمن الفضل و احمد و عقیل و القاسم و یحیی و داود و کان ولد
 که هم سبعة و ثمانین بنتا و ثمانین و عشرين ابنا فیکون جمع ولده تسعا و خمسين ولدا و من ابنا و بنتا

حضرت موسیٰ علیہ السلام پیوسته فرزند پسندیده خود را رضای نامید میفرمود
 که بخوانید فرزند مرا رضا چون بان حضرت خطاب میکرد آنحضرت را ابو الحسن نامید
 و مادر آنحضرت تاتم کنیز که حمیده مادر امام موسی کاظم بود و لها اسماء منها یحیی و ثماته
 و امام امین است تقدیر اسمها علی تاتم روایت است که حمیده که از جمله اشرف و بزرگواران
 نبویه و کنیز که خرید و او را تاتم مستی گردانید و آن جاریه سعادت مند بهترین زنان
 بود و در عقد دین و حیا و خاتون خود حمیده را تعظیم نمود و از روزیکه خرید
 او را هرگز نزد او نمی نشست برای تعظیم و اجلال و پس حمیده روزی با امام موسی
 گفت که من فرزند گرامی تاتم بار نیست که من از او بهتر ندیدم در زیر کی و محاسن خلق
 و میداتم تیر سالی که از او وجود آید پاکیزه خواهد بود و او را بتو من بخشتم از تو اتقاس
 من کنم که رعایت حرمت او کن چون حضرت امام رضا از وجود آمد او را بطاهره
 بست گردانید حضرت امام رضا شیر بسیار می آشامید روزی طاهره گفت که
 من نمیدانم که چه ساینده که مرا یاری کند گفتند مگر شیر تو کی میکند گفت دروغ نمیبوی
 بخدا مصلحت که شیر من کم نیست ولیکن بغافل و او را دیکه پیشتر دشمنم و با نفاقاوت کرده ام
 بسبب یزدان او کم شده است و باین سبب من منیجی قسم که او را از خود ترک نمایم
 و چون حمیده بنجله در حضرت امام رضا حاضرید شب حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله
 را در خواب دید آنحضرت با او گفت که من حمیده بنجله را بفرزند خود موسی تملیک نما
 که از فرزند منی بهم خواهد رسید که بهترین اهل زمین باشد و باین سبب حمیده بنجله را

حضرت موسی علی السلام پیوسته فرزند پسندیده خود را رضای نامید میفرمود
 که بخوانید فرزند مرا رضا چون بان حضرت خطاب میکرد آنحضرت را ابو الحسن نامید
 و مادر آنحضرت تاتم کنیز که حمیده مادر امام موسی کاظم بود و لها اسماء منها یحیی و ثماته
 و امام امین است تقدیر اسمها علی تاتم روایت است که حمیده که از جمله اشرف و بزرگواران
 نبویه و کنیز که خرید و او را تاتم مستی گردانید و آن جاریه سعادت مند بهترین زنان
 بود و در عقد دین و حیا و خاتون خود حمیده را تعظیم نمود و از روزیکه خرید
 او را هرگز نزد او نمی نشست برای تعظیم و اجلال و پس حمیده روزی با امام موسی
 گفت که من فرزند گرامی تاتم بار نیست که من از او بهتر ندیدم در زیر کی و محاسن خلق
 و میداتم تیر سالی که از او وجود آید پاکیزه خواهد بود و او را بتو من بخشتم از تو اتقاس
 من کنم که رعایت حرمت او کن چون حضرت امام رضا از وجود آمد او را بطاهره
 بست گردانید حضرت امام رضا شیر بسیار می آشامید روزی طاهره گفت که
 من نمیدانم که چه ساینده که مرا یاری کند گفتند مگر شیر تو کی میکند گفت دروغ نمیبوی
 بخدا مصلحت که شیر من کم نیست ولیکن بغافل و او را دیکه پیشتر دشمنم و با نفاقاوت کرده ام
 بسبب یزدان او کم شده است و باین سبب من منیجی قسم که او را از خود ترک نمایم
 و چون حمیده بنجله در حضرت امام رضا حاضرید شب حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله
 را در خواب دید آنحضرت با او گفت که من حمیده بنجله را بفرزند خود موسی تملیک نما
 که از فرزند منی بهم خواهد رسید که بهترین اهل زمین باشد و باین سبب حمیده بنجله را

حضرت موسی علی السلام پیوسته فرزند پسندیده خود را رضای نامید میفرمود
 که بخوانید فرزند مرا رضا چون بان حضرت خطاب میکرد آنحضرت را ابو الحسن نامید
 و مادر آنحضرت تاتم کنیز که حمیده مادر امام موسی کاظم بود و لها اسماء منها یحیی و ثماته
 و امام امین است تقدیر اسمها علی تاتم روایت است که حمیده که از جمله اشرف و بزرگواران
 نبویه و کنیز که خرید و او را تاتم مستی گردانید و آن جاریه سعادت مند بهترین زنان
 بود و در عقد دین و حیا و خاتون خود حمیده را تعظیم نمود و از روزیکه خرید
 او را هرگز نزد او نمی نشست برای تعظیم و اجلال و پس حمیده روزی با امام موسی
 گفت که من فرزند گرامی تاتم بار نیست که من از او بهتر ندیدم در زیر کی و محاسن خلق
 و میداتم تیر سالی که از او وجود آید پاکیزه خواهد بود و او را بتو من بخشتم از تو اتقاس
 من کنم که رعایت حرمت او کن چون حضرت امام رضا از وجود آمد او را بطاهره
 بست گردانید حضرت امام رضا شیر بسیار می آشامید روزی طاهره گفت که
 من نمیدانم که چه ساینده که مرا یاری کند گفتند مگر شیر تو کی میکند گفت دروغ نمیبوی
 بخدا مصلحت که شیر من کم نیست ولیکن بغافل و او را دیکه پیشتر دشمنم و با نفاقاوت کرده ام
 بسبب یزدان او کم شده است و باین سبب من منیجی قسم که او را از خود ترک نمایم
 و چون حمیده بنجله در حضرت امام رضا حاضرید شب حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله
 را در خواب دید آنحضرت با او گفت که من حمیده بنجله را بفرزند خود موسی تملیک نما
 که از فرزند منی بهم خواهد رسید که بهترین اهل زمین باشد و باین سبب حمیده بنجله را

حضرت موسی علی السلام پیوسته فرزند پسندیده خود را رضای نامید میفرمود
 که بخوانید فرزند مرا رضا چون بان حضرت خطاب میکرد آنحضرت را ابو الحسن نامید
 و مادر آنحضرت تاتم کنیز که حمیده مادر امام موسی کاظم بود و لها اسماء منها یحیی و ثماته
 و امام امین است تقدیر اسمها علی تاتم روایت است که حمیده که از جمله اشرف و بزرگواران
 نبویه و کنیز که خرید و او را تاتم مستی گردانید و آن جاریه سعادت مند بهترین زنان
 بود و در عقد دین و حیا و خاتون خود حمیده را تعظیم نمود و از روزیکه خرید
 او را هرگز نزد او نمی نشست برای تعظیم و اجلال و پس حمیده روزی با امام موسی
 گفت که من فرزند گرامی تاتم بار نیست که من از او بهتر ندیدم در زیر کی و محاسن خلق
 و میداتم تیر سالی که از او وجود آید پاکیزه خواهد بود و او را بتو من بخشتم از تو اتقاس
 من کنم که رعایت حرمت او کن چون حضرت امام رضا از وجود آمد او را بطاهره
 بست گردانید حضرت امام رضا شیر بسیار می آشامید روزی طاهره گفت که
 من نمیدانم که چه ساینده که مرا یاری کند گفتند مگر شیر تو کی میکند گفت دروغ نمیبوی
 بخدا مصلحت که شیر من کم نیست ولیکن بغافل و او را دیکه پیشتر دشمنم و با نفاقاوت کرده ام
 بسبب یزدان او کم شده است و باین سبب من منیجی قسم که او را از خود ترک نمایم
 و چون حمیده بنجله در حضرت امام رضا حاضرید شب حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله
 را در خواب دید آنحضرت با او گفت که من حمیده بنجله را بفرزند خود موسی تملیک نما
 که از فرزند منی بهم خواهد رسید که بهترین اهل زمین باشد و باین سبب حمیده بنجله را

بفرزند برادر بخت و جهت نقل محل در خود حساس نمیدوم و چون بخوابم رفتم
 صدای سبوح قلیل و ثبیبی میبماند و تمامه از شکم خودی شنیدم و خافت و ترسان میشدم
 و چون بیدار شدم صدای من شنیدم و چون آن فرزند سواد متداز من متولد شد
 دستهای خود را بر زمین گذاشت و سر طحیر خود را بسوی آسمان بلند کرد و لبهای
 مبارکش حرکت میکرد و سخن میگفت که من بنی فیم در آن ساعت حضرت امام موسی
 بن زکریا آمد و داشت که نور را باد ترا می بخمد که امت پرور زهار تو پس آن فرزند
 سواد متدرا در جامه سفیدی پیچیدم و با حضرت دوم در گوش سستش اذان
 نماز گفت و در گوش چپش اقامت گفت و آب قرأت طلبید و کامش را با آب
 بر داشت پس دست من داد و فرمود که گیر این را نه این بقیه خد است در زمین
 و حجه خداست بعد ازین در فصل الخطاب آورده که ولادت آنحضرت در سینه
 روز پنجشنبه یازدهم ربیع الاول سنه یکمید و پنجاه و سه هجری بعد وفات
 حضرت امام جعفر صادق صلوات الله علی بنیا و علیة بیج سال و نوزدهم ماهی امامیه
 و در تاریخ ولادت آنحضرت اختلاف است و روز ولادت را بعضی پنجشنبه
 و بعضی جمعه گفته اند و این بابویه بن خبیر روایت کرده است موفی فصل الخطاب
 و یحیی ولادت آنحضرت در سال صد و پهل و هشتم ذکر کرده است و بعضی یازدهم
 ماه و پنجاه و سه گفته اند و شیخ طبرسی روز جمعه یازدهم ماه ذی قعدة از
 سال مذکور گفته است هذا ما قالوا فی فصل الخطاب عن الماوسی که عظم انه قال روایت

۲۵۵

این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است

این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است

این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است و در بیان احوال و سیرت ائمه اطهار علیهم السلام است

رسول الله في المنام واما المومنين على معه فقال رسول الله صلى الله عليه وآله
 عز وجل ويطلق بكلمة رصيب ولا يخطي ويعلم والا يكل قد يلقى حكما وعلايا في روض
 صلي الله عليه وآله وعلى مرتضى عليه السلام من حضرت امام موسى عالم در رويا فرمودند
 نه فرزند تو علي الرضا مي بيند بنور خدا و ميگويند بگفت خدا كه همه عوالم و اعيان و اشياء
 قرار در عالم هست كه در اين جمل را در حلقه است و پر كرد و شد سينه كه كينه از ظلم و
 حكمت في جامع الاصول في ذكر الرضا انتهي اليه امامه شيعة في زمانه و فضايله اكثر
 من ان يحصى و ابن سيرين رحمه الله في كتاب نبوت از جايح از رسول گفته كه بعد و فاضله
 بر سر ايشان ثمانية علي بن موسى الرضا بود و از كلمات لطيفات كه حضرت است كه فرمود
 لم ياتكم من الدنيا و لم ياتكم من العذاب من كان في الدنيا و لم ياتكم من العذاب من كان في الدنيا
 فليس من ادانت و اطاعت الله تعالى فانت من ادانت من ادانت من ادانت و ابن تيمية رحمه الله
 اخبرني الله تعالى من اهل العصية و ليس من اهل العصية و ابن تيمية رحمه الله
 احد و لا يات الله الا بطاعة سبحانه و لقد قال رسول الله صلى الله عليه وآله
 يا ايها الذين آمنوا اذكروا انسابكم الي اهل البيت و حسب حقنا بر رسول الله صلى الله عليه وآله و سلم
 فمن اخبر بر رسول الله حقنا لم يخطئ اناس من نفسه فخر حق بر قول جليل و الله اعلم
 خير الناس فقال هذا الاتحاف خير مني كان النبي صلى الله عليه وآله و سلم و الله اعلم
 ما نخت هذا الاية ان اكرم عند الله اقيم و قال ربي علي وجه الارض شرف
 منك ايا فقال التقوى شرفهم حضرت فرمود بدرگاه خدا نسب مستجاب ربي ايد و شرف

رسول الله صلى الله عليه وآله و سلم و الله اعلم
 من اهل العصية و ليس من اهل العصية و ابن تيمية رحمه الله
 احد و لا يات الله الا بطاعة سبحانه و لقد قال رسول الله صلى الله عليه وآله
 يا ايها الذين آمنوا اذكروا انسابكم الي اهل البيت و حسب حقنا بر رسول الله صلى الله عليه وآله و سلم
 فمن اخبر بر رسول الله حقنا لم يخطئ اناس من نفسه فخر حق بر قول جليل و الله اعلم
 خير الناس فقال هذا الاتحاف خير مني كان النبي صلى الله عليه وآله و سلم و الله اعلم
 ما نخت هذا الاية ان اكرم عند الله اقيم و قال ربي علي وجه الارض شرف
 منك ايا فقال التقوى شرفهم حضرت فرمود بدرگاه خدا نسب مستجاب ربي ايد و شرف

رسول الله صلى الله عليه وآله و سلم و الله اعلم
 من اهل العصية و ليس من اهل العصية و ابن تيمية رحمه الله
 احد و لا يات الله الا بطاعة سبحانه و لقد قال رسول الله صلى الله عليه وآله
 يا ايها الذين آمنوا اذكروا انسابكم الي اهل البيت و حسب حقنا بر رسول الله صلى الله عليه وآله و سلم
 فمن اخبر بر رسول الله حقنا لم يخطئ اناس من نفسه فخر حق بر قول جليل و الله اعلم
 خير الناس فقال هذا الاتحاف خير مني كان النبي صلى الله عليه وآله و سلم و الله اعلم
 ما نخت هذا الاية ان اكرم عند الله اقيم و قال ربي علي وجه الارض شرف
 منك ايا فقال التقوى شرفهم حضرت فرمود بدرگاه خدا نسب مستجاب ربي ايد و شرف

خود را از خلافت عزل کنم و امامت را بتو گذارم و با تو بجهت کنم حضرت فرمود که
 اگر خلافت را خدا برای تو قرار داده است ترا جانشین نیست که بدگیری بخشی
 و خود را از آن معزول کنی و اگر خلافت از تو نیست ترا اختیار آن نیست
 که بدگیری تقویض کنی مامون گفت یا این رسول شد لازم است که این را
 قبول کنی حضرت فرمود که برضای خود هرگز قبول نخواهم کرد و تا مدت دو ماه این
 سخن در میان بود و چند آنکه او مبالغه میکرد و حضرت چون غرض میداشت
 امتناع میفرمود چون مامون از قبول خلافت آنحضرت مایوس گردید گفت
 هرگاه که خلافت را قبول نمیکنی پس ولایت عهد من اختیار کن که بعد از من خلافت
 با تو باشد حضرت فرمود که پدر بزرگوارم مرا خبر دهند از رسول خدا که پیش از تو
 از دنیا بیرون خواهم رفت و مرا بسم خواهند گشت و بر من ملائکه زمین خواهند گشت
 و در زمین غربت در سلوئی بارون رشید مدفون خواهم شد هرگاه که حضرت را
 خبر کردند فرمود قبول می کنم بشرطیکه که را لقب نکنم و احدی را عزل نکند
 و رسمی ابر هم نه زخم و اعدا است امری نکنم و از دور به بساط حکومت نظر نکنم
 مامون باین شرط از آنحضرت راضی شد پس حضرت ندی بسوی آسمان
 برداشت و گفت خداوند اتو میدانی که مرا اگر اه کرد و بضرورت این امر را
 اختیار کردم پس مرا مواخذه مکن چنانچه مواخذه نکردی و دینده پیغمبر خود
 یوسف و دانیال را در هنگامیکه قبول کردند ولایت از جانب پادشاهان

بیتا بود اما نام من است یا نه
ده ادمی درین کوه ایستاده اند
ادمی می گوید که این کوه را
کوهی می نامند که در آن بزرگ
پهلیان دارد و او وقت سحر
در ده نهند و با آب و عود
کوهی می نامند که در آن
که در ده دودها و سوخته
دوستایان است و در آن
دوستایان است و در آن

۳۸۰
ہر فی خانی و مسکو و وولیا
پھر امام نے اوس قریبی
و درخواست کی کہ اس کے
کو دیدیا جی کو سہا
اور آواز دی کہ اس کے
کیا ہے فرزند رسول خدا ہے خبر
کہتی ہے تم کو اندھیر
الملك

[illegible]

معانت دار مامون گفت که مرا منظور اطهار بزرگی و فضل آنحضرت است تا بدلمائی
 در دمان پیمانی حاصل گردد و از قدر و منزلت و رفعت و جلال آنحضرت واقف شوند
 قبول نمی فرمود تا مباحثه بسیار بطول کشید و مامون بسیار بالجاج و زاری پیش آمد
 تا چه زحمت فرمود که اگر معاف داری بهتر و اگر معاف نینداری پس بیرون خواهم آمد
 بسوی شعلای عید چنانچه بیرون می آمد رسوایان صلی الله علیه و آله مامون گفت
 بهر طور یکدیگر طر شریف بیاید تشریف فرما شود امر کرد بخادمان و غلامان لشکر
 که پدر حضرت علی موسی الرضا حاضر شوند مردمان در راه با دستف با و زنان و طفلان
 جمع شدند و منتظر خروج آنحضرت بودند و سواران همه بر آسپان خود با سوار شده
 ایستاده بودند تا آفتاب طلوع کرد و آنحضرت غسل فرمود و جامه های پوشید و
 دستار سفید بر سر مبارک بست و یکطرف شعله آن بر سینه بکیسه خود گذاشت
 و خشود مالیه و عناد در دست گرفت و بموالیان حکم فرمود که شما هم غسل کنید و جامه
 بپوشید همه از بجا آوردند پس اراده رفتن بیرون فرمود بعد از دو سه گام
 ایستاده شد و سر خود را بسوی آسمان برداشت و گفت الله اکبر الله اکبر مولیان
 همه نیز گفتند و هرگاه که خادمان و غلامان و لشکریان مامون آنحضرت را با نیحال
 مشاهده کردند بر زمین افتادند آنحضرت بر در ایستاد و تکبیر گفت و همه مردمان
 تکبیر گفتند راوی میگوید که بنظر امی مد که در دیوار و زمین و آسمان حجاب میدید
 آنحضرت را و تمام اهل مرد در گریه و زاری و آه و ناله و بیقراری در آمدند

این کتاب از کتابهای معتبره است که در دسترس است
 و این کتاب از کتابهای معتبره است که در دسترس است
 و این کتاب از کتابهای معتبره است که در دسترس است

این کتاب از کتابهای معتبره است که در دسترس است
 و این کتاب از کتابهای معتبره است که در دسترس است
 و این کتاب از کتابهای معتبره است که در دسترس است

این کتاب از کتابهای معتبره است که در دسترس است
 و این کتاب از کتابهای معتبره است که در دسترس است
 و این کتاب از کتابهای معتبره است که در دسترس است

این کتاب از کتابهای معتبره است که در دسترس است
 و این کتاب از کتابهای معتبره است که در دسترس است
 و این کتاب از کتابهای معتبره است که در دسترس است

و این خبر به مامون رسید فاضل بر سبیل که وزیر و مشیر او بود می گفت که اگر امام علی
موسی رضا علیه السلام بمصطفی عی بهمین حال خواهد رفت خداوند که چه فتنه بر پا گردد
و چه بدگنایه شود ما می ترسیم که چگونه بنامت خواهم نامد سپهر مامون یکی از خواص
خود را بخدمت حضرت فرستاد که من آنحضرت را تکلیف دادم و در مشقت و محنت
انرا شتم و دوست ندارم که با آنحضرت مشقتی و رنجی برسد آنحضرت مراجعت خود
فرمود به مصطفی عی تشریف نه برد کسیکه همیشه نازعید میکرد بدستور با مردمان
خواری کرد پس حضرت موزه را خود طلب فرمود و پوشیده سوار شد و حضرت
بنحانه نمود پس مختلف شدند مردمان در این روز و انتظام نیافت امر ایشان در
نازعید نه ترجمه فی فاضل الخطاب آنحضرت از جمله و ایاست که تصرف در جماعت
و جماعت بکسانت و دیدار امرات حمید و بیاران لیکن قطره از بحر ذخاری آریم از آنجمله
آنست که بعد از آنکه مامون آنحضرت را ولیعهد خویش ساخت هرگاه که آنحضرت
تشریف فرما بملکات و می شدی حاجان و خادمانش استقبال آنحضرت کردند
و پرده را که بر در سر اسامی مامون آویخته بودی بالا برداشتند تا آنحضرت در آمدی
و آخر الامر بموجب تقابل بلیکه اصحاب نفیس و هوا با ارباب صدق و صفای میدارند
نفرته از جناب آنحضرت پیدا کردند و با یکدیگر اتفاق نمودند که بعد ازین برعهده
معمود استقبال کنند و پرده را بر ندارند چون دیگر بار حضرت تشریف آورد
ایشان که نشسته بودند را اختیار جستنند و استقبال آنحضرت کردند و پرده را

و این خبر به مامون رسید فاضل بر سبیل که وزیر و مشیر او بود می گفت که اگر امام علی
موسی رضا علیه السلام بمصطفی عی بهمین حال خواهد رفت خداوند که چه فتنه بر پا گردد
و چه بدگنایه شود ما می ترسیم که چگونه بنامت خواهم نامد سپهر مامون یکی از خواص
خود را بخدمت حضرت فرستاد که من آنحضرت را تکلیف دادم و در مشقت و محنت
انرا شتم و دوست ندارم که با آنحضرت مشقتی و رنجی برسد آنحضرت مراجعت خود
فرمود به مصطفی عی تشریف نه برد کسیکه همیشه نازعید میکرد بدستور با مردمان
خواری کرد پس حضرت موزه را خود طلب فرمود و پوشیده سوار شد و حضرت
بنحانه نمود پس مختلف شدند مردمان در این روز و انتظام نیافت امر ایشان در
نازعید نه ترجمه فی فاضل الخطاب آنحضرت از جمله و ایاست که تصرف در جماعت
و جماعت بکسانت و دیدار امرات حمید و بیاران لیکن قطره از بحر ذخاری آریم از آنجمله
آنست که بعد از آنکه مامون آنحضرت را ولیعهد خویش ساخت هرگاه که آنحضرت
تشریف فرما بملکات و می شدی حاجان و خادمانش استقبال آنحضرت کردند
و پرده را که بر در سر اسامی مامون آویخته بودی بالا برداشتند تا آنحضرت در آمدی
و آخر الامر بموجب تقابل بلیکه اصحاب نفیس و هوا با ارباب صدق و صفای میدارند
نفرته از جناب آنحضرت پیدا کردند و با یکدیگر اتفاق نمودند که بعد ازین برعهده
معمود استقبال کنند و پرده را بر ندارند چون دیگر بار حضرت تشریف آورد
ایشان که نشسته بودند را اختیار جستنند و استقبال آنحضرت کردند و پرده را

۳۸

و این خبر به مامون رسید فاضل بر سبیل که وزیر و مشیر او بود می گفت که اگر امام علی
موسی رضا علیه السلام بمصطفی عی بهمین حال خواهد رفت خداوند که چه فتنه بر پا گردد
و چه بدگنایه شود ما می ترسیم که چگونه بنامت خواهم نامد سپهر مامون یکی از خواص
خود را بخدمت حضرت فرستاد که من آنحضرت را تکلیف دادم و در مشقت و محنت
انرا شتم و دوست ندارم که با آنحضرت مشقتی و رنجی برسد آنحضرت مراجعت خود
فرمود به مصطفی عی تشریف نه برد کسیکه همیشه نازعید میکرد بدستور با مردمان
خواری کرد پس حضرت موزه را خود طلب فرمود و پوشیده سوار شد و حضرت
بنحانه نمود پس مختلف شدند مردمان در این روز و انتظام نیافت امر ایشان در
نازعید نه ترجمه فی فاضل الخطاب آنحضرت از جمله و ایاست که تصرف در جماعت
و جماعت بکسانت و دیدار امرات حمید و بیاران لیکن قطره از بحر ذخاری آریم از آنجمله
آنست که بعد از آنکه مامون آنحضرت را ولیعهد خویش ساخت هرگاه که آنحضرت
تشریف فرما بملکات و می شدی حاجان و خادمانش استقبال آنحضرت کردند
و پرده را که بر در سر اسامی مامون آویخته بودی بالا برداشتند تا آنحضرت در آمدی
و آخر الامر بموجب تقابل بلیکه اصحاب نفیس و هوا با ارباب صدق و صفای میدارند
نفرته از جناب آنحضرت پیدا کردند و با یکدیگر اتفاق نمودند که بعد ازین برعهده
معمود استقبال کنند و پرده را بر ندارند چون دیگر بار حضرت تشریف آورد
ایشان که نشسته بودند را اختیار جستنند و استقبال آنحضرت کردند و پرده را

و این خبر به مامون رسید فاضل بر سبیل که وزیر و مشیر او بود می گفت که اگر امام علی
موسی رضا علیه السلام بمصطفی عی بهمین حال خواهد رفت خداوند که چه فتنه بر پا گردد
و چه بدگنایه شود ما می ترسیم که چگونه بنامت خواهم نامد سپهر مامون یکی از خواص
خود را بخدمت حضرت فرستاد که من آنحضرت را تکلیف دادم و در مشقت و محنت
انرا شتم و دوست ندارم که با آنحضرت مشقتی و رنجی برسد آنحضرت مراجعت خود
فرمود به مصطفی عی تشریف نه برد کسیکه همیشه نازعید میکرد بدستور با مردمان
خواری کرد پس حضرت موزه را خود طلب فرمود و پوشیده سوار شد و حضرت
بنحانه نمود پس مختلف شدند مردمان در این روز و انتظام نیافت امر ایشان در
نازعید نه ترجمه فی فاضل الخطاب آنحضرت از جمله و ایاست که تصرف در جماعت
و جماعت بکسانت و دیدار امرات حمید و بیاران لیکن قطره از بحر ذخاری آریم از آنجمله
آنست که بعد از آنکه مامون آنحضرت را ولیعهد خویش ساخت هرگاه که آنحضرت
تشریف فرما بملکات و می شدی حاجان و خادمانش استقبال آنحضرت کردند
و پرده را که بر در سر اسامی مامون آویخته بودی بالا برداشتند تا آنحضرت در آمدی
و آخر الامر بموجب تقابل بلیکه اصحاب نفیس و هوا با ارباب صدق و صفای میدارند
نفرته از جناب آنحضرت پیدا کردند و با یکدیگر اتفاق نمودند که بعد ازین برعهده
معمود استقبال کنند و پرده را بر ندارند چون دیگر بار حضرت تشریف آورد
ایشان که نشسته بودند را اختیار جستنند و استقبال آنحضرت کردند و پرده را

ببالا داشتند چون حضرت تشریف بردون برد با یکدیگر گفتند این چه بود که ما کردیم و چه کردیم
اتفاق کردند که باز این چنین برگزینند اتفاقاً روزی حضرت تشریف آوردند برخواستند
و سلام کردند اما در برداشتن پرده توفیق نمودند خدا تعالی بادی بر ملکوت که آن
پرده برداشت پیش از آنکه ایشان بزدیداشتند چون حضرت بدرون و آید آن باد
ساکن شد باز چون قصد بیرون آمدن فرمودند آن باد برخواست و آن پرده را
بالا داشت آنجا که چون آنرا دیدند گفتند هر که را نشاء الله تعالی غریب گرداند هیچکس
خواری نمیتواند کرد و تعزین نشاء و نعل من اشار به کمال الخیر آنکس علی کل شیء قدیر
و از آنجمله آنست که و بعل بنی النضر ای که زنتی نصیب او نمیشود و گوید که من قسیده
دارم و در مرغ ازیست گفتم و پیش آنحضرت برویم گفت در خواصان و لیکن
نامون بود چون آن قسیده و بر آن حضرت نمودند پسین کرد و فرمود که این را
پیش من بیا و دیگر بخوان مرا آنکه من گویم و این خبر به نامون میدهد و طالب کرد و
و احوال من پرسید و گفت قسیده دارم و آیات را بخوان من تعلل کرد و مد گفت که
آنحضرت را حاضر کنند حضرت تشریف آوردند و نامون گفت یا ابا الحسن و بعل را از
قسیده دارم و آیات پرسیدیم بخوان حضرت فرمود ای بعل بخوان آن قسیده
را خواندم نامون استخوان کرد و پنجاه هزار در هم من دارم و آنحضرت نیز همین قدر
عطا فرمود عرض کرد من سیدی منجوا هم که مرا از جامه های خود چیزی
عطا فرمائی تا گفتن زیاده بر اینی که در میان مبارک داشت عطا فرمود و نسقم

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

اور یہی ہے کہ
سکھنے کے لئے
اور اس میں
کہ ان حضرات کی
وفاقات ان حضرات کی
کیا جو دنیا پر نہیں
کو وضع ہوئی اور
بانیوں نے ان کو
خوش کن و خوش
نہندان ہیں

[illegible]

که در آن قصیده چون باین بیت رسید که

وقبسه ببقی النفس زکیتة | انصحب الرحمن بالغرفات

حضرت امام رضا فرمود که ای وکیل باین موضع بیت دیگر الحاق کنم که قصیده تو
آن تمام شود گفت بلی یا ابن رسول الله فرمود شاعر

وقبسه ببقی النفس زکیتة | الخت على الاشار بالزفرات

وکیل پرسید که این قبر که خواهد بود یا ابن رسول الله فرمود که قبر من زود باشد که
ملوس محل آمد و شد و درستان اهل بیت شود هر که مر از یارت کند درین غایت بامن
باشد و در درجه من روز قیامت و از آنجمله آنست که یکی از اهل بنات گفته است که
رسول خدا را در خواب دیدم که بنای تشریف آورده و در مسجدیکه فرود می آیند
فرود آمده است پیش می رفتم و سلام کردم در نظرویی طبقی بود از برگ خرمایافته
پیر از خرمای تر رسول خدا کفی از آن خرمایمن داد بشمردم هفتده بود تعبیر خیابان کردم
که بعدد هر خرمایمن است چون بعد از بخت روز شنیدم که حضرت امام رضا
علیه السلام در آن مسجد فرود آمده است فی الحال بخدمت او شتافتم و برادر همان
موضع که رسول خدا را دیده بودم یا فتم طبقی بر همان صفت پیش می نهاده سلام کردم
جواب داد مرا نزد یک خود خواند و کفی از خرمایمن داد بشمردم آنهم هفتده خرمای بود
گفتم یا ابن رسول الله خرمای بیشتر ازین میخواهم فرمود اگر رسول خدا بیشتر بگوید
من هم نیز می دادم و از آنجمله آنست قطاع طریق تاجر سه سادر راه کرمان بر گرفته

این سخن از حضرت علی (ع) است که فرموده است:
 اگر کسی در خواب ببیند که در میان دو کوه ایستاده است
 و در میان آن دو کوه دو دروازه است و در هر دروازه
 یک فرشته ایستاده است و یکی از فرشتگان میگوید:
 ای فلان! این دروازه را باز کن تا تو را از آنجا
 خارج کنند و دیگری میگوید: ای فلان! این دروازه
 را ببند تا تو را در آنجا حبس کنند.

و همان ویرا پیر از برف کردند زبان وی از کار برفت چنانکه آسانی سخن میگوشت
 چون به خراسان رسید شنید که حضرت امام رضا علیه التحیه و الثناء در نیشاپور است
 با خود گفت که وی این میت نبوت است پیش وی روم شاید که این را عذر می تواند
 کرد شب در خواب دیدم که پیش امام رضا آدم و طلب شفاعت کردم فرمود که
 بستان کمونی و صغیر و ملح و آنرا به آب تر کن و دو سه بار در دهان گیر که شفا یابی از
 خواب بیدار شدم و اعتبار نکردم چون به نیشاپور رسیدم حضرت امام رضا بیدار
 رفته بود و در بعضی رباطها تزلزل کردم بعد از آن خدمت حضرت رفتم و قسم
 خود را باز گفتم و ذکر خواب نکردم حضرت امام رضا فرمود که در وی تو همان است
 که در خواب با تو گفته بودم گفت یا این رسول شد میخواهم که دیگر بار بشنوم فرمود
 بستان قدری کمونی و صغیر و ملح و به آب تر کن و دو سه بار در دهان گیر که شفا یابی
 آن شخص چنان کرد و شفا یافت و از آنجا آفتاب او سحر میل سندی گوید که خدمت حضرت
 امام رضا علیه السلام در آدم و یک بر عزیزی بنی بستم بر آن حضرت بعت سند و انتم
 آنحضرت بهمان لغت جواب داد و بعد از آن سوالات کردم زبان سندی وی از همه
 بهمان زبان جواب گفت چون بیرون آدم عرض کردم که من زبان عزیزی میدانم
 و عاقل خدا تعالی مرا بدین آیت ملحق گرداند دست مبارک بر لبها نهاد من ناخود
 آری الحال بزبان عزیزی سخن گفتن آغاز کردم و از آنجا آفتاب که راوی گوید غریت حج کردم
 جاریه من برای من جامه را مرتب کرده بود که در آن احرام بپوشم چون احرام رسید

این سخن از حضرت علی (ع) است که فرموده است:
 اگر کسی در خواب ببیند که در میان دو کوه ایستاده است
 و در میان آن دو کوه دو دروازه است و در هر دروازه
 یک فرشته ایستاده است و یکی از فرشتگان میگوید:
 ای فلان! این دروازه را باز کن تا تو را از آنجا
 خارج کنند و دیگری میگوید: ای فلان! این دروازه
 را ببند تا تو را در آنجا حبس کنند.

این سخن از حضرت علی (ع) است که فرموده است:
 اگر کسی در خواب ببیند که در میان دو کوه ایستاده است
 و در میان آن دو کوه دو دروازه است و در هر دروازه
 یک فرشته ایستاده است و یکی از فرشتگان میگوید:
 ای فلان! این دروازه را باز کن تا تو را از آنجا
 خارج کنند و دیگری میگوید: ای فلان! این دروازه
 را ببند تا تو را در آنجا حبس کنند.

این سخن از حضرت علی (ع) است که فرموده است:
 اگر کسی در خواب ببیند که در میان دو کوه ایستاده است
 و در میان آن دو کوه دو دروازه است و در هر دروازه
 یک فرشته ایستاده است و یکی از فرشتگان میگوید:
 ای فلان! این دروازه را باز کن تا تو را از آنجا
 خارج کنند و دیگری میگوید: ای فلان! این دروازه
 را ببند تا تو را در آنجا حبس کنند.

در نماز من و غنمه پیدا شد که احرام در ثواب بلجم پاره ریشمی جائز است یا نه ترک آن
 کردم و جامه دیگر پوشیدم چون بگم رسیدم بسوی حضرت امام رضا علیه السلام کتابت
 کردم و همراه آن چیز با آنحضرت فرستادم و فراموش کردم که در آنجا از وی سوال کنم
 که در ثواب بلجم که جامه از جامه است احرام جائز است یا نه با وجود آنکه در خاطر داشتم
 چندان بر نیامد که قاصد آمد و جواب مکتوب من آورد در آخر آن نوشته که هیچ
 باک نیست اگر محرم جامه بلجم بپوشد

اولی طفل است پس از آنکه با غنای بس با خبر
 و از آنجمله آنست که رادی گوید روزی با حضرت امام رضا از باغی بودم و آن حضرت
 سخن میگفتم ناگاه عصفوری آمد و خود را پیش آن حضرت بر زمین انداخت و بانگ کرد
 انظر ایست نمود حضرت امام رضا فرمود که میدانی که این عصفور چه میگویی گفتم انشد
 و رسول و این رسول الله فرمود که میگوید در خانه من ماری در آمده است و میخواهد که
 فرزندان مرا بخورد بر خیز و این خانه در آئی و آن را راکش بر خواهی و آن
 خانه در آیدم و دیدم که ماری گرد آن خانه میگردد و ویرا بگشتم و از آنجمله آنست
 که چون مامون بروی عرش خلافت کرد و او قبول نمی فرمود و این استدعا تا مدت
 دو ماه کشید و بمالغه از حد گذشت و بوعید و تدبیر انجامید پس قبول کرد
 و در آن فصل نوشت و در آخر آن ثبت کرد الجعفر و الجامعه میدان علی ضد
 ذلک و ما ادری ما یقول لی و لا یعلم ان الحكم الله فیصل الحق و هو خیر الفاصلین لکن

در نماز من و غنمه پیدا شد که احرام در ثواب بلجم پاره ریشمی جائز است یا نه ترک آن
 کردم و جامه دیگر پوشیدم چون بگم رسیدم بسوی حضرت امام رضا علیه السلام کتابت
 کردم و همراه آن چیز با آنحضرت فرستادم و فراموش کردم که در آنجا از وی سوال کنم
 که در ثواب بلجم که جامه از جامه است احرام جائز است یا نه با وجود آنکه در خاطر داشتم
 چندان بر نیامد که قاصد آمد و جواب مکتوب من آورد در آخر آن نوشته که هیچ
 باک نیست اگر محرم جامه بلجم بپوشد

اولی طفل است پس از آنکه با غنای بس با خبر
 و از آنجمله آنست که رادی گوید روزی با حضرت امام رضا از باغی بودم و آن حضرت
 سخن میگفتم ناگاه عصفوری آمد و خود را پیش آن حضرت بر زمین انداخت و بانگ کرد
 انظر ایست نمود حضرت امام رضا فرمود که میدانی که این عصفور چه میگویی گفتم انشد
 و رسول و این رسول الله فرمود که میگوید در خانه من ماری در آمده است و میخواهد که
 فرزندان مرا بخورد بر خیز و این خانه در آئی و آن را راکش بر خواهی و آن
 خانه در آیدم و دیدم که ماری گرد آن خانه میگردد و ویرا بگشتم و از آنجمله آنست
 که چون مامون بروی عرش خلافت کرد و او قبول نمی فرمود و این استدعا تا مدت
 دو ماه کشید و بمالغه از حد گذشت و بوعید و تدبیر انجامید پس قبول کرد
 و در آن فصل نوشت و در آخر آن ثبت کرد الجعفر و الجامعه میدان علی ضد
 ذلک و ما ادری ما یقول لی و لا یعلم ان الحكم الله فیصل الحق و هو خیر الفاصلین لکن

توفی الرضا سموا فامس فی الیه و قیل الثالث عشر من یقعد سنه ثلث و اربعین
 و قیل فی آخر یوم من یقعد سنه اثنتین و اربعین یوم من یقعد سنه اثنتین و اربعین
 ما یصلق قبر ابی الرشید و کان سبب فائتة غالی صلو الله اکل غبار اکثر منه و قیل بل تو
 سموا و وفات آنحضرت در ولایت بوده است و قبر و وفات آنحضرت
 ابن فخطبه طائی است در قبر که در آن هارون رشید است روز جمعه است و یکم
 رمضان سنه دویصد و دو وفات یافت و در تاریخ یا فنی پنجم ذیحجه و نزد بعضی
 سیزدهم ذیقعد سنه دویصد و سه و نزد بعضی آخر ماه صفر وفات یافت و حضرت
 را در انار و انگور زهر دادند چنانچه در شواهد البیوت از ابوصلت آورده که
 مامون غلام خود را به طلب آن حضرت فرستاد و حضرت بر مامون در آمد
 در پیش مامون صبقهای میوه نهاده بودند و خوشه انگور در دست داشت
 و میخورد چون ویرا برید از جامی خود بر جست و برامعافه کرد و بر میان چشم
 وی بوسه داد و ویرا به نشاند و آن خوشه انگور را بوداد و گفت یا ابن
 رسول زین انگور خوب تر از انگور دیده رضا فرمود که انگور نیکو از بهشت باشد
 پس مامون گفت که این انگور بخور رضا فرمود که مرا معاف دار مامون مبالغه کرد
 و گفت ما را متمم میداری و آن خوشه را بستد و بعضی از آن بخورد و دیگر را به معاف
 داد و سه دانته آنحضرت از آن بخورد و بینداخت و برخاست مامون گفت
 اینجا میروی فرمود که اینجا که فرستادی پس در سر خود آمد و وفات یافت و مامون

۳۸۹

حضرت موسی کاظم چنانچه نقل است کہ روزی برای غسل در حمام تشریف آوردہ تھی
 آنحضرت را نشانہ برائے خرید اسباب غسل بیازار رفتہ اتفاقاً قادر آنوقت شخصی دیگر
 در آمد و خواست کہ غسل کند حضرت را نشستہ دید خیال کرد کہ ہاتھ بہت گفت برخیز و مرا
 غسل دہ حضرت برخوہست و غسل میداد چونکہ واقف از طریق غسل نبود آن شخص بر
 حضرت غضب و غصہ می نمود و تا سرانجامی گفت حضرت سہ فرمود کہ مگر تا وقت ام
 مرا عفو فرمائید درین اثنا حمامی آمد و گفت کہ این حمامی رضا است ہمکس تر مان
 لرزان بر قدم حضرت افتاد و عفو تقصیرات خواست حضرت فرمود کہ اینمہ از جانب
 خداست چہ را در عالمی نہ نماز کہ ہر کہ و یہ مرا می شناخت و آنحضرت پانچ پیرو
 محمد حسن و جعفر و ابراہیم حسین و مقب و از فرزندان بجز از فرزند زید گوارش
 محمد تقی کے نیست

باب نہم در بیان احوال امام علیہ السلام و معانی ارشاد حجتہ الاقطاب
 والا و تاد حضرت امام ابو جعفر محمد بن علی جوادی

اسم مبارک آنحضرت محمد بود و کنیت شہر اشرا ابو جعفر رضی اللہ عنہ است چونکہ نام
 آنحضرت موافق حضرت امام محمد باقر علیہ السلام بود لہذا آنحضرت را ابو جعفر ثانی
 گفته اند و بعضی بوملی نیز گفته اند و متروک است و اشہر القاب تقی و جواد است
 و مختار و محبتی و مرتضی و قانع و عالم و القاب دیگر نیز گفته اند **شمس**
 ولادت موفور السوادت آنحضرت

در بیان احوال امام علیہ السلام و معانی ارشاد حجتہ الاقطاب
 والا و تاد حضرت امام ابو جعفر محمد بن علی جوادی

در بیان احوال امام علیہ السلام و معانی ارشاد حجتہ الاقطاب
 والا و تاد حضرت امام ابو جعفر محمد بن علی جوادی

در بیان احوال امام علیہ السلام و معانی ارشاد حجتہ الاقطاب
 والا و تاد حضرت امام ابو جعفر محمد بن علی جوادی

191

[illegible]

کتاب که در همراه آنحضرت ساخت تا بعدینه بر دچون بگوهر رسید آخر دز نزول فرمود و بمسجد
 در آمد که در صحن آن درخت سدر بود که هنوز باری نیاورده کوزه آب طلبید و در پنج
 آن درخت و صنو ساخت بعد از آن بامردم نماز شام گذارد و بعد از فراغ در وقت
 بیرون آمدن به پای آن درخت رسیده میوه تازه بار آورده بود شیرین و لذیذ
 مردم آنرا به تبرک گرفتند و میخوردند و از آنجا آنست که یکی در سلف گفته که در عراق
 بودم مستیزم که کت در شام دیکو پیغمبری کرده است و بندها هنی بردست نهاده آورده
 و آنان با محبوبس است با آنجائے رنم و در بان را چیرے دادم و پیش روی رنم ویرا
 یا عقیل و نهم گام یافتم از دسے پرسیدم که قصه تو چون بوده است گفت من مرد بودم
 از شام بعد از آن مشغول در آن مسجدی که میگونیید مبارک حضرت امام حسین علیه السلام
 آنجا نصب کرده بودند یک شب روی بقبله نشسته و به ذکر خدا مشغول بودم ناگه
 دیدم که شخصی پیش روی من آمد و گفت برخیز بر خاستم مرا اندک راه به برد خود را
 در مسجد کوفه دیدم نمود که میدانی که این کدام جائے است گفتم بله مسجد کوفه است
 در نماز ایستاد و من نیز در نماز ایستادم چون از نماز فارغ شد بیرون آمد و من نیز
 با دست بیرون آمدم اندک برفت من نیز بر نتم خود را در مسجد رسول الله صلی الله علیه
 و آله و سلم یافتم بر روضه رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم سلام کردم و در نماز
 ایستادم من نیز در نماز ایستادم پس بیرون آمدم من نیز بیرون آمدم اندک راه رفتم
 و خود را در مسجد بکیه یافتم طواف کردم و من نیز طواف کردم پس بیرون آمدم من نیز بیرون آمدم

۲۹۵

از نظر من غائب شد و من خود را در آن موضع یافتم از شام که بعبادت مشغول بودم
از این حال در تعجب بماندم زیرا که من نهمینم که آنکه بود چون سال آینده آنوقت رسید باز
آن شخص پیدا شد و مرا همراه برد و هر چه در سال گذشته کرده بود بجا آورد و چون
در وقت مفارقت سوگند بروی دادم که بآن خدا نیکی ترا بر آنچه مشاهده کردم
قدرت داده است مرا بگوئی که تو کیستی فرمود که من محمد بن علی بن موسی جعفرم چون با او
قصه آنرا با آنان که نزد من ترددی داشتند باز گفتم خبر بوالی شام رسید مرا مستم
داشتند بآنکه دعوی نبوت میکنی مرا بند بر نهادند و همراه خود تا باینها آوردند و ای
گوید که بوالی شام رقعہ نوشتم و عرض حال این متهم کردم بر پشت رقعہ نوشت که آنکس را
که در یک شب ویرا از شام بکوفه برد و از کوفه بدمین و از دمین بکوه و از کوه به شام بگویند
که ویرا از حبس خلاصی و بدین سخن بسیار بر من گران آمد مفوم و مخزون گردیدم
چون با ماد کردم بجای حبس روان شدم تا ویرا از آن حال آگاه گشت شکر بیان
و نگاهبانان را در اغطراب تمام یافتم پرسیدم که حال چیست گفتند این شخص
که دعوی نبوت کرده بود ویرا حبس کرده بودند و دشمن غائب شده نمیدانم که
ویرا زمین فرو برده است یا مرغان به هوا برده اند **بسات**

آنکه بر افلاک رفتار سخن بود	بر زمین رفتن چه دشوار سخن بود
دامن او گیر ز دست بیگمان	تاریخی از فتنه آخر زمان
و از آنجمله آنست که شریف گفته است که بر حضرت امام محمد تقی علیه السلام در آمد	

[illegible]

فصل در بیان وفات آنحضرت

فی فصل الخطاب ثونی الجواد محمد بن علی الرضا علی نبیا وعلیه الصلوٰۃ والسلام سنه عشرین
 و اتمین و له خمس و عشرون سنه و صلی علیہ التلق ابو جعفر مارون المعتصم محمد بن بارک و الرشید
 وفات آن حضرت روز سه شنبه شش روز از ذی الحجّه گذشته سنه دویست و بیست و هجری در عهد
 معتصم گویند که آنحضرت را به زیر شهیدان نهادند و قبرش در بغداد است در قفای قبر
 جدوی حضرت امام موسی کاظم علیهما السلام و علما را امیه در شهادت آنحضرت چنین
 نقل کرده اند که آنحضرت از مامون حضرت طلحید و متوجه بیت الله الحرام گردید
 و از آنجا بحدنیّه جد خود حضرت رسول صلعم معاودت فرمود و در آنجا سکینه اختیار نمود
 در سال دویست و هزده مامون مرد و معتصم برادر او خلیفه گردید و تکرار از اجتماع

و گفتیم که فلان سال که بشاد غار ساینده است و از جامه های شما جامه طلبیده است که کفن
 بوسی کند فرمود که وی از آن مستغنی شده است من بیرون آدم هیچ ندانستم
 که حتی آن سخن چه بود ناگاه بهین خبر رسید که وی پیش ازین سیزده روز یا چهارده روز
 مرد است و از آنجمله آنست که راوی گوید که با یکی از اصحاب قصد سفری داشتم
 بر حضرت امام محمد تقی علیه السلام در آدم که وداع کنم فرمود که امروز بیرون مروید
 تا فردا صبر کنید چون بیرون آمدم صاحب من گفت که من بیرون می روم که بار من
 بیرون رفته است من باز ندم و وی برفت و شب آن وادی را که در آن فردا
 سیل گرفت که در آن غرق شد و بمرد

فصل در بیان وفات آنحضرت

فی فصل الخطاب توفی الجواد محمد بن علی الرضا علی نبیا وعلیه الصلوة والسلام سنه عشرين
 و اربعین و خمسون سنه و صلی علیه و آله ابو جعفر مارون المعتصم محمد بن هارون الرشید
 وفات آن حضرت روز سه شنبه شش روز از ذی الحجه گذشته سنه دویست و بیست و هجری در عهد
 معتصم گویند که آنحضرت را به زهر شیداختند و قبرش نفیش در بغداد است در قفائی قبر
 جد وی حضرت امام موسی کاظم علیهما السلام و علماء امامیه در شهادت آنحضرت چنین
 نقل کرده اند که آنحضرت از مامون خست طلبید و متوجه بیت الله الحرام گردید
 و از آنجا بحدنیه جد خود حضرت رسول صلعم معاودت فرمود و آنجا سکینه اختیار نمود
 و رسال دویست و نه زده مامون مرد و معتصم برادر او خلیفه گردید و تکرار از استماع

در این کتاب از امام علی علیه السلام روایت شده است که هر که در این کتاب بخواند...

و فرقی بین کمالات آن معدن خیرات و سعادت نایره در کانون سینه نفاق آینه اش
 مشتعل شد و در صدر دفع آنحضرت در آمد و او را از مدینه به بغداد و حلبید آنحضرت
 به کجایم رانده بغداد حضرت امام علی النقی علیه السلام را وصی و خلیفه و جانشین خود گردانید
 و حضور را کابری شایسته و ثقات اصحاب خود نص صریح بر امامت آنحضرت نمود و کتب
 علوم دینی و سنی را از حضرت رسالت پناهی و سایر پیغمبران را به فرزندان پسندیده خود
 تسلیم نمود و در بر شهادت نهاده آن فرزند گرامی را وداع کرد و بادل پر خون مقاربت
 تربت مقدس خود اختیار نمود و روانه بغداد گردید و در روز است و نهم محرم سال
 دویست و بیستم هجری داخل بغداد شد و معتمد در همین سال آنحضرت را شهید کرده و بعضی
 گفته اند که شاق باشد که بعد از معتمد خلیفه شد آنحضرت را شیب کرد و فوات آنحضرت در
 آخر ماه ذی قعد سال دویست و بیستم هجرت واقع شد و بعضی روز شنبه سیم ماه ذی قعد گفته اند
 و بعضی سه شنبه یا نهم ذی قعد گفته اند و در آنوقت از عمر شریف آنحضرت بیست و پنج
 سال و دو ماه کسری گذشته بود و موافق مشهور مدت امامت آنحضرت هشتاد سال و کسری
 بوده است و این شهر آشوب روایت کرده است که در وقت وفات و الدنبره گوار
 هفت سال و چهار ماه و در روز از عمر شریفش گذشته بود مدت امامتش سی و سه سال و بیست
 و یک روز و در گذشت آنحضرت روایتی نقل کرده است که وفات آنحضرت در روز سه شنبه
 پنجم ماه ذی قعد واقع شد و به روایت دیگر از محمد بن سنان روایت کرده است که عمر
 آنحضرت در وقت وفات بیست و پنج سال و سه ماه و دو روز و دو روز بود و لا اله الا الله

در این کتاب از امام علی علیه السلام روایت شده است که هر که در این کتاب بخواند...

در این کتاب از امام علی علیه السلام روایت شده است که هر که در این کتاب بخواند...

باب چہارم

در احوال نهال مصطفی و گل بوستان مرتضوی حضرت امام علی النقی علیه السلام
فصل در بیان اسم و لقب و کنیت و تاریخ ولادت آن حضرت علی
اسم مبارکش علی بود و کنیت وی ابو الحسن و وی را ابو الحسن الثالث گفتند. لقب وی
هادی و ذکی و به عسکری مشهور است و نزد بعضی مشهورترین القاب آنحضرت تقی و هادی
بود و آنحضرت را نجیب مرتضی و عالم و فقیه و مامون و امین و موثق و طیب و متوکل
نیز گفته اند و سبب شهره آنحضرت و فرزندان نام حسن به عسکری آن بود که هرگاه لشکر
معتصم به کثرتی رسید که در بغداد گنجایش مقامات آن نماند و بزدانان اذیت می رسید
بالشکر خود از آنجا بیرون آمد و شهری دیگر آباد ساخت با مکان ها رفیع و وسیع و تفرقات

آن حضرت در سال صد و نود و پنج هجرت بود و با پدر خود هفت سال و سه ماه زندگانی
کرد و وفات آنحضرت در روز سه شنبه ششم ماه ذیحجه سال دویست و بیستم هجرت واقع شد
و براتی دیگر وقت وفات والد بزرگوار خود سال و چیدماه عمر داشت و از کتاب دلائل عمره
بسنده محمد بن سنان روایت کرده است که در وقت وفات آنحضرت از عمر گرامی او
بیست و پنج سال و سه ماه و دو و ازده روز گذشته بود و در روز سه شنبه ششم ماه ذیحجه
سال دویست واقع شد و بعد از پدر بزرگوار خود نوزده سال و بیست و پنج روز زندگانی
کرد و با اتفاق وفات آنحضرت در بغداد واقع شد در مقابر قریش و بهاری جسد
بزرگوار خود امام موسی کاظم علیه السلام مدفون گردید و در موضعی که اکنون آنحضرت زیارت میکنند

[illegible]

پس همه اعران تعجب کردند و بعضی گفتند این مسئله را بگو یا ویر متبوی گفتند سوار
از این مسئله از کجاست حضرت فرمود که حق تعالی در قرآن فرمود و انما انما فی موا
کثیره و یومضین روایت کرد که موطن وقایع و غزوات و سرایا مشتاد و سه بود
پس گفتند که مشتاد و سه را کثیر گفته اند که ازین تصدیق نیاید که دو مرتبه که زیاده
و بجز از غیر و مرتقات خواهد داد و در دنیا و عقیقی نافع و بهر است وجود و سخاوتی آنحضرت
مشهور و ز می یکی از دیبا که در نوای سرین را بود تشریف برد اعرابی ویرا
طلب گفتند که اینها را ویر رفته است در عتب رفت چون خدمت آنحضرت رسید
فرمود که بچه حاجت آمده گفت من از انهم که بولاست جد تو علی بن ابیطالب است که
مردمان را دینی و ظلم است که از آزادان ما خرام و غیر تو هیچکس را ندیدم که آنرا از
کردن من بردارد فرمود که حاضر خوش دار و او را همراه خود آورد چون با او
کرد با اعرابی فرمود که با تو سخن خواهم گفت می باید که در آن مخالفت من نکنی اعرابی آنست
گفتم آنحضرت بدست مبارک خود خطی نوشت باین مضمون که اعرابی را مبلغ کند که زیاده
از دین می بود و در ذمه آنحضرت دین است فرمود که این را بستان چون من بستان
را می همراهت کنم پیش من آئی و چون در میان با عتی نشسته باشی طلب دین خود بکن
و با من سخن درشت گوئی و اشد می باید که درین امر مراقت نکنی اعرابی گفت نکند خط را
گرفت چون آنحضرت سرین را باز آمد و جمعی از اصحاب فدیله و غیره پیش وی
حاضر بودند آن اعرابی حاضر شد و خط را بیرون آورد چنانچه آنحضرت معیت کرده بود

۴۰۱

در این مسئله از کجاست حضرت فرمود که حق تعالی در قرآن فرمود و انما انما فی موا
کثیره و یومضین روایت کرد که موطن وقایع و غزوات و سرایا مشتاد و سه بود
پس گفتند که مشتاد و سه را کثیر گفته اند که ازین تصدیق نیاید که دو مرتبه که زیاده
و بجز از غیر و مرتقات خواهد داد و در دنیا و عقیقی نافع و بهر است وجود و سخاوتی آنحضرت
مشهور و ز می یکی از دیبا که در نوای سرین را بود تشریف برد اعرابی ویرا
طلب گفتند که اینها را ویر رفته است در عتب رفت چون خدمت آنحضرت رسید
فرمود که بچه حاجت آمده گفت من از انهم که بولاست جد تو علی بن ابیطالب است که
مردمان را دینی و ظلم است که از آزادان ما خرام و غیر تو هیچکس را ندیدم که آنرا از
کردن من بردارد فرمود که حاضر خوش دار و او را همراه خود آورد چون با او
کرد با اعرابی فرمود که با تو سخن خواهم گفت می باید که در آن مخالفت من نکنی اعرابی آنست
گفتم آنحضرت بدست مبارک خود خطی نوشت باین مضمون که اعرابی را مبلغ کند که زیاده
از دین می بود و در ذمه آنحضرت دین است فرمود که این را بستان چون من بستان
را می همراهت کنم پیش من آئی و چون در میان با عتی نشسته باشی طلب دین خود بکن
و با من سخن درشت گوئی و اشد می باید که درین امر مراقت نکنی اعرابی گفت نکند خط را
گرفت چون آنحضرت سرین را باز آمد و جمعی از اصحاب فدیله و غیره پیش وی
حاضر بودند آن اعرابی حاضر شد و خط را بیرون آورد چنانچه آنحضرت معیت کرده بود

قائمة القيسر عندهم في ما لهم

تملك الوجوه عليها الدود تنقل

منقول این استعار است که شب گذرانیده بر سر کوه های و سکونت و رزیدند بر اسف
نجاتی خود پند و پناه باشند و از فتنه ها غالبند و مراد از ایشان نفع نکر و سکونت
کوهستان و پناه نیافتند و فرود آمدند و غیر بعد از غرت و غلبه از پناه گاه های خود به قبر
خود و بعد از آنکه در قبر کرده شدند آواز داد ایشان را و حالیکه فریاد زمتده بود
که باست آن فتنه های زلزلین که باست آن گناه زرین و کجاست آن رویای خوش و تازه که
برائی آنها برده ها و سائبان بازده میشد پس بقصاحت جواب میداد قبر از جانب ایشان
در حال سوال از ایشان که بران رویا که منسلط شده و اما که بسیار بر باد رفته

ایمانت

ور زمانه مرتزاسه همسر او اند
آن یکی یاران و دیگر خست و مال
مال نماید با تو بیرون از قصور
چون ترار و ز می اهل آید به پیش
نماید نیجا پیش همزه نیستم
فعل تو دانی است زد کن ملتحذ
همم هم پیر گفت بجز این طریقت
گر بود نیکو ابد یارت شود

آن کی رانی و دیگر عذر مند
آن سیوم وانی الست آن حسن الفضال
یار آمد یک تبا بالین گور
یار گوید از زمان حال خویش
بزم گورت زمانه ایستیم
که در آید با تو در قصر لحد
با دفاتر از عمل نبود رفیق
در بود بدو در لحد مارت شود

2. 12

و این سیله را برای ما بر ماست مفت ای ایات

آن بدار است خوار است اندر خزان	در با است آن خزان که زیر ازان
بیب را ابروی دانه و دیگر است	آسمان آفتاب دیگر است
تا بد الا آنکه بر خاصان پدر	باقیان فی لیسن من فوی پدر
و در که از مغزو از بنی ز کام	تا که ریح البه آید و در مشام

و از آنچه است که در بنی بر بدن متوکل بهر سید که مشرف بر آن کردید و است جرات
 نیکو که نیشته می باین بر ساندین در متوکل مذکر کرد که اگر او عافیت یا بر مال بسیاری
 بر آن حضرت امام سی لثقی علیه السلام بفرسند پس نتیجین نماز ای با متوکل گفت که اگر
 میفرمائی بخندمت امام علی لثقی علیه السلام کسر بفرسم شاید و ای این مرض بفرماید
 گفت بفرست چون بخدمت حضرت رفتند و حال متوکل را عرض کردند و فرمود
 که بیک گوسفند را در گلاب بچینانید و بر آن جراحت ببندید چون آن چیز را آوردند
 جمعی از اتباع علی که حاضر بودند خندیدند و استه اگر کردند و فتوح ابن خاقان گفت میدانم
 که حزن آنحضرت نه اصل نیست اگر آنچه فرموده است بعامل او ریم ضروری نخواهد شد
 چون و دارا آن موضع بستانند در آن ساعت دبل منفجر شد و متوکل از درد
 و الم آن جراحت راحت یافت و مادرش و دوبرار و نبار در کیسه کرده و سر کیسه را
 مهر کرده برای آنحضرت فرستاد چون متوکل شفا یافت مردی شکایت آن حضرت
 نزد متوکل کرد که اسلمه و اموال بسیار جمع کرده است و داعیه فرموده دارد و پس

این کتاب را در روز جمعه ۱۲۰۰ هجری قمری در شهر تبریز
 در کتابخانه آستان قدس مطبوع گردید
 در روز ۱۲۰۰ هجری قمری در شهر تبریز
 در کتابخانه آستان قدس مطبوع گردید
 در روز ۱۲۰۰ هجری قمری در شهر تبریز
 در کتابخانه آستان قدس مطبوع گردید

این کتاب را در روز جمعه ۱۲۰۰ هجری قمری در شهر تبریز
 در کتابخانه آستان قدس مطبوع گردید
 در روز ۱۲۰۰ هجری قمری در شهر تبریز
 در کتابخانه آستان قدس مطبوع گردید
 در روز ۱۲۰۰ هجری قمری در شهر تبریز
 در کتابخانه آستان قدس مطبوع گردید

این کتاب در بیان فضائل و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام است و در هر باب از احوال و سیرت و مناقب آن بزرگواران در حدیث و روایت و کلام و شعر و تاریخ و جغرافیه و طب و فقه و ریاضیه و نجوم و کیمیا و صنایع و ادب و لغت و فرائض و عبادت و اخلاق و سایر امور که در این کتاب مذکور است و هر یک از این بابها در حدیث و روایت و کلام و شعر و تاریخ و جغرافیه و طب و فقه و ریاضیه و نجوم و کیمیا و صنایع و ادب و لغت و فرائض و عبادت و اخلاق و سایر امور که در این کتاب مذکور است

پس شبی متوکل سعید صاحب را طلبید و گفت بنیچه بخانه حضرت امام علی النقی برود و
 هر چه در آنجا اسلحه و اسوال بیانی برای من بیا رسعید گفت که در میان شب نردبانی
 برداشتم و بنیچه آنحضرت رفتم و نردبانی را بر دیوار خانه گزاشتم و بر بام برآمدم چون
 نتوانستم که بر میروم راه گم کردم و حیران شدم ناگاه حضرت از اندرون حجره مرا انداختند
 که ای سعید باش تا شمع برای تو بیاورند و بزیر رفتن دیدم که حضرت جبهه را پیشم پوشیده و
 و عمامه را پیشم بر سر بسته و سجاده خود را بر روی حصیر کرده و بر بالای سجاده رو قبله
 نشسته است پس فرمود که برو و درین خانه بگرد و آنچه بیانی بردارش رفتم و جمیع
 خانه را و محله را نقش کشیدم و در آنجا هیچ نیافتم مگر یک بدره که بر ممرش نهاد و متوکل بود
 و یک کیسه دیگر بر ممر پس فرمود که مصلائی من بردار چون برداشتم زیر مصلا شمشیری
 یافتیم که غلاف چوبین در آن است شمشیر را برد و بدره برداشتم و نزد متوکل رفتم
 چون مرا دید خود را بر بدره دید او را طلبید و از حقیقت آن حال سوال کرد و ما در
 گفت که در مرض تو نذر کرده بودم که اگر نایب بانی من و هزار دیار برای او بفرستم
 و این بدره همان است که من برای او فرستاده بودم و هنوز ممرش را پر نداشتی است
 چون کیسه دیگر را کشودند چهار صد دیار در آن بدره بود پس متوکل یک بدره دیگر
 بان بدره ما ضم کرد و گفت ای سعید این بدره را بان کیسه و شمشیر برای او ببر
 و عذرخواه چون آنرا بخدمت آنحضرت بردم گفتم ای سید من از تقصیر من بگذر که من
 بی ادبی کردم و بی رخصت بخانه تو در آمدم چون از جانب خلیفه مامور بودم معذورم

این کتاب در بیان فضائل و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام است و در هر باب از احوال و سیرت و مناقب آن بزرگواران در حدیث و روایت و کلام و شعر و تاریخ و جغرافیه و طب و فقه و ریاضیه و نجوم و کیمیا و صنایع و ادب و لغت و فرائض و عبادت و اخلاق و سایر امور که در این کتاب مذکور است و هر یک از این بابها در حدیث و روایت و کلام و شعر و تاریخ و جغرافیه و طب و فقه و ریاضیه و نجوم و کیمیا و صنایع و ادب و لغت و فرائض و عبادت و اخلاق و سایر امور که در این کتاب مذکور است

۶۰

این کتاب در بیان فضائل و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام است و در هر باب از احوال و سیرت و مناقب آن بزرگواران در حدیث و روایت و کلام و شعر و تاریخ و جغرافیه و طب و فقه و ریاضیه و نجوم و کیمیا و صنایع و ادب و لغت و فرائض و عبادت و اخلاق و سایر امور که در این کتاب مذکور است و هر یک از این بابها در حدیث و روایت و کلام و شعر و تاریخ و جغرافیه و طب و فقه و ریاضیه و نجوم و کیمیا و صنایع و ادب و لغت و فرائض و عبادت و اخلاق و سایر امور که در این کتاب مذکور است

این کتاب در بیان فضائل و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام است و در هر باب از احوال و سیرت و مناقب آن بزرگواران در حدیث و روایت و کلام و شعر و تاریخ و جغرافیه و طب و فقه و ریاضیه و نجوم و کیمیا و صنایع و ادب و لغت و فرائض و عبادت و اخلاق و سایر امور که در این کتاب مذکور است و هر یک از این بابها در حدیث و روایت و کلام و شعر و تاریخ و جغرافیه و طب و فقه و ریاضیه و نجوم و کیمیا و صنایع و ادب و لغت و فرائض و عبادت و اخلاق و سایر امور که در این کتاب مذکور است

حضرت فرمود و در سیعالم النذین عالم الواسعی منقلب یققلبون و از آنجمله است شخصی از قاضی
بو فیه پیش آن حضرت شکایت کرد که مرا ایند البیار میرساند فرمود که دو ماه صبر کن چون
از آن سخن دو ماه برآمد قاضی را غزل کردند و ندیده

گر توئی از ظلم جا ہے میسکنی
 ہم دران چہ عاقبت خود افکنی
 اے درندہ پوستین بوسفان
 ہر کرا و بنادنا خوش سنتے
 چون بجنم خویش خود اندر رسی
 آن توئی ای زخم بر خود میرنی
 صد ہزار ان کیماحق آفسرید
 بمبر آرد آرزو را و رشتاب

از برای خویشتن آن میسکنی
این بدانی کز پئے من چه کنی
گر بدر دگرکت این از خویشان
سوئے او نفرین رود هر ساعی
پس بدانی کز تو بودن آن نکسی
بر خود آدم بار لعنت میکنی
کیمائے همجو صبر آدم ندید
صبر کن و الله اعلم بالصواب

و از آنجمله آنست که زن شخصی را آبتن بود از دامن التماس کرد که دعا کند تا پسر باشد
 فرمود که شما را دختر از پسر بهتر باشد چون متولد شد دختر بود و بدیگر فرمود ترا
 فرزندی متولد شود او را محمد نام کن چون متولد شد پسر بود او را محمد نام کرد و
 از آنجمله آنست که متوکل را خانه بود و روی مرغان بسیار که هر کس آنجا در آمدی
 از اختلاف آوازهای ایشان نه سخن کسی می توانستی شنید و نه کس سخن وی هر وقت
 که حضرت امام علی النقی علیه السلام آن خانه درآمدی همه مرغان خاموش میشدند و چون

این خدا قبول که تا تو که بگو
دارت بین امام زمان و ایمان
جوان دیدگاه رسول اندر
او که که با من است ایضا
از من به کجی بنده خدا
که با من است ایضا
که با من است ایضا
که با من است ایضا

این کتاب در بیان فضائل و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام است و در هر باب از احوال و سیرت و مناقب آن بزرگواران در حدیث و روایت و کلام و شعر و تاریخ و جغرافیه و طب و فقه و کرامات و غیره درج شده است و این کتاب از کتب معتبره و مشهوره است و در هر باب از احوال و سیرت و مناقب آن بزرگواران در حدیث و روایت و کلام و شعر و تاریخ و جغرافیه و طب و فقه و کرامات و غیره درج شده است و این کتاب از کتب معتبره و مشهوره است

بیرون آمدی آغاز آواز کردند و ندی و از آنجا است که شعبده باز و از بنده پیش
 متوکل آمده بود و شعبده بائی عجیب غریبه نمود روزی متوکل ویرا گفت که اگر
 شعبده پیش آری که علی بن محمد را قبل سازی ترا برادر و پدر هم شعبده باز است
 نمانی چند تنگه سبک بریده بگذارید و مرا سپلوسی وی نشانید چنان کرد و حضرت
 امام علی النقی علیه السلام دست دراز کرد تا نمانی بردارد و آن شعبده باز علی
 کرد که آن نمان از پیش دست وی پرید و چون دست کشید باز آمد سه بار این
 عمل کرد و حضار مجلس خندیدند و ران مجلس شوره با کسرت میوه و بالش از پوست بود
 بران شیر کشیده حضرت امام علی النقی علیه السلام اشاره بآن صورت کرد که بگیر
 این را آن صورت شیر کشیده شد و بر حست و شعبده باز را فرد برد و باز بمشوره
 آمد هر چند متوکل درخواست کرد که شعبده باز را باز گردانند قبول نکرد و فرمود که
 والله هرگز بعد ازین دیرانه نبیند دشمنان خدا را بر دوستان تمسک میگردانند
 پس از مجلس بیرون آمد و آن شعبده باز را بعد از آن میگویند وید و از آنجا است
 که روزی در ولیمه یعنی اولاد فلان بود و جمعی کثیر بغیرت و عظمت نشسته جوانی
 بی ادب حق تعظیم و تکریم آنحضرت بجای نمی آورد و سخن بسیار میگفت و می خندید
 حضرت رو بآن جوان کرد و فرمود مانده لشکب بکار فلک و ند بل غایت ذکر الله و
 بعد از آن من اهل القبور یعنی چه میخندید می ای جبرائیل و رحلیس و غفرت میگوئی از آن فر
 سال آنکه بعد از سه روز خواهی شد از جمله موتی آنجوان از الهای ادبی باز ایستاد

این کتاب در بیان فضائل و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام است و در هر باب از احوال و سیرت و مناقب آن بزرگواران در حدیث و روایت و کلام و شعر و تاریخ و جغرافیه و طب و فقه و کرامات و غیره درج شده است و این کتاب از کتب معتبره و مشهوره است و در هر باب از احوال و سیرت و مناقب آن بزرگواران در حدیث و روایت و کلام و شعر و تاریخ و جغرافیه و طب و فقه و کرامات و غیره درج شده است و این کتاب از کتب معتبره و مشهوره است

این کتاب در بیان فضائل و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام است و در هر باب از احوال و سیرت و مناقب آن بزرگواران در حدیث و روایت و کلام و شعر و تاریخ و جغرافیه و طب و فقه و کرامات و غیره درج شده است و این کتاب از کتب معتبره و مشهوره است و در هر باب از احوال و سیرت و مناقب آن بزرگواران در حدیث و روایت و کلام و شعر و تاریخ و جغرافیه و طب و فقه و کرامات و غیره درج شده است و این کتاب از کتب معتبره و مشهوره است

و چون طعام خورد و بیرون آمد روز دیگر بیمار شد و روز سیوم مرد و از آنجا
آنست که روزی دیگر در ولیمه یکی از اهل سامرا بود بی ادبی و مجلس سخنان
بیدارده میگفت و حق تعظیم آنحضرت رعایت نمیکرد آنحضرت علیه السلام فرمود این
شخص از این طعام نخواهد خورد و از خانه وی چیزی خواهد آمد که زندگی را بروی
گرداند چون طعام حاضر آوردند آن شخص دست لبست خواست که از آن تناول
کند غلام وی گریان و فریاد گنان از در درآمد که مادر تو از با هم افتاده است
و مشیت بر سوت است زود تر خود را با آنجا برسان باشد که ویران زنده دریابی
آن شخص طعام را نخورده برخاست و برفت **فصل در بیان وفات آنحضرت**
فی نسل الخطاب توفی علیه السلام بهر من راعی فی یوم الاثنين للیال بقین من
جمادی الاخره سنه ربیعین و مائتین و ثمانین فی دار السامره فی شارع ابی احمد
الرشیدی و وفات آنحضرت در زمان متصرف بود در سر من راعی از نواحی بغداد
روز دوشنبه از او آخر جمادی الاخره سنه دوهصد و پنجاه و چهار و قبر وی
هم در سر اعی و سیت که در سر من راعی داشت و قیل ان شهید علی الهادی ششم
ولیس الصبح و انما الصبح ان شهید فاطمه زهرا بنت موسی بن جعفر ابن محمد به بلدة قسمته
تقل عن الرضا علی بن موسی علیه السلام انه قال من زارها و دخل العتبة بها ما فی
شواهد النبوة و نزد علمای امامیه سال شهادت آنحضرت علیه السلام با اتفاق
سال دویست و پنجاه و چهارم هجرت بود و در روز وفات خلاف است بر وقت

و چون طعام خورد و بیرون آمد روز دیگر بیمار شد و روز سیوم مرد و از آنجا
رفت که روزی دیگر در ولیمیه یکی از اهل سامریه دینی ادینی و مجلس سخنان
بمیرده میگفت و حق تعظیم آنحضرت رعایت نمیکرد آنحضرت علیه السلام فرمود این
مجلس از این طعام نخواهد خورد و از خانه وی چیزی خواهد آمد که زندگی را بروی
گرداند چون طعام حاضر آوردند آن شخص دست لبسته خواست که از آن تناول
کند غلام وی گریان و فریاد گنان از در آمد که مادر تو از بام افتاده است
و مشیت بر ویست دست زود تر خود را با آنجا برسان باشد که ویرانه در یابی
آن شخص طعام ناهار خورده برخاست و برفت **فصل در بیان وفات آنحضرت**
فی نسل الخطاب توفی علیه السلام بهر من رایی فی یوم الاثنين للیال بقین من
جمادی الاخره سنه ربیعین و مائتین و ثمانین فی دار السامره فی شارع ابی احمد
الرشیدی و فاته آنحضرت در زمان متصرف بود و در سر من رایی از نواحی بغداد
روز دوشنبه از او آخر جمادی الاخره سنه دوهصد و پنجاه و چهار و قبر وی
هم در سر اخی و سیت که در سر من رایی داشت و قیل ان شهید علی الهادی ثم
ولیس الصیح و انما الصیح ان شهید فاطمه زهرا بنت موسی بن جعفر ابن محمد به بلده قسم ده
ثقل عن الرضا علی بن موسی علیه السلام انه قال من زارها و دخل العینة بذامانی
شواهد النبوة و نزد علمای امامیه سال شهادت آنحضرت علیه السلام با اتفاق
سال دویست و پنجاه و چهارم هجرت بود و در روز وفات خلاف است برت

علی بن ابراهیم قمی و ابن عباس و زید و شنبه نعم ما حیب و به روایت شباب
 بست و پنجم ماه جمادی الاخری بود و روایت دیگر است و هفتم ماه مذکوره بود
 و بر روایت دیگر است ششم ماه مذکور و من شریف آنحضرت در آنوقت
 به روایتی پچهل سال رسیده بود و روایت دیگر پچهل یک سال و چند ماه و در
 هنگام وفات بر بزرگوار خود که منصب جلیل اقدار است کبری و بخت عظمی
 فرزند کردید از عمر نفیس شش سال و پنج ماه تقریباً گذشته بود و مدت آنحضرت سی و
 سه سال و کسری بود و در بیست و نه سال در مدینه طیبه قیامت فرمود و بعد
 از آن توکل آنحضرت را به مدینه و کعبه طیبه است سال در مدینه را که توفیق فرمود
 در خانه که کنوای فن شریف است و بنا بر قول ابن ابی عمیر و جماعتی دیگر مقصد
 عباسی آنحضرت را شید زید برود و در وقت شهادت آنحضرت حضرت امام
 حسن عسکری علیه السلام نزد حضرت بودند و امانت

علی بن ابراهیم قمی و ابن عباس و زید و شنبه نعم ما حیب و به روایت شباب
 بست و پنجم ماه جمادی الاخری بود و روایت دیگر است و هفتم ماه مذکوره بود
 و بر روایت دیگر است ششم ماه مذکور و من شریف آنحضرت در آنوقت
 به روایتی پچهل سال رسیده بود و روایت دیگر پچهل یک سال و چند ماه و در
 هنگام وفات بر بزرگوار خود که منصب جلیل اقدار است کبری و بخت عظمی
 فرزند کردید از عمر نفیس شش سال و پنج ماه تقریباً گذشته بود و مدت آنحضرت سی و
 سه سال و کسری بود و در بیست و نه سال در مدینه طیبه قیامت فرمود و بعد
 از آن توکل آنحضرت را به مدینه و کعبه طیبه است سال در مدینه را که توفیق فرمود
 در خانه که کنوای فن شریف است و بنا بر قول ابن ابی عمیر و جماعتی دیگر مقصد
 عباسی آنحضرت را شید زید برود و در وقت شهادت آنحضرت حضرت امام
 حسن عسکری علیه السلام نزد حضرت بودند و امانت

حسن عسکری علیه السلام نزد حضرت بودند و امانت

باب بیازدهم در بیان احوال قدوة اولیا مستندین اهل کشت
 سهرارو و زکی حضرت امام علی محمد بن عسکری علیه السلام
 فصل در بیان ولادت و اسم و لقب و کنیت آنحضرت رحم شریف آنحضرت
 بود و کنیت او ابو محمد و القاب نفیس زکی و هادی و عسکری است و خالص و سراج
 و وجه تسمیه وی به عسکری گذشت و در می سنه چون پدر عسکری مشهور است
 و لهذا او را عسکری ثالث میگویند و مادر آنحضرت ام ولد بود نام و کسری و بی

علی بن ابراهیم قمی و ابن عباس و زید و شنبه نعم ما حیب و به روایت شباب
 بست و پنجم ماه جمادی الاخری بود و روایت دیگر است و هفتم ماه مذکوره بود
 و بر روایت دیگر است ششم ماه مذکور و من شریف آنحضرت در آنوقت
 به روایتی پچهل سال رسیده بود و روایت دیگر پچهل یک سال و چند ماه و در
 هنگام وفات بر بزرگوار خود که منصب جلیل اقدار است کبری و بخت عظمی
 فرزند کردید از عمر نفیس شش سال و پنج ماه تقریباً گذشته بود و مدت آنحضرت سی و
 سه سال و کسری بود و در بیست و نه سال در مدینه طیبه قیامت فرمود و بعد
 از آن توکل آنحضرت را به مدینه و کعبه طیبه است سال در مدینه را که توفیق فرمود
 در خانه که کنوای فن شریف است و بنا بر قول ابن ابی عمیر و جماعتی دیگر مقصد
 عباسی آنحضرت را شید زید برود و در وقت شهادت آنحضرت حضرت امام
 حسن عسکری علیه السلام نزد حضرت بودند و امانت

علی بن ابراهیم قمی و ابن عباس و زید و شنبه نعم ما حیب و به روایت شباب
 بست و پنجم ماه جمادی الاخری بود و روایت دیگر است و هفتم ماه مذکوره بود
 و بر روایت دیگر است ششم ماه مذکور و من شریف آنحضرت در آنوقت
 به روایتی پچهل سال رسیده بود و روایت دیگر پچهل یک سال و چند ماه و در
 هنگام وفات بر بزرگوار خود که منصب جلیل اقدار است کبری و بخت عظمی
 فرزند کردید از عمر نفیس شش سال و پنج ماه تقریباً گذشته بود و مدت آنحضرت سی و
 سه سال و کسری بود و در بیست و نه سال در مدینه طیبه قیامت فرمود و بعد
 از آن توکل آنحضرت را به مدینه و کعبه طیبه است سال در مدینه را که توفیق فرمود
 در خانه که کنوای فن شریف است و بنا بر قول ابن ابی عمیر و جماعتی دیگر مقصد
 عباسی آنحضرت را شید زید برود و در وقت شهادت آنحضرت حضرت امام
 حسن عسکری علیه السلام نزد حضرت بودند و امانت

سبیل گفته اند و حضرت امام علی نقی وی را حدیث نام نهاد و آن غنیقه گوید در
 نهایت صلاح و ورعی و تقوی بوده است فی نفس الخطاب کانت ولادت فی
 شته احدی و ثلاثین و اربعین و قیل سنه اثین و ثلاثین و اربعین و زیاده امامیه
 در تاریخ ولادت با سعادت آنحضرت آنست که در سال دویست و سی و دوم
 هجرت واقع شد و بعضی دهم ماه مذکور و بعضی دوشنبه چهارم نیز گفته اند و شیخ
 مفید بیچ الاول سال دویست و سی هجرت نقل کرد و در مکان ولادت مدینه شریف
 است و بعضی سرمن ای نیز گفته اند

فصل در بیان کرامات آنحضرت

و آن بسیار و شایسته از آنجمله آنست که محمد بن علی این ابراهیم
 ابن موسی ابن جعفر گفته که وقت معیشت بر افضایت نشست و پدر من گفت بیای
 پیش ابو محمد زکی برویم زیرا که وی را بجز و سماجت و صفت میکند گفته تو وی را
 می شناسی گفت من و برائی شناسم و هرگز ندیده ام پس گفتند و
 در راه ایستادیم پدر من در راه گفت که پس حاجت ندیم بآنکه ما را پاشد و هر سه
 دویست درم را جامه سازیم و دویست درم را آرد و خریم و صد درم را و سایر اوقات
 نفقه کنیم من با خود گفته که چه باشد که مرا سیصد درم و صد و هشتاد و هشت
 و صد و هشتاد و هشت نفقه کنم و صد و هشتاد و هشت را و از گوشش خرد
 و بجانب کوستان روم چون به رخانه رسیدیم

باسمہ ازوم

و بیان احوال حضرت صاحب الزمان علیه السلام که از شاه پسر و شاه
المنان حضرت امام حسین علیه السلام علی آباء الصداوة و السلام فی نفس الخطاب
و ابو محمد العباسی و ابو محمد علی السمری مع ما ورد عندنا من اخبارهم و نقل است
و بر وی از جایه منت الی جعفر محمد ابی و عمه ابی محمد الحسن العسکری است که به تواتر

و تفرقت ان تری له و له او کان ابو محمد حسن عسکری مدظنی باریته یقال لما نزل حبر علیما
 کان لیه النصف من شعبان سنه خمس و خمسين یا ستین و خلعت علیته فبعث لانی
 محمد الحسن عسکری فقال لها یا عمته کونی الیله عندنا ما مرنا قانت فلما کان وقت
 الفجر اضطربت نرجس فقامت الیها حکیمه فلما رأت المولود اذنت به اباً محمد الحسن عسکری
 و هو مختون بمفروغ منه فاختذه و امر به بکی ظهره و عینه و ادخل لسانه فی فیه اذن
 فی اذنه الیمی و اقام الیسری ثم قال یا عمته اذهی به ابی ا منه ماتت به و ردت الی امه
 قالت حکیمه فحبت الی ابی محمد الحسن عسکری فاذا مولود بین یدیه فی ثیاب صفراء
 علیه من البهاء و النور ما اخذ بها مع قبی فقلت سیدی بل عندک من علم فی
 هذا المولود المبارک فلقبته ابی فقال لی عمته هذا الذی بشرناک به فقلت حکیمه
 فخر رب الله تعالی ساجدة شکر علی الذک قالت ثم کنت اتردد الی ابی الحسن عسکری
 فلما لم اره فقلت له یو یا مولائی فعل سیدنا و منظرنا قال استودعناه الذکر
 استودعته ام موسی علیه السلام ابتداء و روی عن ابی الحسن الرضا انه قیل له ما
 اسم قائمکم قال متغنان ان تسمیه قیل و لا و نه فرغمت الشیعة الامام سیدنا با انقام
 محمد بن الحسن عسکری هو الامام القائم و کان عمره عند وفاته اربعه و ستین
 تا و الله تعالی فیها الحکمة و فضل الخطاب و جعل آیه للعالمین کما قال عز من قائل
 فی حق یحیی علیه السلام یا یحیی خذ الکتاب بقوة و آتیناه الحکمة صبیا و قال عز من
 قائل فی قصه عیسی علیه السلام فاشارت الیه قالو کیف نکلم من کان فی المهد صبیا

و تفرقت ان تری له و له او کان ابو محمد حسن عسکری مدظنی باریته یقال لما نزل حبر علیما
 کان لیه النصف من شعبان سنه خمس و خمسين یا ستین و خلعت علیته فبعث لانی
 محمد الحسن عسکری فقال لها یا عمته کونی الیله عندنا ما مرنا قانت فلما کان وقت
 الفجر اضطربت نرجس فقامت الیها حکیمه فلما رأت المولود اذنت به اباً محمد الحسن عسکری
 و هو مختون بمفروغ منه فاختذه و امر به بکی ظهره و عینه و ادخل لسانه فی فیه اذن
 فی اذنه الیمی و اقام الیسری ثم قال یا عمته اذهی به ابی ا منه ماتت به و ردت الی امه
 قالت حکیمه فحبت الی ابی محمد الحسن عسکری فاذا مولود بین یدیه فی ثیاب صفراء
 علیه من البهاء و النور ما اخذ بها مع قبی فقلت سیدی بل عندک من علم فی
 هذا المولود المبارک فلقبته ابی فقال لی عمته هذا الذی بشرناک به فقلت حکیمه
 فخر رب الله تعالی ساجدة شکر علی الذک قالت ثم کنت اتردد الی ابی الحسن عسکری
 فلما لم اره فقلت له یو یا مولائی فعل سیدنا و منظرنا قال استودعناه الذکر
 استودعته ام موسی علیه السلام ابتداء و روی عن ابی الحسن الرضا انه قیل له ما
 اسم قائمکم قال متغنان ان تسمیه قیل و لا و نه فرغمت الشیعة الامام سیدنا با انقام
 محمد بن الحسن عسکری هو الامام القائم و کان عمره عند وفاته اربعه و ستین
 تا و الله تعالی فیها الحکمة و فضل الخطاب و جعل آیه للعالمین کما قال عز من قائل
 فی حق یحیی علیه السلام یا یحیی خذ الکتاب بقوة و آتیناه الحکمة صبیا و قال عز من
 قائل فی قصه عیسی علیه السلام فاشارت الیه قالو کیف نکلم من کان فی المهد صبیا

و تفرقت ان تری له و له او کان ابو محمد حسن عسکری مدظنی باریته یقال لما نزل حبر علیما
 کان لیه النصف من شعبان سنه خمس و خمسين یا ستین و خلعت علیته فبعث لانی
 محمد الحسن عسکری فقال لها یا عمته کونی الیله عندنا ما مرنا قانت فلما کان وقت
 الفجر اضطربت نرجس فقامت الیها حکیمه فلما رأت المولود اذنت به اباً محمد الحسن عسکری
 و هو مختون بمفروغ منه فاختذه و امر به بکی ظهره و عینه و ادخل لسانه فی فیه اذن
 فی اذنه الیمی و اقام الیسری ثم قال یا عمته اذهی به ابی ا منه ماتت به و ردت الی امه
 قالت حکیمه فحبت الی ابی محمد الحسن عسکری فاذا مولود بین یدیه فی ثیاب صفراء
 علیه من البهاء و النور ما اخذ بها مع قبی فقلت سیدی بل عندک من علم فی
 هذا المولود المبارک فلقبته ابی فقال لی عمته هذا الذی بشرناک به فقلت حکیمه
 فخر رب الله تعالی ساجدة شکر علی الذک قالت ثم کنت اتردد الی ابی الحسن عسکری
 فلما لم اره فقلت له یو یا مولائی فعل سیدنا و منظرنا قال استودعناه الذکر
 استودعته ام موسی علیه السلام ابتداء و روی عن ابی الحسن الرضا انه قیل له ما
 اسم قائمکم قال متغنان ان تسمیه قیل و لا و نه فرغمت الشیعة الامام سیدنا با انقام
 محمد بن الحسن عسکری هو الامام القائم و کان عمره عند وفاته اربعه و ستین
 تا و الله تعالی فیها الحکمة و فضل الخطاب و جعل آیه للعالمین کما قال عز من قائل
 فی حق یحیی علیه السلام یا یحیی خذ الکتاب بقوة و آتیناه الحکمة صبیا و قال عز من
 قائل فی قصه عیسی علیه السلام فاشارت الیه قالو کیف نکلم من کان فی المهد صبیا

و تفرقت ان تری له و له او کان ابو محمد حسن عسکری مدظنی باریته یقال لما نزل حبر علیما
 کان لیه النصف من شعبان سنه خمس و خمسين یا ستین و خلعت علیته فبعث لانی
 محمد الحسن عسکری فقال لها یا عمته کونی الیله عندنا ما مرنا قانت فلما کان وقت
 الفجر اضطربت نرجس فقامت الیها حکیمه فلما رأت المولود اذنت به اباً محمد الحسن عسکری
 و هو مختون بمفروغ منه فاختذه و امر به بکی ظهره و عینه و ادخل لسانه فی فیه اذن
 فی اذنه الیمی و اقام الیسری ثم قال یا عمته اذهی به ابی ا منه ماتت به و ردت الی امه
 قالت حکیمه فحبت الی ابی محمد الحسن عسکری فاذا مولود بین یدیه فی ثیاب صفراء
 علیه من البهاء و النور ما اخذ بها مع قبی فقلت سیدی بل عندک من علم فی
 هذا المولود المبارک فلقبته ابی فقال لی عمته هذا الذی بشرناک به فقلت حکیمه
 فخر رب الله تعالی ساجدة شکر علی الذک قالت ثم کنت اتردد الی ابی الحسن عسکری
 فلما لم اره فقلت له یو یا مولائی فعل سیدنا و منظرنا قال استودعناه الذکر
 استودعته ام موسی علیه السلام ابتداء و روی عن ابی الحسن الرضا انه قیل له ما
 اسم قائمکم قال متغنان ان تسمیه قیل و لا و نه فرغمت الشیعة الامام سیدنا با انقام
 محمد بن الحسن عسکری هو الامام القائم و کان عمره عند وفاته اربعه و ستین
 تا و الله تعالی فیها الحکمة و فضل الخطاب و جعل آیه للعالمین کما قال عز من قائل
 فی حق یحیی علیه السلام یا یحیی خذ الکتاب بقوة و آتیناه الحکمة صبیا و قال عز من
 قائل فی قصه عیسی علیه السلام فاشارت الیه قالو کیف نکلم من کان فی المهد صبیا

قال في عهد اتمامي الكتاب واجعلني نبيا و قالوا طول عمره و كما طول عمر الخضر عليه السلام
 و قالت الشيعة الامامية الصالح المهدى مشتهر ليس من رأي نكيسة عمه ابو الحسن محمد الزكي
 گفته است که روزی پیش ابو محمد در آمد فرمود که ای عمه مشب در خانه ما باش که
 خدای تعالی ما را خلفی خواهد داد من گفتم این فرزند از که خواهد بود که در نرجس
 هیچ اثری نمی بینم فرمود که ای عمه مثل نرجس همچو مثل ام موسی است علیه السلام که محل و
 خبر وقت ولادت ظاهر نخواهد شد آن شب بخانه بودم چون شب به نیمه رسید
 برخوایتم و متوجه گزاردم و نرجس نیز تحید گذارد و بعد از آن با خود گفتم که وقت فجر
 نزد یک رسید و آنچه ابو محمد حسن سکری فرموده بود ظاهر شد ابو محمد از مقام خود
 آواز داد که ای عمه بمیل کن به آتخانه که نرجس آنجا بود باز گشتم مراد را و پیش آمد
 لرزه بروی افتاده روی را بسینه خود باز گرفته و قل هو الله احد و انا انزلنا
 و آیه الکرسی بروی خواندم از شکم وی آواز خواندن می شنیدم همچنانکه من میخواندم
 بعد از آن دیدم که خانه روشن شد نظر کردم فرزند وی بر زمین آمده بود
 و در سجده افتاده ابو محمد از حجره خود آواز داد که ای عمه فرزند مرا پیش من آر
 پیش وی بروم و برابر کنار خود نشاندم و زبان در دهان وی کرد و گشت که
 سخن گوی فرزند من باذن الله تعالی گفتم بسم الله الرحمن الرحیم و نزد آن تن
 علی اللین استضعفوا فی الارض و تجعلهم امة یفعلهم الوارثین بعد از آن دیدم که
 مرغان سبز را فرود گرفتند ابو محمد علیه السلام کی از آن مرغان را بخواند و گفت

و بعد از آن که ابو محمد علیه السلام را در حجره خود دیدم و فرمود که ای عمه
 فرزند مرا پیش من آر و بعد از آن که فرزند مرا دیدم و فرمود که ای عمه
 فرزند مرا پیش من آر و بعد از آن که فرزند مرا دیدم و فرمود که ای عمه

و بعد از آن که ابو محمد علیه السلام را در حجره خود دیدم و فرمود که ای عمه
 فرزند مرا پیش من آر و بعد از آن که فرزند مرا دیدم و فرمود که ای عمه
 فرزند مرا پیش من آر و بعد از آن که فرزند مرا دیدم و فرمود که ای عمه

و بعد از آن که ابو محمد علیه السلام را در حجره خود دیدم و فرمود که ای عمه
 فرزند مرا پیش من آر و بعد از آن که فرزند مرا دیدم و فرمود که ای عمه
 فرزند مرا پیش من آر و بعد از آن که فرزند مرا دیدم و فرمود که ای عمه

و بعد از آن که ابو محمد علیه السلام را در حجره خود دیدم و فرمود که ای عمه
 فرزند مرا پیش من آر و بعد از آن که فرزند مرا دیدم و فرمود که ای عمه
 فرزند مرا پیش من آر و بعد از آن که فرزند مرا دیدم و فرمود که ای عمه

و قوله او در مدینه مشرفه باشد و ظهور او از مکه و هجرت او بسوی بیت المقدس
 باشد و هجرات یافت یابد و در کتبت او علامتی باشد چنانچه حضرت رسالت پناه
 را بوده و روی او همچو ستاره درخشنده مانند ماه شب چهاردهم بود و پیشانی
 کشاده و بینی دراز و باریک و میان بینی بلند نماید و گمان ابرو باشد با درازی
 ابرو و چشمهای او فراخ باشد در میان داندانهای او فرقی باشد یعنی سخت متصل
 نباشد زنگ او گندمگون و چشم او چشم نبی اسرائیل باشد یعنی در عرض و طول و به
 رخساره راست آنحضرت خال سیاه باشد و همچنین بر کف دست راست تیر باشد
 و در میان هر دو زانوئی او کشادگی و مهدی باشد و انبوه ریش باشد و چشمهای
 او سرسبز زنگ خلقی باشد و وقت ظهور چهل ساله باشد و صاحب کرامات مخصوصه
 باشد از آنکه آنست که چون از وی علامتی بر دعوائی او طلبند اشاره به پرده
 بکنند یا بیاید و بر دست او بنشیند و چون شاخی خشک در زمین به نشاند
 فی الحال سبز و برگ دار شود و هر قلعه و حصاری که متوجه کشادن وی گرد و جهن که
 تسکیر گوید دیوارها خود بفتند و بر سر او ابری باشد که در آن فرشته ننداکند که
 مدد یست او را بیعت کنند و بروایتی آوازش از مشرق تا مغرب شنیده شود
 چنانچه هر که در خواب بوده باشد بیدار شود و بر سر لشکر او حضرت جبرئیل باشد
 و در مدار لشکر او حضرت میکائیل علیهما السلام و سه هزار فرشته برآمد و او
 ملازم باشند و در زمان او گویند با گرگ بجهد و گوید کان بامرو که مردم بازی کنند

باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن
 باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن
 باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن
 باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن

باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن
 باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن
 باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن
 باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن

باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن
 باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن
 باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن
 باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن

باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن
 باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن
 باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن
 باین او سپردن و ملاخ باین او سپردن

توسعه نقل و اقدار در این
بیان حواله ایام انقضا معجز
طالع ان بایست فصل الخطاب می
فقرن کن این جهان را از کلام
ببیند او را در یک بیت از
در یکی از ابیات

۴۲۵
اور امام رضا علیہ السلام سے
ازدی ہے جسے اونی زیارت
اور کینت امامی ابو الحسن سے
اور کیا گیا ابو ابی محمد اور
نیز بنی بنی اور
قد خانہ آب و

[illegible]

در بیان این که در فتنه کربلا چه کسی را باید پیروی کرد و در بیان این که در فتنه کربلا چه کسی را باید پیروی کرد و در بیان این که در فتنه کربلا چه کسی را باید پیروی کرد

و شهادت ایشان باشد و پیش از علمی باشد که وقت خروج او منتشر گردد و جدا
 گویند و اند خدا ان علم گشاده را و زبان فصیح نمدانکند بیرون آئی ای ولی خدا
 و ممدی را میفرماید بگفت باشد و وقت ظهور آنحضرت خود از غلاف بیرون آیند
 و زبان فصیح بگوید ظاهر شوای لی خدا پس بیرون آید و قائم کند حد و خدا
 و برین و جبرئیل و بریسارش میکائیل باشد خوشا حال کسیکه به سعادت
 ملازمتش فائز گردد و ختم شد کلام فصل الخطاب و سیصد و سیزده اشرف قوم بعد
 اهل مدرا و اربعیت گفتند در میان رکن و مقام ابراهیم علیه السلام با حضرت
 امام مهدی علیه السلام برق حضرت رسالت پناه صلعم از صوف سیاه چهار گوش
 بوده باشد هرگز بعد از وفات آنحضرت علیه السلام او را که بر پا نکرد تا زمان
 مهدی داد و او را بر پا کند و بران رایت نقش بر طریق علم نوشته باشد
 البینة الله تعالی معیت برای خدا هست و صاحب برق شخصی باشد که نام او شعیب
 بن صالح التمیمی اندک رایش باشد و با مهدی پیراهن و تنی حضرت رسالت باشد
 چون نماز عشاء گذارده بر منبر بر آید خطبه دراز بخواند و خلق را دعوت سوئے
 طاعت خدا و رسول خدا بکند و ناصران و یاری دبان مهدی پیشتر از کوفیان
 و اهل یمن و ابدال شام باشند و دنیا را مالک شود و چنانچه ذوات قرنین حضرت
 سلیمان علیهما السلام مالک شوند و تمام عرب و عجم مسلمانان او را طاعت کنند
 نه جنگ در حدیث آمده که چارکس تمام زمین را مالک شدند و کس از

در بیان این که در فتنه کربلا چه کسی را باید پیروی کرد و در بیان این که در فتنه کربلا چه کسی را باید پیروی کرد و در بیان این که در فتنه کربلا چه کسی را باید پیروی کرد

۴۲۶

در بیان این که در فتنه کربلا چه کسی را باید پیروی کرد و در بیان این که در فتنه کربلا چه کسی را باید پیروی کرد و در بیان این که در فتنه کربلا چه کسی را باید پیروی کرد

کافران نمرود و بخت نصر و مالک و اهریمن را ازین زمین را شخص نوح از اهل بیت من
 یعنی مهدی علیه السلام و علامت شناختن لشکر این او چون باد شبنم خا ط شود
 لغنا است است باشد یعنی هر که این لفظ را بگوید معلوم شود که از لشکر این مهدی
 است و مدت عیاست او هفت سال باشد و در روایتی شهر عالم را بعد از
 خویش بر کند و ترینا که در زیر کعبه مدفون است در زمان او بیرون آید
 و مال را برابر قسمت کند غنی را و فقیر را برابر دهد و همه را یکسان ببیند
 و لشکر بانبهند بفرسید و گنجهای بند را در آرایش بیت المقدس
 صرف کند و لو که هند را در گردان ایشان طوق نماده پیش و بیاورند و بسیار
 شهر با و قلعه ها در زمان او فتح شود و خصوصاً این شهر اول قسطنطنیه دوم روم و
 سوم قاپطی چون برای فتح کنار دریا برسد بیریق خود در زمین قسطنطنیه فرو کند
 تا او غرق کند برای نماز فجر آب از دور دور برود و این دنبال آب کند
 تا بگذرد و دیگر برسد بیند که تمام دریا خشک شده لشکر خود را آواز دهد همه لشکر
 در زمین خشک بگذرد و چنانچه نبی اسرائیل در زمان موسی از دریا گذشتند
 بعد از آن متقابل قسطنطنیه شود و تکبیر گوید و اراحمی قلعه از هم بپاشند
 و آنکه شهر فتح کند پس جانب شهر رومیه که در رومند باز است و در هر بازاری
 صد هزار و دوکان متوجه شده چهار تکبیر گوید فتح شود و سی صد هزار کس را
 بکشد و درین شهر از خزاین بیت المقدس تا بوت که در سکنیه بود چنانچه

و در این شهر که در زمان او فتح شود و در این شهر که در زمان او فتح شود و در این شهر که در زمان او فتح شود

و در این شهر که در زمان او فتح شود و در این شهر که در زمان او فتح شود و در این شهر که در زمان او فتح شود

و در این شهر که در زمان او فتح شود و در این شهر که در زمان او فتح شود و در این شهر که در زمان او فتح شود

و در این شهر که در زمان او فتح شود و در این شهر که در زمان او فتح شود و در این شهر که در زمان او فتح شود

در قرآن شریف وارد است قوله ان یا تیمم التابوت فیه سکنیة من ربکم
و بقیه مما ترک آل موسی و آل هارون و در این تابوت بروایتی مائده بنی اسرائیل
و پارچه های لوح توریت و حلیه سیدنا آدم و عصا موسی و منبر سلیمان صلوات الله
علیهم و نزد بعضی من که بر بنی اسرائیل نازل شده بود سفید تر از شیر بمله این
چیز بار از شهر رومیه بدر کنند پس چون یهودان تابوت را به بنیند جمعه
اسلام آرند مگر اندکی از اینها بعد از آن بطرف شهر قاطع که بر کنار دریای
سبز که گرداگرد او بناست متوجه شود طول آن شهر هزار میل و عرض او
پانصد میل و او را سیصد و شصت دروازه اند و در هر دروازه هزار
جنگجو آن شهر را نیز بمحاربتگیر فتح کند بعد از آن در بیت المقدس قرار گیرد
و خبر بیاورد که دجال بیرون آمد متوجه بیت المقدس شود و مسلمانان را
گرد کند و محط سخت پیدا شود که مردمان زره کمان را بخورند و به تسبیح و
تملیل و تکبیر زنده باشند هم در نیالت حضرت عیسی علیه السلام فرود آید بوقت
صبح روز جمعه چون مهدی ایشانرا شناسد گوید پیش شما اقامت مکن حضرت
عیسی گوید این نماز برای تو اقامت کرده شده تو مکن پس آن نماز را
حضرت عیسی دنبال مهدی علیه السلام بگذارد چون از نماز صبح فارغ شود
حضرت عیسی فرمان کند که دروازه های شهر باز کنند چون در باز کنند
نظر دجال بر عیسی نیفتد بگذارد و چنانچه نمک در آب می گذارد پس

[illegible]

فرمایا کہ نبیؐ کو پڑیاں
سائے میں کھینچ کر اپنے
سر سے لٹکا لیکن برابر
نوں ہڈیاں دے اور لا
اب اس نے فرما دی قسم
اس کے سر کا ٹوٹی ہے
اور ایک بیٹے غریب کو
سنائے ایک حضرت سے ملط آئے
اور نہینج، حضرت سے ملط آئے
زنگار کیا آپ دوست
فرمایا اور

[illegible]

و وفات یاب بعد از آن مرد میرد و پیشتر فاکم مقام او باشد و همه هادی مهدی
 باشند و قول ثالث نیست که تا آخر دنیا قیام قیامت و از ده کس باشند که
 که حق و صواب کنند هر چند علی التوالی نباشند بلکه میان ایشان زمانه بعضی
 تا امامان هم باشد و در فضل الشهاب از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام نقل کرده
 که حضرت فرمود که از ما اثنا عشر مهدی و هادی مفسی شسته و بقی شسته و یصنع الله
 غر و جل فی السادس احب بنی از مایان دوازده مهدی و امامان هادی اند
 شش از ایشان گذشته و شش باقی ماندند و خدا امتحان خواهد کرد و با ششم
 که آن آخر دوازدهم ائمه هدی است آنچه دوست میدارد و این اشارت
 بحضرت امام مهدی است یعنی دین متین کما به حقه از وی ظاهر خواهد شد
 پس باین تقدیر دوازده امام علیه الصلوات و السلام اول ایشان حضرت
 امیر المومنین علی مرتضی دوم امام حسن مجتبی و سیوم امام حسین شهید کربلا
 و چهارم علی بن الحسین زین العابدین پنجم حضرت ابو جعفر محمد الباقر و ششم
 ابو عبد الله جعفر الصادق و هفتم ابو الحسن موسی الکظم و هشتم ابو الحسن علی بن
 موسی الرضا و نهم ابو جعفر محمد تقی الحواد و دهم ابو الحسن علی الهادی محمد تقی الزکی
 و یازدهم ابو محمد حسن بن علی العسكري و دوازدهم امام الزمان خلیفه الرحمن
 حضرت امام مهدی علیه الصلوات و السلام اجمعین خاتمه در میان
 فضیلت و ثواب زیارت ائمه اطهار علیه السلام

و وفات یاب بعد از آن مرد میرد و پیشتر فاکم مقام او باشد و همه هادی مهدی
 باشند و قول ثالث نیست که تا آخر دنیا قیام قیامت و از ده کس باشند که
 که حق و صواب کنند هر چند علی التوالی نباشند بلکه میان ایشان زمانه بعضی
 تا امامان هم باشد و در فضل الشهاب از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام نقل کرده
 که حضرت فرمود که از ما اثنا عشر مهدی و هادی مفسی شسته و بقی شسته و یصنع الله
 غر و جل فی السادس احب بنی از مایان دوازده مهدی و امامان هادی اند
 شش از ایشان گذشته و شش باقی ماندند و خدا امتحان خواهد کرد و با ششم
 که آن آخر دوازدهم ائمه هدی است آنچه دوست میدارد و این اشارت
 بحضرت امام مهدی است یعنی دین متین کما به حقه از وی ظاهر خواهد شد
 پس باین تقدیر دوازده امام علیه الصلوات و السلام اول ایشان حضرت
 امیر المومنین علی مرتضی دوم امام حسن مجتبی و سیوم امام حسین شهید کربلا
 و چهارم علی بن الحسین زین العابدین پنجم حضرت ابو جعفر محمد الباقر و ششم
 ابو عبد الله جعفر الصادق و هفتم ابو الحسن موسی الکظم و هشتم ابو الحسن علی بن
 موسی الرضا و نهم ابو جعفر محمد تقی الحواد و دهم ابو الحسن علی الهادی محمد تقی الزکی
 و یازدهم ابو محمد حسن بن علی العسكري و دوازدهم امام الزمان خلیفه الرحمن
 حضرت امام مهدی علیه الصلوات و السلام اجمعین خاتمه در میان
 فضیلت و ثواب زیارت ائمه اطهار علیه السلام

و وفات یاب بعد از آن مرد میرد و پیشتر فاکم مقام او باشد و همه هادی مهدی
 باشند و قول ثالث نیست که تا آخر دنیا قیام قیامت و از ده کس باشند که
 که حق و صواب کنند هر چند علی التوالی نباشند بلکه میان ایشان زمانه بعضی
 تا امامان هم باشد و در فضل الشهاب از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام نقل کرده
 که حضرت فرمود که از ما اثنا عشر مهدی و هادی مفسی شسته و بقی شسته و یصنع الله
 غر و جل فی السادس احب بنی از مایان دوازده مهدی و امامان هادی اند
 شش از ایشان گذشته و شش باقی ماندند و خدا امتحان خواهد کرد و با ششم
 که آن آخر دوازدهم ائمه هدی است آنچه دوست میدارد و این اشارت
 بحضرت امام مهدی است یعنی دین متین کما به حقه از وی ظاهر خواهد شد
 پس باین تقدیر دوازده امام علیه الصلوات و السلام اول ایشان حضرت
 امیر المومنین علی مرتضی دوم امام حسن مجتبی و سیوم امام حسین شهید کربلا
 و چهارم علی بن الحسین زین العابدین پنجم حضرت ابو جعفر محمد الباقر و ششم
 ابو عبد الله جعفر الصادق و هفتم ابو الحسن موسی الکظم و هشتم ابو الحسن علی بن
 موسی الرضا و نهم ابو جعفر محمد تقی الحواد و دهم ابو الحسن علی الهادی محمد تقی الزکی
 و یازدهم ابو محمد حسن بن علی العسكري و دوازدهم امام الزمان خلیفه الرحمن
 حضرت امام مهدی علیه الصلوات و السلام اجمعین خاتمه در میان
 فضیلت و ثواب زیارت ائمه اطهار علیه السلام

و وفات یاب بعد از آن مرد میرد و پیشتر فاکم مقام او باشد و همه هادی مهدی
 باشند و قول ثالث نیست که تا آخر دنیا قیام قیامت و از ده کس باشند که
 که حق و صواب کنند هر چند علی التوالی نباشند بلکه میان ایشان زمانه بعضی
 تا امامان هم باشد و در فضل الشهاب از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام نقل کرده
 که حضرت فرمود که از ما اثنا عشر مهدی و هادی مفسی شسته و بقی شسته و یصنع الله
 غر و جل فی السادس احب بنی از مایان دوازده مهدی و امامان هادی اند
 شش از ایشان گذشته و شش باقی ماندند و خدا امتحان خواهد کرد و با ششم
 که آن آخر دوازدهم ائمه هدی است آنچه دوست میدارد و این اشارت
 بحضرت امام مهدی است یعنی دین متین کما به حقه از وی ظاهر خواهد شد
 پس باین تقدیر دوازده امام علیه الصلوات و السلام اول ایشان حضرت
 امیر المومنین علی مرتضی دوم امام حسن مجتبی و سیوم امام حسین شهید کربلا
 و چهارم علی بن الحسین زین العابدین پنجم حضرت ابو جعفر محمد الباقر و ششم
 ابو عبد الله جعفر الصادق و هفتم ابو الحسن موسی الکظم و هشتم ابو الحسن علی بن
 موسی الرضا و نهم ابو جعفر محمد تقی الحواد و دهم ابو الحسن علی الهادی محمد تقی الزکی
 و یازدهم ابو محمد حسن بن علی العسكري و دوازدهم امام الزمان خلیفه الرحمن
 حضرت امام مهدی علیه الصلوات و السلام اجمعین خاتمه در میان
 فضیلت و ثواب زیارت ائمه اطهار علیه السلام

تکلیف و تسکین مساوت مند بود
خوبی خدا او کی بدی را
و هر چه در دنیا است از این
دو چیز است که یکی از این
دو چیز است که یکی از این
دو چیز است که یکی از این

[illegible]

من قول کو ناموں کی کتاب میں
 اور ان کے دلائل کو کتاب میں
 یہ کتاب ہے ہندی و فارسی میں
 سب کے موافق میں اور
 ایسا سلسلہ ایک سے ایک
 کہ یہ کتاب اور حدیث کی کتاب
 کہ وہ فقہ ہیں کہ وہ حدیث
 کہ وہ فقہ ہیں کہ وہ حدیث
 کہ وہ فقہ ہیں کہ وہ حدیث

[illegible]

[illegible]

اور اس وقت کہ وہ اپنے
 دل سے کہتا تھا کہ میں
 خدا کا بندہ ہوں اور
 اس کے حکم سے ہوں

على وآل ومار اتقادست به اللهم بلغ صلاتي وسلامي الى جناب نبيك وآله الطاهين
 وجعل مو دهم في قلبي يوم القيمة سببا لاجارتي من النار فانك تعلم ان ولا هم قلبي
 مكنون قلبي اول ما يم شحون وهذا عندك بيباق وللنجاة من الدرجات هيلتي
 وارجو كجبة العترة الطاهرة والحجة الساطعة النور بما في اقصد الدنيا والاخرة
 من النين بالدرجات الرنمية والنسول الى المقامات المنيعة انك على كل شئ قدير
 وبالاجابة جدير آمين آمين

اکی بخت بنی فاطمہ	کہ بر قول ایمان کنی خاتمہ
اگر دعو تم رد کئے در قبول	من و دست و دامن آل رسول

الحمد لله رب العالمين واصلوة واسلام على سيد المرسلين
والا الطاهرين کہ اصل کتاب وسیلہ النجات فارسی یہاں ختم
ہو گئی آئندہ صفحہ سے ترجمہ ہی متن اور حاشیہ پر

مختصر ہوگا

۴۴

اگر سے حضرت دروازہ پر ٹھہرے ہوئے اور تکبیر کہی سب لوگوں نے تکبیر کہی راوی
 کہنا ہے ہماری نظر میں آتا تھا کہ درو دیوار اور زمین و آسمان جواب دیتے ہیں
 آپ کو اور تمام مرد کے باشندے گریہ دزاری اور ناله دبیقاری کرنے لگے
 یہ خبر مامون کو پہنچی فضل بن سہیل کہ اوسکا وزیر اور شیر تھا اوسنے مامون سے
 کہا کہ اگر امام علی موسیٰ رضا علیہ السلام ہی مال ہی عید گاہ جادو نیگے خدا جانے کیا
 فتنہ برپا ہو اور کیا ہنگامہ قائم ہو ڈرتا ہوں کیونکر سلامت رہوں گا اہل
 دنے ایک اپنے خواص کو بھی آپ کی خدمت میں کہ میں نے آپ کو تکلیف دی اور
 محنت و مشقت میں ڈالا میں نہیں چاہتا کہ آپ کو مشقت اور رنج پہنچو پھر آپ
 اپنے گھر کو تشرف لیتے لیجاوین عید گاہ نہ جادوین جو ہمیشہ نماز کو گو ٹر مھانا ہے
 برستور پڑھا دیگا امام نے اپنے موزہ منگ کر پہنے اور سوار ہوئے اور پہلے
 لوگ مختلف ہو گئے اور اوس روز عید کی نماز کا انتظام درست ہوا یہ ترجمہ
 ہے اوسکا جو فضل الخطاب میں ہے اور امام اہل اولیاء اللہ سے ہیں جن کا
 تصرف زندگی میں اور بعد موت کے یکساں ہے اور کرامتیں آپ کی بھی ہیں لیکن
 بحر ذہن سے ایک قطرہ پیش کرتا ہوں آپ کی کرامتوں سے ہے بعد اوسکے کہ
 مامون نے آپ کو اپنا ولیعہد کیا جس وقت آپ اوسکی ملاقات کے واسطے تشریف
 لیجاتے مامون کے دربار اور محاذ آپ کا استقبال کرتے اور اوس پردہ کو
 جو اوسکی محل مرا کے دروازہ پر پڑا رہتا تھا اٹھا دیتے تھے آپ تشریف لاتے تھے

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

۴۳۷
ده هوا علی ایمن از منزه
فقدیم نام که با این برین
علی اورا می برد که او را بیا
این نون زین به دیو
لیا لیا لیا لیا لیا لیا
بست که ایضا و در دیکر
کتابهای ادبی است دنیا
است که در کتاب ادب کلمات امام
در این زمانه بن علی الحنفی
که در میان ما فقیه شریف
بن علی ایمن از منزه

کے لیے جو کہ اس کے لیے اور یہ فرماؤں
کہ میں نے اس کو دیکھا ہے

ایک شخص نے بناج کے باشندوں میں سے کہا ہے کہ رسول خدا کو میں نے خواب میں
دیکھا بناج میں تشریف لائے اور جس مسجد میں اترتے ہیں اترتے ہیں آپ کے
سنانے حاضر ہوا اور سلام عرض کیا آپ سنا سنے ایک جابق تمام برگ خرمہ کا بنا ہوا
ترخرمون سے بھر دیا اور رسول خدا نے ایک ٹٹھی بھر کے خرمے اوس میں سے مجھ کو
عنایت کیے میں نے اونکو شمار کیا سترہ تھے میں نے تعبیر یہ کی بعد دہر خرمے کی
ایک سال زندہ رہونگا جب بعد بیس دن کے میں نے سنا کہ حضرت امام رضا
اور من سجد میں اترتے ہیں فوراً میں اونکی خدمت میں حاضر ہوا میں نے
اونکو اوسی جگہ میں پایا جہاں رسول خدا کو دیکھا تھا ایک طبق اوسی طرح کا اونکو
سامنے رکھا ہوا میں نے سلام کیا آپ نے جواب دیا اور قریب اپنے بلایا اور
ٹٹھنی بھر خرمے مجھ کو عطا فرمائے شمار کیا میں نے سترہ تھے عرق لیا میں نے
اے ابن رسول خدا میں اس سے زیادہ خرمے چاہتا ہوں فرمایا اگر رسول خدا زیادہ
مجھ کو دیتے میں ہی دیتا اور آپ کی کرامات سے ہے مجھ کو ان کے کربان کی راہ میں
ایک سو داگر کو برف میں پگڑا اور دھن کو برف سے بھر دیا زبان اوسکی
کلام سے جاتی رہی اسانی سے بات نہ کر سکتا نا جب خراسان میں وہ پہونچا
سنہ کہ امام رضا علیہ السلام پیشاپہر میں ہیں اپنے دلی میں کہہ کہ وہ اہلبیت نبوت
سے ہیں ونگے پس چلوان شاید اسکا علاج کر سکین رات کو خواب میں
دیکھا کہ امام رضا کے سامنے میں آیا اور شفا طلب کی فرمایا کہ کمونی اور صعتر

ایک شخص نے بناج کے باشندہ بن میں لکھا ہے کہ رسول خدا کو میں نے خواب میں
 دیکھا بناج میں اشرفینہ رائے اور جس مسجد میں اترتے ہیں اترتے ہیں آپ کے
 سامنے حاضر ہوا اور سلام عرض کیا آپ کے سامنے ایک جلیق تیار گھر کا بنا ہوا
 ترخرمون سے بھر لیا ہوا رسول خدا نے ایک ٹٹھی بھر کے خرے اور میں سے بھسکو
 عنایت کیے میں نے اونکو شمار کیا سترہ تھے میں نے تعبیر یہ کی بعد دہر خرے کہ
 ایک سال زندہ رہونگا جب بعد میں ان کے میں نے سنا کہ حضرت امام رضا
 اور میں مسجد میں اترتے ہیں فوراً میں اذکی خدمت میں حاضر ہوا میں نے
 اونکو اسی جگہ میں پایا جان رسول خدا کو دیکھا تھا ایک طبق اسی طرح کا اذکی
 سامنے رکھا ہوا میں نے سلام کیا: پیسے جواب دیا اور قریب اپنے بلایا اور
 ٹٹھی بھر خرے مجھکو عطا فرمائے شمار کیا میں نے سترہ تھے عرق لیا میں نے
 اے ابن رسول خدا میں اس سے زیادہ خرے چاہتا ہوں فرمایا اگر رسول خدا زیادہ
 مجھکو دیتے میں ہی دیتا اور آپ کی کرامات سے بہتے مجھکو نے کرمان کی راہ میں
 ایک سوداگر کو برف میں پکڑا اور دھن کو برف سے بھر دیا زبان اوسکی
 کلام سے جاتی رہی اسانی سے بات نہ کر سکتا نا جب خراسان میں وہ پہونچا
 سنا کہ امام رضا علیہ السلام پیشاپیش میں ہیں اپنے دل میں کہہ کہ وہ اہلبیت نبوت
 سے ہیں ونگے پس چلوان شاید اسکا علاج کر سکین رات کو خواب میں
 دیکھا کہ امام رضا کے سامنے میں آیا اور شفا طلب کی فرمایا کہ کمونی اور صعتر

امام رضا علیہ السلام سے روایت ہے کہ ایک شخص نے کہا کہ میں نے اپنے
 والد سے سنا ہے کہ امام رضا علیہ السلام نے فرمایا ہے کہ جو شخص
 اپنے والد سے کلمہ پڑھائے گا وہ اس کا اجر پائے گا۔

جب کہ مغلطہ میں پہنچا امام رضا علیہ السلام کے پاس خط بھیجا اور اس کے ساتھ
 کچھ اشیاء بطور تحفہ کے روانہ کیے اور اوس میں یہ لکنا بھول گیا کہ ثوب لمحم میں پاک
 قسم کا کپڑا ہے احرام باندھنے یا نہ باندھنے کا اس کا دریافت کرنا دل میں تھا کہ پیر
 سنوئی تھی کہ قاصد آیا اور میرے خط کا جواب لایا اور اس کے آخر میں امام علیہ السلام
 نے لکھا تھا کہ پاک نہیں ہے اگر احرام باندھنے والا ہمارے لمحم پہنے تو ہمیشہ شہر
 اولیاء اللہ اطفال حق میں اسے سپر حاضر اور غائب میں خوب باخبر میں اور کرامات
 امام سے ہے راوی کہتا ہے کہ ایک دن امام رضا علیہ السلام کے ایک بلغم میں میں تھا
 اور آپ سے باتیں کرتا تھا ناگاہ ایک چڑیا آئی اور آپ کے سامنے زمین پر گر پڑی
 اور چلاتی تھی اور ٹپٹپتی تھی امام نے فرمایا جانتے ہو یہ چڑیا کیا کہتی ہے میں نے کہا
 اللہ اور اللہ کا رسول اور اس کے رسول کا فرزند بڑا جانتے والا ہے فرمایا یہ کس
 ہے میرے گھر میں ایک سانپ آیا ہے اور چاہتا ہے میرے بچہ کو کھا جاوے
 اٹھا اور اس گھر میں جا اور سانپ کو مار میں اٹھا اور اس گھر میں آیا
 دیکھا میں نے کہ ایک سانپ گر دیا اس کے گھر میں ہے میں نے اس کو مارا اور آپ کی
 کرامتوں سے ہے کہ ماموں نے جب اوپر خلافت کو پیش کیا اور ادھون نے
 قبول کیا دو مہینے گزرے اور بالعدہ حد سے گزرا اور نوبت ڈرانے اور
 دھمکانے کی آئی امام نے قبول کیا اور اوس میں ایک فضل لکھی اور اس کے آخر میں
 لکھا جعفر اور جامعہ دالالت کرتے ہیں اسکی ضد پر میں نہیں جانتا کہ کتاب ہے وہ ہر کتاب

امام رضا علیہ السلام سے روایت ہے کہ ایک شخص نے کہا کہ میں نے اپنے
 والد سے سنا ہے کہ امام رضا علیہ السلام نے فرمایا ہے کہ جو شخص
 اپنے والد سے کلمہ پڑھائے گا وہ اس کا اجر پائے گا۔

امام رضا علیہ السلام سے روایت ہے کہ ایک شخص نے کہا کہ میں نے اپنے
 والد سے سنا ہے کہ امام رضا علیہ السلام نے فرمایا ہے کہ جو شخص
 اپنے والد سے کلمہ پڑھائے گا وہ اس کا اجر پائے گا۔

امام رضا علیہ السلام سے روایت ہے کہ ایک شخص نے کہا کہ میں نے اپنے
 والد سے سنا ہے کہ امام رضا علیہ السلام نے فرمایا ہے کہ جو شخص
 اپنے والد سے کلمہ پڑھائے گا وہ اس کا اجر پائے گا۔

[illegible][illegible]

من و ده همت که در ذات این
 بین زهر سم آید که شکر
 ام جبهه ای دهم که ایام
 سنده و سود و بین ایام
 من بودی ادراست ایام
 بهر بین ایام ایام
 بهر بین ایام ایام

قبا اٹھا ملا گیا اور سامنوں کے
 ساتھ نکلا ری باز تھا تیبہ آبادی
 وہاں باز تاب بولیا اور سرد
 ہوا سے اتر ایک چھوٹی چھوٹی
 مین ہے جو کہ ان کو تیبہ میں
 جو کہ تیبہ میں ہے اور تیبہ
 سا تھا کہ سلام لڑکوں کے
 راہ سے تیبہ کے اور حضرت
 ان کو کہ تیبہ میں ہے اور تیبہ
 ان کو کہ تیبہ میں ہے اور تیبہ

پس چو بیاورن
 چو چاهامون کے واسطے سائنہ
 افتد تعالیٰ کے واسطے بجز قدرت میں
 مشیت کے از کسے بجز قدرت میں
 چھوٹی بچائی ہے شکلا کر کے واسطے
 اسکو بارشامون کے واسطے
 پس کما کما ہے بچائی ہے واسطے
 نبوت حبیبامون کے واسطے
 چو بیاورن

[illegible][illegible]

اختیار کی اس غلطی اور وہاں
 اور زبان اپنے جہ سے بہت
 رخصت ہوئی اور بہت
 کھانی و خلیفہ ہوا اور فقیر
 اور ملاک بیکار و بیرون
 جزات و سعادت کی سنت سے

کہ ہماری سب کچھ
 وہ چاہا اور سب کچھ
 انعاموں کی سب کچھ
 وہ فرقہ بد اور وفات
 فصل بیان وفات
 فصل میں فصل
 مخلص حضرت جو
 میں ہے وفات کی
 حکیم علی الزعماء علیہ السلام
 نہ سنو و سورت

۴۴۵
اور مانا زار می اوین دانی
یارون بن منعم دانی
ریشه ساقان زار
ان جی دانی
جی دانی
اور مانا زار می اوین دانی
یارون بن منعم دانی
ریشه ساقان زار
ان جی دانی
جی دانی

مقام ابرار کی بے شمار
مقامات میں ہوں توفیق
مقامات میں ہوں توفیق
مقامات میں ہوں توفیق

سلامتی اور کتاب دلائل
 کی ہے کہ وفات سنان ابن
 زید کی ہے اس کی تاریخ
 وفات ۴۰۰ھ میں ہے
 دوسری روایت میں ہے
 کہ وفات ۴۰۱ھ میں
 ہوئی اور سنان ابن
 زید کی وفات ۴۰۲ھ
 میں ہوئی ہے۔
 ۴۴۴

اس کے سینہ نفاق گنجینہ میں شعلہ بھڑکا اور آپ کے فوت ہونے کی تبریر کر نیلے
 اور آپ کو مدنیہ متورہ سے بغداد میں بلایا آئے وقت ارادہ روانگی بغداد کی
 امام علی نقی علیہ السلام کو اپنا وصی و جانشین کیا اور آپ نے ثقہ
 یاروں اور اکابر شیعہ کے سامنے اپنی امامت پر نص صریح کیا اور علوم الہی
 کی کتابیں اور ہتھیار اور آثار حضرت رسالت پناہ اور تمام انبیاء کے اپنے
 صاحبزادہ کو سپرد کیے اور شہادت پر دل سے آمادہ ہو کر فرزند گرامی
 کو رخصت کیا اور بادل پر خون مفارقت اپنے جد کی تربت اقدس کی
 اختیار کی اور بغداد روانہ ہوئے اور اثنیسویں محرم سنہ دوسویں
 ہجری میں داخل بغداد ہوئے اور معتصم نے اسی سال میں آپ کو شہید کیا اور
 بعض نے کہا ہے کہ واثق باشندے نے معتصم کے خلیفہ ہوا ہے آپ کو شہید کیا
 وفات آپ کی آخر ماہ ذیقعدہ سنہ دویس ہجری میں واقع ہوئی اور اس وقت
 عمر شریف پچیس برس کچھ کم و ماہ کی تھی موافق مشہور روایت کے
 مدت امامت آپ کی سترہ سال کچھ کم تھی اور ابن شہر آشوب نے روایت کی
 ہے کہ وقت وفات والد بزرگوار کے آپ سات برس در چار ماہ دو روز
 کے تھے مدت امامت آپ کی بیس دن کم اٹھارہ برس کی تھی اور کشف الغمہ
 میں ایک روایت نقل کی ہے کہ وفات آپ کی منگل کے دن پانچویں ماہ
 مذکور کو واقع ہوئی اور بروایت دیگر محمد بن سنان سے روایت کیا ہے

سلامتی اور کتاب دلائل
 کی ہے کہ وفات سنان ابن
 زید کی ہے اس کی تاریخ
 وفات ۴۰۰ھ میں ہے
 دوسری روایت میں ہے
 کہ وفات ۴۰۱ھ میں
 ہوئی اور سنان ابن
 زید کی وفات ۴۰۲ھ
 میں ہوئی ہے۔
 ۴۴۴

اور متوکل ہی کہا ہے اور آپ کا اور آپ کے فرزند امام حسن کا سبب شہرت
ساتھ عسکری کے یہ تھا کہ جب لشکر مقتصد کا اس کثرت کو پہونچا کہ بغداد میں ان کی
قیام کی گنجائش نہ رہی اور لوگوں کی اذیت پودنچی تھی وہ اپنے لشکر کے ساتھ
وہاں سے نکلا اور دوسرا شہر آباد کیا اور نہایت پر تکلف مکانات آدین
تیار ہوئے اور سکانات میں رہائی رکھا اور سامرہ بھی اس کا نام تھا اور بسبب
قیام لشکر کے اس کو عسکری کہتے ہیں والدہ آپ کی ام ولد تھیں ثمانہ نام فصل الخطاب
میں ہے پیدا ہوئے آپ سنہ دو سو چودہ میں اور کہا گیا ہے سنہ دو سو تیرہ
میں اور ولادت ہوئی تیرھویں رجب کو اور کہا گیا ہے یوم عرفہ کو اور پیدا
ہوئے آپ مدینہ منورہ میں اور علمائے امامیہ کے نزدیک آپ کی سال ولادت
میں زیادہ مشہور سنہ دو سو بارہ ہجری میں اور ایک بڑی جماعت نے
سنہ دو سو چودہ کہا ہے اور ماہ ولادت مشہور نہیں رہوین ذیحجہ ہے اور
موافق اوس روایت کے شیخ نے مصلح میں نقل کی ہے ستائسویں ذیحجہ
اور بروایت ابن عباس دو شنبہ یا سہ شنبہ پانچویں رجب کو واقع ہوئی
ہے اور بروایت علی ابن ابراہیم قحی کے روز سہ شنبہ پندرھویں رجب
اور وہ زیارت کہ ناحیہ مقدسہ سے نکلی ہے دلائل کرتی ہے اس پر کہ دلائل
آپ کی ماہ رجب میں تھی اور مکان ولادت شریف ایک موضع ہے حوالی
مدینہ طیبہ میں کہ اس کو صربا کہتے ہیں فصل الخطاب میں ہے کہ ہادی ابو الحسن

[illegible]

فہرست اسرار و کتابت

فرمایا کہ بعض
ہوتے اور بعض
نہ ہوتے کہان سے

کتابت فی سبیل اللہ

کما اور مستور سے

الافند

فہرست خط خفین

تو ایسا ہے کہ

مواظبت
دن روائت
حاج

اور علی دافع ہو

از ادوات و اسبابی که در

کتاب خود را در این بیان می کند

وہ کہتا ہے کہ میں نے جو کچھ دیکھا ہے وہ یہ ہے کہ

عالم ایمان جنتی می باشد

الحمد لله الذي جعل القرآن
موسمًا من موسمي القرآن

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نوع و رنگ و بوی و مزه و مقدار و

...

فریاد کرنا تھا کہ ان میں وہ زمین تخت اور کمان میں وہ زمین ٹوپان و رکمان
 وہ نفس کڑے اور کمان میں وہ تیرے خوش اور تازہ گاہ دئے و سے
 پردے اور سائبان لگائے جاتے تھے پس قبر جواب دیتی ہی اونکی طرف
 سوال کے وقت کہ ان چہ دن پر کڑے مساط ہو سے اور وہ سب مال اور
 اسباب برباد ہوا تیرے ہمیشہ کار مجتہد مولف رحمہ اللہ زما نہیں تیرے اسطے
 تین ہمراہ ہیں ایک ناکر نوا ہے اور دوسرے عذر سنہ ایک اونہیں سے
 یار ہیں اور دوسرا مال و اسباب دوسرا جو وفادار ہے نیک عمل میں
 مال تیرے ساتھ نہیں آتا ہے مگر سے باہر یا ساتھ آتا ہے مگر قبر تک جب
 بجلاؤ ایک سو تیرے پیش آوی بار کی اپنی زبان حال سے اس سے زیادہ
 ہمراہ نہیں ہونہیں تیری قبر پر بخوڑی دیر پھر ابونہیں عمل تیرا ذکر نوا لا
 اوس سے دوستی کر کہ آوے تیرے ساتھ قبر میں پیغمبر فرمایا ہے اسی واسطے
 کہ کوئی رفیق عمل سے زیادہ با وفا نہیں ہے اگر عمل نیک ہے ابد تک تیرا یار ہے
 اور اگر بد ہے قبر میں تیرا سا بے مستوکل نے جو وقت مضمون اشعار کا سنا
 اس قدر رو پاک آنسو دن سے ڈاڑھی اوسکی ترمو گئی اور حاضرین مجلس ہی
 روئے پھر کہا مستوکل نے اے ابو الحسن تم پر کچھ قرض ہے امام نے فرمایا
 چار ہزار دینار اوس وقت دینا دے اور امام کو رخصت کیا

فصل امام کی کشف و کرامت میں

(Marginalia in Urdu script, written diagonally and horizontally around the main text block, containing various notes and commentary.)

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible][illegible]

امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ اگر کوئی شخص میری قبر پر گواہی دے گا تو میں اس کو جہنم میں لے جاؤں گا۔
 امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ اگر کوئی شخص میری قبر پر گواہی دے گا تو میں اس کو جہنم میں لے جاؤں گا۔
 امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ اگر کوئی شخص میری قبر پر گواہی دے گا تو میں اس کو جہنم میں لے جاؤں گا۔

اور پھر مکہ میں وہ تصویر آگئی ہر چند متوکل نے درخواست کی کہ شعبہ باز کو پیر
 امام نے قبول کیا اور فرمایا کہ واشد بعد اسکے اوسکو نہ کھینگی تم خدا کے
 دشمنوں کو اسکی دوستوں پر مسلط کرتے ہو پھر مجلس سے امام شریف لیگئے
 پھر کسی نے اوس شعبہ باز کو نہ لکھا اور کرامات امام سے ہے کہ ایک روز
 امام خلفائی عباسیہ کے کسی ولاد کی دعوت ولیمین شریک تھے اور بہت سوں
 لوگ عزت اور عظمت کے ساتھ بیٹھے تھے ایک جوان نے ادب پکا حق تعظیم اور
 نکرنا تھا بہت باتیں کرتا تھا اور نہستا تھا امام اسکی طرف متوجہ ہوئے اور
 فرمایا یہ کیا ہے کہ تو نہستا ہے مجلس میں اور غافل ہو نہا ہے اللہ کے ذکر سے حالانکہ
 تو مین کے بعد اہل قبور سے ہے لیکن مر جاویگا وہ جوان اوس نے ادبی سر
 باز رہا اور جب کھانا کھا کر باہر گیا دوسروں بیمار ہوا اور تیسرے دن مر گیا
 کرامات امام سے ہے کہ ایک دن کسی سامرو کے رہنے والے کی دعوت ولیمین
 آپ شریک تھرا ایک نے ادب مجلس میں ہو وہ باتیں کرتا تھا اور آپ کے
 حق تعظیم کی رعانت کرتا تھا امام نے فرمایا کہ یہ شخص اس کھانے سے کھاویگا
 اوس کے گھر سے ایسی خبر آویگی کہ زندگی اور سپر تلخ ہو جاویگی جب کھانا آیا اور اوس
 شخص نے ہاتھ دھوئے اور چاہا کہ کھانا کھا دے غلام اوسکا روتا ہوا اور
 چلاتا ہوا آیا اور کہا اوس سے تیری ماں کو لٹھے پر سے گر پڑی اور قریب
 مرگ کے ہے جلد اوسکے پاس چل شاید تو اوسکو زندہ پاوے وہ شخص بغیر

امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ اگر کوئی شخص میری قبر پر گواہی دے گا تو میں اس کو جہنم میں لے جاؤں گا۔
 امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ اگر کوئی شخص میری قبر پر گواہی دے گا تو میں اس کو جہنم میں لے جاؤں گا۔
 امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ اگر کوئی شخص میری قبر پر گواہی دے گا تو میں اس کو جہنم میں لے جاؤں گا۔

امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ اگر کوئی شخص میری قبر پر گواہی دے گا تو میں اس کو جہنم میں لے جاؤں گا۔
 امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ اگر کوئی شخص میری قبر پر گواہی دے گا تو میں اس کو جہنم میں لے جاؤں گا۔
 امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ اگر کوئی شخص میری قبر پر گواہی دے گا تو میں اس کو جہنم میں لے جاؤں گا۔

امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ اگر کوئی شخص میری قبر پر گواہی دے گا تو میں اس کو جہنم میں لے جاؤں گا۔
 امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ اگر کوئی شخص میری قبر پر گواہی دے گا تو میں اس کو جہنم میں لے جاؤں گا۔
 امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ اگر کوئی شخص میری قبر پر گواہی دے گا تو میں اس کو جہنم میں لے جاؤں گا۔

کے تحت مدت امامت آپ کی تیسری برس کچھ زیادہ تھی ترہ برس مدینہ منورہ میں
قیام کیا بعد ہمتا کل نے سرمن راہین آپ کو بلا یا مدینہ میں سرمن راہین
آپ نے قیام کیا اس گھر میں جس میں آپ کا دفن شریف ہے۔ رہا بر قوال بن ابوبکر
کے اور ایک دوسری جماعت کے مقتدمہ ہا سی نے آپ کو شہید کیا زہر سے
اور آپ کی شہادت کے وقت حضرت امام حسن عسکری آپ سے پاس تھے یہ قوال کہتا تھا کہ
کیا رحوال باب بیان میں احوال قدوہ اولیا مستند صلہ کثافت اسرار
لم نری حضرت ابو محمد حسن بن علی کے سلام اللہ علیہ وعلی ابائہ فصل
امام کی ولادت اور اسم اور لقب اور کنیت کے بیان میں اسم شریف
آپ کا حسن تھا اور کنیت ابو محمد اور القاب آپ کے زکی اور ہادی اور
عسکری ہیں اور خالص اور سراج اور عسکری لقب ہوئے ہیں وجہ بیان یہی
دہ بچے مثل انبی باپ کے عسکری مشہور ہیں اس وجہ سے آپ کو عسکری تانے
کہتے ہیں والدہ آپ کی ام ولد تھیں نام اوزکا سوسن اور بعض نے سلیل کہا ہے
اور حضرت امام علی نقی نے نام اوزکا حدیث رکھا ہے۔ اور وہ عقیقہ کریمہ نہایت
صاحب خدج اور وری اور تقویٰ حسین فصل الخطاب میں ولادت آپ کی
سنہ دو سو اکیس ہجری میں تھی اور کہا گیا ہے سنہ دو سو تیس ہجری میں
واقع ہوئی اور بعض نے کہیں بھی کہا ہے اور روز ولادت زیادہ شور
جمعہ کا دن آٹھویں مہینہ الثانی ہے اور بعض نے دسویں ماہ مذکور کی اور

کے تحت مدت امامت آپ کی ستائیس برس کچھ زیادہ تھی ترہ برس مدینہ منورہ میں
قیام کیا بعد ہمتہ کل نے سرمن راہین آپ کو بلا یا میں جس سرمن راہین
آپ نے قیام کیا اس گھر میں جس میں آپ کا دفن شریف ہے۔ رنابر قول ابن ابویہ
کے اور ایک دوسری جماعت کے مقدمہ عباسی نے آپ کو شہید کیا زہر سے
اور آپ کی شہادت کے وقت حضرت امام حسن عسکری آپ سے پاس تھے یہ قول کماہنہ
کیا رحوال باب بیان میں احوال قدوہ اولیا مستند صلہ اکتان اسرار
لمیری حضرت ابو محمد حسن بن علی عسکری کے سلام اللہ علیہ وعلیٰ ابائہ فصل
امام کی ولادت اور رسم اور لقب اور کنیت کے بیان میں اسم شریف
آپ کا حسن تھا اور کنیت ابو محمد اور القاب آپ کے زکی اور ہادی اور
عسکری ہیں اور خالص اور سراج اور عسکری لقب ہوئی وجہ بیان یہی
دہ بجز مثل انبی باپ کے عسکری مشہور ہیں اس وجہ سے آپ کو عسکری ثانی
کہتے ہیں والدہ آپ کی ام ولد تھیں نام ازکارسوس اور بعض نے سلیل کہا ہے
اور حضرت امام علی نقی نے نام ازکارسیت رکھا ہے۔ وہ عقیقہ کریمہ نہایت
صاحب سراج اوروری اور تقویٰ تھیں فصل الخطاب میں ہر ولادت آپ کی
سنہ دو سو اکیس ہجری میں تھی ورکھا گیا ہے سنہ دو سو تیس ہجری میں
واقع ہوئی اور بعض نے کہتے ہیں بھی کہا ہے۔ اور روز ولادت زیادہ دور
جمعہ کا دن آٹھویں ربیع الثانی ہے اور بعض نے دسویں ماہ مذکور کی اور

امام حسن علیہ السلام نے فرمایا کہ جو شخص اپنے مال و جان کو اللہ کے راستے میں خرچ کرے گا وہ جنت میں داخل ہوگا۔
 امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ جو شخص اپنے مال و جان کو اللہ کے راستے میں خرچ کرے گا وہ جنت میں داخل ہوگا۔
 امام زین العابدین علیہ السلام نے فرمایا کہ جو شخص اپنے مال و جان کو اللہ کے راستے میں خرچ کرے گا وہ جنت میں داخل ہوگا۔

اور ایک تھیلی میرے باپ کو دی در کہا اس میں پانسو درہم ہیں دو سو درہم کپڑے
 کے واسطے اور دو سو درہم قیمت آٹے کی اور سو درہم نفقہ کے واسطے اور ایک
 تھیلی محبہ دی در کہا یہ تین سو درہم ہیں سو کپڑے کے واسطے اور سو نفقہ کے واسطے
 اور سو خیر کی قیمت لیکن چاہیے کہ کوہستان میں فلان جگہ جاؤ جہاں اشارہ کیا تھا
 وہاں میں گیا میری شادی ہو گئی اور اس سفر میں محبہ دو ہزار دینار ملے اور
 کرامات امام سے ہے ایک شخص نے کہا ہے کہ باب میرا جانور دنگا معالج تھا
 حضرت امام حسن عسکریؑ کے جانور دن کا علاج کرتا تھا اور مستعین کے پاس
 ایک خیر نہایت کرشن تھا کوئی شخص اس کو شاستہ کر کے لے جاتا تو اس کا کام دیکھتا تھا
 نیز یہ کہ لے جاتا تو سوار ہی کرنا کیا مقربان مستعین میں سے ایک شخص نے
 اس سے کہا کیوں نہیں حکم دیتا ہے کہ حسن ابن علی نقی کو حاضر کریں اور وہ اس پر
 سوار ہوں تاکہ یہ خیر اونکو ہلاک کر ڈالے مستعین نے امام کو بلا یا نب آپ
 اس کے گھوڑے میں آئے وہ خیر گھر کے صحن میں کھڑا تھا امام علیہ السلام اس کے
 آگے آئے اور ہاتھ اس کے پیچھے پر ملا عرق اس کا جاری ہوا بعد اس کے امام
 مستعین کے پاس گئے اس نے تعظیم کی اور اپنے پاس بٹھالیا پھر امام سے کہا
 اس خیر کو لگام دید و امام نے میرے باپ سے فرمایا اس کو لگام دیدے
 مستعین نے کہا آپ خود لگام دیدیں امام بکھڑے ہو گئے اور چادر رکھ دی
 اور اس لگام دی ورنہ اگر اپنی جان پریشانی ہے پھر مستعین نے کہا زمین پر گر کر

امام حسن علیہ السلام نے فرمایا کہ جو شخص اپنے مال و جان کو اللہ کے راستے میں خرچ کرے گا وہ جنت میں داخل ہوگا۔
 امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ جو شخص اپنے مال و جان کو اللہ کے راستے میں خرچ کرے گا وہ جنت میں داخل ہوگا۔
 امام زین العابدین علیہ السلام نے فرمایا کہ جو شخص اپنے مال و جان کو اللہ کے راستے میں خرچ کرے گا وہ جنت میں داخل ہوگا۔

امام حسن علیہ السلام نے فرمایا کہ جو شخص اپنے مال و جان کو اللہ کے راستے میں خرچ کرے گا وہ جنت میں داخل ہوگا۔
 امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ جو شخص اپنے مال و جان کو اللہ کے راستے میں خرچ کرے گا وہ جنت میں داخل ہوگا۔
 امام زین العابدین علیہ السلام نے فرمایا کہ جو شخص اپنے مال و جان کو اللہ کے راستے میں خرچ کرے گا وہ جنت میں داخل ہوگا۔

امام حسن علیہ السلام نے فرمایا کہ جو شخص اپنے مال و جان کو اللہ کے راستے میں خرچ کرے گا وہ جنت میں داخل ہوگا۔
 امام حسین علیہ السلام نے فرمایا کہ جو شخص اپنے مال و جان کو اللہ کے راستے میں خرچ کرے گا وہ جنت میں داخل ہوگا۔
 امام زین العابدین علیہ السلام نے فرمایا کہ جو شخص اپنے مال و جان کو اللہ کے راستے میں خرچ کرے گا وہ جنت میں داخل ہوگا۔

[illegible][illegible]

۴۵۵
سنة دوسو سات بين ديناس
رعلت كى جها اور مقام هم من راس
بين باختر بارز كى راس هم من راس
دينين سال كى امان هم من راس
دوازدهم بيان بيا هم من راس
حضرت عاقل كى بيان هم من راس
قوت امان كى بيان هم من راس

كتاب في بيان احوال العرب
كتاب في بيان احوال العرب

جو کچھ ابو محمد حسن عسکری نے فرمایا تھا ہر نو ابو محمد نے اپنے مقام پر سے آواز دی
 کہ میری چوپی حلبی تکر وین اس طرح کی طرقت جہان رحمتیں ملتی وہ مکتور راہ میں
 ملین اور نکاحا جسم کا نپتا تھا میں نے اونکو اپنے سینے سے لگا لیا اور سو رہا
 اخلاص اور انا نزلنا اور آیتہ الکرسی اور ہر دم کی میں اونکے پیٹ سے ایک آواز
 آواز پر سننے کی سنتی تھی جیسا کہ میں پر ہستی تھی بعد اوسکے دیکھا میں نے کہ کھر روشن
 ہو گیا نظر کی میں نے لڑکا اونکا زمین پر آیا تھا اور سجدہ میں پڑا تھا ابو محمد نے
 اپنے چہرہ سے آواز دی میری چوپی میرے لڑکے کو میرے پاس لے آؤ میں اونکے
 پاس لے گیا امی نے گود میں لیا اور زبان اونکے منہ میں ملی دیکھا اسے فرزند
 کلام کر اللہ کے اذن سے کہا اوتھوں نے بسم اللہ الرحمن الرحیم اور آیتہ کریمہ پڑھی
 ترجمہ اوسکا یہ ہے ارادہ کیا ہے کہ تمہارے لڑکے کو ایسے لوگوں پر کہ نہ عیفت ہو تو
 وہ زمین میں اور گردا گردا بنے اونکو ائمہ اور گردا گردا بنے ازمودار شہر دیکھا
 میں نے ستر حریان ہمارے واسطے اوترین ابو محمد علیہ السلام نے اونچین سے آیا
 مرغ سے کہا ہے اس لڑکے کو اور نگاہ رکھ یہاں تک کہ اللہ کا حکم ہو اس میں
 تحقیق اللہ تعالیٰ ہو نچا نیوالا ہے اسے حکم کا پوچھا میں نے ابو محمد اسے یہ مرث
 الیہ تھا اور یہ دوسری پڑیاں کون تھیں فرمایا وہ جبریل ہے اور دوسرے
 ملائکہ رحمت میں پھر فرمایا ہے چوپی اوسکو اوسکی ان کے پاس پیرے جاؤ تاکہ
 اوسکی آنکھیں روشن ہوں اور تمہیں نوا اور معلوم کرے کہ تحقیق وعدہ اللہ کا

کئی روایتیں ہیں کہ میرے فرزند داخل ہو وقت معلوم کیا وہ فرزند اس شخص سے
 میرے ان کو دیکھا پھر بوجھنے مجھے فرمایا او تو دیکھ گھر میں کون ہے میں نے کہا کیا کسی
 نے دیکھا اور روایت ہے ایک شخص نے کہا ہے کہ معتف نے تیرا اور دو شخصوں کو بلایا
 اور کہا حسین بن علی نے سر میں اسے میں وفات کی جلد جاؤ راوی کہنا ہے کہ میں
 گیا اور ان کے گھر میں آیا ایک مکان دیکھا نہایت اچھا گویا کہ یہ وقت اس کی تعمیر سے
 خارج ہوئے تھے اور وہاں ایک پردہ پڑا ہوا تھا پردہ کے کو میں نے اونٹنوں
 ایک تہ خانہ دیکھا وہاں میں گیا ایک دریا دیکھا اس کے کنارے پر ایک بوریہ
 پانی پر چھا تھا اور ایک مرد نہایت خوبصورت اس بوریہ پر نماز میں مگڑا ہوا
 دیکھ کر التفات کیا ایک اون دونوں میں سے جو میرے ساتھ تھے سبقت کی
 اور چاہا کہ ان کے آگے جاوے پانی میں غرق ہوا اور فطرب ہوا میں نے اس کے
 ہاتھ پکڑا اور نکال لیا بعد اس کے دوسرے نے چاہا کہ آگے جاوے اس کو بھی
 وہی حال پیش آیا اور میں نے اس کو نکال لیا میں حیران ہو گیا پھر کہا میں نے اسے
 صاحب خانہ میں خدا سے اور تجھے عذر جانتا ہوں دانشدہ میں نے بتا دیا کہ کیا
 حال ہے اور کہاں میں آتا ہوں جو کچھ بتنے کیا اس سے خدا کی طرف میں بھڑا
 ہر چند میں نے عرض کیا میری طرف کچھ التفات کیا ہم بیٹے اور یہ واقعہ معتقد
 بیان کیا کہا اس نے اس راز کو کسی سے نہ کہنا اور نہ حکم دوں گا کہ تیری گردن مارین
 یہ ہے شواہد البتوت میں اور یہ وہ ہے مدنی موعود آخر الزمان حجۃ خدا معلوم ہے

کئی روایتیں ہیں کہ میرے فرزند داخل ہو وقت معلوم کیا وہ فرزند اس شخص سے
 میرے ان کو دیکھا پھر بوجھنے مجھے فرمایا او تو دیکھ گھر میں کون ہے میں نے کہا کیا کسی
 نے دیکھا اور روایت ہے ایک شخص نے کہا ہے کہ معتف نے تیرا اور دو شخصوں کو بلایا
 اور کہا حسین بن علی نے سر میں اسے میں وفات کی جلد جاؤ راوی کہنا ہے کہ میں
 گیا اور ان کے گھر میں آیا ایک مکان دیکھا نہایت اچھا گویا کہ یہ وقت اس کی تعمیر سے
 خارج ہوئے تھے اور وہاں ایک پردہ پڑا ہوا تھا پردہ کے کو میں نے اونٹنوں
 ایک تہ خانہ دیکھا وہاں میں گیا ایک دریا دیکھا اس کے کنارے پر ایک بوریہ
 پانی پر چھا تھا اور ایک مرد نہایت خوبصورت اس بوریہ پر نماز میں مگڑا ہوا
 دیکھ کر التفات کیا ایک اون دونوں میں سے جو میرے ساتھ تھے سبقت کی
 اور چاہا کہ ان کے آگے جاوے پانی میں غرق ہوا اور فطرب ہوا میں نے اس کے
 ہاتھ پکڑا اور نکال لیا بعد اس کے دوسرے نے چاہا کہ آگے جاوے اس کو بھی
 وہی حال پیش آیا اور میں نے اس کو نکال لیا میں حیران ہو گیا پھر کہا میں نے اسے
 صاحب خانہ میں خدا سے اور تجھے عذر جانتا ہوں دانشدہ میں نے بتا دیا کہ کیا
 حال ہے اور کہاں میں آتا ہوں جو کچھ بتنے کیا اس سے خدا کی طرف میں بھڑا
 ہر چند میں نے عرض کیا میری طرف کچھ التفات کیا ہم بیٹے اور یہ واقعہ معتقد
 بیان کیا کہا اس نے اس راز کو کسی سے نہ کہنا اور نہ حکم دوں گا کہ تیری گردن مارین
 یہ ہے شواہد البتوت میں اور یہ وہ ہے مدنی موعود آخر الزمان حجۃ خدا معلوم ہے

۴۵۸

کئی روایتیں ہیں کہ میرے فرزند داخل ہو وقت معلوم کیا وہ فرزند اس شخص سے
 میرے ان کو دیکھا پھر بوجھنے مجھے فرمایا او تو دیکھ گھر میں کون ہے میں نے کہا کیا کسی
 نے دیکھا اور روایت ہے ایک شخص نے کہا ہے کہ معتف نے تیرا اور دو شخصوں کو بلایا
 اور کہا حسین بن علی نے سر میں اسے میں وفات کی جلد جاؤ راوی کہنا ہے کہ میں
 گیا اور ان کے گھر میں آیا ایک مکان دیکھا نہایت اچھا گویا کہ یہ وقت اس کی تعمیر سے
 خارج ہوئے تھے اور وہاں ایک پردہ پڑا ہوا تھا پردہ کے کو میں نے اونٹنوں
 ایک تہ خانہ دیکھا وہاں میں گیا ایک دریا دیکھا اس کے کنارے پر ایک بوریہ
 پانی پر چھا تھا اور ایک مرد نہایت خوبصورت اس بوریہ پر نماز میں مگڑا ہوا
 دیکھ کر التفات کیا ایک اون دونوں میں سے جو میرے ساتھ تھے سبقت کی
 اور چاہا کہ ان کے آگے جاوے پانی میں غرق ہوا اور فطرب ہوا میں نے اس کے
 ہاتھ پکڑا اور نکال لیا بعد اس کے دوسرے نے چاہا کہ آگے جاوے اس کو بھی
 وہی حال پیش آیا اور میں نے اس کو نکال لیا میں حیران ہو گیا پھر کہا میں نے اسے
 صاحب خانہ میں خدا سے اور تجھے عذر جانتا ہوں دانشدہ میں نے بتا دیا کہ کیا
 حال ہے اور کہاں میں آتا ہوں جو کچھ بتنے کیا اس سے خدا کی طرف میں بھڑا
 ہر چند میں نے عرض کیا میری طرف کچھ التفات کیا ہم بیٹے اور یہ واقعہ معتقد
 بیان کیا کہا اس نے اس راز کو کسی سے نہ کہنا اور نہ حکم دوں گا کہ تیری گردن مارین
 یہ ہے شواہد البتوت میں اور یہ وہ ہے مدنی موعود آخر الزمان حجۃ خدا معلوم ہے

پشاپ اور پانچا نہ کو زمین کھا جائیگا اور خوشیوں کے بہرے سے فہر ہوگی در پھیلے گی
 اور صاحب مکارم اخلاق ہونگے اور جو دعا کرے گی اس کا قبول کرے گا اور
 روح القدس کے ساتھ اونکو مدد دی جائیگی اور کوئی شے بند نہ کیے فلولان سے
 اوپر پرستیدہ نہ رہیگی اور امام خا گیا اور بنے گا اور صحیح ہوگا ہے اور پریش
 ہوتا ہے اور رکھتا ہے اور پتیا ہے اور نکاح کرتا ہے اور نوحہ کرتا ہے اور مین
 ہوتا ہے اور رہتا ہے اور روتا ہے اور زرد رہتا ہے اور رہتا ہے اور
 رخن ہوتا ہے اور زیارت کیا جاتا ہے **فصل** اون مہ ثیو کے بیان مین کہ
 امام صدی کے فضل اور بزرگی اور ظہور مین وارد ہوئی ہیں جامع الاصول مین
 قیامت کے اور اسکی غرض تو ہے یا نہیں ہے ابن مسعود رضی اللہ عنہ کہ تحقیق فرمایا
 رسول اللہ نے اگر نہ باقی رہے گا دنیا سے مگر فقہاء ایک ایں بڑھاد دیکھا اشد اس
 دیکھو یا تم کہ کراؤں گے اور تمہیں ایک مرد کو ہم مین سے اور جو رہے اہمیت سے
 موافق ہو گا نام اس کے میر سے نام کے اور میر سے نام کے اور میر سے نام کے
 نام اونکا ہو گا بھر دیا زمین کو از روی عدل کے بیت بھری زمین از روئے
 نام اور جو کے اور دوسری رویت مین ہے نہ گذریں دنیا یا ثبات ملک کا
 اس کا میر سے اہمیت سے ایک رویت موافق ہے اس سے میر سے نام کے
 خراج کیا اسکا ابو داؤد نے اور روایت کی ابو العباس غفری نے کہا جابر
 السنوۃ و ہجرات مین صدی کے ذکر مین ساتھ اپنے اسناد کے عاصم سے از مکتوفی

۴۵۹

(Marginalia in Urdu script, written diagonally across the page, including the page number 459.)

[illegible]

ایک فرشتہ آسمان سے ندا کر گیا اور پڑ جو اس کے تحت میں میں تحقیق وہ مہدی ہے
پس قبول کر و اسکو اور ملا دس ہر روایت ہے کہ مہدی خروج کر گیا آخر زمانہ
میں تخت ہے عالموں پر اور شیش کر نیوالا ہے مال کا اتم کر نیوالا ہے سرکینوں کے
ساتھ ابوہریرہ سے روایت ہے کہا اونھوں نے علم مہدی میں مکتوب ہو گا بقیہ اللہ
یعنی بیعت اللہ کے واسطے ہے اور اسناد امام مستقری کے عقبہ بن عامر سے
مردی ہے کہا اونھوں نے میں جانا تھا ساتھ معاویہ کے پس کہا اونھوں نے
واللہ نہ تھا زمین پر کوئی مرد مجھ کو محبوب زیادہ علی بن ابی طالب سے تھا جسکے
کہہ اور میان میرے اور اس کے اور تحقیق میں جانتا ہوں کہ تحقیق مالک گوئی
لوگوں سے ایسا کہ وہ بہترین فی زمین ہے اپنے زمانے میں تحقیق اس سے
واسطے کہ نام ہے آسمان میں پچانتے اسکو اہل آسمان اور اس کے واسطے
ایک علامت ہے کہ ہوگی اس کے زمانے میں قاصص ثناء و یگا باطل کو اور زندہ
کرے حق کو اور وہ ایسا زمانہ ہے کہ صالحین و نیکو لوگوں کو اور نیکو
زمین کے پورے پچھانیں یہ ہے فصل الخطاب میں در بہت حدیثیں درالامت
نرفی میں حضرت امام مہدی علیہ السلام کے خروج پر جسے انکا کیا مہدی کے
خروج سے پہلے انکا کیا اسکا جو نازل ہوا محمد علی اللہ علیہ وآلہ وسلم پر
امام آخر الزمان کی جائی ولادت اور حلیہ کے بیان میں جہاں لکھیں وہی
نے اپنی تاریخ میں در شیخ شہاب الدین بن حجر نے اسکا عہدہ میں اور

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible][illegible]

Handwritten Persian text, likely a manuscript page, featuring dense cursive script. The text is written diagonally across the page, starting from the top right and moving towards the bottom left. A large, stylized initial or signature is visible at the top left corner.

سازد و بگوید که این کتاب را در روزی که من در این دنیا بودم
در این کتاب نوشته است که هر کس که این کتاب را بخواند
و در این کتاب نوشته است که هر کس که این کتاب را بخواند
و در این کتاب نوشته است که هر کس که این کتاب را بخواند

لوگ امیر المومنین علی علیہ السلام کے ایک فرزند کے ساتھ بیعت ہوں اور بیعت کر میں
 باوجود اسکے کہ وہ لایق بیعت کے نہیں ہیں وہ مر جاوے یا مار ڈالا جاوے
 بعد اسکے ظاہر ہوں شعل بیان میں اون خبروں کے کہ واقع ہوں اول
 خیرت امامت آپ کے زمانہ وفات تک ایک یہ بت کہ مکہ مطہریت خروج کر میں
 ماہ محرم میں عاشورہ کے دن بعد عشا کے اور ایک تاریخ میں یہ ہے کہ سنہ
 بارہ سو چار میں جلال الدین سیوطی نے نقل کیا ہے کہ آثار سے ایسا معلوم ہوا
 اور حق یہ ہے کہ وقت ظهور امام کو سوائے اللہ کے کوئی نہیں جانتا ہوا اور
 فصل الخطاب میں ایک روایت میں ہے امام رضا علیہ السلام سے یہ چہا
 کتب ظاہر ہونگے حدیثی تماری زمریت سے فرمایا کہ یہ روایت ائمہ اہل بیت
 مثل حدیثی کے مثل قیامت کے ہے سوائے اللہ کے اور مسکو کوئی نہیں جانتا
 بت یک یک ظاہر ہو سنا تعدل اور الصفات کے حکم کرے اور تمہائی
 مائت سے خروج کرے ایک کتاب اون کے ساتھ ہو کہ وہ میں نام اون کے بیرون
 اور اون کے شہر و نکل ہوں اور اون کے آگے ایک علم ہو کہ اون کے خدوت
 کی وقت منتشر اور جدا ہوا اور گویا کہ اسے اللہ اس علم کثا وہ کو اور بڑا
 نصیح ندا کرے باہر نکال آئے خدا کے ولی اور مدعی کیواسیے ہو ایک تالوار
 غلاف میں کی ہوئی اون کے ظہور کی وقت خود غلاف سے نکلے اور زبان فصیح
 کے باہر آئے خدا کے ولی پس خروج کرے اور قائم کرے خدا کے مدد کو

باہر تھیں اور مال کو برابر تقسیم کریں غنیمت اور فتنہ کو برابر دین اور سب کو ایک دیکھیں
 اور ہندوستان کی طرف لشکر روانہ کریں اور ہند کے نزانو کو بیت المقدس
 کی ریش میں جمع کریں اور ہند کے ناکہ سنگ میں طبع پناہ کرانے کے سامنے
 لائیں اور بیت المقدس اور قلعہ اور کے زمانے میں فتح ہوں خصوصاً تین شہر
 اول قسطنطنیہ دوم رومیہ سوم قاضی جب واسطے فتح کے دریا کے کنارے پر
 چوبیسے علم اپنا زین قسطنطنیہ پر کاڑھے تاکہ وضو کرے نماز صبح کے واسطے
 پانی دس سو درود چاہے اور وہ پانی کا پیچا کرے یہاں تک کہ دوسرے
 کنارہ پر پہنچے دیکھے کہ تمام دریا خشک ہو گیا ہے اپنا لشکر آواز دے
 تمام لشکر خشک مین مین گزر جاوے جیسے بنی اسرائیل موسیٰ علیہ السلام کے
 زمانہ میں گزرے تھے بعد اوست قسطنطنیہ کے مقابل ہوا اور تکبیر کے قدم کی
 دیواریں پست ہوئیں اور وقت شہر کو فتح کرے پھر شہر رومیہ کی طرف توجہ
 ہو ورس شہر مین ہو بازار ہوا اور ہر بازار مین لاکھ دوکانیں چار ہزار تکبیر کے
 وہ شہر بھی فتح ہوا اور مین لاکھ آدھونکو قتل کرے اور سب شہر مین لشکر
 کے خزانوں مین سونا بوتا کہ سید سکاینہ ہو جیسا کہ قرآن شریف مین وارد
 ہے کہ ائمہ دین اللہ بزرگ کا یہ کہ اوستے نکو تابوت اوستہ مین سکینہ سبت
 مہمارے رب کی طرف سے اور بقیہ اوستہ حیرت سے جسا کہ چھوڑا ہوا آل موسیٰ
 اور آل ہارون نے اور ایک روایت کے موافق غات پر نعمت نہیں آئی

[illegible]

پی در پی نمون بکے اور کچھ درمیان میں بعض ظالموں کا ہی زمانہ ہوا اور فضل الخطاب
 میں حضرت امام جعفر صادق علیہ السلام سے نقل کیا ہے کہ آپ نے فرمایا کہ
 ہنرمین سے بارہ ہمدی اور امامان ہادی ہیں کہ چچا و نہیں گزر رہا اور
 چچا باقی رہے اور اللہ تعالیٰ کر گیا چھٹے کے ساتھ کہ آخر بارہ کا ہے امام ہمدی
 وہ ہیکو و ست رکھتا ہے یہ انصار امام ہمدی کی طرف سے یعنی دین متین کیلئے
 اونسے شاہر ہوگا پس اس تقدیر پر بارہ امام ہیں اول و کو حضرت امیر المومنین
 علی مرتضیٰ دوسرے امام حسن مجتبیٰ تیسرے امام حسین شہید کر با چوتھے علی ابن
 حسین بن العابدین پانچویں ابو جعفر محمد باقر چھٹے ابو عبد اللہ جعفر صادق ۴
 ساتویں ابو الحسن موسیٰ کاظم آٹھویں ابو الحسن علی بن موسیٰ رضا نویں ابو جعفر محمد تقی
 ہوا دسویں ابو الحسن علی ہادی محمد تقی زکی گیارھویں ابو محمد حسن بن علی ثمالی ۱۱
 بارھویں امام زمان خلیفۃ الرحمن حضرت امام ہمدی سلام اللہ علیہم اجمعین
 فائیل ہے واضح ہو کہ فرقہ امامیہ میں اثنا عشریہ اسکے قائل ہیں کہ محمد بن
 حسن عسکری جو سرداب میں مخفی ہو گئے ہیں زندہ ہیں اور وہی امام ہمدی
 ہیں ایک وقت پر خروج کر نیلے اور امامیہ اثنا عشریہ امامت کو بارہ میں
 ہمر کرتے ہیں اور دوسرے فرق امامیہ اونسے اختلاف کرتے ہیں چنانچہ
 صواعق میں ہے کہ بعض کا او نہیں سے یہ زعم ہے کہ ابو القاسم محمد ابن علی
 ابن عمر الحسن سبط ہمدی ہیں معتصم خلیفہ عباسیہ نے او کو قید کیا تھا ان کے

۲۶۵

[illegible]

ہو کر انکار کر کے
 کہ سو اس کے کمال
 صلوات علیہ السلام
 شہنشاہی تختہ اور
 فناء سب اور جبر و
 مانتہ تو اسی از جبر
 موت اور جبر و جبر
 زمین کہ کسی بیزار
 اور یہ فناء سب اور
 علامہ

۴۶
ببینم از خبر راز
او سزاغرم دمعن را
و کلمات مختلفه طاعت را
که در این جای است
ناخواندنیست
معنی آنست که
در هر یک از اینها
بی بیله و بند

[illegible]

امامت دراز اور استاد کے مرضیات کے ساتھ متفق بنونا اور سیکھنا آمین کا
حل مشکلات میں اور استخراج مجہولات میں ضرور ہے اسی سے نبی صلی اللہ علیہ والہ
وسلم نے فرمایا ہے میرے صحابہ مثل تاروں کے ہیں جسکی تم اقتدار کرو گے ہدایت
پاؤ گے چونکہ دریائی حقیقت کا قطع کرنا بدون بازو علمی اور بازو عملی کے کینہین
ہے مرد مسلمان کو دونوں بازوؤں سے تمسک کرنا ضرور ہوا جیسا قطع
کرنا دریا کا بدون سواری کشتی اور اعانت کرنے حال نجوم کے تاکہ سمت توجہ
جدہر جاننا منظور ہے غیر سمت توجہ سے امتیاز حاصل ہو ممکن نہیں ہر لہذا فرمایا
اللہ تعالیٰ نے وتعیہما یعنی یاد رکھئے اس کشتی کے قصہ کو اور کیفیت نجات کو
غرق طوفان سے کہ مومن کو اس تدبیر سے حاصل ہوتی ہے اذان واعیہ یعنی
وہ کان کہ اس قسم کا یاد رکھنے والا ہے اور حدیث میں وارد ہوا ہے کہ جب
یہ آیت نازل ہوئی حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نے حضرت امیر المومنین علی رضی
کہرم اللہ وجہہ سے فرمایا کہ سوال کیا میں نے اللہ سے یہ کہہ کر دے وہ کان یعنی
یاد رکھنے والا تیرے کان کو اور علی تحفیف حضرت امیر کے اس شرف و مرتبہ کے
ساتھ اسی نکتہ کیواسطے ہے کہ معنی المہبت کے کشتی ہو نیکا بغیر تو سہ حضرت
امیر کے متصور تھا اسواسطے کہ المہبت حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کہ قابل
امامت اس طریق کے ہیں اسوقت میں بچے بچھے اور تربیت انکی دوسرے
کو حوالہ کرنا آنحضرت کی شان کے کمال منافی تھا لاجرم قواعد نجات کو گنا ہونے

[illegible]

قایدہ حضرت شیخ عبدالحق محقق دہلوی رحمہ اللہ نے بھی ایسا ہی طریقہ زیارت لکھا ہے
 جذب القلوب میں لکھا ہے اور کلمہ ابراہیم و دشمنان آل سیدانبیات جو فصل انتہا
 کی روایت میں ہے اہل سنت کے مذہب کے موافق ہے ہم اندامی اولاد بنی
 صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کو برا جانتے ہیں اور منافق سمجھتے ہیں فرق ہم میں اور
 فرق امامیہ میں فقط یہ ہے کہ وہ اصحاب رسول اللہ کو جو اختیار امت مرحومہ شریف
 ہیں اور سبزیں خلائق میں بعد انبیاء کے موافق ارشاد رسول لہذا کے اور اعلیٰ درجہ کے
 اہماء اولاد رسول میں اندامی اولاد بنی جانتے ہیں ان کو برا کہتے ہیں اور ہم لوگ
 صحابہ کو اعلیٰ درجہ کا محب و ملا دینی اور ان کا خدمت گزار اور تعظیم کرنے والا
 جانتے ہیں اور ان کی تعظیم اور توقیر سبب محبت خدائے مہربان کے مثل دلائل میں
 کے فرض مجتہدین فقط اور صواعق میں اخراج کیا شیخ نے جلد ایک حدیث طویل سے
 اس انسانوں محقق شرف اور منزلتہ اور دلائلہ واسطے رسول اللہ کے اور ان کی
 ذریت کے ہے پس لیجاوین تکوینی راہ راست کے باطلان تیر آل بنی تیر از ربیعہ ہیں
 اور وہ اس کی طرف میرا وسیلہ ہیں امید رکھنا ہوں ان کے وسیلہ سے کہ یا جابو
 قیامت کے دن مجھ کو میرا نامہ اعمال دہنے ہاتھ میں ترجمہ شہر مشرق سے
 مغرب تک گرا امام ہے علی و آل علی کہو کافی ہیں ہی میرے اللہ چو نچا میرے
 صلوة اور سلام کو اپنے نبی کی اور ان کی آل طہار کی جناب میں اور کر ان کی محبت
 کو میرے قلب میں قیامت کے دن سبب میری نجات کا نارتے پس تحقیق تو جانتا

اورین آیت اوست
کی اور امن دینی اور ایمان کی اور بعد از سے فرمایا کہ قوم کی

و مولانا ابو له و جليله مسيرنا
والصليح و السلام على العالمين
الحمد لله على نعمه و حسناته
و مولانا ابو له و جليله مسيرنا
و مولانا ابو له و جليله مسيرنا

بجھو چرائی کیا ہو اور سو جام من عباد
ابن پیچ پیچ کے عابدوں سے تھے انھوں
پیو پیس ہو کر پست گر پستے زمین پر انکو سرگرم
میں دی دار قالی سواختال گر گئے
میں نے اپنے بارونکے وزیر نماز پڑھی جو
اوصاف حضرت ابی نے امین میں
میں ارشاد کیے ہیں شیخان علی
اور اسے دو سنو کے کوئی مسلمان
بکری کوئی عابد کمال نہیں کہلاتا
نہت پندیر اور صفات
میں صفات کے

کہ یہ پودھا
 جمیدہ نہیں ہیں اور اس
 ساتھ منصف پورے پورے
 ارباب و عوام میں جیسے جو
 کتب ارباب و عوام میں اور اس
 ملک راہ خدایت اور اس
 ملک کے عوام میں اور اس
 ملک کے عوام میں اور اس
 ملک کے عوام میں اور اس

[illegible]

[illegible]

علاہ اخوت دینی کتاب
براہ دعا فرماوین کہ واسطے وسیلہ
دوستی و محبت کے روز شکر کی شفاعت ہے کہ جو
اس نے غلاموں میں داخل سے
میں بکبر حمت قرار دین یا العالیین
کاہ سید سلیمان اللطیف و الصالحین
ختم ہو اور جو ربیب الہی

